9
20.
18,0.
30

15.
12
3e. Cahier دولتلو

1819.

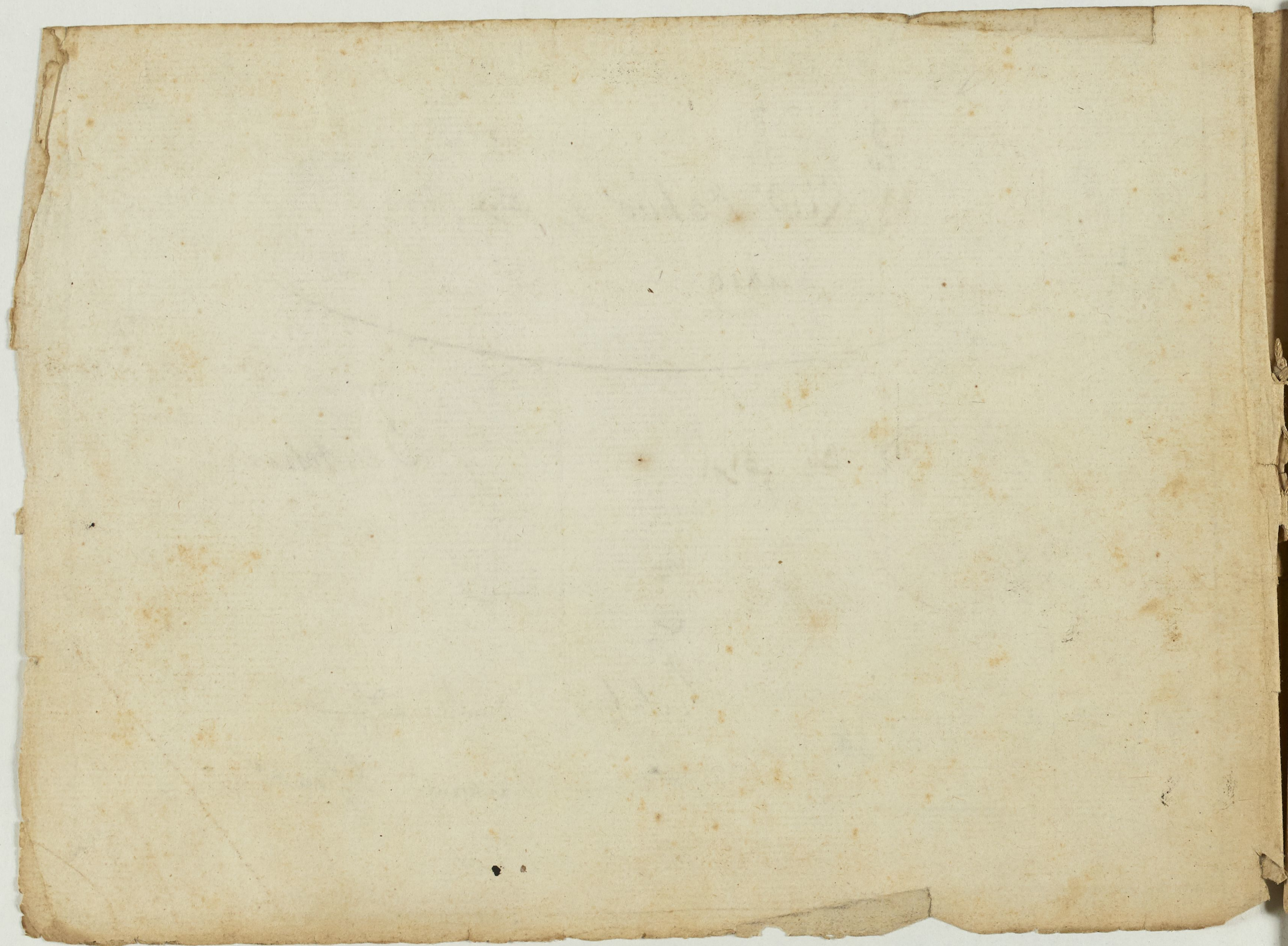

ابراهيم پاشا

Beuscher

Relation d'ambassade

de Mehemed Effendi.

ترجمان — سزك فرمان اولدیغنی کندینه سویلدکمی ایدی یاخود کورنمدیکی طوغرو بورایه می کلدك

عثمان — ا ترجمان بك دولت علیه خدمتنده اوله‌لی اوتوز قرق سنه‌یه واریور یولسز حرکت اتمم صویه وارمدن اتك چمرنمم ابتدا سکا کلام نصل مناسب کوردك اویله ایدرم

ترجمان — افرین چاوش اغا سن کیت طوغرو قپویه او دعواجیسی بولوب یاننده اکلك بن شمدی یساقچی کوندروب بازرکانی بورایه چاغردرم برابر آلور قپویه کوتوررم

عثمان — ایو ترجمان بك اللهه اصمرلدق بن پاشا قپوسنك یاننده که قهوه‌کده سنی بکلرم کلدیککز ایله برابر یوقری چقارز

ترجمان — چاوش اغا صفا کلدك خوش کلدك انشاالله فرنکك ایشی ایو اولورسه سکا زیاده‌سی ایله اکرام ایتدررم

اون سکزنجی مکالمه

ترجمان فرنك بازرکانی پاشا قاپوسنه کوتورمك اوزره

ترجمان یساقچیه — احمد پاشا کیتنجیه‌دك سن غلطه‌ده بزم بازرکان جورجیسی بیلورسن ا انی

بورایه کتور

احمد بازرکانه	بو زمانکز خیر اولسون سنی بزم ترجمان بك استردیدیکه چابك کلسون

بازرکان	یاننده کمسه وارمی یوخسه یالکزمی

احمد	شمدی یاننده کمسه یوق اوّلی هر دیوان چاوشی کلدی کتدی لکن بنم اکلدیکم
سنی برابر قپویه کوتوره جك تیز اول

بازرکان ترجمانه	افندم صباح دولتکز خیر اولسون نیجه مزاج شریفکز بویله ارکندن بنی چاغرتمنك
اصلی نه در

ترجمان	صفا کلدك بازرکان سنی بوکون قپویه کوتوره جکم دعواجك وار فرمان ایله چاوش
کلدی دعواجنك دعواجك قپوده ایمش چاوش بکا دعواجنك ادینی سویلدی استانبولده
عطار محمد چلبی دیرلرمش

بازرکان	افندم بن دعوانك و دعواجینك اصلینی شو کاغده یازوب حاضرلدمکه بکا سؤال
اولنورسه بیلدرم دیوب آلدك

ترجمان	پك ایو کوزل اتمشسن بوده عقللولقدر بیورکز ایمدی

اون طقوزنجی مکالمه

دعواجیلر ایله بازرکان ترجمان چاوش باشی وشوسنه چقق اوزره

چاوش ترجمانه   اغور اوله ترجمان بك سز بو قاروده اکلنك بز براز دخی بوراده اکلنورز قاضیعسکر افندی دخی کلدی

ترجمان دیوان ترجماننه   افندم بو بازرکانك بر دعواجیسی وار ایمش آلدم کلدم چاوش دخی اشاغده دعواجیله طورر دخی قاضیعسکر افندی کلدی دیدی کرم ایدك سز بونی دیش افندییه اکلدك بو ایکی دعوا طوغری کوزیله ایدی اصابت قاضیعسکر افندیده کلیور بن وارایم عرضی اوطه سنك اوکنده بولنه یم ابتدا بن کیره ایدك

دیوان ترجمانی   بك کوزل ترجمان بك سز ایشکزه باقك بن دیش افندییه سویلرم اما بیلورسن که قاضیعسکر افندیلر دعوایی نصل فصل ایدرسه اویله اولور

چاوش   بك ایو ایتدیکز ترجمان بك همن بز کیره لم

یکرمنجی مکالمه

پاشانک و قاضیعسکرک صوروب دعوای مشاهده حواله ایتمك اوزره

وزیر   چاوش دعواجی کم دعوا ایتدیکی آدم کم

چاوش   افندم اشته قرمانکز

وزیر قاضیعسکره   افندی حضرتلری شو عرضحالی اوقو و وجه شرعی شریف اوزره دعوای شویله فصل ایلملی که بکا سؤال ایتمکه جواب ویرمکه یر قالمسون

قاضیعسکر افندی   چاوش دعواجیلر یان یانه ایلری کتور محمدك دعوا ایلدیکی فرنك بومی

چاوش   اوت افندم بودر

قاضیعسکر   ترجمان سنده بری کل محمد چلبیه دوستم سن عرضحالکده شویله یازمشسن که حقوقه متعلق دعوام واردیو بو فرنکدن نه استرسن

محمد   افندم بو بازرکاندن اوتوز بش کیسه اقچه‌لك بهاره متعلق شی آلدم ایکی تقسیطده ادا ایتدم ادادن صکره بکا کلدی که سن بکا بیك غروشدن غیری برشی ویرمدك دیو غلطه محکمه‌سنده بندن دعوا ایتدی اوکون یانمده شاهدم بولنمغیله بونلر بیوك بازرکانلر در یلان سویلمز سویلرسه نه یمین ایتمکه قورقر

دیو ایمینه حواله ایلدم الکلدم که یمین ایده جلک حضوره وزمان اندرمنك حکمتی بودر اللهك امرینه قائلم

قاضیعسکر ای بازرکان نه دیرسن سن بو ادمدن اوتوز اوچ کیسه اقچه دعوا ایتمشسن او کون شاهدن عجزم وار ایدی بو کون اوتوز بش کیسه اقچه‌یی تمامًا ادا ایتدیکمه شاهدم واردر دیر نه جواب ویردسن

بازرکان افندم بو کونه یارنه کرك سزك حضورکزه کرك اللهك حضورنه خلافی قبول ایتمم بو آدم دلالك یاننه بکا بیك غروش تسلیم ایتدی باقی ذمتنده اوتوز اوچ کیسه اقچه حقم واردر استرم اللهك امرینه قائلم

قاضیعسکر وزیره افندم نه بیورسکز بو آدم دیرکه ادا ایتدم بو بازرکانه دیرکه حقم واردر

وزیر ترجمان بو سنك طائفه‌کزه بویله شی از ظهور ایدر بونك صحیحنی سندن استرم

ترجمان افندم الله سکا عمر ویرسون سن بر قهرمان وزیرسن تصحیحنی کوزل ایتمك سزك الکزدن کلور باقی سز اعلم سکز

وزیر چاوشه چاوش سن بو دعواجیی وطشره‌ده اولان شاهدلری حبسه کوتور ترجمان سنده بو بازرکانی حفظ ایله قاضیعسکره سویلیور افندی حضرتلری سنلك طرفندن بر مولا برنم طرفمزدن ده

اوزرلرینه مباشر اولان چاوش و بش التی جرعه‌جی کتسون کرك فرنکی و کرك شاهدلرك احوالی
کیفیتلرنی و اوته‌دن برو عادتلری نه ایسه تصحیح اتسونلر آلك طشره بونلری هپسی بردن
طشره چیقدلر
قاضیعسکر افندم کوزل بیوردیکز وسزك پوستکزك اقتضاسی بویله در لکن شرعده سؤال بعده
جواب شاهدلر دکلنور شاهدلری محله‌لرندن تصحیح ایدرز سزی وبالدن صقنرم بلکه بو شاهدلر
کرجیك شاهدیدر صکره غدر کلی ایتمش اولورسکز بنده کزه حواله بیوررسکز ارایه مصلحین
کیرسون بینلرین بولسونلر باقسون سز بیلورسکز
وزیر بوده مناسب ترجمانی چاغرك باق ترجمان بو فرنك ایله عطارك نزاعلرینی قطع ایلسه
زیرا بویله مغلق دعواسزك طایفه‌یه یاقشمز
ترجمان فرمان افندمزك افندم قولك ده بویله دوشنورایدم برایوسیکه هپسی طشره‌ده
بولنکز بولندی قولك رابطه ویردم ده افندی حضرتلرینك قوناغنده ابرا اسقاط ایتدردم
وزیر هایده ایمدی کوزلجه نظام ویر

یکرمی برنجی مکالمه

ترجمان ایله دعواجیلر بریره کلوب قول ایمک اوزره

ترجمان ای کلک شورایه بقه‌یم بوکون ایو صیقی یدیک سزک حاطرکز ایچون محمد چلبی علم الیقین بیلورم که شو بازرکانه بیک غروشدن غیری اقچه ویرمدک لکن شمدی افندم تصحیح ایلسه دیسم سنی تصحیح اتدکدنصکره هم شاهدلرک هم سن کوریه کیدرسکز او وقت دیه‌جکسکز که کوردکی وزیره قاضیعسکره ونکه صاحب چقایور بر ایاقلر التنه قلدک بویله اولمدن ایسه اوتوز اوچ کیسه اقچه‌نک اوتوزنی ویر

محمد چلبی باق ترجمان بک بن اویله اغزلی کلم یا هپسنی بردن ویررم یا بر پاره اقچه ویرم

ترجمان بازرکانه کزلنجه ای دوستم ایستدک که بر حریفه نه سویلدک اوده بڭا نه جواب ویردی نه دیرسن برازنی باغشلیه‌لم باغشلیه‌لم‌می

بازرکان ترجمان بک سن بنی بیلورسن بر قضادر باشمه کلدی قط قلا اون کیسه اقچه‌یه دک قایلم که بویله مسخره اولمیم بیلن بیلمین هر بری بر دورلو سویلر

ترجمان بازركان كوزل سويلدك اما بنده برابو الكليمده اكا كوره ايش كورهيم سنك اون
كيسه اقچه يه دك قائلم ديديكك ايكرمى اوچ كيسه اقچه دن وازكچوبده اون كيسه اقچه المغه مى
قايلسن يوخسه اوتوز اوچ كيسه دن اون كيسه اقچه بغشلمغه مى

بازركان اوت اون كيسه اقچه يه مى بغشليوب يكرمى اوچ كيسه آلمغه قائلم

ترجمان سن قارشمه باق يلان شاهدلرى كرچك برينه كچديكى وقت بتون اقچه‌ك كيددى
بن اون بش كيسه اقچه ويرمكه دك قائلم كه سوز اوزا~~تما~~ مزسن

بازركان سن بيلورسن

comaitra

ترجمان محمد چلبی‌يه محمد چلبى بن ايشه تملى ايله واقفم سن بكا اويله اغزه كلم ديدك اما بن
هيچ كلم ابتدا رئيس افنديى اولمه قتار صاحب دولت افندمزك اياغنه صايلورم كه عنايت ايدوب
كرك بو شاهدلرى كرك دعواجيى تصحيح ايله اكر شاهدلره و [illegible] دعواجيه قباحت بولنورسه ه
حقندن كل يوق اكر انلرك صوچى يوغيسه بزم ونطك حقندن كل كه جمله سنه عبرت اولسون
نه ديرسن بن بازركانه سوز دوشرميه دك اوچ كيسه اقچه ده بلطه باغشلادهيم

محمد چلبى بن سويليه جكمى سويلادم سن بيلورسن

چاوش محمدك قولغنه سویلر   محمد چلبی بن شویله اكلرمكه تصحیح ایدرلر ایسه شاهدلرك یلان
شاهدی اولدیغی معلوم اولور صكره سنك ده سوزك یلان چقر هم دكانك مالكی اولورلر هم
سن ده قضایه اوغرارسن بونلری فرنكلر سویلشمك كوجدر بنم سوزمی دكلرسن بو بازركانه هیچ اولمزسه
اون بش كیسه اقچه قدر ویرملوسن كه سسی چقمسون

محمد چلبی   چاوش اغا بن بونی ویردیكم وقت ضرر ایدرم بر قیوندن ایكی دری چقرمی لكن بر بیوك
عطارلرز ادم دللنمسون دیو اون كیسه ویره یم راضی اولمزسه كندی بیلور نه یاپارسه یاپسون اولمدن
اوته‌كی وارمی

چاوش   ای اغام عرضنك تكمیلی ایچون بنم دیدیكمه راضی اول فنا اولورسه بكا سوی الله سكا غیری
یردن عنایت ایدر

محمد   خوش ایمدی باشمه كله جك قضا ماله كلدی دیرم ده صبر ایدرم وار نصل بیلورسن اویله
نظام ویر

چاوش ترجمانك قولغنه   ترجمان بك نصل ایده لم بن سویلشدم قائل اولمیور اما زور ایله ~~كوكلنی ایتدم~~ كه
بازركانه اون بش كیسه اقچه ویرمكه كوكلنی ایتدم

ترجمان	ای بینمزده چوق برشی قالمدی لکن اوچ کیسه فارقدی بن بازرکانی اون بش کیسه اقچه الکسك آلمغه راضی ایتدم

فارقدی

چاوش	ترجمان بك هایده ایمدی ایکی دعواجیی کوتوره لم بینلرین بوله لم اوچ کیسه یه ده قالنجه الله کریمدر بن اوچ کیسه یی دخی الیویررم اما اوراده اولان خرجه مصرفه قرشمیوز

ترجمان : عجایب شمدی حاضر بتشمش اشه صووق صومی قاته جقسن بو قدر آقچه ویرن ادم ه مصرفینه چکر دعوای او قالدردی بویله ایده جکنه بکا کلیدی ده شونه نظام ویر دییدی بوندن ایو نظام ویرر ایدم

چاوش	خوش ایمدی کیده لم ده انکه قولاین بولورز محمد چلبی نك قولغنه قرداش نظام ویردك اما اوچ کیسه اقچه جك دخی ویررسن هم مصرفیده چکرسن

محمد	ارتق بو کون بزی قمالاق ایتدیکز آ الله برقولنی هکیم ایله حالمه دوشرمسون نه حالك وار ایسه کور

چاوش آشکاره ترجمانه	ترجمان بك بو کون کیدك یارین ساعت اوچده قاضیعسکر قپوسنده بولوشه لم

یکرمی ایکنجی مکالمه

ابرا اسقاط اوزرینه

چاوش — افرین محمد چلبی بن سزی کلمشدر دیوردم کلمشسکز ترجمان بک کوردکمی

محمد چلبی — خیر بن کلدم کلهلی کمسه ظهور اتمدی صالت سز تشریف ایلدیکز اشته کلیورلر

ترجمان — ماشالله اغالر بزدن غیرتلی بولنمشسکز آ

چاوش — ا ترجمان بک ارکن کلانک ایشی احسان بتر کیج کلانک ترسنه کیدر مشهوردر انکیچون بز
بر ایشه ارکن کلورز هم بیورک چقه‌لم یوقری

ترجمان — اقچه کتوردکزمی یوخسه نافله ینه کیدجکمی ایز

چاوش — ترجمان بک برقضادر کلدی ایوکی برساعت اول یترملک اقچه حاضردر بوندن غیریده اقچه
یوق آل اشته اون بش کیسه اقچه برصارقان اوچ کیسه اقچه ایچونده سکز یوز غروش خرج مصرف ایچونده
ایکیوز غروش تدارک ایتدم

ترجمان بازرکانه — اشتدکمی بازرکان هم اقچه‌یه‌ده کوردک بوقدر سوزمی دکلدک بوکا بونده راضی اول الله
سکا غیری یوزدن ویرر

بازركان اوه اويله اولسون

ترجمان
چاوش اغا دوش اوكره افندى حضرتلرينك يانته وارالم

قاضيعسكر افندى
او صباحكز خير اولسون ترجمان بك ايشه نظام ويرديكزمى يوخسه كوشكلمى براقديكز

ترجمان
افندم امر ايلديكزكه بو ايشه نظام وير ديو همتكز عالى اولديغى ايچون نظام ويردك عامهٔ دعوادن ذمتلرينى ابرا ايتدردك بربرلرنه آلوب ويره جكلرى قالمدى باقيسن سز بيلورسكز

قاضيعسكر
چاوش بو ايله بينلرنده نزاعلرى قطع اولنديمى

چاوش
بلى افندم

قاضيعسكر
بازركان بو آدمدن الاجغك اولان اوتوز اوچ كيسه اقچه‌يى تماما آلوب ذمتكى ابرا ايتدكمى

بازركان
اوت افندم آلوب قبول ايتدم وعامهٔ دعوادن ذمتنى ابرا ايتدم

قاضيعسكر
محمد چلبى سنده بو بازركانه ويرديكك اقچه‌دن ذمتكى ابرا ايتدكمى

محمد چلبی 8 ایتدم افندم

قاضیعسکر بری بریکزه آلوب ویره جککز اولمدیغنه وبری بریکزدن ذمتلرکزی ابرا ایتدکزی شو

الله ککر ادملر شاهد اولسونمی

بازرکان

اولسونلر افندم

قاضیعسکر ترجمان بک چاوش چقک طشره ده نظامنی ویرك حجتکزی آلك

چاوش ایله ترجمان ایکسی براغزدن فرمان افندیمك دعواجیلر هایده طشره چیقوب حجت آلوب

راحت اوله لم

یکرمی اوچنجی مکالمه

یهودی عطار محمد چلبی یه کلمك و محمد چلبی یهودی صانکه بیلمیوب قووهق اوزینه

یهودی ماشاالله محمد چلبی پك تبدیل اولدمده نره یه کتدیکز ایسه برابر کتدم ایو یا او قدر اولسون

ال ویردسن حصه نی آیردقدنصکره بنمده حصه مه یدی سکز کیسه اقچه دوشر آبه هی افندم جانم

چیغه یازدی که نه وقت دکانه کیده ردیو

محمد چلبی آنه اسرسن بازرکان الله عنایت ایلیه

یهودی افندم بن دلنجی دکلم بنی بیلمدکمی بن سکا اون بش اون التی کیسه اقچه قزاندران دلال

صاموئل دکلمیم

محمد چلبی یهودی سن چودردکمی دمیندن بریدر کلدک دکانمك اوکنه دیر دیر دیر سویلیورسون

دلیسك کوتك حاضر دلنجی ایسه‌ك الله ویره ادبسز ایسه‌ك بن سندن زیان ادیسزم سنی بن اکلدم

بو کون کمسه‌یی کناهه صوقه‌مشسن دینسز یقل دکانمك اوکندن یوخسه سنك قفاکی پاره‌لرم

یهودی یولده کیدرکن کندی کندینه های اللهك قضاسنه اوغریه‌کن بن بیلوردم

یویله آدملردن خیر کلمیه‌جکینی ارالکده بازرکانلرك یاننده یوزم قاره اولدی جانم چقه ایدیه بو حریفك

سمتنه اوغرامیه ایدم مشهور سوزدر خیلی ایله اوکشه صچان اوکردی خیلی کارك مومی اخشامدن

سوز خیلی ایله کلن اشکك ~~لولوجی~~ اولومی صودندر بز بونلری بیلورکن ینه الداندق شمدنصکره

توبه اولسون که مسلمانلرك سوزنه ایناننوب برکمسه‌یی الداتمیم ینه اسکیدن سرداشمز اولان

ادملر ایله ایشمزی کوررز

تم تم تم تم
تم تم تم
تم تم
تم

ایلچیلك ایله ارسال اولنان محمد افندینك سفارتی در

تمّ تمّ تمّ تمّ تمّ

تمّ تمّ تمّ تمّ

تمّ تمّ تمّ

تمّ تمّ

تمّ

محمد افندینك سفارتی

انگلترهیه ایلچیلك ایله ارسال اولنان محمد افندینك سفارتیدر

بسم الله الواحد الابدی

وبه ثقتی وعلیه اعتمادی

اثنین Lundi

ج. بر. Tour. forteresse

ایلچیلك ایله ارسال اولنان محمد افندینك سفارتی در

بیك یوز اوتوز ایکی سنه سی ذی الحجه سنك دوردنجی

اثنین کونی فرانسز ایلچیسی طرفندن ویریلدن بازرکان قلیوننه سوار

اولوب بیك یوز اوتوز اوچ سنه سی محرم الحرامنك یکرمنجی

جمعه کونی علی الصباح تولون نام محله داخل اولوب نظرتو

لیماننده تیمور براغوب اون برپاره سلام طوپی اتدق و اطراف

لیمانده اولان برجلردن اوچ یوز پاره طوپ آتیلوب شنلکلر ایتدیلر

درعقب قپودان وکیلی طرفندن برقپودان کلوب قلیونه قریب

محلدن قپودان سلام ایله حال وخطریمز صوروب صفا کلدیکز نجه

Au nom de Dieu unique et éternel en qui je met
mon soutien et ma confiance.

Voyage de Mehemed effendi envoyé en ambassade.

Lundi quatrième jour du moi de Zelhidjé de l'année 1132. nous montâme sur un batiment marchand donné par l'Ambassadeur de france. Le Vendredi vingtième jour du moi de Muharem de ~~la même année~~ l'année 1133 nous entrâme le matin dans un lieu nommé Toulon et nous jettâme l'ancre dan le port du Lazaret.

Nous tirâme onze coups de Canon de salut, et on tira des forteresses, situées dans les environs du Port, trois cents coups de canon en forme de réjouissance.

Aussitôt un officier vint de la part du lieutenant Capitaine. Il s'informa de l'état de notre santé en nous saluant d'un lieu proche du Vaisseau et nou

قدوم	Arrivée.
مسعود	heureux
منتظر	qui attend
عرض سرور ایتمك	manifester sa joie
مماسه	action ~~de toucher.~~ s'étendre
تلف ایتمك	faire périr.
سرایت	Contagion.
مفارقة	séparation.
بسط	~~action de toucher~~ étendre
عذر	excuse.
معهود	d'usage. d'ordinaire.
دونما	flotte.
بذل	don. libéralité.

کونلر ایدی قدوم مسعودکزه منتظر ایدک دیو عرض سرور ایتدیلر
بونلرک ولایتلرنده خسته لك اولدقده آخر ولایتدن کلان
کمسنه لره برنچه ایام قرشمیوب بغیر مماسه مکالمه و مصاحبت
ایدرلر بزم واردیغمز اثناده بامر الله مارسلیه ده عظیم خسته لیك
ظهور ایدوب معاذ الله سکسان بیك قدر نفوسی تلف اولمش
پرووانسه ایالتنده دخی ظهور ایتمش تولون شهری ایسه اول
ایالتده اولمغله کندولره سرایتدن زیاده خوفلری اولدغندن کلن
کمسنه لره یکرمی اوتوز کون بعضیلری قرق کون مرور ایتمدکجه تقرب
ایتمزلر بو ایامه مفارقته نظرتو و قرانتنه تعبیر ایدرلر بناءً علی ذلك
بونلر دخی قلیونه چقمیوب بسط عذر معهود ایتدیلر اخشامه
قریب قلیونمزه میوه و شکرلمه و سبزوات مقوله سی وافر
نزل و نعمت کتوردیلر وکتدیلر ایرتسی سبت کونی دونمانینك

manifesta sa joie en disant : Soyez les bien venus, il
ya plusieurs jours que nous attendons votre heureuse
arrivée. Si la peste vient à se manifester dans leur pays
ils sont plusieurs jours sans communiquer avec les
personnes qui arrivent d'un autre pays et leur parlent
sans les toucher. Dans le temps de notre arrivée, par
l'ordre de Dieu, une grande Peste s'était manifestée
à Marseille (Que Dieu nous en préserve). 80000 personnes
étaient péries. Elle s'était manifestée aussi dans la
Provence; et comme la ville de Toulon fait partie de
cette province et que les habitans craignent beaucoup
la contagion, ils restent vingt ou trente jours et quel=
=quesfois même quarante jours sans s'approcher des
personnes qui viennent du dehors. On appelle ces jours
de séparation Lazares ou Quarantaine. A cause de cela
ils firent suivant l'usage, des excuses de ce qu'ils ne montaient pas
sur le vaisseau. Vers le soir ils apportèrent à notre vaisseau
beaucoup de provisions consistant en fruits, confitures et

و خلقنك امورلرينه مؤكل اولان كمسنه كه انطنطان تعبير اولنور
بر صندال ايله اولدخى كلوب كنار قليونه مراسم استقباللى
ادا و بسط عذر ايله عدم تقرب تقصيرينى وجمعه كونى فرقتونه
اولمغيله كله مدكنى عفو رجا ايلدى وكنار شهرده قرال باغچه سى
جانبلرى ايچون دوشنوب آماده قلنمشدر ديدى و بزم خصوصمزده
مهماندارلغه متعلق امور بالجمله سفوره سپارش اولنمش
بعده سفور كتدكده سوار اولوب كلديكى يالديزلى صندلى
بزم ايچون كوندروب وقت عصرده بزدخى صندله كيروب شهره
عزيمت ايلدك واروب اسكله يه چيقدقده اول محلده قپودانلر
صف باغلمشلر بزى استقبال ايدوب اشنالقلر ايلديلر وايكى
آت حاضر وآماده اولمغله برينه فقير و برينه اوغلم سوار اولوب
چوقدارلريمز ايله باغچه يه عزيمت ايلدك ايكى جانبنده عسكرى

عدم non existence
سپارش ايتمك confier.
مهماندارلق espèce de députation envoyée aux ambassadeurs pour les recevoir aux frontières.
ياﻟﺪﻳﺰ dorure
عصر temps de la prière entre midi et le couché du soleil
صف en ordre. en haie

ils s'en allerent. Le lendemain samedi une personne, préposée aux affaires des flottes et des matelots, qu'on appelle intend=
=ant vint aussi dans une chaloupe; elle observa les règles d'aller à la rencontre d'un lieu près du vaisseau ~~et~~ nous fit mille excuses de ce qu'elle n'approchait pas et nous demanda pardon de ce qu'elle n'était pas venu vendredi à cause de la tempête. Elle dit: le jardin du Roi qui est proche de la ville a été préparé pour votre excellence. On avait confié au susdit toutes les affaires concernant le mihmandarlik de notre personne. Le susdit s'étant en allé, envoya pour nous la bar=
que dorée ~~qu'il~~ sur la quelle il était venu. Vers l'iquindi nous montâmes aussi dans la barque et nous nous dirigeâmes vers la ville. En débarquant à l'échelle, les officiers se rangerent ~~sur~~ dans ce lieu, sur deux haies et vinrent avec beaucoup pompe au devant de nous. Comme on avait préparé deux chevaux moi, votre serviteur, je montai sur l'un, et mon fils sur l'autre et je me dirigeai ainsi vers le jardin, avec mes valets de pied. De chaque côté des soldats se tenaient

طایفه‌سی آلات حربلر ایله سلامه طوروب جسته

مهترخانه‌لر چالنوب کندولره مخصوص سازلر ایله برقاچ بیك آدم

یمین و یسارده رفتار ایده‌رك باغچه‌یه کلدکده عظیم طوپ

شنلکلری ایتدیلر داخل سرایه نردبان باشنه انطنطات

دخی استقبال ایدوب من غیر تقرب اشنالقلر ایدوب بر محلمه

نزول و اولدخی خانه‌سی سمتنه (طرافنه یول) افول ایلدی ایرتسی کون

پاریسه کتمك خصوصی مذاکره (ذکر 3) اولندقده دریادن کتمه‌نی مناسب

کورلمکله ایدی عدد طرطنه تعبیر اولنان شیطیه‌لر حاضر ایدوب

برنی سوار اوله جغی سفینه‌ده مخصوص اوطه یاپوب حل ورقلر ایله

تزیین اتمشلر و برنی ایچون برامور دیدن قپودان تعیین اولنوب شهر

سغزلكیرك اونجی ثلثا کونی متوکلا علی الله سفینه‌لره سوار

مهترخانه	musique militaire.
چالمق	jouer d'un instrument
نردبان	escalier
اشنالق	amitié
افول ایتمك	partir. se coucher
مذاکره	3e f. de 1re ذکر entretien
حل	doré damé, ée.
ورق	feuille. papier.
تزیین	orner.
ثلثا	mardi.
متوکلا	5e forme de
وکل	mettre sa confiance

sous les armes pour nous saluer, et de distance en distance on jouait des airs militaires avec des instruments qui lend sons tout particuliers. Plusieurs milliers de personnes marchaient à notre droite et à notre gauche, et lorsque nous arrivâmes au jardin on tira de nouveau le Canon. À notre entrée au Palais l'Intendant vint à notre rencontre au haut de l'escalier, nous fit beaucoup d'amitiés sans nous approcher, ~~il~~ nous fit descendre à notre demeure et ~~lui~~ se retira ensuite dans son appartement. Le lendemain la conversation ~~étant~~ ayant roulé sur ~~notre dé~~ voyage à Paris, et notre départ ayant été jugé plus convenable par mer, Ils préparent de Chéitée ~~comme~~ qu'on nomme tartane, au nombre de sept, firent une chambre exprès sur le batiment sur lequel nous devions monter et l'ornèrent avec des feuilles d'or. Un capitaine expérimenté ayant été désigné pour nous conduire, Mardi le dixième jour du mois de Safar le Sacré plein de confiance en Dieu nous nous embarquâmes sur les batimens.

نصف اللیله Minuit

لنکر انداختن Jetter l'ancre.

بعون الله Permission de Dieu

تهنیه de la félicitation

اطه isle

فوق audessus

اولوب اول کیجه قرار و ایرتسی پنجشنبه کیجه‌سی اهوا مساعد اولمغله
نصف اللیلده بادبانکشای صوب مراد اولدق بعد الظهر بوقه تعبیر
اولنان قلعه لیماننده لنکرانداز اولدق هوا متغیر اولمغله دورت کون مکث
اولنوب اثنین کیجه‌سی ینه مساعدهٔ هوا ایله یلکن اچوب وقت
عصرده بعون الله سلامت ایله ست قلعه‌سی لیماننه داخل
اولدق درعقب اول قلعه‌نک انطنطانی قرب سفینه‌یه کلوب
تهنیهٔ قدوم ایدوب سرایکز آماده در بوکیجه سفینه‌لر تدارک ایدرز
یارین علی السحر تشریف بیوررسز دیدیلر مکر حاضر ایتدکلری محل اوچ
ساعت مسافه‌ده مومپلیر شهری مقابله‌سنده برصغیر اطه‌ده
برکهنه خرابه کلیسه ایمش قره‌ده یولی اولمامغله ایرتسی علی السحر حاضر
ایتدکلری سفینه‌یه سوار اولدق وقت عصرده منزلمزه واصل
اولوب قوم مسعودک حسنلکدن احترازلری فوق الغایه اولمغله

Nous restâmes cette nuit à l'ancre et la nuit du lende=main au jeudi le vent étant venu favorable, nous déploy=âmes les voiles sur les minuits et nous partîmes pour notre destination. Après midi, nous jettâmes l'ancre dans le port de la forteresse, appellée Bouc et comme le vent était contraire nous nous y arrêtâmes quatre jours. Dans la nuit du lundi le vent étant venu de nouveau favorable, nous ouvrîmes nos voiles et au temps de l'équindi, nous entrâmes sain et sauf, par la grace de Dieu, dans le port de la forteresse de Sette. Aussitôt le commandant de la forteresse vint auprès du vaisseau pour nous féliciter de notre arrivée et ~~il~~ nous dit: Notre Palais est prêt, cette nuit nous préparerons des vaisseaux et demain matin vous vous y rendrez. Or le lieu qu'ils avaient préparé était une vieille église ruinée, en face de la ville de ~~Montpellier~~ Montpellier à trois lieues de distance. Comme on ne pouvait y aller par terre le lendemain matin nous nous embar=quâmes sur les batiments qu'ils avaient préparé et nous arrivâmes, sur l'Equindi, à notre demeure ~~comme~~. Les précautions du peuple susdit, pour se garentir de la peste étant au delà de toutes

اول محل بر خالی یر اولوب آمد شدن مبرّا اولمغیله قرانتنه ایتمکه هم
مناسب کورمشلر بز دخی علی الغفله کلمشی بولندق رجعت مشکل
اولمغیله هزار کونه فکر و ملاحظه رأیله ینه دامن صبره تشبثدن غیری
تدبیر حسن بوله مدق هله هر نه حال ایسه قرق کون تمام اولنجه اول
جای ضیقده قرار اولندی قرانتنه تمام اولدقدنصکره تعیین اولنان
بکزاده یانمزه کلمیوب خبر کوندرمشکه بز کندو خدمتلرینه تعیین و مأمور اولدق
لکن قرالمزدن کندولره سلام ایله تهنیه قدوم سپارش اولنمشدر انشا
الله تعالی یادن سفینه یه سوار اولوب اثنای راهده فردونتیناك قلعه
عکلك ایچون تشریف ایدرلر مخصوص بر حاضر اولنمشدر بز دخی اول محله وارور
کندولره بولوشرز لکن قرال جانبندن قونیلمنتا ایله کلنلره قرال خاطری ایچون
اکرام اولنه کلمشدر اول قنونه رعایت رجا ایدرز بز دخی وجه مناسب
اوزره مساعدیه وعد ایدوب علی السحر که شهر ربیع الاولك ایکری

مبرّا 9e f. de برا libre exempt
غفله 9e f. negligence peu de précaution.
ملاحظه 9e f. de لحظ observation. contemplation.
مساعده faveur
وعد promesse.
ضیق étroit

expression, ~~que~~ ce lieu ~~est~~ étant inhabité et ~~qu'il en~~ exempt de tout commerce avec les allant et les venant on l'avait jugé convenable pour faire la ~~quarantaine~~ quarantaine. Étant arrivés là sans y penser et le retour étant difficile, après avoir fait mille réflexion nous ne trouvâmes pas de meilleur moyen que de prendre patience. Quelque fut notre situation, nous restâmes dans ce lieu étroit jusqu'à ce que quarante jours se fussent écoulés. La quarantaine étant finie, le seigneur qui avait été désigné ne vint pas auprès de nous, il nous envoya dire qu'il avait été désigné pour notre service et qu'il avait été chargé par son ~~so~~ souverain de nous féliciter de notre arrivée. S'il plait à Dieu très haut, ~~demain~~ nous dit-il, demain vous vous embarquerez et dans la route vous vous arreterez, pour manger, à la forteresse de Frontignan parcequ'on a préparé un lieu exprès pour vous. Je me rendrai dans cet endroit et nous nous trouverons ensemble.
Comme on a coutume de rendre des honneurs aux personnes qui viennent féliciter de la part du Roi, pour lui faire plaisir nous nous prions d'avoir égard à cette usage. Nous ~~vous~~ ~~promettons~~ promîmes d'y avoir égard ~~sur~~ ~~tant~~ à une manière convenable. Le lendemain samedi

التنجی کونیکه یوم سبت ایدی سفینه یه سوار اولوب عزم راه ایتدك
وصولمزده سفینه دن چیقوب حاضر اولان هنطو ایله آماده ایتدکلری
خانه یه نزول ایتدك جزئی توقفدن صکره بکزاده اسباب اختشامی
ایله کلوب بز دخی مهما امکن رسمه رعایت ایدوب قرشو یه قرشو
صندلی نشین اولدق بعده بکزاده سوزه اغاز ایدوب [illegible] حالا نجب
افندم فرانچه پادشاهی دولتلو سعادتلو افندی حضرتلرینك کندو
مملکتلرینه سعادتله دخوللری استماع ایلمکله کمال سروردن ناشی
بو قوللری کندو خدمت خاصلرنده ایکی خاصه دولتلو سعادتلو افندی
حضرتلرینی اوتوز قوناق منزلدن استقبال و تهنیه ایچون ارسال بیوردیلر
بو حرکت سوالف ایامدن برو ایکی دولت بیننده منعقد اولان دوستلق
و مصافته تقویت ویره جکی محققدر زیرا جناب سعادتلری انتخاب
اولنوب ارسال اولنمشدر و بو خصوصك عهده سندن کلمکله قادر

عزم — Départ —
توقف — attente
اختشام — magnificence, pompe
مهما امکنه — autant que possible
محقق — Vrai. certain.
انتجاب — 8e Sec de — choisir
عهده کلمك — obligation. —
remplir une obligation.

سالفه

26 Du mois de Rebiulaewel nous nous embarquâmes et nous partîmes. à notre arrivée, en descendant du Batiment nous nous rendîmes à ~~notre~~ l'hôtel ~~dans un carosse~~ qu'ils avaient préparé avec un carosse qui se trouvait là. Après avoir attendu quelques instants le seigneur vint avec ses habits de cérémonie; nous observâmes, à son égard, autant que possible les règles de l'étiquette. Il s'assit dans la barque vis-à-vis de nous. Ensuite prenant la parole il dit: fortuné Seigneur, le Roi de France présentement mon maître, ayant appris l'heureuse arrivée de Votre ~~Excellen~~ Excellence dans ses états a été tellement content qu'il a envoyé, particulièrement moi ~~qui~~ son serviteur, à 30 lieues pour recevoir votre personne fortunée et la féliciter. Il est certain que ce procédé raffermira l'amitié, et la sincérité qui existent depuis les temps anciens, entre les deux cours. Car c'est le motif pour lequel on a choisi et envoyé Votre Excellence.# ~~Je ferai~~ tout ce qui ~~sera~~ aura été en mon pouvoir pour remplir cette obligation

(# s'il plait à Dieu il vous sera connu que j'aurai fait)

تناول action de porter à la bouche.

فواكه Pl. de فاكهه fruit

دستاویز présent qu'on tient à la main.

دور long.

تبريك action de bénir

دزمك ranger en haie

اولدیغم قدرجان ودلدن سعی ایدجکم انشا الله تعالی معلوم شریفلری
اولور دیو ختم کلام ایلدی بو اثناده سفره دشنوب وافر شکرله ~~معقوله~~
~~دستاویز ایله تبریك~~ حاضر ایتمشلر برمقدار تناول اولندقدن صکره
شهرك قونسلوسلری اعیان ولایت ایله فواکه وشکرله معقوله
دستاویز ایله تبریك قدومه کلوب دوُر ودراز تهنیه خوانلق ایتدیلر
بعد هذا قالقوب سفینه یه سوار وینه ستت قلعه سینه عزمت اولندی
سفینه دن چقدقده دوق ده رقلیور منپلیرودن هنطوینی ارسال
ایتمش ایمش اکا سوار اولدق وقلعه ده نقدر طوپلر وار ایسه اتیلوب
شنلکلر ایتدیلر وجمله عسکری قپودانلریله ومهترخانه وآلاتلر ایله نزول
ایده جکمز سرایه دك دزیلوب طوردیلر ناسك کثرتی وخصوصا زنانك
وفرتی قابل تعبیر دکل حلقی سیر ایده رك منزلمزه نزول ایلدك
حاضر ایتدکلری سرای شکرخانه ایمش عظیم کارخانه وبناسنه برقاچ

Ensuite il cessa de parler. Sur ces entrefaites on apporta une table sur la quelle on avait placé quantité de sucreries, après en avoir mangé un peu les Consuls de la Ville les grands du Pays vinrent nous féliciter sur notre arrivée, et nous firent des présents consistant en des fruits et de confitures de toutes espèces et nous firent ~~mille~~ de loin complimens.

Ensuite nous étant levés, nous nous embarquâmes et nous nous dirigeâmes de nouveau vers la forteresse de Cette. En sortant du batiment nous trouvâmes la voiture ~~du~~ que Duc de Roquelaure ~~qu'il~~ nous avait envoyé de ~~Montpellier~~ Montpellier. Lorsque nous montâmes de dans on tira tous les Canons de la forteresse et on fit de grandes réjouissances. Tous les soldats avec leurs officiers, les ~~musique et~~ musiciens avec leurs ~~armes~~ instruments, se tenaient rangés en haie jusqu'à l'hôtel où nous devions descendre. Il est impossible de décrire la quantité d'hommes et surtout de femmes qu'il y avait. Nous arrivâmes à notre demeure en regardant le peuple. Le palais qu'ils nous avaient préparé était une sucrerie. Tous —

یوز کیسه صرف اولنمش اعیان وضابطان تهنیه لر ایدوب قدومزدن عظیم

سرورلر اظهار ایتدیلر بعده زنان اوز اون بشر کلمکله باشلیوب اخشامدن

ساعت بشه وارنجه منقطع اولمادیلر اطراف و اکنافدن خصوصا مونبلیردک

جمله کبار قادیلری کلوب بزی کورمک ایچون جمع اولمشلر فرانجه ممالکنده

زنانک اعتباری رجالنه غالب اولمغیله ایستدکلرینی ایشلرلر و

مراد ایتدکلری یره کیدرلر الک اعلا بکزاده الک ادناسنه حدّدن زیاده

رعایت وحرمت ایدرلر اول ولایتلرده حکملری جاریدر صباح اولدقده

ینه سفینه یه سوار اولوب جانب مقصوده قنال ایله عزیمت اولندی

بو قنال دیدکلری اطراف و اکنافدن جمع اولنمش بر نهر محمد قدر مقدما

ارباب تجارت وابناء سبیل یابجردن نیجه مسافه ایله دوانه اولوب

یاخود بردن مشقت و مصارف ایله آمد شد ایدرلرمش کرک ابناء سبیل

اظهار 4e. f. de ظهر
montrer.

ادنا bas.

حدّدن زیاده limiteà. plus qu'il ne convient au delà des bornes.

مقصود destiné

محدث 4e. f. de حدث
chose nouvelle. inventer.

دوانه passant. allant.

مشقت peine.

construire cette grande fabbrique l'on a dépensé plusieur
centaine de bourse. Les grands et les notable nous firent
des complimen et montrerent une grande joie de notre arrivée.
Ensuite les femmes commencerent à venir par dixaines et par quin-
=zaines et ne cesserent de venir ainsi jusqu'à 5 heure du soir.
toute les femmes de Grand qui étaient dans les environs et
surtout celle de Montpellier vinrent toute pour nous voir.

Comme dans le Royaume de France la considération des
femmes est plus grande que celle des hommes, elles font ce qu'elles
désirent et vont où elles veulent. Les seigneurs
les plus distingués ont les plus grands égards pour les plus petites
d'entre elles. Dans ce pays on obéit à leurs ordres. Le matin
nous nous embarquâmes de nouveau, et on nous fit aller du
coté de notre destination avec le Canal. Ce qu'ils appellent
Canal est un fleuve nouvellement construit dont on a assemblé
les eaux, des cotés d'alentour. Autrefois les négocians
et les voyageurs allaient par mer en faisant beaucoup de
chemin ou bien par terre, en se donnant beaucoup de peines
et en faisant de grandes dépenses. Comme c'est d'un grand

وکرك اهل تجارته آسان اولمغیله هم قصر مسافه وهم سهولت نقل
وتحویل جهتیله ناسه کثیره اولمغیله باج وکمرکدن انتفاع زیاده اولمق
ملاحظه سیله برقاج بیڭ کیسه اقچه لر خرج وصرف ایدوب بو نهری
احداث ایتمشلر اکان اق دکزدن برمناسب سفینه ایله شهری
وهم قری اراسنده قره یه ایاق بصمدن بحر محیطه وصول میسر اولمش
وفوق المأمول نفعی حاصل وظاهر اولمش وزیاده مال کتمشدر نفس الامرده
حسب الاقتضا عظیم بنالر یاپلمش زیرا اغدا نهری دمیننده مونتانزوز
دیدکلری محل وارنجه یوز یکرمی ذراع بلند اولوب سفاینی ایسه
قرادن سوق محال اولمغیله اول نهر معهوده یونه طاشلر ایله خوضلر
یاپمشلر که هر برینه اوچر دوردر سفینه صغار واول خوضلرك ایکی جانبنه
محکم قپولری وار سفینه خوضه کیردکده وارسنده اولان قپو قپانوب
اوکنده اولان قپوده ایکی سوراخ وارکه متکنه لر ایله قپانمش واول قپو

ملاحظه — Participe de 3e Sde. de لحظ, spéculer dans la pensée.
قری — Pl. de قریه village
ایاق بصمق — mettre pied à terre.
نفس الامر — dans l'âme de la chose en effet.
سوق — pousser
محال — impossible.
معهود — désigné.
نفع — utilité
ظاهر — il est certain
صمق — presser. comprimer être contenu.
دار — derrière
متکنه — Vis.

avantage non seulement pour les voyageurs mai encore pour le
négocian. ~~Comme~~ et que beaucoup de personne demandaint qu'on
abrégeat la distance, et qu'on facilitat par ce moyen ~~le transport~~
~~et l'echange~~ commerce. Dans l'espérance qu'on retirerai un grand profi
du droi de Badj et de Douane on a dépensé ~~pour la~~
~~construction de le canal susdi~~ faire plusieur millier de bourse
d'argent ~~et on~~ pour a faire le Canal Susdi. Maintenant on peu
aller avec un batiment convenable, de la mer mediterranée à
l'Océan, san mettre pied à terre, en passant au milieu de
Ville et des Village. Il est certain qu'il est d'une grande utilité
et qu'on a dépensé beaucoup d'argent. En effet la nécessité
a forcé de faire de grandes constructions puisqu'il a fallu élever
une batisse de 120 coudées depuis Montagnes rouges jusqu'à
la rivière d'Agde. Comme il est impossible de pousser les batimen
vers la hauteur, on a fait dans le fleuve susdit des
bassin en pierre de taille. chacun d'eux contient trois ou
quatre ~~vaisseaux~~ batimens. Des deux coté de ces bassin il ya des porte
solide. Lorsque le batimen est entré on ferme la porte ~~de derrière~~
et comme à la porte [illegible] à de devant il ya deux trou qui se ferment

سدّ Empechement obstacle. digue.
ربع quart.
ساحل le bord.
عکس inverse. Contraire
مادّه article manière
خلل destruction
تقسیم diviser
مختل détruit. 8e. s.
de حلّ Détruire.

اوکنده اولان ماء نهر سدّ اولمش و اول سفینه کیردیکی زمینده ایکی
ذراع بلند در اول منکنه لری اچوب ایکی سوراخدن صو خوضه جریانه
باشلیوب صو اقدقجه سفینه یوقری قالوب ربع ساعت کچمدن خوض طولوب
سفینه ایکی ذراع بلند اولان زمینه چیقدقده اوکنده کی قپو اچیلوب
سفینه ینه کماکان اوّل جریانه باشلر و سفینه لره دراز الاتلر باغلیوب ساحل
نهردن اوچر ایکیشر قاطر چکوب کتوردلر تا مونتانزوز دیدکلری محله قدر
تمام اولنجه سکسان خوضدن بو منوال اوزره کذار اولنور بعده نشیبه
باشلیوب تولوسه وارنجه ینه ایکرمی دورت خوضدن وارلدن نشیبه
اینه رك عکس مادّه ایله کذار اولنور و اثناء طریقده بعضی نهرلر منندن کماله
جریان ایتمشلر و قنال نهرینک نظامنه خلل ویرمك لازم کلمکین سدّلر ایله و
نیجه صنعتلر ایله ماء نهری اویله تقسیم ایتمشلرکه نظامی مختل اولماش و
نهرلرك دخی زمینی قنال نهری زمیننده آچیقده بولنماغله قنال نهری

avec des vis, ~~cette porte~~ elle sert en même temps de digue à l'eau du fleuve. Lorsque le batiment est élevé de deux coudées de l'endroit où il est entré, on retire les deux vis et l'eau com=
=mence a couler, par les deux trous, dans le bassin. L'eau en coulant élève le batiment et en moins d'un quart d'heure le bassin se trouve rempli. Lorsque le batiment est élevé de deux coudées au dessus de l'endroit où il est entré, on ouvre la porte de devant et le batiment commence a marcher comme auparavant. On attache aux batimens de grandes machines que l'on fait tirer par deux ou trois mulets jusqu'à Montagnes Rousses, lieu où finit la montée. On nous fit passer de cette manière par quatrevingt bassins. Ensuite nous commencames à descendre. Jusqu'a ceque nous arrivassions a Toulouse, on nous fit passer en sens inverse en allant de la montée vers la descente par vingt quatre bassins. Comme il y avait dans le chemin plusieurs rivières qui couloient de la droite à la gauche du fleuve et qu'il ne fallait pas interrompre le cours du Canal, on a si bien divisé les eaux du fleuve avec des digues et des machines que le cours n'en a pas été derangé. Le lit de quelques rivières se trouvant plus bas que le lit du fleuve

اجرا ایچون عظیم کوپریلر یاپوب نهری اول کوپریدن اجرا ایتمشلر سفینه ایله
اول کوپریدن کذار اولنور مع هذا بر نهر عظیم دخی کوپری التندن جریان
ایتمکده و بر محلده دخی نهر معهود بر طاغه اوغرمش غیری چاره بوله میوب
طاغی نقب ایتمشلر و عظیم اهتمام ایله یونمه طاشدن کمر ایتمشلر ایکی یوز ذراع
طولی وار طاغی التنده نهر ایله کذار اولنور و نهر مزبور احداث اولندقده
یمین و یساده بولنان نیچه یوللری قطع و فصل ایتمشلر دواب و مواشی
و عابر السبیل کذار ایتمک ایچون بلند کوپریلر یاپمشلر عظیم کمر ایتمشلر سفینه لر
اول کوپریلر التندن کذار ایدوب کیدرلر بو جهتله وافر مال خرج و صرف
اولندیغی ظاهر اولور اخشامه اغدا شهرینه کلوب بو محلده خوضلق
برندن کذار اولندی و سفینه دن چیقوب دون شهردن احضار اولنان
خانه یه نزول اولندی صباح ینه سفینه یه سوار اولوب خوضلردن

اوغرمق — rencontrer.
نقب — percer. forer.
کمر — Voute.
داب — دواب — Pl. de — bêter de somme.
ماشیه — مواشی — Pl. de — animal. quadrupède
عابر — voyageur.

on a fait de grands ponts pour faire couler les eaux du Canal ~~et~~
~~ou~~ on a fait couler le fleuve sous ces ponts ~~et~~ on nous y fit
passer avec des batimens convenables. Il y a encore un grand
fleuve qui coule sous ce pont et comme dans cet endroit le
fleuve susdit vient à rencontrer une montagne on a pas trouvé
de meilleurs moyens que de la percer. A force de soins on à
fait une route en pierres de taille, dont la longeur est de 200
coudées. On nous fit passer sur le ~~fleuve~~ canal, dessous ~~ce pont~~ cette montagne.
(2) Lorsqu'on fit le canal susdit (I) comme à on coupá plusieurs chemins
qui se trouvaient ~~à~~ droite et à gauche ~~mais~~ on a fait de
grands ponts pour que les voyageurs, les quadrupedes et les
bestieaux puissent passer, ainsi que de grandes routes. de sorte
que les batimens passent sous ces ponts et peuvent continuer leur
route. Il est donc évident qu'on à dépensé beaucoup d'argent
pour cet ouvrage. Le soir nous arriveames à la Ville D'agde. Dans
cet endroit on nous fit passer dans un des bassins et étant
descendus du batiment, nous nous dirigeames vers l'hotel
qu'on nous avait préparé dans l'interieur de la Ville. le lende=
=main nous nous embarquâmes de nouveau et nous arriveames

كذا ايده رك وخشاملرده قصابات و قرارده قونه رق ربيع الآخرك
دوردنجی جمع ایرتسی کونی تولوز شهرينه وصول ميسر اولدی وقنال ايله
كلركن خلقك تماشايه رغبتی بر مرتبه ده ايديكه دوردرشر ساعتلك يرلردن كلنوب
كنار نهردن برى سيران ايدرلر ايدی وبربرلرينی تقدم و تسابق ايچون كنار
نهردن صويه دوشرلر ايدی وقنال نهری تولوز اوكندن جريان ايدن غارونا
نهرينه ملحق اولوب انده تمام اولدی سفينه دن چيقوب هنطوه سوار
اولوب محل نزوله روانه اولدق تولوز شهری غايت بيوك شهردر لكن بر مقدار
خرابدر چندان تجارت يری اولماديغندن معمور دكلدر اما بناسلرينه معتبر
شهردر قلعه عسكرندن ايكی قپودان بيراقدارلری ونفراتيله اوكومزه دوشوب
خانه مزه كتورديلر غارونه نهرينك دخی باشقه سفينه لری اولوب قنال
سفينه لردن احمال واثقالمز نقل ايدنجه اوچ كون مكث اولندی چهارشنبه
كونی آلای ايله اسكله يه كلوب ينه سفينه يه سوار اولوب غارونا

قصابة Bourg
تماشا 6e. f.e de — مشی
Spectacle. divertissement.
قدم ب.ر. f.e de تقدم
précéder. aller en avant.
ملحق P. de la 4e f.e de
لحق ajouté. joint. qui rencontre.
معمور peuplé.
معتبر renommé. ée.
ثقل P. de اثقال
fardeau. bagage.

à la Ville de Toulouse Samedi quatrième jour du moi de
Rebiulevel, en passant continuellement de bassin en bassin et
en nous arrêtant chaque soir dans quelque bourg ou quelque
Village. Tandisque nous voyagions sur le Canal, le désir qu'avait
le peuple de nous voir était à un tel point qu'il venait de 4
ou cinq lieue à la ronde pour nous voir du bord du Canal et
il y en avait qui en cherchant à dépasser les autres tombaient
dans l'eau du bord du Canal. le Canal qui coule devant Toulouse
se termine à l'endroit où il se joint avec le fleuve de la Garonne.
Nous sortîmes alors du batiment, nous montâmes en carosse et
nous nous rendîmes au lieu de notre demeure. La Ville de Toulouse
est une très grande Ville mais elle est un peu ruinée. Comme
elle n'est pas une Ville de commerce elle n'est pas peuplée.
Cependant elle est concidérée parmi les Villes. Deux capitaines
de la garnison de la forteresse vinrent au devant de nous avec leurs
soldats et leurs enseignes et nous conduisirent à notre demeure.
Comme il y a d'autres bateaux pour aller sur le fleuve de la Garonne
il nous fallu attendre 3 jours, temps necessaire pour transporter
nos effets des batimens du Canal. Le Mercredi nous nous rendîmes
en pompe à l'Echelle et nous nous embarquâmes de nouveau.

نهریله عزم راه ایتدك [illegible] قوناق به قوناق کیده رك جمعه ایرتسی بوردو
شهرینه وصول میسر اولدی سفینه دن چیقوب ینه هنتوه ایله درون
شهره دخول ایدوب جمله اهالی قلعه استقبال ایدوب آلای ایله خانه مزه
کتوردیلر بوردو شهری کوردکمز شهرلرده نظیری یوق کرك بنا جهتیله
کرك ابنا جهتیله غایت رعنا طرحی خوب طرزی مرغوب غایت معمور شهردر
و غارونا نهری شهر مزبورك اوکنده بر مرتبه وسعت پذیر اولمشکه
استانبول لیماننه مشابه اولمش بحر محیط بوغازی یکرمی ساعت
مسافه اولمغیله قرق پاره طوب چکر قلیونلر کلوب شهر اوکنده تیمور براغورلر
بز وارد یغمزده بش آلتیوز پاره قلیون و شیطیه و بحر محیط کمیلر وار ایدی
ایام صیفده ایکی بیك پاره یلکن اول لیمانده جمع اولورمش و مسموعمز اولان
جزر و مد احوالنی بو محلده سیر ایتمك میسر اولدی بحر محیطدن یکرمی
درت ساعتده ایکی دفعه جزر و مد ظهور ایده یوردی [illegible] بش ساعت

نظرا Pl. de نظیر semblable.
جهت coté. face. respect — égard.
رعنا ff. de ارعن beau.
طرح position.
طرز forme.
مرغوب agréable.
پذیر recevant — ayant — admettant.
مشابه semblable.
صیف été.
جزر و مد flux et reflux.

et nous continuâme notre route sur le fleuve de la Garonne
en allant de poste en poste nous arrivame le samedi à la Ville
de Bordeau. Nous sortime du Vaisseau et étant monté de nouveau
~~de Vaisseau~~ en carosse nous entrâme dans la Ville. Tous les habitant
vinrent à notre rencontre et nous accompagnerent avec pompe
jusqu'à notre demeure. De toute les Ville que nous avions vue
nous n'en vimes pas de pareille à celle de Bordeau non seulement
sous le rappor des édifice mai encore pour le rappor de
habitan. Elle est d'une belle position, d'une forme élégante et
trè peuplée. Le fleuve de la Garonne est si large devant la Ville
susdite qu'il ressemble au port de Constantinople. L'embouchure
de l'Océan étant à la distance de vingt lieue, les Vaisseaux
de quarante pièce de Canon viennent jetter l'ancre devant la
Ville. Lorsque nous arrivâme il y avait dans ce port cinq à six
cent Vaisseaux, navire et autre batiments de l'Océan. Dans le
jour d'été il y a ordinairement deux mille voile. Dans cet
endroit il est facile de voir les effet du flux et reflux dont
nous avions entendu parler. Le flux et reflux ont coutume de se
manifester deux foi en 24 heure dans l'océan. Le flux dure

جزر ایدوب یدی ساعت مدّ ایدیور مدّ ایتدکده بوردودن دورت
بش ساعت یوقارویه دك واروب نهرك اقدیسنی در قفا ایدوب
جزر ایتدکده غایت سرعت و زیاده شدّتله نهر جانب بحره جریان ایدیور
و بر ذراعدن زیاده نهرك چوغالوب و ازلدیغی رأی العین عیاناً مشاهده
ایلدك و ساحله قریب بولنان سفاین جزر وقتنده قره ده قالوب مدّ
وقتنده ینه صویه چیقار و آمد شد ایله سفاین جزر و مدّ وقتلرینی
کوزدوب اقندی ایله حرکت ایده یورلر من لم یری العین یصدّق قبیلندن
برامر غریبدر و اهالیء ولایت کلوب بوردو قلعه سنی وصف ایدوب
تماشاسنده ترغیب ایتدیلر بزدخی عزمت ایلدك قلعه خارج شهرده
نهر کنارنده بنا اولنمش غایت مطبوع و خوش طرز و متین مستحکم بنادر
واردقده عظیم شنلکلر ایدوب. دزدارك یرینه چیقدقده فوقانینه بر رعنا
باغچه طرح اولنمش و بلند قصر یاپلمش که جمله شهری ولیمانی تماشا ایدر

اقندی	Courran d'eau.
قفا	le derriere de la tête
سرعت	promptitude
شدّت	force.
چوغالمق	augmenter
ازلمق	diminuer.
رأی العین	à vue d'oeil.
ساحل	bord.
	~~courrant d'eau.~~
قبیل	genre espèce
وصف	description.
ترغیب	désir
مطبوع	agréable.
متین	fort.

Cinq heures, tansdisque le reflux dure sept heure. Lorsque le
reflux à lieu il remonte quatre ou cinq lieue audessus de
Bordeau et repousse en arrière le cours du fleuve Mais aussi
quand le flux a lieu le cours du fleuve va avec beaucoup
plus de rapidité et de force du coté de la mer. Nous vîmes
de nous même et de nos propres yeux la diminution et
l'augmentation du fleuve de plus d'une coudée. Pendant le flux
les batimens qui se trouvent sur le bord restent a sec, ~~doute~~ et
pendant le reflux ils remontent de nouveau sur l'eau. Aussi
les batimens qui vont et viennent observent il les temps du
flux et du reflux pour partir avec le courant. Celui qui ne
l'a pas vu ne peut pas le croire. Dans son genre c'est une
chose étrange. Les habitans de la ville vinrent audevant de
nous, nous firent la description de la ~~vill~~ forteresse de Bordeau
et nous engagerent a aller la voir. Nous y allâmes. La forteresse en
batie sur le bord du fleuve au dehors de la ville; elle est ~~d~~ très
belle, ~~form~~ d'une forme agréable et d'une grande solidité. A
notre arrivée on fit de grande réjouissance. Nous allâmes chez le
Commandant qui avait un superbe jardin au haut de la forteresse
~~et~~ qui avait fait bâtir un ~~kiosque~~ appartement qui avait vu sur ~~la ville~~ l'eau

شکوفه	Fleur.
قتمر	double.
تخم	graine
بنفشه	Violette
چهره	Visage.
پری	esprit
نقش	Peinture.
شوق	gaité de coeur.
ممنونیت	reconnaissance
تحمل	supported.
تدبیر	délibération.
تحریك	remuer.

بعده باغچه‌یی کشت و کذار ایلدك مکر دزدار شکوفه پرور ایمش تخمدن
قتمر و افرنکید لاله‌لر یتشدرمش حتی اولوقتده دورت دانه قتمر لاله
آچلمش ایدی و بز تولونه کلدیکمزدن بو وقته دك هر واردیغمز قوناقلرده
سنبل و بنفشه کبی بهار چیچکلری کتوردلر ایدی بعده بزی بر اوطه‌یه
کتوردیلر بر اوطه که پری چهره‌کان ایله پر نقش و نکار اولمش (واردیغمزده) مرسال بزه
قیام و استقبال ایدوب عرض شوق و محبت ایلدی قهوه‌لر و شربتلر و
شکرلمه‌لر حاضر ایتمشلر بر مقدار تناول اولنوب بعده سزه اکرامده اولان
قصوریمزی عفو ایدك دیو اعتذار ایلدی بز دخی ممنونیت کوستروب
بعده خانه‌مزه کلدك مکر مرسال عثمانلی کرمیوب بزی کرمك استرمش
خانه‌مزه کلمکله جنابی تحمل ایتمیوب دعوت ایتسك ایلچی دخی اجابت
ایتمز دیو عاقبت قلعه سیرینی تدبیر ایتمشلر و بز تحریك ایتمه‌نك اصلی

et toute la Ville. Nous parcourume ensuite le jardin. Comme le
Commandant élevait des fleurs, il avait fait venir avec de la
grande quantité de Tulipe de Crète. Dans le temps que nous
y étions il y avait quatre tulipes doubles qui étaient ouvertes.
Depuis notre arrivée à Toulon jusqu'à ce moment dans tous
les endroits où nous arrivions on nous apportait des bouquets
de fleurs de Jacinthe et de Violette. On nous fit ensuite
aller dans une chambre qui était remplie de tableau où
il y avait des figures d'anges. A notre arrivée le maréchal se
leva et vint à notre rencontre. C'était un homme très gai et
très aimable, il fit préparer le Café, le sorbet et les confitures;
après en avoir gouté un peu il nous pria de l'excuser du
peu d'honneur qu'il nous rendait. Nous lui en témoignames
notre reconnaissance et nous allames ensuite à notre hôtel.
Le Maréchal n'ayant pas encore vu de musulmans, désirait
nous voir. Comme il ne voulait pas venir à notre hôtel il nous
invita à venir voir la forteresse, de peur que nous ne voulussions
pas le recevoir, et que s'il nous invitait nous ne voulussions
pas y aller. Telle fut la cause de notre déplacement.

بو ایمش بو محلده اقتضا حسبیله اوچ کون مکث اولنوب صالی کونی علی

السحر سفینه‌یه سوار اولوب بلاذفها نام قلعه عزیمت ایلدك وادوبه

داخل اولدقده سفینه‌دن چیقوب قرال جانبندن مخصوص بزم ایچون اون

ایکی یدك آت ملوکی زین ولجام ایله قرالك سراخوری اولان بکزاده

ایله ارسال اولنمش حتی یدکلك بری مرصع دخت ایله مزین ایدی اول

اسبی حاضر و برهنطو دخی ارسال اولنمش آنی دخی کنار نهرده آماده

ایتمشلر قنغی‌سنه سوار اولورسز دیو جمله‌یی عرض ایتدیلر هوا بارنده و

شتا اولمغیله هنطوه سوار اولوب خانه‌یه عزیمت ایلدك و آلای ایله

منزلمزه نزول ایلدك بزی پارس شهرینه کتورمك ایچون کلنلر جمله‌ده

مهمات ایله بو قلعه‌ده بزه منتظر ایدی بو محله‌دك انهار ایله کلنوب

صغر بحر تمام اولدی بعده ربیع الاخرك اون یدنجی جمعه کونی صوب

زین ornement.

لجام Bride

مرصع garni d'or et de perles.

دخت frein

بارنده pluvieux

~~مراحل Pl. de … chose nécessaire.~~

مهمات Pl. de مهم chose nécessaire

La necessité ~~nous~~ força de nous arrêter trois jours dans ce lieu le mardi nous nous embarquâmes à l'aube du jour et nous nous dirigeâmes vers la forteresse de Balana, à peine ~~y étant~~ arrivé nous y entrâmes. Étant sorti du batiment nous vîmes qu'on nous avait envoyé (2) ainsi que douze chevaux de main avec ~~leur~~ bride et les ornemens des chevaux du Roi, ~~ainsi~~ un seigneur qui était ecuyer du Roi. Un des chevaux avait des ornemens et un frein garni de perles. On avait ~~aussi~~ préparé, et envoyé un carosse et on avait aussi préparé un cheval sur le bord du fleuve. tous nous demanderent sur lequel irez vous. Comme le temps était à la pluie et que nous étions dans l'hiver, nous montames dans le carosse, nous nous dirigeâmes vers notre hotel, où on nous conduisit avec pompe. Les personnes qui étaient venus pour nous conduire à Paris nous attendaient dans cette forteresse avec toutes les choses nécessaires. Nous vinmes sur des canaux jusqu'à ~~ce lieu~~ cet endroit; c'est là que se termina notre voyage sur mer. Le Vendredi dix septième jour du mois de Rebiul akhir nous nous dirigeames vers le lieu de

مرامه عطف لجام ایلادك طیِّ مراحل ایده‌رك اثنای طریقده بر فرسخه	عطف tourner, pencher.
یقین بر قرال سرای بنا اولنمش طرح خوشنماسی ششقبه بخوردانه مشابه	طی parcourir
خرده کارلقده پیش تخته ساعتنه بکزر فرانسوا پرمیه نام قرالجه پادشاهی	مرحله مراحل Étude. Chemin, Station.
بنا ایتدرمش و حالا قرالك در کوزیلدقجه حوصله‌ء تعبیره کنجایش پذیر اولمق	بخوردانه encensoir
ممکن دکلدر و سرای اطرافنه یدی ساعتلك یره دك داغ و صحرالری	خرده کارلق travail de petits objets.
تخته دیوار ایله احاطه ایتمشلر و جابجا قپولر قومشلر برلردخی قپولردن	پیش تخته armoire sur laquel ~~on met une~~ pendule.
مرور و عبور ایتدك اول محل صیدکاهدر وقت کذارده واف کیکلر کورمش	تعبیر interpretation
ایدك لکن قرال محظوظ اولوب اخردن کلمسنه‌ر صیادلق ایده‌مز بعده بو	کنجایش پذیر être contenu.
محلدن قالقوب اورلیان نام بر شهر اعظیمه واصل اولدق که پاریسه یکرمی	احاطه entourer.
ساعت یر اولوب دارآلامی مقامنده اولمغله قلعه‌ء کهنه قالوب تقید	جابجا de lieu en lieu.
ایتمزلر و قرالك شامبه‌نیه تعبیر اولنان معتبر رکنتی انده قشلاقده ایمش	کیك Cerf.
	دار آلامی maison de tranquillité
	کهنه Vieux - Ancien
	تقید soin.
	قشلاق quartier d'hiver.

recevoir. être contenu

notre destination. Tout en voyageant nous vîmes sur notre route, dans un lieu agréable un Palais du Roi, sa forme agréable, semblable à une encensoir à six voutes, ressemble à une pendule de console travaillée en petit. C'est François premier Roi de France qui l'a fait construire. Il appartient présentement au Roi. Lorsqu'on ne l'a pas vu, on ne peut s'en former une idée. On a entouré, à sept lieue à la ronde, les montagnes et les plaines, d'une muraille de bois et de distance en distance on a placé des portes. Nous aussi nous passames dessous ces portes. Comme c'est un lieu de chasse, nous vîmes lorsque nous traversâmes quantité de Cerfs. Ils sont là exprès pour le Roi, et personne autre que lui ne peut les chasser. Etant parti de ce lieu nous arrivâmes à une grande ville nommée Orléans qui n'est éloignée de de Paris que de vingt lieues. Comme elle est située dans un lieu sûr, ils ne prennent aucun soin de la forteresse qui tombe en ruine. Le fameux régiment du Roi, nommé Champagne se trouvant alors en

تبدیل incognito.
déguisement — changement —.
اشکاره manifeste. Clair.
دوکون noce.

جمله آلای ایله طورمشلر ایدی بو محلدن خدمتمزه تعیین اولنوب بر ساعتلک
یردن بزی قارشو استقبال ایدوب شهره کتورمشلردر اعیان ولایت
اسلوب سابق اوزره ینه بولشوب اوطه مزی بری جهره کان ایله
نکارخانه چینه دوندرمشلر ایدی بر کون مکث ایدوب ایرتی چهارشنبه
کونی یوله عزیمت ایدوب طی منازل ایده‌رك جمادی الاولك طقوزنجی
سبت کونی پاریس شهری کنارنده احضار اولنان سرایه نزول میسر
اولدی سرای مزبورده بر هفته مکث اولندی کیجه‌ده کوندزده خلقك
کثرتی و رجال و نسانك وفرتی بر وجهله قابل تعبیر دکل ایدی و رجال
و نسانك کبارلری کیمی تبدیل کیمی اشکاره کلوب دوکون اولرنده بو مرتبه
زحام اولدیغی کورلماشدر ایکنجی کونده بونلرده بر منصب وارکه صاحبنه
انترودقتور دیرلر ایلچیلره مخصوصدر خوش کلدیکز دیمکه و آلایه بندرمکه و

quartier d'hiver, se trouvait sous les armes à notre arrivée. — Comme il avait été désigné pour notre service, dans cet endroit, il vint à une lieue de distance, au devant de nous et nous accompa= =gna jusqu'à la ville. Les grands du pays vinrent nous voir — comme auparavant. On avait arrangé notre chambre comme une galerie de tableau de la Chine en l'ornant avec des figures d'anges. Nous nous y arrêtames un jour, et le lendemain mercredi nous nous remîmes en route. En allant de poste en poste, nous arrivames enfin — samedi, neuvième jour du mois de Djemaziul ewel, à l'hôtel, qu'on nous avait préparé près Paris. Nous demeurames une semaine dans l'hôtel susdit. Il est impossible de dire la foule de monde, la quantité d'hommes et de femmes qui vinrent nous voir jour et nuit. Des hommes et des femmes de grands vinrent nous voir les uns incognito, les autres en se faisant annoncer et jamais on ne vit autant de monde réuni dans une maison de noces. Deux jours après ~~un~~ une personne en place, ~~et~~ qu'on nomme introducteur, et dont les fonctions sont de féliciter les Ambassadeurs de leur arrivée, de les accompagner avec pompe

توزیع distribuer.

مکمّل parfait

قراله کتورمکه متعین ایمش اولمسنه کلوب قرال جانبندن تهنیه قدوم ایلدی

وایکی کوندنصکره ینه کلوب قرال بازار کونی وقت ظهورده سزی شهر دعوت

ایدر محلاتی خانه احضار اولنمشدر ومزیّن عسکر ایله آغالکز وسلامکز دورمق

ایچون ترتیب ایتمشکزدر وسزی کتورمکه باش مرشال تعیین اولنمشدی

لکن قرال تربیه سیله مشغول وکندوی اختیار وعلیل اولوب آته بنمکه قدرتی

اولدیغیندن اوچنجی مرشال دترع تعیین اولندی انشا الله تعالی بازار کونی

نصفِ نهاردن مقدم قرالك هنطوایله سزی آغای یه بندرمکه کلور وکندو

ایله رفاقت ایدرسز دیدی وایرتی مسفورك بر رفیقی بوخلاصه ناظر امش

کلوب آغالکز ترتیبنی دفتر ایتمکه کلدم سوار اوله جق قاچ ادمکز واردر قرال

اخورلرندن مکمّل آتلر کتوره لم دیدکده وجه مناسبتله دفتر اولنوب ویرلدی

بعده قرال اخورلرندن موسیو قوفیار کلوب هرکسه توزیع ایلدی بعده

de les présenter au Roi vint nous voir et nous féliciter de
notre arrivée de la part du Roi. Deux jour aprés il revint
nous dire, notre Roi vous invite à venir à la Ville, dimanche sur
les midi. on vous a préparé un hôtel et on a designé des
corps de troupe nouvellement équippés pour se tenir sous les
armes et vous saluer. On avait aussi designé le premier Maréchal
pour vous accompagner, mais comme il est chargé de l'éducation
du Roi, qu'il est vieux et qu'il a beaucoup de peine pour
monter à Cheval on a designé le troisième Maréchal, qu'on
nomme Dessré. S'il plait à Dieu très haut, dimanche avant
midi il viendra dans un carosse du Roi, pour vous ~~conduire avec~~ presenter
pompe à sa majesté, et même vous accompagnera. Le lendemain
un compagnon du susdit designé pour ces cérémonie vint nous
dire; nous sommes venus pour régler l'ordre de votre marche. —
Combien avez vous de personnes qui monteront à cheval, afin que
nous puissions amener des chevaux des écuries du Roi. Ayant fini
de parler il nous donna l'ordre de la marche suivant la manière
convenable. Ensuite Mr. Coniad un des écuyer du Roi vint
pour distribuer des chevaux à chacun de mes gens.

مرشال دتری انترودقتور ایله قرال هنطوینه سوار اولمشلر کلدیلر بز دخی ه

استقبال ایله رعایت ایلدك قرالمز کندو هنطوینی بزك ایچون کتدردیلر

وجمله کبار دولتمز کندو هنطوینی بزه اکراماً ارسال ایتمشلردر دیویوز

قدر مزیّن ورعنا هنطولر کلدیلر بعده وقتدر اذنکز ایله اکابی یورتمکه باشلادهم

دیوب قالقدیلر مقدما قرالك کندویه مخصوص آتلو عسکرندن بر رکمنده

یوریدوب اردنجه برزم آدملری سوار ایدوب برمقدارینه کورکلر کیدیروب

اربینه تفنکلر ویرمشیدك وبرمقدارینه کراکه کیدیروب اربینه مزراقلر

ویرمشیدك انلری یوریدوب اردلرنجه اغاوات معقوله‌کی صقالو اولنلر

یوردیوب بعده امام افندی وقپوجیلر کتخداسی ومعه همّا اوغلمز ایله کتخدامز همعنان

اولوب عقبلرنجه التی عدد یدك آغر کسمه‌لر ایله مزیّن ومُسرّج چکدیریلوب

تمامنده قرالك سراخوری ایله ترجمان کیدوب کندیمز دخی دیوان باطی

وعبایی ایله مسرّج براسبه سوار اولوب یمینمده مرشال ویسارمده

کورك Pelisse.

کیدرمك faire habiller.

کراکه manteau.

صقالو qui a de la barbe

کسمه houpe

اغر pesant—précieux

مُسرّج sellé.

بساط housse.

manteau

Puis le Maréchal et l'introducteur étant monté dans un carosse de sa Majesté vinrent nous trouver. Nous eume l'attention d'aller au devant d'eux. Ils nous dirent le Roi a envoyé pour vous son propre Carosse, et tous les grands par honneur pour vous, ont aussi envoyé les leurs. Il arriva à l'instant même, cent carosses de toute beauté, ensuite ils se leverent et nous dirent il est temps que nous fassions marcher le cortège. D'abord ont fit ~~marcher~~ avancé un régiment du Roi, ensuite on fit ~~monter~~ mes gens, a cheval, ~~a~~ j'avai ~~donné~~ fait habillé les ~~un~~ avec des pelisses et ~~[illegible]~~ leur avais donné des fusils, j'avai fait habillé les autres ~~et~~ avec des ~~manteaux~~ et leur avais donné des lances. C'est dans cet ordre qu'ils marchaient. Venaient ensuite les Agha à Barbe, derriere eux marchaient l'Imam efendi, le chef des capoudjis, après eux mon fils et mon quiaya marchaient sur le même rang, ~~enfin~~ ~~on faisait~~ ensuite avancer 6 chevaux de main, capparaconné avec des ~~selles~~ housse précieuses. enfin marchaient l'Interprète et l'Envoyé du roi. Nous ~~même~~ nous montame sur un cheval richement orné ayant un manteau du divan, le Maréchal était à notre droite et l'Introducteur à notre gauche.

کنجایش Capacité.
افزون plein.
متزاحم foulé. encombré

انترودقتور ایله عزمت اولندی وعقبنده دخی بر دکمند آتلو دیزیلوب
بعد هم هنطور علی مراتبهم دیزلدیلر پارس شهرینک زوقاقلری غایت
وسعتلیدر یان یانه بش التی عربه کچمک ممکن ایکن بعض محللرده زحام ناسدن
اوچ سواد کوچیله مرور ایدردک کویا شهرده اولان جمله خلق آلای سیرینه
کلمشلر ایدی وخانه لری دوردر بش قت اولوب پنجره لری زوقاقه
ناظردر هر پنجره کنجایش پذیر اوله جق رتبه دن افزون مرد وزندن
متزاحم اولمشلر ایدی بر ترتیب ایله احضار اولنان خانه یه نزول اولنوب
سلامه دوران عسکری دخی علی الترتیب خانه مز اوکندن کذار ایدوب
تماماً مرسال دخی برر وداع ایدوب خانه سنه کتدی ینه رجال وفلان
کبی زیارت وکیمی سیر طریقیله تزاحم اوزده کلوب خصوصا طعام ایدرکری
~~باقمغه اوقتن رجا ایدرلر دیو خبر الر کلوب~~ کورمکه زیاده طالب اولورلر فلان
قری وفلان کمسنه نک قرینی طعام ~~ایدوبلر~~ ایدوکیکن باقمغه اذنکز

Derrière nous venait un régiment de cavalerie et les carosses suivant leur rang. Les rues de Paris sont très larges, cinq ou six voitures y peuvent passer de front. Cependant la foule des hommes était si grande dans quelques endroits, que ce ne fut qu'avec peine, que trois cavaliers purent passer, — comme si tous les habitans de la ville étaient venus pour voir le Cortège. Les maisons sont à quatre et cinq étages et les fenêtres ont vu sur la rue. Chaque fenêtre était remplie de plus d'hommes et de plus de femmes qu'elle n'en pouvait contenir. Ce fut avec cet ordre que nous arrivâmes à l'hôtel qu'ils nous avaient préparé. Les troupes qui se trouvaient dedans pour nous saluer défilèrent en rang devant notre maison. Ensuite le Maréchal ayant pris congé de nous, retourna chez lui et de nouveau les hommes et les femmes vinrent en foule les uns pour nous voir, les autres pour nous rendre visite. Comme ils désiraient surtout nous voir manger. On nous envoya dire que la fille et la femme de tel et tel nous demandaient —

ناچار	sans remede
پرهیز	Carême
احاطه	entourer.
فرضا	Par exemple
تکلف	Cérémonie

رجا ایدرلر دیو خبرلر کلوب کیمنی دفع ایده میوب ناچار رخصت ویردک

پرهیزلری وقتنه مصادف اولمغین کندولری اکل ایتمیوب سفره‌یی احاطه

ایدوب سیر ایدرلر ایدی خاطر ایچون صبر ایدردک انلر ایسه سیر طعامه

مألوف اولمشلر فرضا قرالک طعام ایدوکنی سیر ایتمک استیک واروب

سیر ایتمکه رخصتیاب اولور عادتلری اعتنی دخی غریب بوکه قرال قراشندن

نصل قلقار ونصل کینور سیر ایتمکه کیدرلر ایمش بناءعلی ذلک بزه دخی

بوکونه تکلفلر ایله ثقلت ایدرلر ایدی ایکی کوندنصکره ینه انترودقتور

کلوب جمعه کونی قرال سزی دعوت ایدر انشاالله کیدرسز اکراما

برنجی کانبکی تعیین ایتمشلر معا کلورز وکاکاول همعنان کیدرز بو

انه دک کلن ایلچیلره مرشال وبرنجی تعیین اولدیغی بوقدر واولکیدن

زیاده آلای ترتیب اولنشدر ونامهٔ همایونی تسلیم ایتدقده ه

la permission de nous regarder manger. nous ne refusame à personne et nous donnâme permission entière pour tous ceux qui viendraient. comme ils étaient dans leur Carême ils ne mangeaient pas mais ils tournaient autour de la table en nous regardant. ~~tout~~ Par rapport a elles il nous fallu prendre patience. Elles sont accoutumée a regarder manger. aussi lorsqu'elles veulent voir manger le Roi elles y vont et obtient ~~en~~ la permission de le voir. C'est un usage chez eux; mais ce qu'il y a de plus singulier c'est qu'elles vont voir comment le Roi se leve et comment il s'habille. a cause de cela elles nous importunerent par de pareille cérémonie. Deux jour après l'introducteur vint de nouveau nous dire le Roi vous invite a venir le soir vendredi, s'il plait a dieu vous viendrez, il a désigné pas honneur le Prince de Lambesque nous viendron ensembles et nous marcherons comme auparavant sur le même rang. Jusqu'à ce moment on n'~~avait~~ point désigné de maréchal ni de Prince pour les Ambassadeur qui ~~étaient~~ sont venus et votre Cortege sera beaucoup plus beau qu'auparavant. Lorsque vous aurez remis la lettre impériale

ایاب Venue - Venir.
ذهاب départ s'en aller.
قوشمق ceindre
مرصّع enrichi d'or et de pierries.
دستار turban
دخت frein
اکرلمك enharnacher.

جوابکزی لالا ویره جكدر و قرالمز آیاب و ذهابکزده قایم بولنه جقدر
سز دخی دوستلغه لایق معامله نه ایسه اویله ایدرسز دیدی
وکیتدی جمعه اولدقده مزبورلر کلدیلر کالاوّل خلعتلرینی ترتیب
ایدوب انجق قلیجلر قوشانیوب وتفنك ومزراق ویرمدك واو[غلمز]
ایچون [دیوان] افندیسی مقامنده اولمغیله همایون [نامه] شوکت مقرونی [الله] ویروب
انك ایچون [بر] مرصّع لجاملو قراق کتورمشلر ایدی اکا سوار واوکمزه
آلوب کندیمز دخی کاتبی دستار وفراجه وسمّورکورك ایله دیوان
دخت وباطیله اکرلنمش کندی اسبمزه سوار اولوب برنجی کابنك
میمنزده وانترودقتوریا یمزده عزیمت ایلدك قرال عسکرینی
یبرنه سیر ایتدرمك ایچون بعض اطرفندن قشلاقده اولان
پیاده وسوار دکندلری کتوردوب واکثرینه مجدّد لباسلری قطع

le Gouverneur vous donnera la réponse et notre Roi se tiendra de
tout à votre arrivée et à votre départ et vous, ~~tout~~ quelques soient
les procédés ~~conformes à~~ d'amitié vous vous y ~~conformerez~~. Ensuite
il s'en alla. Les susdits vinrent le Vendredi et disposerent
nos gens comme auparavant seulement nous ne leur donnâmes
ni Sabre ni fusil ni lance. Comme mon fils avait le rang
d'Efendi nous lui remimes la lettre pleine de magnificence
impériale. On avait amené pour lui une Jument dont les
brides étaient enrichies de pierries. Il monta dessus et
marcha devant nous. Quant à moi je montai sur mon propre
cheval qui était enharnaché d'un mord et d'une housse
du Divan, ayant sur ~~ma~~ la tête un Turban de Quiatibi
et sur moi un feredje et une pelisse de Samour. nous
partimes ayant le prince de Lansbelque à notre droite et
l'introducteur à notre gauche. Pour nous faire voire les
troupes du Roi on avait fait venir des environs, les troupes
à piedset à cheval, qui s'y trouvaient en quartier d'hiver.
et à la plupart d'entre elles on avait donné des habits

دب le fond. le
bas le pied.

ایتمشلر وجمعًا اوتوز بیکدن متجاوز عسکر ترتیب ایدوب اولدغمز
خانه‌دن قرال سراینه‌دك دزمشلردی قرال سراینه باغچه طرفندن
واریلوب باغچه ایچنده دیزیلن دکمندلرك برینه آق آتلو وبرینه سیاه
آتلو دیرلرمش بو ایکی دکمند جمله عسکرك زیاده معتبری ایمش وبونلرك
نفراتی جمله کبار زاده‌لر وبکزاده‌لر دو سرای قپوسنك نردبانی دبنده
یانشوب آتدن اینوب قپودن ایچرو کیردکده تنفس ایتمك ایچون
صاغ طرفده بر اوطه‌یه کتوردیلر قرال کتخداسنك اوطه‌سی ایمش بر مقدار
استراحتدن صکره قالقوب یوقاری نردبانه عزم ایتدك هر مقامه
واردقده رجال دولتدن بر کمسنه استقبال ایده‌رك دیوانخانه قپوسنه
واردق خلقك کثرتی بر مرتبه‌ده ایدیکه استقباله کلنلر اطرفمزی
احاطه ایدوب کوجله کذار ایدردك دیوانخانه قپوسندن دخی اون ایکی
آدم ایله کذار ایلدك قرالك تختی قرینه وارنجه ایکی طرفده دوکون

neuf. On avait assemblé ~~trente~~ mille homme de troupe à
peu prés et on les avait rangé depuis le jardin du Roi —
jusqu'à notre hôtel. Nous allâmes au palais du Roi, en traversant
par le jardin. Là se trouvaient rangés des régiments de cavalerie
l'un se nommait les mousquetaires ~~blanc~~ gris et l'autre les
mousquetaires noirs. Ces deux régiments sont les plus estimés
parmi les troupes. et tous les soldats qui les composent —
sont ~~ou~~ des fils de Grands ou de seigneurs. Nous arrivâmes
dans cet ordre au bas de la porte du palais, nous descendîmes
de cheval et étant entré sous le vestibule, on nous conduisit
dans une chambre, à droite, pour y reprendre haleine. Après
nous être reposés quelques instans dans la chambre de l'introduc=
=teur du Roi, nous montâmes en haut de l'escalier. à chaque
endroit où nous nous arrêtions, un grand de la Cour venait à
notre rencontre. Étant enfin arrivé à la salle d'audiance la foule
du peuple était si grande, que les personnes qui venaient au devant
de nous, nous pressaient et ce n'est qu'avec peine que nous pûmes
passer. Nous entrâmes avec douze personnes dans la salle d'audiance

اونده وضع اولنان سریرلرکبی برقاچ یوز سریری بر بربندن یوکسك
وضع و ترتیب ایتمشلر بونلرده نقدار کبار قاریلری و قرالك خصملری
وار ایسه جمع اولوب مجوهر و مشعشع لباسلر ایله اوتورمشلر بز
دخول ایتدکده جمله‌سی قیام ایتدیلر قریب اولدیغمزده قرال دخی قیام ایلدی
نامهٔ همایون شوکت مقرونی اوکومزه المشدق الیمزی کوکسمزه قویوب
کویا نامهٔ همایونه سلام ویرر وضعنی کوستردك قرال یاننه واردقده
تمنّا صورتنده الیمزی باشمزه قویوب بعده نامهٔ همایونی آلوب شوکتلو
عظمتلو و قدرتلو پادشاه اسلام ولی نعمتم افندم سلطان احمد
خان ابن سلطان محمدخان حضرتلرینك نامهٔ همایون شوکتمقرونلریدر
دیدك قرال طفل اولمغله تعظیم ایله وزیری الیمزدن آلوب قرال یاننده
وضع اولنان صرمه‌لی سفره ایله پوشیده اسکمله اوزره وضع ایلدی

خصم parent-
مشعشع brillant-
کوکس poitrine
تمنّا prière. souhait-
طفل enfant-
صرمه‌لی brodé de fil d'or
position

La nous vimes qu'on etait disposé autour du trône du Roi plus
d'une centaine de sièges plus élevés les uns que les autres,
comme les sièges que l'on place dans les maisons de noces. Tout
ce qu'il y avait de parents du Roi et de femmes de Grands se
trouvaient rassemblés dans cet endroit. Elles avaient des vêtemens
garnis de perles et de brillans. elles étaient assises et à notre
arrivée tous se levèrent et lorsque nous arrivames près du trône le
Roi se leva lui même. Alors mis devant moi la lettre
remplie de magnificence Impériale et ayant placé ma main
sur ma poitrine je me teins dans la posture d'un homme
qui salue la lettre impériale. M'étant approché près
du Roi je mis ma main sur ma tête en forme de prière
ensuite ayant pris la lettre impériale je dis : C'est la lettre
auguste, impériale du très magnifique, très grand et très puissant
Empereur de l'Islamisme, possesseur du bienfait, mon maître, le
sultan hamed han fils du sultan mehemed han. Comme le Roi
était enfant, son premier ministre la prit de nos mains et la
placa sur un tabouret couvert d'un drap brodé d'or,
qui se trouvait tout près du Roi. Ensuite ayant pris

داماد Gendre

تاكيد fortifier

عيان manifester

باصمق mettre le pied

مستغرق noyé

تصدی tourner le visage

انتخاب choix

محظوظ content

بعده صاحب دولت حضرتلرينك نامه‌لرن آلوب بو دخی دولتلو سعادتلو
وزير اعظم و دامادِ محترم ابراهيم پاشا حضرتلرينك نامهٔ عليسی در
ديدكده ينه وزير المزدن آلوب نامهٔ همايون تحتنه وضع ايلدی بو ايكی
دولت بيننده قديمدن مرعی اولان قوی دوستلغی تاكيد ايچون و
حشمتلو فرانچه پادشاهی حضرتلرينه اولان محبت و مودت و اعتبار
و رعايتلرينی عيان و بيان ايتمكيچون ايلچيلك ايله بنی ارسال ايلديلر ديدم
قرال اون بر ياشنی تمام ايدوب اون ايكی ياشنه باصمش غايت حسن
و جمال صاحبی اولوب الماسلره مستغرق ذی قيمت لباسلر ايله مجلسه شعشعه
انداز اولمشيدی كندی جوابه تصدی ايتميوب لالا اولان مرشال دويلروا
شوكتلو قدرتلو آل عثمان پادشاهی حضرتلرينك نامه‌لرندن و ايلچيلكه
جنابلرينك انتخاب اولندقلرندن قرال حضرتلری زياده محظوظ اولمشلردر
ديو جواب ويردی و جمله يمين و يسارنده قائم دورورلر ايدی بعده

la lettre de son Excellence le Grand Visir je dis : Voici encore la lettre ~~du~~ [le] fortuné ~~du~~ [de son altesse le] Grand Visir, gendre honoré d'Ibraim Pacha. il la prit de nouveau de mes mains et la plaça dessous la lettre imperiale. Ensuite je dis : Sa hautesse m'a envoyé en ambassade pour raffermir l'amitié qui est observé depuis longtemps entre les deux empires et pour montrer au Roi de France le respect et l'amitié que sa hautesse a pour lui. Le Roi avait fini sa onzieme année et entrait dans sa douzieme il était de la plus grande beauté et jettait beaucoup d'éclat sur l'assemblée avec ses habits orné et enrichis de Diamans. ~~Comme~~ il ne nous répondit point, le Maréchal de Villeroi, qui était son gouverneur prit la parole et dit : le Roi est très contant de la lettre de sa hautesse le magnifique et le puissant Empereur de la famille ottomane, ainsi que du choix qu'elle a fait de Votre altesse, pour ambassadeur.

Toutes les personnes qui se trouvaient a droite et a gauche du monarque se tenaient alors debout. Ensuite ~~nous~~

خطوه	Par.
وصی	tuteur Régent
ممنون	attaché par un bienfait.
هیت	ordre.

ینه الیمز باشمز قویوب ویرقاج خطوه دن صکره الیمزی کوکسمزه قویوب
وداع ایلدك قردباندن اینوب بنك طاشندن سوار اولوب کلدیکمز
ترتیب اوزره خلقی وعسکری تمشا ایلیه رك منزلمزه نزول ایلدك
وبو یوم جمعه روز نوروز ایدی وصی نك دخی رسم ملوکانه اوزره
کندویه ایلچیلری بولشدرجق انترودقتور وار ایدی کلوب وصی یادك
سزی دعوت ایدر انشا الله تعالی صباح هنطو ایله کلورسزی الورم
لکن خلعتمز سزی سیر وتماشایه غایت هوسکاردرلر اسبکزه سوار اولسه
خلعتمزی ممنون ایتمش اولوردکز دیدی صباح کلدکله برزدخی قراله کلدیکمز
هیت ایله اسب معهودیمزه سوار اولوب جمله آدملریمزه آتلر کتوردوب
سوار اولوب کالاول الای ایله عزیمت ایلدك وصینك سراینه
واردوب بری برندن کچه رک انددرز دیوانخانه لر واوطه لر وار ایدی

Vésicatoire ——— Pèhlivan yakisi.
Cautère ——— Nohoud yakisi.

—

39

5e. Cahier

1819.

Beuscher

mis de nouveau la main sur ma tête, et ayant fait plusieurs pas en arrière je plaçai la main sur ma poitrine et pris congé du Roi. Je descendis l'escalier et étant monté à cheval je me rendis à mon hôtel dans l'ordre où nous étions venus, c'est-à-dire en regardant les troupes et le peuple. Ce jour était un vendredi. Le Regent avait aussi son introducteur qui lui présentait les ambassadeurs suivant l'étiquette royale. Il vint nous voir et nous dit le Regent vous invite à venir demain; s'il plait à Dieu je viendrai vous prendre dans un carosse, mais comme notre peuple a le plus grand desir de vous voir, si vous montez sur votre cheval, vous lui ferai le plus grand plaisir. Le matin étant venu je montai sur le cheval susdit et nous allames chez le regent avec le même ordre, que celui où nous étions allés chez le Roi. On amena des chevaux pour nos gens et nous partimes avec la même pompe qu'auparavant. En arrivant chez le regent nous vimes une longue enfilade de chambres et d'appartements ornés d'or qui communiquaient tous les uns aux autres. Il était dans l'appartement du fond

کندی نهایتنده کی دیوانخانه سنده اسکمله نشین اولوب آیین ملوکانه

اوزده ترتیب دیوان ایتمشیدی . بزی کوردکده قیلم و اوج خطوه استقبال

ایدوب شبقه سنی چیقاردی بز دخی رسم مودته رعایت ایله الیمز کوکسمزه

قویوب وقتکز خیر اولسون دیدك ونامه ی آلوب دولتلو عنایتلو وزیر

اعظم وداماد محترم ابراهیم پاشا حضرتلرینك نامهٔ عالیلریدر دیدیکمزده کندو

الینی اوزادوب یدا بید اخذ وقبض ایلدی وبعض محبت ومودته متعلق

جواب ایلیوب وداع ایدك ودخی ایرقسی وزیر مقامنده اولانه

وادوب کوردشدك برقاچ کوندنصکره قرال صیداچیقه جقدر رغبت

ایدرسکز . بیوریکز دیو بکزاده ترغیب ایدوب . بزدخی سحری سوار اولوب

هنطو ایله عزم ایلدك فنای شهرده قرال اتباعی وخدملری اولان زنان

جمع اولوب . قدوم قراله منتظر ایمش بز دخی انلری یاننده عنان کشیده اولدق

نهایت fin.
آیین usage.
خطوه pas.
اوزانتق alonger.
فنا place.
اتباع ~~تابع~~ Suivants. تابع Pl. de Courtisans
عنان Bride

donner du desir

assis sur un fauteuil. Il avait arrangé un Divan suivant l'étiqu-
= ette royale. A notre arrivée, il se leva ~~et~~ vint trois pas à
notre rencontre et ota son chapeau. Nous eumes egard aux
regles de l'amitié, en placant ~~notre~~ notre main sur notre poitrine.
et nous dimes si que le temps dont vous jouissez soit bon.
Ensuite ayant pris une lettre, nous ajoutames: c'est la lettre
élevée de son excellence le fortuné, secourable grand Visir,
Gendre honoré d'Ibrahim Pacha. Lorsque nous eumes cessé de
parler il alongea le bras et pris la lettre de notre main.
Ayant fait quelques réponses conformes à l'amitié, nous primes
congé de lui et le lendemain nous allames voir le ministre
un Seigneur nous ~~et notre~~ dit: le Roi doit aller dans trois jours à la chasse vous
pouvez y venir si vous le désirez. A l'aube du jour nous partimes
dans un carosse et nous allames sur une place de la ville où
se trouvaient rassemblés les courtisans du Roi, et les femmes
ses parentes ~~et~~ qui attendaient l'arrivée du Roi. nous
nous ~~arretames~~ dirigeames de leur côté ~~d'eux~~. Quelques temps après le Roi

جزوی وقتده قرال دخی هنطو ایله کلوب یانمزه کلدکده شپقه‌سن چیقروب

بزه اشنالق ایتدی بز دخی هنطو ایچیدن اشنالك ایلدك کندی سوار

اولوب بزه دخی صیدگاهی تماشا ایچون سوار اولمزمیز دیدی بز دخی سوار

اولوب لالا ایله همعنان اولدق بو اثناده قرال اقرباری اولان زنان و

سایر کبار قاریلری دخی هنطولرندن چیقوب لباس مردان ایله سوار

اولوب غنج و دلال ایله سلحشورلق ایتمکه باشلدیلر انلری تماشا

ایده‌رك صیدگاهه واروب قرال اوجیلری شاهین وطوغان و

صنقور وسیغی وبابان مقوله قوشلری سه پالر ایله بوغازلرینه طاقوب

کتورمشلر ایدی گاه طوشانه قیوویروب سیقیلره الدولر ایدی و

گاه طورنا و بالقچین و قارطال وقره قوش صالی ویروب شاهینلر

ایله تماشا وسیرین ایتدك بعده منزلمزه عودت ایلیوب اعیانلری

غنج — Gestes gracieux.
دلال
سلحشورلق — adresse de cheval
طوغان — Epervier.
قوش — oiseaux de proie
سه پا — trepied. Cage.
طاقمق — suspendre.
طورنا — Grue.
قیوویرمك — lacher.
صالی ویرمك

vint lui même en Carosse. S'étant approché de nous il retira son chapeau et nous donna des marques d'amitié. Nous lui fimes aussi des politesses de dedans la voiture. Etant monté à cheval, il nous demanda si nous n'y monterions pas pour voir le lieu de chasse. Nous montames à cheval et nous allames sur le même rang que le gouverneur. En même temps les parentes du Roi et les autres femmes des Grands descendirent de leur carosses et étant montées à cheval avec des habits d'homme commencerent à faire le manege ~~caracoler leurs chevaux~~ avec grace. Nous allames au rendez vous de chasse tout en les regardant. Là nous vimes les chasseurs du Roi qui avaient apporté ~~suspendu~~ à leurs cols et dans des cages, des oiseaux de proie tel que des faucons, des éperviers, des Gerfauts des [illegible] et toutes sortes de faucons. Tantôt ils les lancaient ~~sur~~ des lievres et les faisaient prendre par des [illegible], tantôt ils lancaient des grues, des pélicans et des aigles. Nous les vimes aussi chasser avec des faucons. Ensuite nous retournames à notre

جسته جسته کلوب کوریشورلر ایدی کالا مرشال برن کلدکده قرال
عسکرینك وقت جنکده ترتیب وحرکتلری نه کونه اولدیغنی تماشادن
حظ ایدرسکز یارین قرال عسکریتی تماشایه چقاجقدر دیو تماشایه
ترغیب ایلیوب ایرتسی عزیمت ایلدك بر خیاباندن کذار ایدوب برمقام
زُمرُد فامه واردق پیاده عسکر بیراقلرین اچوب مدّ بصَر منتهی اولنجیه دك
بش التی قت صف بغلیوب دزیلمشلر قرالك اقرباسی پرنجسلر ودشیرلر
هنطورلر ایله قراله منتظر اولدقلری جمعکان بزدخی مترقّب اولدق هـ
درعقب وصی اولان اوغللری ایله وبرقاچ مرشاللر ایله ورجال دولتلرینك
کبار ایله کلدیلر بزدخی سوار اولوب آت اوزرندن کوریشوب حال و
خاطر سوال ایدرکن قرال دخی کالاسیله کلوب سوار اولدیلر وزنان
دخی کالاوول لباسی مردن ایله سوار اولوب کاکل پریشان اولدیلر کالا

خیابان forêt, bois.
زمرد فام couleur d'émeraude
منتهی parvenant.
بصر oeil.
کاکل chevelure.

hôtel ou les Grand vinrent nous voir pas corps. Le Maréchal
Gouverneur vint aussi et nous dit : si vous voulez voir comment se
font les évolutions des troupes du Roi en temps de guerre, le
Roi doit demain passer ses troupes en revue. Je vous engage
à les aller voir. Le lendemain y étant allé nous passâmes par
un bois et nous arrivâmes à un lieu couleur d'emeraude. Là
nous vîmes l'infenterie qui avait déployé ses drapeaux ~~et qui~~ [inserted: rangée]
[inserted: sur] ~~avait formé~~ cinq ou six [inserted: colonnes] ~~haie~~ qui s'étendaient à perte de
vue et qui était ~~rangé~~ en ordre de bataille. Les parents
du Roi, les Prince et les Duc étaient dans leurs carosse
en attendant l'arrivée du Roi. Nous attendîmes aussi au lieu
du rendez vous. A l'instant même le Regent et ses fils vinrent
avec quelques maréchaux et quelques grand de la cour. Nous
montâmes à cheval et nous nous vîmes ainsi. Tandisque nous
nous informions de sa santé ~~du~~ [inserted: Le] Roi, ~~Il~~ vint lui même avec son
gouverneur, et montèrent à cheval et les femmes y montèrent aussi
comme auparavant avec des habits d'hommes. Elles avaient
~~la~~ chevelure ~~dis~~[inserted: éparse]persée. Le Gouverneur nous prit à son coté;

وسط	Milieu
ضفه	coté.
آلادغه	éloigné.
پشته	colline. don
دستمال	mouchoir.
تبديل	changer.
هيئت	position
شكل	forme.

برى يانده آلوب همعنان اولدق قرال اوكوزجه عسكرى تماشا ايلدك

خلقك نهايتنه دك واردق بعده عودت ايليوب وسط ضفه كلدكده

آلادغه جه بر پشته يه قرال چيقوب برى دخى يانده آلوب همعنان عسكره

متوجه دوردق بعده ميدان اچيلوب باش جنرال آت سوروب برنله

عسكر اراسنده عنان كشيده اولوب عسكره متوجه دوردى دورت

طبل طرف يمينده و دورت طرف يسارده بعيدجه محالده دوردى

بعده جنرال دستمالنى چيقاروب بركره صالدقده طبللرى ضرب ايتديلر

عسكرى دخى فى الحال تبديل هيئت ايده دوشديلر بر دخى صالوب

ينه طبللرى ضرب ايدنجه عسكرى دخى فى الحال يكپاره بر شكله دخى

كيرديلر هر كاه كه دستمال صالوب طبللر ضرب اولندقجه تغيير شكل و هيئت

ايدرلر ايدى بر وجهله كه كويا جمله سى شىء واحددر هر اشارتده كاه تفنكلرين

nous marchâmes sur le même rang que lui. Le Roi étai devant nous. Nous arrivâmes au bout de la foule en regardant les troupes. Ensuite nous retournames sur nos pas. Etant arrivé au milieu, le Roi monta sur une colline un peu éloignée. il nous prit à son coté et nous restâmes sur le même rang que lui en regardant les troupes. On fit ensuite une grande place, le Général en chef poussa son cheval et s'arreta comme nous au milieu des troupes et les regarda. Il y avait quatre tambours à droite et quatre tambours à gauche qui se tenaient dans un lieu un peu éloigné. Le Général ayant ensuite tiré son mouchoir l'agitta une foi et les tambours se mirent à battre et les troupes changerent à l'instant de position. Il agitta ~~de nouveau~~ encore son mouchoir et les tambours se mirent à battre de nouveau et les soldats prirent à l'instant une autre position. Toutes les fois qu'il agittait son mouchoir les tambours battaient et les troupes fesaient des évolutions differentes. Elles les fesaient de telle maniere qu'on aurait dit: qu'elles n'étaient qu'un seul corps. A chaque signe qu'on faisait tantot elles mettaient

قوله آلوب كاه چوكوب كاه قالقوب كاه يمينه كاه يساره توجه ايدرلر

ايدى برساعت قدر بو حركتلرى تماشا اولندقدنصكره عودت اولنوب

ينه برمناسب محله دوردق عسكر دخى دكمندريله بيراقلرى ايله كروها

كروه الاى ايله اوكومزه كچديلر تمام اولدقده قراله وداع ايدوب منزلمزه

عزيمت ايلدك برايكى كوندنصكره بر وزيرلرى واردر اومود سغريه يه

موكل زياره كلوب كورشدك اثناى صحبتده بزم عسكريمزدن مجروح

وعمل مانده اولانلر تعيش ايتمكيچون مخصوص بر سراى يابلمشدر كه سيره

شايشه درسزى اول محلى تماشايه دعوت ايدرز ديدكده بز دخى اجابت

ايدرز ديو ايرتسى واروب عظيم جمعيت ايتمش و نواله خصوصنه زياده

تكلف ايتمش قرق اللى قدر كونا كون سازنده لر كندولرى مخصوص نجه

كورمديكمز سازلر ايله اطعمه يى تناول ايدنجه نغمه پردازلق ايتديلر بعده

چوكمك — Plier le Genou

كروه — troupe.

مجروح — blessé.

عمل مانده — incapable d'agir

شايشه — digne.

نواله — repas.

تكلف — instances.

تناول (قال) — Act. de manger.

نغمه — ton de musique

پردازلق — douceur. perfect.

etendre la main

leurs fusils au bras, tantôt elles se mettaient à genoux, tantôt elles tiraient, tantôt elles tournaient à droite, tantôt à gauche. Après avoir vu ces évolutions pendant une heure nous revinmes sur nos pas et nous nous arrêtames de nouveau dans un lieu où les soldats défilaient par bataillons et par régimens avec leur drapeaux. Lorsque tout fut fini nous primes congé du Roi et nous retournames à notre hotel. Deux jours après un ministre qu'ils ont préposé aux affaires de la guerre vint nous voir. Au milieu de la conversation il nous dit : On a construit un ~~palais~~ hotel exprès pour faire vivre ceux de nos soldats qui sont blessés, et les militaires invalides. C'est un Palais qui mérite d'être vu. Je vous engage à aller voir cet hotel. Nous acceptames l'invitation; et nous dimes, nous irons demain. ~~Nous~~ à notre arrivée, nous vimes une grande assemblée; On nous fit des instances réiterées pour nous faire manger. Pendant que nous dinions quarante ou cinquante musiciens, avec toutes sortes d'instrumens, qui leur sont particuliers, et que nous n'avions pas encore vus, jouerent des airs de toute beauté. Nous nous levames ensuite pour

تیمار	Cure. maladie.
طبیب	Medecin.
بللور	Cristal.
مدوّر	Rond.
ادویه	Pl. de دوا remedes.
حجره	case. Cabinet.
هاون	mortier
الك	tamis.
اجزا	Pl. de جزء drogue
کالا	ustensile.
کارکیر بنا	construction en pierre

سرای تماشاسنه قالوب کندی اوکنه دوشوب انده ساکن اولان
عسکریدن خسته اولانلری تیمار ایله کلری محله کتوروب بش التی
یوز قدر پاك فراشلر کوردك وعمله وخدمه درلمشلر وبعض خسته لری
فراشه وطبیبلری یانلرنده آماده لوازم نه ایسه جمله سنی حاضر کوردك
بونلردن صکره دواخانه لرینه واردق برقاج بیك بللور مدوّر شیشه لر
انواع ادویه ایله مملو حجراته وضع اولنمش نیجه دورلو هاونلر والکلر و
اجزایه متعلق آلتلر ترتیب اولنمش برمحل ایدی دخی بوکا متعلق آلات
مطبخ سیر ایتدیروب عرض کالا ایتدی واوچ بیك قدر عمل منده موجود
ایدی واول سرای غایت وسعتلی واوچ قات کارکیر بنا اولنمش
اول سرای جنبنده بر کلیسا بنا اولنمش
قبه لی بلند ذراندرز نقوش عجیبه ایله تزیین اولنمش وغایت تکلفلی
یاپلمش برکبیر ارغنونی وار ایدی کلیسایی سیر ایلدکده نغمه پردازلق

voir l'hôtel. le ministre marchait devant nous. Il nous conduisit d'abord dans l'endroit où l'on prend soin de ceux des soldats, de cet hôtel, qui tombent malade. Nous vimes dans cet endroit cinq à six cents lits propres et préparés des invalides qui étaient rangés dans la salle. quelques malades au lit, les medecins à leurs côtés nous vimes aussi qu'on avait préparé toutes les choses qui leurs sont nécessaires. Ensuite nous allames à leur Pharmacie. Nous vimes plusieurs milliers de bouteilles rondes faites de cristal, qu'on avait remplies de toutes sortes de médicamens et qu'on avait rangées dans des cases. On avait aussi rangé tous les instrumens concernant la médecine tels que des mortiers et des tamis. On nous fit voir un endroit où se trouvait les instrumens de cuisine. Le Ministre nous les fit voir. Il y avait dans cet hôtel, environ, trois milles invalides. Ce palais est très grand et très solide. il a trois étages et est tout en pierres de taille. Il y a un dôme tout couvert d'or, et orné de peintures admirables qu'on a construit avec beaucoup de peine. Il y avait un grand orgue. Pendant que nous regardions l'Eglise on joua des airs

ضیافت	Festin.
شوق	désir
یاپشمق	s'attacher à.
کزینمك	se promener.
ملاقی	qui rencontre
خنجر	Poignard.
قدّ	Taille.
اعضا	Pl. de عضو membre
عادیتی	étranger.

ایدرلرایدی بر قاچ کوندنصکره لالا مرشال ضیافت ترتیب ایدوب بزی
دعوت ایلدی قرال سراینده اولمغله اول محله واردق عظیم اکرام ایلدی
قرالی کورمکدن حظ ایدرمیسز دیو سوال ایلدی بز دخی اظهار شوق
ایتدك طعام حاضر اولنجه سزه قرالی سیر ایتدیرهیم دیو الیمزه یاپشوب
کتدك قرالی مقدما نامهٔ همایون تسلمنده بولنشدیغمز دیوانخانه ده بولدق
بر قاچ بکزاده لریله کزینور ایمش لالا سیله بزی معاً کورنجه طرفمزه توجه
ایدوب ملاقی اولدق وافر محبت آمیز مصاحبت اولندی جمله
لباسمزی و خنجرمزی یکان یکان تماشا ایلدی لالا مرشال قرالمزك
حسن جمالنه نه درسز دیو سوال ایلدی ماشاالله دیدك هنوز اون
بر یاشنده دورت ایلقدر شمدی بو قدّی ایله متناسب آلاعضا اولمزی
خصوصا صاچلری عادیتی دکلدر بغك دیو قرالی طوتوب ارقه سنی چویردی
بز دخی صاچلرینی مس ایدوب اوخشادق رفتاری دخی کوزلدر شویله

mélodieux. Quelques jours après le Gouverneur Maréchal ~~ayan~~ donna un ~~préparo~~ un repas où il nous invita. Comme il demeurait au Palais du Roi, nous allâmes dans cet endroit. Il nous fit beaucoup d'honneur et nous demanda si nous voulions voir le Roi. ayant montré ~~notre~~ le désir de le voir, il nous prit par la main en disant allons voir le ~~roi~~ jusqu'à ce que le dîner soit prêt nous vîmes ~~le Roi~~ le dans la salle où nous avions remis ~~mis~~ précédemment la lettre impériale, ~~étant allé dans la salle d'audiance~~ qui il se promenait avec plusieurs seigneurs. Lorsqu'il nous vit avec son Gouverneur il vint auprès de nous et nous nous rencontrâmes. nous eûmes une conversation pleine d'amitié pendant laquelle il regarda un à un et avec beaucoup d'attention nos habits et nos poignards. Le Maréchal Gouverneur me ~~nous~~ demanda ce que je pensais de la beauté du Roi, elle est admirable lui répondis je. Voyez nous dit-il; il n'a encore qu'onze ans et quatre mois ses membres ne sont-ils pas bien proportionnés à sa taille? Regardez ses cheveux, ils ne sont pas faux en disant cela il prit le Roi et lui fit tourner le dos. Nous touchâmes ses cheveux et nous le caressâmes. Il ajouta, sa démarche est majestueuse

یوریکز کورسونلر دیوب قرال دخی دیوانخانه میاننه دك رفتار ایدوب
ینه عودت ایلدی دخی سرعتلی حرکت ایله قوشدوغنی دخی کورسونلر
دیوب قرال دخی تکرار هروله ایله میان دیوانخانه‌یه وارنجه سکردوب ینه عودت
ایلدی مرشال بکندکزمی دیو سوال ایلدی بارك الله دیو جواب ایلدك
بعده دیوانخانه‌ده اویخته اولان تصاویر عجیبه سیرینه آغاز ایدوب قرال ایله
معاً کشت و گذار ایلدك بعضیلرینی بو فلاندر دیو کندی تعریف ایدردی
اندن کندی اوطه‌لرینه کتوروب یطان یطان سیر و تماشا ایتدردی کندو
واشنی و خواجه‌دن اوقودیغی یرلری دخی کوستردکدنصکره وداع ایدوب
طشره چیقدق طعام حاضر اولوب بعد التناول قرالك جوهرلرینی سیر
ایدرمیسز دیدی حظ ایدرك دیدك بیوك کیده‌لم دیوب الیمزی یاپشدی
ینه اوطه‌سنه کیردك قرال قایم طوردی بتون اوطه‌نك ایچنده ه
خزنه دارلر جوهرلری واش ایتمشلر یکان تماشایه باشلدق اوّلا

سرعة *promptitude*
قوشمق *courrir*
هروله *trot*
یکمك *trouver agréable*
تصاویر *Pl. de* تصویر
tableau Peinture.

et il lui dit : marchez un peu afin qu'on la voye. Le Roi marcha jusqu'au milieu de la salle d'audiance et revint ensuite sur ses pas. Qu'on voye comment vous courrez vite, le Roi se mit aussitot à aller le trot jusqu'au milieu de la salle d'audiance et revint ensuite sur ses pas. Le Maréchal nous demanda s'il nous avait plu ; nous répondimes Dieu soit béni. Ensuite nous nous mimes a voir les belles peintures qui se trouvaient suspendues dans la salle d'audiance. Le Roi nous accompagna. Il nous en expliquait quelques uns et nous disait : celui ci est d'untel. Il nous ~~fit~~ conduisit ensuite dans ~~ses~~ ~~paroisse~~ ~~chambre~~ appartements et nous les fit voir un à un. Apres nous avoir ~~il~~ montré son lit et l'endroit où il lisait avec son maitre nous primes congé de lui et nous partimes. On avait préparé le diner. Apres avoir mangé un peu ~~il nous~~ le Maréchal nous demanda si nous desirions voir les pierreries du Roi. Lui en ayant manifesté le désir, il nous prit par la main et nous dit allons, partons. Nous entrames de nouveau dans la chambre d'audiance. Le Roi était debout. Les trésoriers avaient étendu les pierreries dans toute la chambre ; nous les regardames les unes apres les autres d'abord.

اوچ قات لباس طاقمی کوردك برى انجوایله الوان لعل و یاقوت ایله
مرصع اولنمش و برى دخی انجو و الماس ایله ترصیع اولنمش و بو انجولر فندق
قدر پاك و بیاض و هموار انجولر ایدی و برى جمله الماس ایله ترصیع اولنمش
هر بر الماس دکمه بریره بولنمایان ذی قیمت خوش اندام جوهرلر ایدی و ایکی صره
انجولر کوردك جوز بوا قدر تحته اوتوردقده قوال اوموزی باشنه اویره ایدی
ایمش بز دخی بولشدقده اویزه ایمشلر ذی غایت کرانبها جوهرلر ایدی
و بر قطی ایچنده دریتیمه مالك ایمش نظیری یوقدر دیو کوستردیلر جوز بوا
جرمنده اولقدر مدوّر درکه کویا کرهٔ حقیقیدر و غایت بیاض و براق و
سوداچی نظیری یوق بر اینه اوزره وضع اولندقده اصلا ساکن اولمیوب
دئما حرکت ایدر دد غلطان دیدکلری بو ایمش و بو الماسلرده صاری
الماسلر کوردك و بر قطی ایچنده مثلث الشکل لاجوردی بر الماس ده
کوردك غایت کبیر و سنکین ایدی و بر کوك یاقوت کوردکه مربع

طاقم assortiment.
لون الوان le
couleur.
لعل rubi
یاقوت saphir.
هموار égal.
اندام de belle proportion
جوز بوا noix de muscade
اویزه pendant.
کران précieux
بها prix
کرانبها très précieux
قطی boite.
یتیم orphelin
مدوّر rond.
کوره boule.
براق brillant
اصلا jamais

nous vimes trois habillemens complets. L'un était orné de perles, avec des saphirs et des rubis de toute espèce, l'autre était couvert de perle et de diamans. Ces perles étaient comme des noisettes, parfaitement blanches et de la même grosseur. L'autre enfin était tout couvert de diamans. ils étaient tous d'une belle proportion et on aurait de la peine a en trouver de pareils dans un autre lieu. Nous vimes aussi deux rangs de perles de la grosseur d'une noix de muscade. On les attache sur l'épaule du Roi lorsqu'il est assis sur son trône. On les suspendit pendant que nous étions là. Ce sont des perles d'un grand prix. On nous montra, dans une boite une perle unique, qui n'a pas sa pareille. Elle est de la grosseur d'une noix de muscade. Elle est tellement ronde qu'on la prendrait pour une boule. Elle n'est point percée et elle est d'un éclat et d'un brillant eblouissant. Si on la place sur un miroir, elle ne reste jamais tranquille, elle est toujours en mouvement c'est pour cela qu'on l'appelle la perle roulante. Parmi ces diamans nous en vimes de jaunes ~~Nous~~ vimes dans une boite une pierre gros bleu, trianguilaire très grand et très epais, nous vimes encore un saphire céleste coupé carément et de la ~~grosseur~~ longueur d'un pouce. Nous vimes

غلطان roulant.
شكل figure. forme
مربع 4 coté.

49

قراشمه اولنمش باش پرمق اوزنلغنده و بر الماسی دخی کوردك که قریب

العهده انکلیزدن التی بیك کیسه اقچه یه اشترا اولنمش وسطی مربع

وایکی جانبی قبه‌لی غایت مصنع اشلنمش دناده براق و بیاضی اصلا عیبی

یوق یوز اوتوز یدی قیراط ایمش واقعا جوز دومیدن کبیر ایدی و

قرال بعضی جوهرلری کندو الیمزه ویروب کوسترر ایدی بو اثناده مرشال

قرالدن سوال ایدوب جوهرلری کیملر دیدی کیمك اولسه بیمدر دیدی

یوق سنك دکل تاجنکدر دیدی ینه قراله وداع ایدوب طشره چیقدق

بعده جوانب اربعه سرحدلرنده و قریب یرلرده ممالك اولدقلری

قلعه‌لرك صغیر و کبیرینی صحرالری ایله وباغچه کوهسارلری ایله وشهر و

واروشلری ایله ونشیب و فرازلریله مجسم رسم ایتمشلر انلری تماشا ایتمك

کویا اول قلعه‌لرك هر یرینی تمامیها مشاهده ایتمك کبیدر و اهتمام اولنمشدر

که هر قلعه‌نك صوقاقلری وخانه‌لری وکلیسالری وکوپرولری بعینه‌ها

جوز دومی Noix de Muscade.

سرحد Frontière

کوهسار Lieu rempli de montagne.

واروش Fauxbourgs.

مجسم qui a un corps

مطابق conforme

aussi un diamant qu'on avait acheté dernierement de Anglais six mille bourse d'argent. Le milieu était carré et les deux ~~et~~ extrêmitées élevée en forme de dôme étaient travaillée avec beaucoup de soin. il était très clair et très brillant. il n'a point son pareille. il était de 137 Carats. Il est veritablement plus gros qu'une noix de muscade. Le Roi nous montrait lui même des pierreries et nous les mettait dans les main. Pendant que nous étions là, le Maréchal lui demanda: à qui sont ces pierreries, si elles appartiennent à quelqu'un dit le Roi: elles sont à moi. Non elles ne sont pas à vous, lui dit le Maréchal elles appartiennent à la Couronne. Nous prime de nouveau congé du Roi et nous sortime. On a dessiné en relief les place grande et petite que le Roi possede sur les quatre cotes des frontiere et des lieux environnans, avec leur plaines, leurs jardin leurs montagnes, les Villes et leurs fauxbourg les montées et les descentes. Lorsqu'on regarde ces plans, c'est comme si on voyait en réalité chacune de ces place. Ils sont faits avec tant de soins, que les Rue les maisons les Eglise le ponts ~~sont~~ des forteresses sont dessinés exactement d'apres

3e conform.

مطابقه رسم اولنمشدر و بونك حسنی ولطفی بودرکه بر قلعه‌یه دشمن ظهور
ایتسه نه جانبندن کلمه‌سی ممکندر و نه طرفنه استحکام ویرمك لازمدر معلوم
اولور و قوال دخی رأی العین مشاهده ایتمش کبی اولور و بو رسملر حصوله
کلنجه دك نیجه قدر مال خرج اولنمشدر و بو رسملری دکه بر کمسنه‌یه کوسترمزلر
اکر مراد ایدرسکز سزلره سیر ایدرسز دیدیلر بز دخی حظ ایدردك دیدك محاصره
و محافظه‌دن قلعه‌لر امورینه واقف و ناظر اولان جنرال اوکومزه دوشوب
بر کبیر وطویل دیوانخانه‌یه کلدك مفتاح ایله قپوسن اچوب کیردك یوز
یکرمی بش قلعه رسم اولنمش هر بری بر صفه قدر سریر اوزره وضع
اولنمش واقعا اویله دقت ایتمشلرکه بر قلعه‌نك اطرافنده اولان طاغلر
و صحرالری چمنلری ایله و اغاچلی اولان یرلری پرمق قدر ایپکدن پر اقلو
اغاجلر ایله وصولرنه طرفدن کلوب قلعه‌یی احاطه یاخود وسطندن و نه
جانبندن کذار ایتمشدر کوپریلری نیجه وضع اولنمشدر و قلعه‌نك خندق

حصول — effet-acquisition.
دکمه — jamais
واقف — qui connait
سریر — tabouret trône
چمن — verger.
ایپك — soie
خندق — fossé.
mettre le siège / bloquer 3e
garde 3e

l'original. On a mis tant de soins pour les faire que si un ennemi vient a paraitre on voit de quel côté il peut entrer, et de quel côté il faut porter du secours. C'est comme si le Roi voyait de ses propre yeux aussi pour se procurer ces plans, a-t-on dépensé beaucoup d'argent. On ne montre ces Plans à personne; Cepen-dant il nous dit; si vous désirez les voir on vous les montrera nous répondimes avec plaisir. Le Général chargé du soin des forteresses lorsqu'il faut les attaquer ou les défendre vint devant nous. il nous mena à une grande et longue salle qu'il ouvrit avec une clef et où il nous fit entrer. Nous vimes le Plan de cent vingt cinq forteresses. Chacune d'elles avait été placée sur un tabouret de la grandeur d'un sopha. En Vérité c'est fait avec tant de soin qu'on voit les lieux qui sont aux environs des forteresses, les plaines les vergers, les arbes qui sont dans cet endroit, fait de la grandeur d'un pouce dont les feuilles sont en soie. On voit encore de quel côté viennent les eaux si elles entourent la Ville ou bien si elles coulent au milieu, à quel endroit sont placés les ponts, les fossés

وقبولرى نه وضع اوزره دو شهرك صوقاقلرينك وسعى وضيقى و
خانه لرينك پنجره لرى دخى كويا شهر ايچنده تماشا ايدركبى مشاهده اولنوردى
بعضى فتح ايتدكلرى قلعه لرى نه طرفدن محاصره ايتمشلر ونجه مترس
آلمشلر انلرى كوسترمشلر نفس الامرده بونلره امعان نظر ايله هر قلعه نك
احوالنه وقوف تحصيل ايتمك ميسر اولور اثناء سيرده قرال دورامش
ينه يانمزه چيقه كلدى غالبا ايلچى افنديى كورمكدن حظ ايدرمى ديديلر
بيلوردم اول دخى بنى كورمكدن حظ ايدر ديو جواب ويردى برمقدار
تماشادن صكره چيقوب كتدى اول كون قرال ايله اوچ دفعه كورشمك
اولدى بز دخى برايكى ساعتده جمله رسملرى تماشا ايدوب بعده كلاد
مرشال ايله وداعلشوب خانه مزه كلدك پاريس شهرينه مخصوص برلعب
واريمش اوپرا ديرلر ايمش عجايب صنعتلر كوستررلر ايمش عظيم جمعيت
اولورمش كبار شهر وارورلر و وصى دخى اكثريا واروب قرال دخى كاهيجه

tranchée مترس
aller loin إمعان
pénétrer
absolument غالبا
quelques fois كاهيجه

et les porte de la Ville, si les rues sont large ou ~~petite~~ étroite on vòu aussi, les
fenetre des maisons, comme si on étai dans la Ville. On nous
montra de quel coté on avai ~~affligé~~ ouvert quelques place, et de quel
coté on les avai ~~defendu~~ bloqué et comment on avai ~~et~~ enteré la
tranchée. il est facile de connaître les environs de chaque
forteresse en les concideront avec soin et en ~~fe~~ se pénétrant bien
de ces plans. Le Roi ne s'étai point reposé, il vint de nouveau
à notre côté. On lui dit : Vous desirez donc bien voir Mr.
l'Ambassadeur; Je sai dit il, qu'il desire lui même me voir.
après nous avoir vu, il sortit et s'en alla. Ce jour là je me
trouvai trois fois avec le Roi. Nous mimes une ou deux
heures à regarder tous ces plans; ensuite nous prîmes congé
du gouverneur Maréchal et nous retournames à notre hôtel.
La Ville de Paris a un Spectacle qui lui est tout particulier,
on le nomme Opéra. On y montre des choses surprenantes.
il y a toujours une grande assemblée. Les Grands de la
Ville y vont. le Regent lui même y va ~~quelques~~ très souvent ~~fois~~ le Roi

کلود ایمش انی سیره کیده جك اولدق برکون وصینك سراینه متصل بر
یره واردق اول محل محظوظلر اوپرا ایچون یاپلمش علی مراتب الناس هر
کسك محظوظلر اوتوره جق یرلری وار بری قرال اوتوردیغی یر کتوردیلر
قرمزی قطیفه ایله دوشنمش ایدی وصی دخی کلمش یرنده اوتوردی ایدی
و دجال ونسا ایله مالامال اولمش ایدی و یوزدن متجاوز انواع ساز حاضر
ایدی اخشامه بر ساعت وار ایدی او محل قپالی اولمغله برقاچ یوز
بال مومی یانمش و بللور اویزه‌لره بیحساب مومل یانمش ایدی اول محل
زیاده تکلفلی یاپلوب جمله طربزونلری و عمودلری وجدران اربعسی و
سقفی حلکاری اولوب و کلی نساء دیبالر و جوهرله مستغرق اولوب
مومل شعله‌سندن بر حالت پرتو فزا ظهور ایتمشکه تعبیر اولنمز و
پیشکاهمزده سازنده‌لر اولدیغی محلده بر منقش کبیر پرده اویزه ایتمشلر ایدی
تمام یرلشدکدنصکره ناکاه اول پرده دفع اولنوب وراسنده بر سرای

متصل	Contigu.
قطیفه	Velours.
طربزون	Galerie. balus=trade
عمود	colonne.
جدر	muraille.
سقف	Plafond.
حلکاری	doré
دیبا	étoff de soie.
شعله	lumière éclat.
پرتو فزا	qui augmente l'éclat.
منقش	orné de peinture.

53

y va quelques foi. Nous devions aller le voir. Un jour nous allâme à un lieu qui fait suite au palais du Régent. Cet endroit a été fait exprès pour l'Opéra. Il y a des places où chacun peut s'asseoir suivant son rang. Nous allâme dans la loge du Roi, elle était garnie de velours rouge. le Régent y vint aussi. Il s'assit à sa place. La salle était remplie d'hommes et de femmes. on avait préparé plus de 100 instrumens de differentes espèces il était une heure du soir. Comme ce lieu est fermé de tous côtés on avait allumé plusieurs centaines de bougies, et des lumières sans nombres étaient suspendues à des lustres. Cette salle a été faite avec beaucoup de peines. Toutes les galeries, les colomnes, les murs et les platfonds sont dorés. Toutes les personnes qui venaient étaient revetues de robes de soie, et toutes couvertes de perles. La réverbé=ration des bougies produisait un tel éclat qu'on ne peut le décrire. On avait suspendu une grande toile garnie de peintures, tout à fait en face des musi=ciens. Une foi que la salle ~~fu~~ fut pleine, on leva tout d'un coup la toile. On voyait dans le fond un grand palais.

عظیم ظهور ایلدی وصحن سرایه بازنده لباس مخصوصلر ایله یکرمی
قدار پری پیکر مرصع لباسی فستانلر ایله مجلسه تکرار شعشعه انداز اولوب
سازلر دخی یکپاره سرود سرافراز ایتدیلر بر مقدار رقص اولنوب بعده
اویره یه باشلدیلر بونك ماده‌سی برحکایه‌یی مجسم کوسترمك هر حکایه‌یی
بر کتاب ایدوب بصمشلر جمعاً اوتوز کتاب اولمش هر برینك آدی
وار هر مجلسده برکونه حکایه‌یی هنوز ظهور ایده‌یور کبی کوستردیلر بزم
اولدیغمز مجلسده بر پادشاه وار ایمش بر غیری پادشاهك قزینه عاشق
اولوب طلبکار اولمش اما قز دخی بر غیری پادشاهك اوغلنه عاشق
ایمش بینلرینده کچن سرکذشتلری عینی ایله کوستردیلر مثلا پادشاه
قزك باغچه‌سنه وارەجق اولدی نظرکاهمزده اولان سرای آن وحدده
غیب اولوب یرنده بر باقچه ظهور ایتدیکده لیمون وتورنج اغجلریله مالامال
ایدی و بر وقت اولدیکه تضرع ونیاز ایچون کلیسه‌یه وارەجق اولدی

بازنده *acteur.*
فستان *robe. juppe*
سرود *chant. mélodie.*
رقص اتمك *danser*
بصمق *faire imprimer*
سرکذشت *ce qui passe par la tête. aventure.*
نظرکاه *devant. en face lieu où l'on regarde.*
ترنج *orange.*
تضرع *prier.*
disparaître

au milieu du Palais, des acteurs avec des habits particuliers, qui ressemblai~~ent~~ à une vingtaine de figure d'ange ~~augmentaient~~ ettaient em-
~~un~~ nouvel éclat sur l'assemblée avec leurs ~~tout brodé~~ vetemens tout
brodés. Les musiciens jouerent tout d'un coup des simphonie.
on dansa un peu; ensuite on commenca l'opéra. Le but de
ce spectacle est de représenter en realité une histoire. Il y a un
livre pour chaque histoire, que l'on a imprimé. Il y a en tout
trente livres. chaqu'un d'eux a son nom. Dans chaque soirée
on represente une histoire comme si elle avait lieu dans le
moment. Cette soirée la il y avait un Roi qui étoit amoureux
de la fille d'un autre Roi; Il la demandait en mariage. Mais la
fille était amoureuse du fils d'un autre Roi. On représenta
exactement les aventures qui se passaient entre eux. Par exemple
le Roi devait aller dans le jardin de la fille, le Palais qui
était devant nos yeux disparut en un instant. On fit paraitre
à sa place un jardin rempli de citroniers et d'oranger. Il y eut
un moment où il fallut aller à l'église pour faire la prière

اول باغچه یرنده فی الحال بر بیوك كلیسه ظاهر اولدی و بینلرنده بینهایت

تبرید و تغریق ایچون سحره یه مراجعت اقتضا ایدوب درلو درلو سحرلر

كوستروب آتش بازلقلر ایتدیلر و اتلو پیاده عسكر ایله جنكلر كوستردیلر

و كوكدن بولوت ایله آدملر اینوب و یردن آدملر اوچوردیلر تنیجه كلام اول

قدر حیرت فزا شیلر كوستردیلر كه تعبیری قابیل دكلدر و رعد و برق كوستردیلر

هله كورلمدكچه اعتقاد اولنمیه جق قدر عجایب و غرایب تماشا اولندی و

حالات عشقی بر رتبه ده اظهار و اجرا ایتدیلر ایدیكه كرك پادشاهك

و كرك قزلك و كرك قرال زاده نك اوضاع و اطوارلرینه باقلدقچه طبعه

رقت كلور ایدی و بو اوپرانك كبار ناسدن بر معتبر كمسنه ناظری

وار كثیر المصارف بر صنعت اولمغله ایرادنی دخی تطبیق ایتمشلر و عظیم

میری باغلمشلر و وافر شی حاصل اولور ایمش بو شهرك خواصدن ایمش اوچ

ساعت قدر وقتنده تمام اولوب ینه خانه مزه كلوب قرار ایلدك بر ایكی

تبرید refroidir.

سحره Pl. de ساحر magicien.

سحر magie. enchantement.

اوچق voler.

تنیجه conclusion. substance.

étonnement

اوضاع Pl. de وضع action. aventure.

اطوار Pl. de طور limites. action. mouvement.

رقت émotion. compassion.

تطبیق associer. combiner. comparer.

ایراد revenu.

خواص particularité

à la place de ce jardin parut tout à coup une grande église.
pour refroidir les liaisons des deux amans, on eut recours aux
magiciens. On fit toutes sorte d'enchantemens. On fit des feux
d'artifice. Des troupes à pied et à cheval combattirent entre eux
des hommes descendirent du ciel dans des nuages et ~~[illegible]~~ des hommes
s'enterrerent de terre. Enfin ils montrerent des choses si étonn-
-nantes qu'il est impossible de les décrire. Ils firent voir des
éclairs et ~~ten~~ entendre le tonnerre. Nous vîmes des choses si
étonnantes que celui qui ne l'a pas vu ne peut pas le croire.
Ils représentaient si bien les situations de l'amour, qu'on était
touché de compassion en regardant les actions du Roi, de sa
fille et du fils du Roi. Une personne distinguée parmi
les grands du royaume a l'inspection sur l'Opéra. Comme
c'est un Spectacle qui entraine dans de grande dépense, on
a déterminé les fonds et on y a attaché de grands revenus. On
en retire de grands profits. Ce Spectacle est une des particularité
de la Ville. Il dura trois heures. Nous retournames après à
notre hôtel où nous nous reposames. Un ou deux jours

بی اشتباه *Sans doute*
سقف *Plafond*
زیوره *ornement*
قعود *s'asseoir*

کندیلرینه انتروقتور کلوب قرال سراینده اوپرا جمعیتی اوله جقدر اکر کلورسکز
غایت حظ ایده جکسز بی اشتباهدر قرال ایله بر مجلسده اوتورورسز قرالك
صاغ طرفنده اقرباری و برنجیه لر واردر و صول طرفنده ایلچیلر یری واردر کلدکلرنده
علی مراتبهم اوتورورلر و سز جمله ایلچیلره تصدر ایدوب قراله قریب اوتورسز دیدی
بز دخی رغبت ایدوب اول کون وقت عصرده واردق قرال دیوانخانه
جنبنده بویله جمعیت ایچون مخصوص بر رقص خانه یاپلمش اوکلیدن وسعتلی
و غایت تکلفلی در و دیواری مرمردن و زر اندر زر تصاویر عجیبه ایله
مزین و سقفنده وانجه دورت قات نشیمنلر یاپلمش حلکاری مرمر طربزونلر
ایله غایت خوشنما محل ایدی واردیغمزده کبار قاریلرینك اکثری زر و زیوره
مستغرق مجوهر لباسی ایله کلمشلر هر بری بر نشیمنده قرار ایتمشلر ایدی
بز دخی نردباندن ~~....~~ چیقدق قرال ایچون بر اسکمله قومشلر جانب
یسارنده اولان اسکمله لرك اولنه قعود ایلدك و ناسك کثرتی

56

après l'Introducteur vint de nouveau et nous dit : Il y aura au Palais du Roi une représentation d'Opéra, Il n'y a pas de doute que si vous y allez vous y amuserez beaucoup. Vous serez assis dans la loge du Roi. A la droite de sa Majesté ~~se placent~~ seront les parens et les princes, et à sa gauche il y ~~a~~ aura une place pour les Ambassadeurs. Lorsqu'ils y viendront ; ils se placeront suivant leur rang. Quant à vous ; vous aurez la préséance sur tous les Ambassadeurs puisque vous serez assis près du Roi. Nous acceptâmes l'invitation et au jour désigné nous y allâmes au temps de l'Yquindi. On a fait une salle de danse exprès pour ces sortes d'assemblées auprès de la chambre du Roi, elle est plus vaste et plus belle que la première. Les murs sont en marbre et ornés de belles peintures toutes dorées. Il y a quatre rangées de sièges jusqu'au plafond. C'est un lieu très beau dont les Galeries sont en marbre doré. A notre arrivée nous vîmes que la plupart des femmes des grands étaient venues avec des vêtements garnis de perles et enrichis d'or et d'ornements. Chacune s'était placée à sa place. Nous montâmes l'escalier, on plaça un fauteuil pour le Roi, et nous nous assîmes sur le premier siège qui se trouvait à la gauche du Roi. Il y avait plus de monde

شهر اوبراسنه غالب ایدی قرال دخی بو اثناده کلوب یرنده قرار ایلدی
صاغ طرفنه عمی زاده‌سی بر دختر وصول طرفنه بر غیری عمی زاده‌سی بر دختر دخی
جوهرلره مستغرق کلوب اوتوردی بز دخی اکا متصل اوتوردق پیشگاهده بر
مصنع ومنقش پرده آویخته اولنمشیدی ناگاه دفع اولنوب وراسنده رقص
اولناجق صحن پری پیکرلر ایله ملامال اولمش و بر شمس منیر گویا طلوع ایتمش
نمایان اولدی اول شمسک جرمی کبیرسنی قدر فرضی اولنوب والاندن
اویله صنعتله یاپلمش که وارسنده شمعلر فروزان اولمش گویا نور شمسک
لمعاتی حالتی حس اولنوردی و اوپره سرود خانه سنک سازنده‌لرینی
کتورمشلر یکپاره نغمه‌یه سر آغاز ایدوب رقاصلر رقصه باشلدیلر و بو
رقص ایدنلر برنجیه اوغللری ومرشال زاده ودوقه وبکزاده‌لر ایمش قرال
مجلسنده بونلر رقص ایدرلر ایمش قد وقامتده وسن وسلده اقران اولنلر
سکزدر سکز رقص ایتدیلر و بونلرک مخصوص رقص لباسلری وار جمله صرمه

عم — Oncle.
دختر — Fille.
متصل — Contigu.
صحن — Place. Cour.
نمایان — Paraissant.
جرم — Corps. taille
فرضی — deffiner.
فروزان — allumé.
لمعات — Pl. de لمعت rayon.
حس ایتمك — Voir. sentir.
قامت — taille.
سن — âge.
سل — âge.

qu'à l'Opéra de la Ville. Le Roi arriva sur ces entrefaite et
s'assit à sa place. Une de ses cousines vint s'asseoir à sa ~~gau~~-
~~che~~ droite, et une autre vint s'asseoir à sa gauche, elles étaient
couvertes de perles. Nous nous assîmes auprès de l'une d'elles.
Devant nous on avait suspendu un rideau garni de peintures
+ faites avec art. On le leva tout d'un coup. Dans le fond
était une place où l'on devait danser, remplie de figures d'anges.
Nous vîmes un superbe soleil qui semblait se lever. La grandeur
de ce soleil était de celle d'une table, il était peint en couleur,
et fait avec tant d'art que lorsque les lumières étaient allumées
derrière lui, on croyait voir des rayons du soleil. On avait
fait venir les musiciens de l'Opéra, ils commencerent tous en-
semble à jouer des simphonies alors des danseurs se mirent
à danser, c'était des fils de princes, de maréchaux, des
ducs et ~~seigneurs~~ autres. Ils ont coutume de danser devant le Roi
Ceux qui étaient de même âge et de même taille dansaient
huit à huit. Ils ont des habits exprès pour la danse.

ایله دیبا اوزدینه اشلمه و باشلرینه دخی سرغوج شکلنده بر مفرح سرپوش
کیوب غالیه وغازه ایله قدر حسنلرینه امداد ایده‌یودلر اوپره خلقی هـ
طاقیله جمله انده اولمغله عجایب وغرایب تقلیدلر ایدوب اویونلر اوینادیلر
مجلس تمام اولدقده قرال قالقوب کیدوب بز دخی خانه‌مزه کلدک بعده د
وصی اولان دوقه دورلیانک شهره بر ساعت یرده بر سرایی واریمش
سنقلو دیرلر ایمش و حالا آنده حیاتده اولوب انده ساکنه ایمش غایت
دعنا باغچه‌لر واردر اکر سیر ایتمک دیلرسکز کیده‌لم دیدکده دعوته اجابت
ایدوب کیتدک فناء شهردن باغچه‌یه وارنجه جمله خیابانلردن کچوب هموار غرس
اولنمش بلند اغاجلر اراسندن کذار ایلدک سرایه واردقده یر طرح مطبوع
تماشا ایلدک که تعبیر اولنماز اوطه‌لرینی یکان یکان سیر وتماشا
ایدوب صرمه ایله اشلنمش قالیچه‌لر ایله تزیین اولوب بیحساب تحف
وتغاریق وضع اولنمش بعده طعامه مباشرت اولندی صکره باغچه

اشلمه — travailles brodés
سرغوج — chapeau à plumes
شکل — forme.
مفرح — agréable.
سرپوش — coiffure.
غالیه — Parfum
غازه — fard. rouge.
فنا — Place. milieu.
هموار — Plat—
غرس — Planter.
قالیچه — Petit tapis
تحف — Pl. de تحفه — jolies choses précieuses
تغاریق — Pl. de تفریق — Partie. objets réparés.
تقلید — imitation. representation

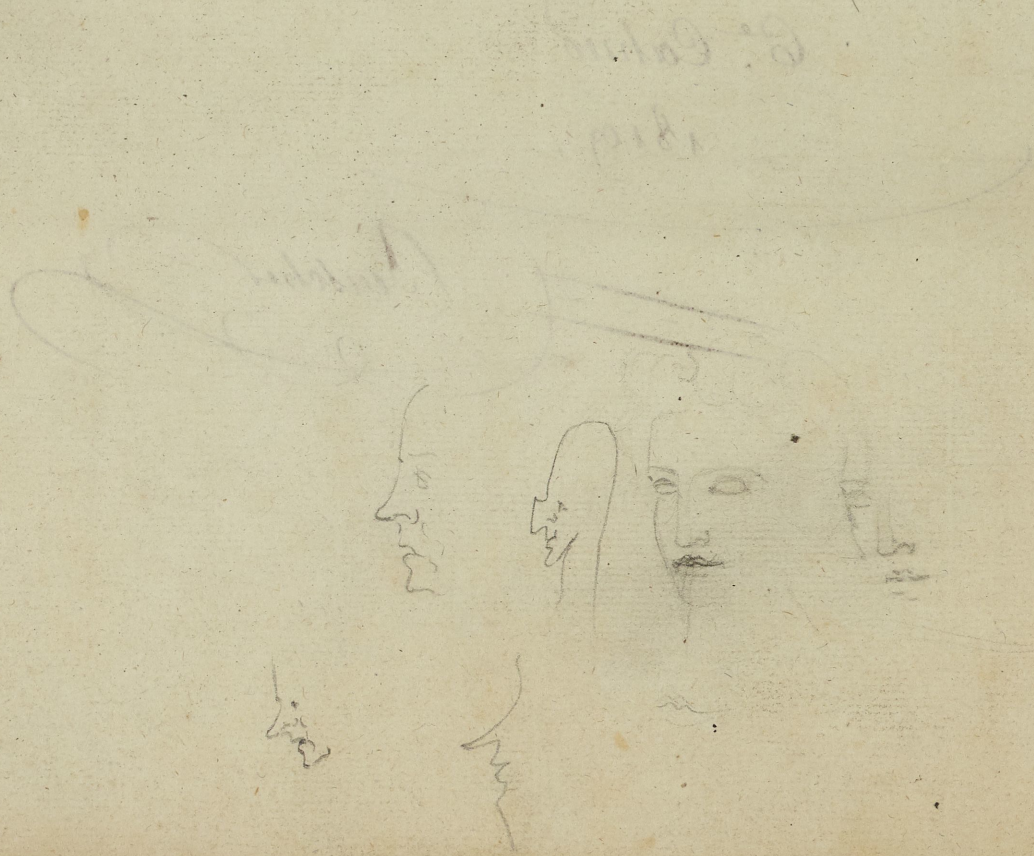
6000
500
3000000
1500/000

59

6e. Cahier

1819.

Beuscher

60

Tous avaient des habillements ~~ou~~ brodés avec de l'or trait. et portaient sur la tête de jolie coiffure en forme de panache. Ils augmentaient leur beauté avec du rouge et du parfum. Toute la troupe de l'Opéra s'y trouvait. On represente des choses admirable et on joua toutes sortes de jeux. La repré-
-sentation étant finie le Roi se leva et partit et nous aussi nous nous en allâmes. Ensuite on vint nous dire, qu'il y avait un Palais appellé St Cloud situé à une heure de la Ville, qui appartenait au Duc d'Orléans, qui était Régent. ~~On l'appellait St Cloud.~~ Il était habité par sa mère qui était encore en vie. Il y a un très beau jardin, si vous désirez le voir allons y. Nous accep-
-tâmes l'invitation. Depuis la place de la Ville jusqu'au jardin, nous passâmes par toutes sortes de bois plantés dans des lieux plats. ~~et~~ Ayant passé au milieu d'arbres élevés nous arrivâmes au Palais d'où nous vîmes une position agréable qu'on ne peut décrire. Nous examinames les appartements un à un. Ils étaient ornés avec des petits tapis faits avec de l'or trait. ~~Elles~~ sont garnis de choses précieuses et de curiosités sans nombre. Ensuite on se mit à manger après le diner.

سیرینه عزمت ایلدك اوّلا برخوضه كلدك اطرافی بلند وبلا
قدّ اشجار ایله محاط ایدی وسط خوضنده برفوّاره) وار مزواقدن
قالن صو فوران ایدردی اول بلند اشجاردن برایكی آدم یوقارو
صیچراردی و سوال ایلدك یوز اللی قدمه فوران ایدرمش بزم قدمه‌مز
ایله اوج قدم بر ذراعدر كه اللی ذراع فوران ایتمش اولور اولقدر دشحه
باش اولوردیكه شمس خوضی اوزده پرتو انداز اولمغیله قوس قزح
شكلنی مشاهده ایلدك بو فواره نك اوروپاده ناظیری یوقدر دیو
خبر ویردیلر و برخوض دخی كوردك فرازدن نشیبه متوجّه منقّش
مرمردن نردبانلر ایتمشلر صولر اقدقجه قدمه‌لر مستور قالمغیله یكپاره
صودن نردبان كورینور جسته جسته فوّاره‌لر قومشلر و اژدراغزلری
یاپمشلر برحالت ایله جریان ایدردیكه بالضروره رؤیتی حالت
فزا ایدی هموار اغاچلر دیكوب بربرینه موصل صوقاقلر یاپلمش هر صوقاقدن

- محاط — Entouré.
- فواره — Jet d'eau
- فوران — bouillonner jaillir
- صیچرامق — Sauter
- دشحه — Goutte.
- دشحه باش — qui Eparpille des gouttes
- قوس قزح — arc-en ciel
- مستور — caché.
- اژدر — Dragon.

nous allâmes voir le jardin. Nous arrivâmes d'abord à un bassin dont les bords étaient élevés et ~~qui étais~~ entourés d'arbres fort hauts. Au milieu il y avait un jet d'eau d'où sortait de l'eau de la grosseur d'une lance et qui s'élevait deux pieds plus haut que ces grands arbres. Nous demandâmes à combien il s'élevait. On nous dit : à cent cinquante pieds. Mais par rapport à nos pieds trois pieds font une coudée, de sorte qu'il s'élevait à cinquante coudées. Il dispersait tellement ses eaux que lorsque le Soleil lançait ses rayons sur le bassin, on voyait la forme de l'arc-en-ciel. On nous dit que ce jet d'eau n'avait pas son pareil dans l'Europe. Nous vîmes aussi un bassin où l'on a fait des escaliers en marbre de diverses couleurs dirigé de la hauteur vers la descente. Toutes les fois que l'on fait couler l'eau, les degrés restent cachés et l'escalier paraît une nappe d'eau. On a placé des jets d'eau de distance en distance et on y a mis des gueules de Dragon. L'eau coule de telle manière que la vue en est réjouie par force. On a planté des arbres régulièrement et on a fait des allées contiguës les

کیدرکن ایکیشر طرف مزداق بویونجه سبز دیوار ایدیکه بر بریندن متفاوت
اولمیوب ساقلر اویله ملتغه که کویا یکپاره کورینوردی باغچه‌نك جرمی
دورت ساعتلك قدر مسافه ایمش بزلر هنطو ایله بر بچق ساعت
کشت ایلدك بوندنصکره ورسال بیمثال سیرینه کیده‌جك اولدق
تدارکمزی کوروب جمله اتباعمز ایله نقل ایلدك یول اوزرنده واقع مودون
دیرلر قرالك بر معظم سرای باغچه) وار ایمش عطلکی آنده ایتمك اوزره
قول اولنمش ایدی سحری عزیمت اولنوب صحوه کبراده وارددق بر سرای
تماشا ایتدك که وصفی ممکن دکل موقع سرای بر مرتفع یرده واقع
اولمغله جمله پاریس شهرینی تماشا ایدردی غایت خوش مقام ایدی
طعام ینوب ینه اول باغچه‌یه مخصوص قرالك هنطوینه سوار اولوب
باغچه‌یی کشت ایتمکه باشلدق سنغولیده کوردیکمز ترتیب عجیب
اوزده اشجر وصوقاقلر وسبز دیوارك فراموش ایلدك وقت عصرده

- بویونجه — de la taille
- سبز — Vert
- متفاوت — distant
- ملتق — qui se joint
- سحری — le matin
- صحوه — ~~verdure~~ temps du matin
- وصف — description
- فراموش — oublier

unes aux autres. Des deux cotés on a fait des murs de verdure de la ~~gr~~ hauteur d'une lance, qui ne sont pas éloignés l'un de l'autre. Les troncs sont tellement entrelacés qu'ils ne semblent qu'une seule pièce. Le jardin a quatre lieues de tour. Nous le parcou=rumes en carosse en une heure et demie. Comme nous devions aller voir Versaille l'incomparable, nous fimes nos préparatifs et nous y allâmes avec toute notre suite. Il y avait sur la route un grand palais du Roi, avec son jardin, appellé Meudon. Comme il était convenu que nous y dinerions, nous partimes à l'aube du jour dans une grande voiture. Nous vimes un Palais ~~d'on~~ dont on ne peut faire la description. Il était situé sur une hauteur d'où on appercevait toute la ville de Paris. C'est un lieu très beau. Ayant diné, nous montames dans un carosse du Roi, ~~qui~~ appartenant a ce jardin, et nous nous mimes a le parcourir. La nous oubliames les arbres, les allées les haies de verdure faites avec tant d'art, que nous avions vues à St Cloud. Nous nous y promenames jusqu'au temps

62

کشت و گذار اولنوب ورشال عزیمت ایلدك اخشامه قریب کلدك وصفة اوصاف
بر سرای فرحفزا بر طرح عجیب تحم ذدا مشاهده اولندیکه اوصاف
بدیعه سنده قلم مشقوق اللسان مقتدر البیان اوله مز صباح اولدقده
اول باغچه نك غوده نوری و سایر معتبر موکللری کلوب باغچه سیرینه
بیورك دیدیلر قرال سیر ایچون سوار اولدیغی ایکی تکرلکلی بر مفرح
عربه کتوردیلر دورت کشی چکردی ابتدا بر محله کتوردیلر که کویا باشقه
بر دایره یری یرینه متناسب آشجار ایله مملو بر قوری بونلرك اراسندن
هموار صوقاقلر ایتمشلر که جمله سی بر برینه موصل و هر ملتقاده بر شادروان
ایله بر حوض بچه ایتمشلر و هر بر شادروانده بر کونه حیوانات شکلنده
توجدن رسم ایتمشلر صولر انلردن فوران ایدر جمله سی او قوری ایچونده هم
اوتوز طقوز عدد شادروان وار که هر بری همایون نامه حکایه لریدن
بر حکایه یی حاکی اولمق اوزره وضع ایتمشلر و قنغی حکایه ایدوکن بر

اوصاف — Pl. de qualité.
بدیعه — admirable.
تکرلك — Roue.
قوری — Bois.
ملتقا — lieu de rencontre
حاکی — qui raconte.
لوح — planche

de l'Iquindé, ~~temps~~ et nous nous dirigeâme vers Versaille.
Le soir en y approchant, nous vîmes un Palais superbe, d'une
belle position, qui chasse la mélancolie. La plume au bec fendu
ne pourrait décrire ses belles qualités. Le Gouverneur du jardin
et les autres inspecteurs, distingués, vinrent nous voir le matin
et nous engagerent a venir voir le jardin. On fit venir une
superbe voiture à deux roues dans laquelle le Roi a coutume
de monter pour se promener. Elle contenait quatre personnes.
On nous conduisit, d'abord, dans un endroit qui ressemblait à
un cercle rempli d'arbres proportionné les uns aux autres, au
au milieu duquel on a fait des allées régulières qui font conti-
=guer les unes aux autres. Dans chaque lieu de rencontre on
a fait de petits jet-d'eau, et ~~dans~~ sur chaque jet-d'eau on a
~~dessiné la fi~~ fait en bronze la figure d'un animal. L'eau jaillit
de ces figures. Dans ce bois il y a en tout trente neuf jets-d'eau.
Chacun d'eux sert a raconter une histoire de Boumaisom nommé.
~~et~~ On a gravé sur une planche le titre de chaque histoire

لوح اوزره قازوب اشکال اراسنه قومشلر اندن بریره واردك
که اوتوز ایکی عمود اوزره اوتوز ایکی کمر ایتمشلر وهر کمر التنده بر فواره
قومشلر پارمق قالنلغنده فوران ایدر اندن بر کبیر خوضه دخی کلدك
که وسطنده ایکیوز اوتوز بش فواره وضع ایتمشلر اوچ قات وسطی
سکسان قدمه فوران ایدر ایکنجی قاتی دخی ناقص اوچنجی قاتی دخی ناقص
مجموعی برسیم سرو هیئتنده اولور و فواره لوله لری باشی پرمقدن قالندر
و اندن بر خوضه دخی کلدك که اطرافی ایکی قات صماقی مرمردن مصنع
environné
سندن
طربردن چورلمش و شادروانی یوز یکرمی قدمه فوران ایدر سنقولی فواد
صکره بوندن بلند فوران ایدر فواره کوردك ضرب ایله فواره ایتدکندن
seulement
زیاده رشحه باشی اولوب بر موزون سیم سرو اولور که انجق اولور آندن
بر وسیع محله کلدك که خوضنك وسعتی جمله یه غالب بش چفته
بر قاچ قایق ایله ایچنده کزمك ممکن و ایکیشر صره باشی پارمقدن قالن

قازمق Graver
عمود Colonne
کمر arcade-Voute.
ناقص diminué.
سرو Cyprès
لوله bouche de jet d'eau
صماقی la chiete
ضرب force
موزون régulier
کزمك se promener

و ایکی طرفندن الوان مرمردن
ایکی قطر پایه سی

et on l'a placé au milieu des figures. Nous allâmes ensuite à un endroit où on a fait trente deux voutes sur trente deux colonnes. Sous chaque voute on a placé un jet d'eau qui jaillissait de la grosseur d'un pouce. Ensuite nous allâmes à un grand bassin, au milieu duquel on a placé deux cent trente cinq jets d'eau. Il y a trois étages. Les jets d'eau du milieu s'élèvent à quatre vingt pieds, ceux du second s'élèvent un peu plus bas ceux du troisième encore plus bas. Le tout ressemble à un cyprès d'argent. L'Embouchure des jets d'eau est ~~[illegible]~~ de la grosseur d'un pouce. Nous allâmes aussi à un bassin entouré de galeries, ornées de marbre tacheté, à deux étages. Des deux cotés on a fait ~~un~~ deux pavillons en en marbre de divers couleurs, son jet d'eau s'élève 120 pieds. Après le jet d'eau de St. Cloud nous n'en vîmes pas qui allassent plus haut. Comme il jaillissait avec force, il dispersait ses eaux et ressemblait exactement à un cyprès d'argent. Nous allâmes ensuite à un endroit très vaste où il y avait un bassin plus grand que les autres, On pouvait s'y promener avec plusieurs barques à cinq paires de rames, On y a rangé sur deux rangs soixante jets

Cl. 9.e environner. entourer
5.e Pavillon.

64

التمش عدد فواره دیزمشلر صو اقدقجه التمش دانه کمش سروی ایکی

صره دیزلمش بویله مشاهده اولنور و اوچ محلنده دخی اوچ شادروان

قومشلر هر برنده اون بش فواره وار بونلرك فوارنی خط مستقیم اوزره

دکلدر محرّف قدر هوائی فشك کبی بردن چقارلر و هر بری برجانبه میل ایدەرك

inclinés

فوارن ایدرلر و بر کبیر حوضه دخی کلدك که وسطنده شادروانی بر قصر

قدر وار و اطرافنده یوزدن متجاوز که توجدن مصنوع حیوان عجیبه وار

هر بری اویله هندسه ایله ترتیب و وضع اولنمش که تماشاسی غم زدا و

فرحفزا بونك امثالی قتی وافر حوضلر و شادروانلر وارکه هر برنده بر

کونه صنعت اجرا ایتمشلرکه غایر باغچه‌ده مشاهده اولنمه مشدر و بوقدر

حوضلرك ایقلرندن بر نهر حادث اولمش و بو نهر چلیپا شکلنده ایتمشلر

وافر قایقلر وار باغچه‌نك بر طرفنده بر سرای وارکه تریانوم دیرلر اول

couverts

سرای تماشا ایچون ایکی کون بر مکلف دوشتمش اوزری اورتیلو قرال

خط اولمق — incliner

خط مستقیم — ligne droite

محرّف — oblique

هوائی فشك — fusée volante

هندسه — géométrie

چلیپا — croix

مکلّف — excellent-beau

دوشمك — étendre tapisser.

d'eau plus gros que le pouce. Toutes les fois que l'eau coule, on voit deux rangées de cyprès d'argent. Dans trois endroits différens, on a placé trois bassins, dans ~~chaqu'un~~ chacun il y a quinze jets d'eau. Ces jets d'eau ne sont pas en ligne droite mais en ligne oblique, ils s'élèvent ensembles comme des fusées volentes et se dirigent chacun de leur coté. Nous arrivâmes à un grand bassin au milieu du quel il y a un jet d'eau de la grandeur d'un pavillon. Autour il y a plus de cent jets d'eau ou il y a des animaux admirables faits en bronze. Ils sont disposés avec tant de cimetrie que la vue en est ravissante. Il y a beaucoup de jets d'eau et de bassins en ce genre ou on a employé un art qui ne se voit pas dans les autres jardins. Au bout de ce bassin il y a un fleuve en forme de croix où il y a quantité de bateaux, Dans une partie du jardin il y a un Palais qu'on appelle Trianon. Le lendemain, pour voir ce palais nous montames sur une ~~la~~ barque élégament ornée ~~et tapis~~ de tapisseries, et sur la quelle le Roi montait

سوار اولدیغی ذورقه سوار اولوب نهر ایله روانه اولدق جانب
یمینی منتهی اولدیغی محلده اول سرای و باغچه ترتیب اولنمش غایت موزّون
سرای بونلک طرح و طرزی کندویه مخصوص اولوب اوچر دوردر قات
بنا ایدرلر ایکی بونی فقط بر قات بنا ایتمشلر باغچه‌لری دخی بر کونه طرح اولنمشکه
تعبیره قابل دکل بونده دخی کوناکون فسقیه‌لر و شادروانلر ایتمشلرکه تعبیر
اولنمز جمله‌سنی سیر و تماشا ایدوب ینه ذورقه سوار اولوب نهر مرقومک
جانب یسارنه عزیمت ایتدک نهر منتهی اولدوغی محلده برسرای
دخی بنا ایتمسلر انی دخی تماشایه چقدق قوشخانه‌لر بنا ایتمشلر و حوش
و طیور ایچون مخصوص کارکیر کوشکلر بنا ایتمشلر و هر بر کوشک اوکنده
باشقه دایره‌لر و میدانی وار و وسطنده حوض و شادروان وار و
اطرافی دیوار ایله محاط دائراً مادار احاطه ایدوب جمله‌نک وسطنده بر
قصر عالی و ایکی طرفنده خرده کاری غایت مُصنع نقشلر ایله مُزیّن بر بریندن

روانه — aller.
طرز — forme, manière
فقط — seulement
فسقیه — bassin
قوش — oiseau
حوش — animal.
کوشک — kiosk
دائراً مادار — tout à l'entour
خرده کار — petit enjolivement

66

~~à l'endroit~~ Nous allâmes par le Canal, à l'endroit où se termine la partie droite; c'est là où l'on a construit le palais et le jardin. C'est un endroit charmant. La position et la forme de ce Palais sont toutes particulières. Au lieu de le bâtir à trois et quatre étages, on l'a seulement fait à un seul. La position du jardin est telle, qu'on ne peut la décrire. On y a fait tant de bassins et de jets d'eau qu'on ne peut les décrire. Les ayant tous examinés nous ~~nous~~ embarquâmes de nouveau et nous nous dirigeâmes vers la gauche du fleuve susdit. Dans l'endroit où se termine le fleuve on a construit un palais. nous sortîmes pour le voir. Nous vîmes qu'on avait bâti des volières ainsi que des kiosques en pierres de taille pour les animaux et les oiseaux. Devant chaque kiosque il y a un cercle et une place et au milieu un bassin avec son jet d'eau. On les a entouré de murs de tous côtés. Au milieu de tous on a construit un Pavillon élevé, et des deux côtés on a fait cinq ou six petites chambres qui communiquent les

کیمه بشر التمش کوچك اوطه لر یاپلمش بویله مصنع که هند پیشتخته سندن
لطیف و غایت ذی قیمت صرمه ایله مصنوع دوشمه لر ایله تزیین اولنمش
اول قصرده اوتوروب جمله اولان وحوش و طیوردی سیر ایتمك ممکندر
آلدن حیواناتدن بر شی یوق ایدی لکن مقدما وحوش و طیور نقدر جمع
اولمش ایسه مجموعنك صورتی اول قصرده تحریر اولنمش ایدی عجایب
مخلوقات تماشا ایلمك و اول قصردن حیوانات اولان محله دکین میدانی
نقب ایدوب قالدرم طاشی ارالرینه خرده (petits) فواده لر وضع ایتمشلر بیحساب
خلق جمع اولوب پنجره لردن حیوانات سیرینه مشغول ایکن صویی
قیویروب فوارهنه باشلیوب خلق بر برینه کیروب این آلمغز پیچ و تابلرین سیر
و تماشا ایدرلر ایمش حتی ابز دخی نزاکتله بلمزجه اولان ادملری قوشخانه دکی
سیر ایدك دیو اول حوالیه ایندیروب صویه کشاد ویردکده عظیم سیر
و تماشایه سبب اولمشدر و بوکا بکزر نیجه صنایع و غرایب تماشا

دوشمه — ameublement
مخلوق — créature.
نقب ایتمك — percer.
قالدرم — pavé. brique
این آلمغز — ou fuir ?
پیچ — Pli. Ride
تاب — effort. mouvement
نزاکت — delicatesse

unes aux autres et qui sont ornées de jolies peintures. Elles sont si bien faites, qu'elles sont plus belles que celles qui se trouvent sur les coffres de l'Inde. On les a orné de meubles travaillés avec de l'or trait très précieux. Nous nous assimes dans ce pavillon d'ou l'on peut voir tous les animaux et les oiseaux qui y sont. Dans le moment il n'y avait aucun animal, mais on avait peint dans ce pavillon la figure de tous les animaux et de tous les oiseaux qui y étaient auparavant. Nous vimes des créatures admirables. Depuis ce pavillon jusqu'à l'endroit où sont les animaux on a fait une place, et on a placé entre les pavés de petits jets d'eau. Il y avait une grande quantité de monde. Pendant que le peuple regardait les animaux par les fenêtres on lacha l'eau et les jets d'eau commencèrent a couler. ~~la foule~~ les personnes se présipitèrent les unes sur les autres en criant ou fuir. Nous aussi par malice nous envoyames les gens qui etaient avec nous, en disant allez voir la ménagerie Lorsqu'on lache les eaux c'est ~~un grand~~ vraiment spectacle qui mérite d'être vu. Nous vimes encore beaucoup ~~de~~ choses

نزهت agrément —
زیبا beau. agréable
عندمده selon moi
راجح Supérieur.
تعبیه Ranger.
دهرو passans —.
بارانیه Parre à pluie
محتاج qui a besoin
دهلیز Vestibule.
برک Feuille.
طبع naturel. cœur
سجن Prison.
نکته Point — sens.

اولنوب ایرتسی کون نهر چلیپانک جانب غربی سنده واقع ماردی نام سرای
دلکشاو باغچۀ رعنا تماشاسنه واروب بر نزهتکاه زیبا مشاهده اولنمشدر
که مثلی یوق باغچه سنک طرح وطرزی عندمده جمله یه راجحدر بوننده
تعبیه اولان اشجار ملتفة الساق بربرده کورمک مثلا ایکی جانبده اولان
بلند اشجار دالرینی بربرینه اویله امیخته ایتمشلر که بر سبز بلند کمر پیدا
اولمش بارانده هوا یوزندن دهرو اولان بارانیه یه محتاج اولمز و اشجاردن
قپوسیله ودهلیز ایله اوطالر یاپمشلر برک سبز ایله پوشیده اولمش
واشجاری کونا کون شکلره قومشلر بر وضع وطرز اوزده ترتیب
ایتمشلر که دوستنه بالطبع فرح وسرور مشاهده اولنور وبو باغچه‌یی
تماشا ایتدکده «الدنیا سجن المؤمن وجنت الکافر» مضمون شریفنک
نکتۀ لطیفی اشکاره اولدی بوندن ماعدا سرای مقابلنده قرازه دوغری
یتمش ایکی بیاض مرمردن بر نردبان ایتمشلر اون آدم یان یانه چیقابیلور

étonnantes dans le même genre. Le lendemain nous allâmes voir un Palais qui réjouit le coeur et un superbe jardin qu'on nomme Marly situé dans la partie occidentale du fleuve en forme de croix. Nous vîmes un endroit agréable qui n'à pas son pareil. La forme et la position de ce jardin l'emporte selon moi sur tout ce que nous avions vu. Car nulle part nous ne vîmes des troncs d'arbres entrelacés comme ceux qui étaient là. Par exemple, les branches des arbres qui se trouvent ~~de~~ élevés des deux côtés sont tellement entrelacées que ça ressemble à un berceau de verdure. Ceux qui y passent par un tems de pluie n'ont pas besoin de parre à pluie. On a fait des chambres, avec les arbres, qui ont leurs portes et leurs vestibules et on les a couverts de feuilles vertes. On a placé des arbres avec des formes de toutes espèces et on a mis tant d'art à les arranger qu'en les voyant la joie se manifeste dans l'âme. Tant qu'on n'a pas vu ce jardin, on peut bien rappeller ~~cet~~ passage du livre saint. Que le monde est la Prison des fidèles et le Paradis des Infidèles. Outre cela on a fait ~~[illegible]~~ en face du Palais, ~~un~~ escalier en marbre blanc, de 72 marches, qui va droit vers la montée. Dix hommes peuvent y

و ایکی طرفنده بشر اون بصامقده برفواره قومشلر و نردبان نهایت بولدیغی
محلده دخی جمله فواره‌لر دیزمشلر و بو نردبان برحوض ایچنده ایتمش صولری آقغه
باشلدقده برهندسه برله آقرکه اول عظیم نردبان یکپاره بللور جامدن یاپلمش
ظن اولنور برحالت مشاهده اولنورکه تعبیر اولنماز و برمحلده دخی یکرمی
بشر آیق نردبان ایتمشلر اطرافنده فواره‌لری وار بونلک صویی شدّت برله
آقغله کوپوروب اول نردبان یکپاره کوپکدن مصنوع برشکله کیور غریب
تماشادر و برپرده دخی برنیجه بیاض مرمردن برشادروان ایدوب اوزری
مسطّح و اول سطح اوزره برصنم اوتورمش صوقوران ایدرکه صنم ایله
سطحک بیننده اولان شکافدن هموار جریان ایمکین اول شادروانی قابلیوب
یکپاره بردپه جامی کبی کورینور بونلک دخی نظیری یوق و قتی چوق حوض
وشادروانی واردر من حیث المجموع نظیری کورلمشدر بو باغچه برمقدار
مرتفع محلده واقع اولمغله اجرا اولنان صولرده اولقدر صنعتلر واچه‌لر ه

هندسه — Géométrie
بللور — Cristal.
شدّة — Force
مسطّح — applani
سطح — Surface plan.
صنم — Idole
شکاف — Fente.
دپه — Faite, sommet
من حیث المجموع — Le tout ensemble

marches de frond. Des deux cotés de cinq en dix marches on a placé un jet d'eau et dans l'endroit où se termine l'escalier il y a une quantité de jets d'eau. Cet escalier donne sur un bassin. Lorsque les eaux commencent a couler; elles coulent avec tant d'art qu'on croit voir ce grand escalier comme un seul morceau de cristal. On voit dans cet endroit des choses qu'on ne peut décrire. Dans un autre endroit on a fait un escalier de vingt-cinq marches. il y a auprès de lui des jets d'eau qui coulent avec tant de force que l'eau écume, alors cet escalier parait toute d'écume. c'est une chose étrange a voir. Il y a aussi un jet d'eau fait de plusieurs morceaux de marbre blanc, le dessus est applati et sur cette plate forme on a placé une Statue. Lorsque l'eau coule, elle passe par la fente qui se trouve entre la plate forme et la Statue, elle enveloppe ce jet d'eau qui ressemble à un dôme de verre. Ce jet d'eau n'a pas son pareil. Il y a dans ce jardin beaucoup de bassins et de jets d'eau ~~du même genre~~ et un ensemble, qu'on ne peut voir nul part. Comme ce jardin est dans un lieu un peu élevé, il a fallu dépenser tant d'argent, et employer tant d'art

خرج ایتمشلر که حسابه کلمز اوّلا سن نهرینک صوینی آلمغه محتاج اولمشلر
یوز اللی ذراع آلچقده واقع اولمغیله یوقارو صوینی چیقارمقده حیله لر ایده
ایتمشلر که تعبیره صغماز نهری سدّ ایدوب اون ایکی عظیم و کبیر چرخلر ایتمشلر
که آب نهر ایله دوران ایدر و هر بر چرخه بر طولمبه قومشلر و طولمبه‌دن
حاصل اولان صوینی یوقارو چیقارمق ایچون آدم بلی قدر بش صرو تیموردن
یاپلمش کونکلر دیزمشلر یوقشی یوقارو دوریودلر و بونلرک نهایتنده بر خزینه
ایتمشلر صو اول یرده جمع اولیور و صوینی یوقارویه ضرب ایله قسر ایتمک
ایچون چرخلردن نهایته وارنجه بر بیرینه متسلسل تیموردن بندلر ایتمشلر چرخلر
دوران ایتدکجه اول تیمور بندلری ایلری و کیری تحریک ایتمکله طولمبه‌لردن
حاصل اولان صولری اول تیموردن کونکلره قسر ایله ادخال ایدوب یوز اللی
ذراع مرتفع محلّه نردبانه چیقار کبی چیقوب کیده یور بر صنعت ایتمشلر
که سیر و نقله شایسته در بعده اول خزینه‌دن بالادی کمرینه تیموردن

محتاج *forcé.*
صغمق *être contenu*
سدّ *empêchement*
چرخ *Roue*
دوران *conversion. tourner*
طولمبه *Pompe.*
بل *Reins*
کونك *canal.*
یوقش *haut. en montant* (*montée*)
قسر *Pousser.*
متسلسل *lié. joint*
کیرو *En arrière.*

pour faire couler les eaux, qu'on ne le peut compter. D'abord, il a fallu prendre l'eau de la Seine; comme elle est à cent cinquante pieds plus bas, il a fallu employer des moyens inexplicables pour faire remonter les eaux en haut. On a arrêté le cours du fleuve et on a fait douze grandes et petites roues qui tournent par le moyen de l'eau; à chaque roue on a placé une pompe et on a fait cinq canaux en fer de la grosseur d'un homme, pour faire monter l'eau qui se trouve dans les pompes. Il y a des canaux qui vont jusqu'en haut et au bout desquels se trouvent des réservoirs où se réunit toute l'eau. Ensuite il y a des digues en fer jointes les unes aux autres jusqu'au bout des roues pour pousser avec force l'eau en haut. Lorsque les roues tournent ces digues de fer vont en avant et en arrière et font entrer, en poussant dans les canaux de fer, les eaux recueillies par les pompes. L'eau s'élève dans ce lieu à cent cinquante pieds, comme si elle montait un escalier. C'est fait avec tant d'art que ça mérite d'être vu et rapporté. On a placé ensuite de grands canaux en fer depuis le réservoir jusqu'au haut de la voûte. On fait

صعود	monter.
عبارة	signification
	un composé. ensemble.
قوانوز	cruche.
عرقان	pierre précieuse
قایه	pierre.
عکس	repercussion.
قعود	assis
سراپا	de la tête aux pieds
قالیچه	petit tapis
کلیم	étoffe de laine.
قطیفه	Velours.
قماش	étoffe de soie
ستر	couverture voile.

عظیم [illegible] کونکلی دیزمشلر و کالاول آلات قرایله صویی کونکله
ادخال و بالای کمره ایصال ایتمشلر و اقعاً مثلی مسموع اولمدق بر صنعت
اظهار ایتمشلر و آدملریز بالای کمره یوز یکرمی بش آیق نردبان ایله صعود
ایلدیلر و الحاصل وسلیه بر باغچه درکه دورت سرای و دورت باغچه‌دن
عبارتدر بو مجموعک دوره‌سی یدی ساعت قدر مسافه ایمش و دیوانخانه‌سینک
ایکی جانبنده غایت اعلی صماقیدن مصنع ایشلنمش کبیر قوانوز دیزمشلر
و عرقاندن کبیر قایه قوشلر و کورلمدک مقبول و معتبر احجاردن قایه قوشلر
ایله تزیین اولنمش بر جانبی کبیر پنجره‌لر و باغچه‌یه ناظر و طرفی سراپا آیینه
قوشلمه دیوانخانه تکرار بر دخی آیینه‌ده عکس ایدوب غایت وسعتلی
کورینور و هر نه جانبنده قعود اولنسه باغچه سیر اولنور اویله مصنع اوطه‌لر
وار که تعبیر اولنمز بونلر اوطه‌لرینک دیوارلرینی قالیچه‌لر ایله و مخملی کلیملر
ایله یاخود قطیفه و قماش ایله ستر ایدولر بو سرایک اکثر اوطه‌لری صرمه ایله

entrer l'eau dans ces canaux, en la poussant avec les machines
comme auparavant ; de sorte qu'elle parvient jusqu'au haut de la
voute. On a fait paraitre dans tout cela un art qu'on ne peut
comprendre. Nos Gens monterent au haut de la voute par un -
escalier de cent vingt cinq pieds. Les revenus de Versailles sont
un ~~jardin~~ parc, qui ~~en compose~~ renferme quatre palais et quatre jardins. Sa
circonférence est de sept lieues de tour. Des deux cotés de -
l'appartement on avait mis ~~de~~ un grand vases en porphyre très
haut et fait avec soin, on les avait orné de mozaïques ~~en~~ de pierres
~~précieuses et en~~ mozaïques faites de pierres précieuses et estimées
que nous n'avions pas encore vues. D'un coté on avait fait de
grandes fenetres qui donnaient sur le jardin et on avait placé
des glaces de haut en bas. L'appartement se reflechissait de
nouveau dans la glace et paraissait très grand. De quel coté
qu'on ~~s'assoje~~ s' ~~asseye~~ assied on voit le jardin. Les appartements sont
si bien arrangés qu'on ne peut les décrire. On a ~~orné~~ ~~é~~ couvert
les murs de ces appartements de petits tapis ~~et la plupart des~~
~~chambres sont ornées~~ des étoffes de soie, de velours ou bien orné de velours

مستور	Voiler. tapisser
غایت الغایه	beaucoup
قناد	aile.
طلوع	levant.
چالمق	frapper.
تحف	Pl. de choses précieuses. تحفه
تغادیق	Plu de objets séparés
شهرت	célébrité } célèbre
شعار	fique. }
تکلف	peine soin.

منقش ایشلنمش کلیملر ایله مستور ومزین ایدی خصوصا قرالك ایکی فراشنی
کوردکه ذی قیمت وغایت الغایه مصنع ایشلنمش ایدی و بر ساعت
کوردك که بر خوروس رسم ایتمشلر ساعت کلدکده قنادلرین صالوب و
اغزین اچوب بعینه خوروس کبی اوچ کره صدا ایدر ایکی قپو اچیلوب تحت
اوزرنده قرال چیقار و دخی اوستنده بر قپو اچیلوب کویا بر ملك الله
تاجیله چیقوب قرالك باشی [illegible] اوزرینه طوتر وبالای ساعتده شکل تغریق
آفتاب طلوع ایدر بو اثناده ساعت فصل ایتمکه باشلیوب تمام ایتدکده
اشکال مکانلرینه عودت ایدوب قپولر قپانوب ساعت دخی چالار و اولقدر
تحف و تغادیق سیر و تماشا اولنمشدر که قابل تعداد دکل والحاصل بر سراید
که اوروپاده نظیری یوقدر دیو شهرت شعاردر و سرای قرشوسنده ایکی
آخور بنا ایتمشلر برینه بیوك اخور و برینه کوچك آخور دیرلر هر بری باغ
و باغچه سیله و متعدد ومکلف اوطالر ایله بر سرای عالی در و آتلر بغلیاجق

et la plus part des chambres sont ornées et couvertes avec de étoffes brodées avec de l'or trait. Nous vimes particulierement deux lits du Roi, qui étaient très precieux et très bien travaillés. Nous vimes aussi une pendule dans laquelle on a fait un coq. Lorsque l'heure est venue, il agitte ses ailes, ouvre le bec et chante trois fois comme un veritable coq. Deux portes s'ouvrent, le Roi sort assis sur son trône. Audessus il y a encore une autre porte qui s'ouvre un ange sort un couronne à la main et la place sur la tête du Roi. Audessus de la pendule, on voit le soleil qui se leve, alors l'horloge commence a sonner, lorsqu'elle a fini, les figures reprisent leurs places, les portes se ferment et la pendule sonna encore une fois. Ils nous montrerent tant de choses précieuses et tant de curiosités qu'on ne peut les compter. Enfin c'est un Palais renommé qui n'a pas son pareil dans l'europe. Vis à vis le Palais on a construit deux écuries, on appelle l'une la grande, l'autre la petite écurie. Chacune d'elle est un palais élevé avec ses vignes et ses jardins et d'innombrables et élégants appartements. L'endroit où l'on attache

یرلری دخی کوردیکمز طرز اوزره وضع اولنمش جمله کارکیر وقبه وکمرلر ایله

یاپلمش بر بنا عجیبدر بر آخور ایچون بو قدر تکلفه نه حاجت وار ایدی دیدم قصد

مقارندر قرانجه پادشاهنك آخوری چاسر سراینده مکلفدر دیمك ایچون بو

تکلفه همت صرف اولنمشدر که جمله یوللرینی سیر ایلدك بر بلند پشته

اوزره بر دریاچه یاپمشلر جمله صولر اول حوضده مجتمع اولوب اندن سرای

جوارنده بر عالی مخزن بنا ایتمشلر یوز قدمه متجاوز نردبان ایله صعود اولنور

و بالاسنده بقردن بر کبیر حوض ایتمشلر و بش عدد دینه بقردن ایچنه آدم

صغر کونکلر وضع ایتمشلر ایچندن صولر جریان ایدوب حوضی طولدرمش

و اول حوضدن طرف طرف جریان ایده جك یوللر یاپلمش مقصود اولان ه

جنابنه جریان ایدر و اطرافنده اون ساعتلك یره دك بر ماصوره صو

بولنلقچه یوللر یاپلوب جمله سن بر یره جمع ایدوب کویا بر نهر اولمش اول

پشته اوزره دریاچه یه جریان ایتمکله درعجایبات دهردن عد اولنمغه

طرز *forme*
مقارن *proche*
دریاچه *lac. étang*
جوار *proximité*
بقر *airain*
(intention)
اولنمشدر دیدیلر و بو باغچه یه کلی صولره دخی اول قدر تکلف
مقصود *désigné*
ماصوره *filet d'eau*
دهر *tempo/siècle*

les chevaux est d'une forme que nous n'avions pas encore vue. Il
est fait tout en pierre de taille avec des dômes et des voutes
c'est une construction étonnante. Je demandais, quel ~~fo~~ besoin y
a t il de tant d'élégance pour une écurie, on me répondit en
mettant tant d'élégance on a eu l'intention de faire dire que les
les écuries du Roi de France sont plus belles que le Palais ~~ou~~ de
[et ~~comme~~ on a employé beaucoup d'art pour faire venir les eaux aux jardins]
l'Empereur d'Almagne. Nous ~~Vimes~~ [ou] tous les canaux. On a fait un
lac sur une hauteur. Toutes les eaux se réunissent dans ce bassin
Tout près du Palais on a fait un grand reservoir où l'on monte
par un escalier de plus de cent degrés. sur le haut on a fait
un grand bassin en bronze, dans lequel on a placé cinq canaux
en bronze de la grosseur d'un homme. Les eaux coulent en
dedans et remplissent le bassin. Dans ce bassin on a fait des
can~~aux~~ qui font couler l'eau ~~de chaque côté du bassin~~
~~conduits~~ ~~par où l'eau coule~~, et qui conduisent ~~l'eau~~ à ~~leur~~ [sa] destination.
Dans les environs à dix lieux de distance comme il se trouve un
filet d'eau, on a fait des conduits qui rassemblent l'eau dans un
même endroit. On dirait que c'est un fleuve. De cette hauteur il
va couler dans le lac. La position est admirable et mérite d'être

شایشته بر طرح بدیع الاسلوب در بش کون مکث اولنوب

بعده ینه پاریسه نقل اولنوب منزلمزه کلدك و شهر ایچنده عجایب

و غرایب بنالی و سرایلر و باغچه لی وار که تعدادی ممکن دکل بر باغچه

دخی کلدك که قرالك ایمش و بو باغچه بر قاچ دایره دن عبارتدر بر دایره

تشریح خانه در مخصوص مدرّس وار وحوش و طیوری تشریح ایدوب مخلوطی

اوطار و یرلر وضع ایتمشلر از جمله بتون فیلی تشریح قلوب زنجیرلر ایاسه

بر جنس وضع ایتمشلر که کویا ایاق اوزره طورر لکن لحم و شحمدن عاری

اولوب عظامی بر برندن منفصل اولمق ایچون هر بر مفصلی آخر تیمور #

قللر ایله بند ایتمشلر هر عضوی # سیر اولنور و لحوم و شحوم و عروق و عصبات

دخی مشاهده اولنمق ایچون بال مومیدن هر عضوی مجسّم تصویر ایتمشلر

یکان یکان تماشا اولنور و طالبلره وقت درسده ارائت ایدرلر و عروق و

عصباتك الوانی تشبه ایتمشلر بو مقوله اموره تقیید و اهتماملرینه

بدیع — Etrange, merveilleux

اسلوب — ordre

عبارة — explication

تشریح — disséquer

مدرس — maitre

شحم — graisse

عاری — Nude. nud

عظام — Plur. de عظم os

منفصل — séparé

مفصلی — jointure des os.

کرکی کبی سیر و تماشا اولنور جمله وحوش و طیور دخی کذلك و متعدد رجال و نسادن و اطفالدن انسانلر وار هر عضوی و

compté parmi les merveilles du monde. Nous nous arrêtames cinq jour ensuite nous retournâmes à Paris. Nous allames à notre demeure Il y a encore dans la Ville beaucoup d'édifices, de palais de jardins admirables qu'on ne peut décrire. Nous allames aussi dans un jardin qui appartient au Roi. Ce jardin consiste en ~~trois~~ plusieurs enceintes. Dans l'une d'elles est le cabinet d'anatomie. Il y a un maître exprès. On a fait aussi des chambres et des lieux pour y dissequer les animaux et les oiseaux. Parmi ceux qu'on a dissequé il y a un éléphant qui est tellement assujetti avec des chaines qu'on dirait qu'il se tient debout. On lui a retiré la chair et la graisse, et pour que ses os ne soient pas séparés les uns des autres on a attaché chaque jointure avec un fil de fer. On voit chaque membre comme il faut. Il en est de même des oiseaux et des animaux. Il y a quantité de corps d'hommes de femmes et d'enfans dont on voit chacun des membres. Pour qu'on puisse voir la chair la graisse, les veines et les nerfs on a fait chaque membre en cire. On les voit un à un. On les montre aux étudians pendant la leçon. On a représenté au naturel les couleurs des membres et des veines. Il n'y a pas de paroles pour exprimer le soin que

74

سلك fil de fer.
كذلك pareil
طفل اطفال P. de Enfans.
عرق عروق Pl. de Veine. artère
عصبة nerf.
مجسم revêtu d'un corps.
تصوير peint.
طالب Etudiant.

سوز يوقدر و بر دايره طبّ خانه در انك دخى محصولى مدّدر و اول
باغچه يه اكا تسليم اولنمشدر دواخانه يه واردق محصولى اوطالرى جمله حجراة
و شيشه لر ايله انواع ادويه يى جمع ايتمشلر بر وجه ايله كه دنيادن موجود
اولاندن برشى خارج قالمق اوزره نيچه برّ و بحرّ عجايبندن احجار و اشجار
و املاح و معادن جمع ايتمشلر كه قابل قدار دكلدر كلدك باغچه يه كتب
طبّده مسطور اولان نباتاة نقدر وار ايسه جمع ايتمكده بر مرتبه اهتمام
ايتمشلر كه عجم و اوزبك ديارنده حاصل اولان نباتاتدن كتوروب ديكمشلر
و هند و چيندن و على الخصوص يكى دنيادن اولقدر اشجار و ازهار و نباتاة
كتورمشلر كه لا يعدّ و لا يحصى غريب كورلمدك اشجار و ازهار و نباتاة
كوردك كه كورمينلره تعريف و توصيف ايله افاده ممكن دكلدر پاريس شهرينك
هواى بارد اولمغله يكى دنيا نباتنك تربيه سنه نامناسب اولمغله ليمونلق
كبى مشتالر ياپوب اطرافى جام چارچوبه ايله احاطه ايتمشلر و بونلرك

طب médecine
حجراة Plu. de حجرة case. cellule.
ادويه Plu. de دوا remède
املاح Plu. de ملح sel.
نباتة herbe.
ازهار Plu. de زهر fleur.
حصى compter.
تعريف faire connaître
توصيف dépeindre
افاده enseigner.
بارد froid.
مشتا quartier d'hiver
چارچوبه chassis.

a mis à ce genre de travail. une autre enceinte forme l'école de médecine. Il y a aussi un maitre exprès, auquel on a confié ce jardin. nous allâmes à la pharmacie. Il y a des chambres exprès où on a placé toutes sortes de remedes dans des cases et des bouteilles. 2. D'une autre manière on y a rassemblé tant des pierres des arbres, des sels des mines qui sont des merveilles de la mer et de la terre. ~~Cela~~ ~~ce qui fait~~ qu'il n'y manque rien de ce qui existe dans le monde qu'on ne peut les décrire. Nous allâmes au jardin où on a rassemblé tout ce qu'il y a de plantes inscrites dans le livre de médecine. On y a mis tant de soins, qu'on y a apporté et qu'on y a planté des herbes qui croissent dans le royaume de Perse et d'Usbec. On y a fait venir tant d'arbres, des fleurs des plantes de l'Inde de la Chine et particulièrement du nouveau monde qu'on ne peut les compter. Nous vîmes des arbres des fleurs de plantes admirables que nous n'avions jamais vu. On ne peut les faire connaitre par description à ceux qui ne les ont point vu. L'air de Paris étant froid, et peu convenable à l'éducation des plantes du nouveau monde, on a fait des quartiers d'hiver en forme d'orangerie, qui sont entourés de tous côtés de chassis vitrés. Comme le

تحتلری خالی اولوب اوجاقلر ایتمشلر شدّتِ شتاده یکی دنیا هواسنه
معادِل اوله جق قدر اتشلر یاقغله حمام کبی تحتندن تسخین ایدرلر وه
سخونتی معتدل اولسون دیو سرکین بعر ایله قرصلر ایدوب انکله تسخین
ایدرلر تا بو مرتبه‌ده مطلوبلرینه وصوله دقّت ایدرلر و دخی نیجه سرایلر وکلیسالر
و کتابخانه‌لر سیر و تماشا اولنمشدرکه تعداد اولنمز وکلیم بافلر ایچون مخلوق
بر کارخانه وارکه قرالکدر قرال طرفندن ناظر اولان کمسنه‌نك اذنی ومعرفتی
اولمدقچه کمسنه‌یه کلیم فرخت اولنمز و طوقومق استین ناظردن مأذون
اولوب خرجین ویروب دوقودور وغایت گرانبهادر مثلا بر ساده منقش
و مصوّر کلیم اوچ دورت کیسه اقچه ایدر اگر قلابدان یاخود صرمه ایله
دوقنور ایسه اکا کوره ذی قیمت اولور مزبور دخی واجب السیردر
دیو واردق ایلچی کله جکلر دیو نقدر دوقنمش حاضر وموجود کلیملر وار ایسه
کارخانه‌نك دیوارلرینه اصمشلر عظیم کارخانه اولمغله دیوارلری یوزدن متجاوز
کلیملر اوینه ایتمشلر ایدی سیر ایتدیکمزده انکشتِ حیرت در دهان اولدق

chaleur — argent filé — le doigt de l'étonnement

معادل Semblable.
تسخین faire chauffer
سرکین Fumier.
فرخت Vente.
ساده Pur. Egal.
مصوّر sculpter. former.
قلابدان fil d'or. or argent
اصمق suspendre.
بافتن natter. tisser
انکست doigt.
دهان bouche.
طوقتمق faire tisser.
طوقمق tisser

dessous est vide on y a fait des cheminées. Dans le fort de l'hiver
on allume des feux et l'on proportionne la chaleur à l'air du nouveau
monde. On échauffe ces chambres en dessous comme une salle de
bain. On nous dit : Pour que la chaleur soit tempérée on fait des mottes
de fumier de vache, et on l'échauffe comme cela. Ils s'attachent
a atteindre le degré de chaleur que demande les plantes. On
nous fit voir quantité de Palais, d'Eglises, de Bibliothèques qu'on ne
peut compter. Il y a une manufacture expres pour les tisserans de
tapis, qui appartient au Roi. On ne peut vendre un tapis a qui
que ce soit sans la permission et la connaissance de l'inspecteur
désigné par le Roi. Quelqu'un veut il faire tisser, il demande la
permission de l'Inspecteur, paye les frais et fait tisser. Ces tapis sont
très chers. Par Exemple un tapis brodé simplement va jusqu'a 3 ou
4 bourses d'argent. s'il est brodé avec de l'or trait ou du fil d'argent
il coutera suivant le travail. Nous dimes ça mérite d'être vu allons y.
Sachant que l'Ambassadeur devait venir tout ce qu'il y avait de
tapis prêts ou tissés on les avait suspendu aux murs de la fabrique.
C'est une Grande Manufacture dans laquelle on avait suspendu
plus de cent tapis, aux murs. En les voyant nous fumes frappé
d'étonnement. On a fait des fleurs, en les regardant on dirait

مثلا شکوفلر ~~ایشلنمش~~ ایشلنمشلر باقدقده کویا مجسم شیشه ایله دودر

و تصویرلرینلرک نکاهی و مژکان و ابرو حصوصا باشلرنده صاچلری و لحیه لری

بر مرتبه ده کوسترلمش که خطایی کاغد اوزره بو مرتبه صنعات اجرا ایتمکه مانی

و بهزاد عاجز اولور کیمنده اظهار سرور ایچون خندان کوستریلوب و کیمنده

حالت حزن اظهاری ایچون محزون و کیمی دخی خوفدن هراسان و کیمی کریان

و کیمی بر وجعدن منالم کوسترلمش که بادئ نظرده هرکسک حالتی فهم اولنور

هرنه قدر توصیف اولنسه تصور اولنادن زیاده در و دخی دستکاهلرینی

(navette)

تماشا ایتدک یوزدن متجاوز و بش التیوز عمله بافنده لك ایدرلر قادلری هموار

ایشلنمش یاپاغی اولوب یوزلری الوان ایپك در بعضیلری قلابدان و بعضیلری

صرمه ایله دوقوزدی هرکلیمه نقش اولنه جق نقوش و تصاویر دوفنلی بو فاصیلری

اوزره الوانیله تحریر اولنمش و انلری قادره سیا ایله رسم ایتمشلر و اصل رسم

دخی یانلرنده نظرکاهلرنده دوروب نقوش و تصاویر و شکوفلرینک الوانی

بویله ایله اکا تطبیق ایدرلر و بر عظیم کارخانه دخی وار که آیینه خانه در بو

شکوفه	Fleur.
نکاه	aspect
مژکان	cils
ابرو	sourcil.
لحیه	Barbe
خندان	sourire.
حزن	tristesse
هراسان	qui craint.
کریان	Pleurant
وجع	Douleur.
منالم	souffrant.
بادی	premier.
فهم اولنان بو در که	Ce qu'on reçoit en que
تصور	image. idée
دستکاه	metier. fabrique
قاد	canevas
یاپاق	laine longue et fine.

qu'elles sont dans des caraffes. Les figures des portraits, les cils
les sourcils, particulièrement les cheveux, la barbe, ont été
si bien représentés que Mani et Behzad seraient incapable
de mettre en exécution autant d'art sur du papier de Cateh.
Dans les uns on a représenté le sourire pour témoigner la joie.
dans d'autres la tristesse pour exprimer l'affliction. Les uns
sont représentés saisis d'effroi, d'autres pleurans, d'autres enfin souffrans
quelques douleurs de sorte qu'au premier aspect on sent l'impression
de chacun. Quelque description qu'on en fasse, ~~ils sont~~ elles seraient au dessous
de ce qu'on peut ~~se~~ figurer. Nous vîmes les atteliers. Il y a
environ cinq à six cents ouvriers qui y travaillent. Les métiers sont
égaux. Ils sont en laine longues et fines. Les canevas sont de fils de différentes
couleurs. Les uns sont tissés en fil argenté, les autres en or trait.
Les figures et les dessins qui doivent être exécutés sur les tapis
sont tracés en couleurs sur des toiles grasses, ensuite on les trace
en noir sur les canevas. Les originaux restent auprès des
ouvriers. Ils imitent ~~avec beaucoup~~ sur le canevas ~~trames~~ les couleurs des fleurs, des
des figures, des broderies. Il y a encore une grande fabrique qui
est celle des glaces. Elle appartient au Roi. On ne

پود canevas. fil dans le sens de sa longueur.
روغن huile. graisse
بوغاى. toile pour peindre.
تطبيق rendre conforme.

دخی قرالك در بونده دخی ناظر معرفتیله فروخت ایدر آیینه پرداخت
ایتدکلرینی کورملکیچون اکا دخی واردق بونده دخی ایکیوزدن متجاوز دستکاه
وار و بیك قدر عمله وار برجام آیینه‌یی آلچی ایله دستکاه اوزرینه یاپشدیروب
و ایکیسنك دخی اراسنه مخلوطی بر قوم وار انی صو ایله دوکوب دورت
آدم اول آیینه‌لری بر برینه سودرلر تا خشونتی کیدوب ملاست کلنجه بعده
طرف اخرینی دخی بویله ایدوب تمام املس اولدقده باشقه دستکاهلره
قویوب بر سرخ ترابی مخلوطی آلات ایله سودمکله جلا ویررلر بیحساب
آیینه‌لری وار ایدی صاحب کارخانه ایکی آیینه کوستردیکه نه قدر بیوك
آیینه یاپمق ممکن در دیو سعی بلیغ ایله تجربه مراد ایتدك بو مرتبه‌یه دکین
ایده بیلدك بونك طولی یوز دورت پارمق و عرضی التمش دورت پارمق عجبا
بوندن کبیر اولمازمی دیو تعقید ایتدك بونی یاپدق لکن عرضی طولینه مطابق
ایده‌مدك طویل اولمغله عرضی ناقص اولدی و بونك طولی یوز اون دورت
پارمقدر لکن عرضی قرق سکز پارمق در دیدیلر و هر بری کویا بر بیوکلك قدر وار

پرداخت — Poli.
آلچی — Plâtre
یاپشمق — adhérer
قوم — Sable.
دوکمك — Verser.
سورمك — frotter.
خشونة — aspérité
ملاست — le poli ~~xxx~~.
املس — poli uni.
سرخ — rouge.
تراب — terre.
جلا — éclat — luisan-
بلیغ — qui parvient grand
عجبا — est ce qui?
تقيد — application
مطابق — proportionné.
ناقص — diminué. moins.

علی

سلطان محمود ثانی پادشاهه مکتب همایونی در

قتیق

قتوق

قافق

اتفق

تتفق

قتافق

ا

او

7e. Cahier

1819.

Beuscher

بوسشر ایكنجی [illegible] دل اوغلی فرانجه

سلطان محمود علي پاشایه مکتوب همایونی در

حالا وزیر اعظم و سردار اکرم علي پاشانڭ سلام سلامت انجام ایله تلطیف ایلدمکه سلفڭ درویش
پاشانڭ علت مزاجی و ساده دل اولدیغندن امور دولت علیه مڭ و عباد الله مسلمینڭ امورلرنده
سقامت وقدرتی اولمدیغی یقیناً معلوم شاهانم اولمغله اولدن برو سنڭ مامور اولدیغڭ مصالحلرده
غیرت و صداقتڭ معلوم شاهانم اولمغله اقران و وزرالر میانندن انتخاب و مهر صدارتی سکا تفویض
ایلمشمدر کوره یم سنی امور عباد اللهی نان عزیز ولحم غنم و روغن زیت استانه علیه مه کثرتنه اهتمام
ایدوب فقرا و رعایادن دوام شوکتمه دعا الدرمغه اهتمام و امور دولتمه غیرت و صداقت ایدنلردن
کوکل بر ایدوب اهتمام ایده سن و اتفاق ایله سن سنلڭ ایله اتفاق ایدوب امور دولتمه اهتمام وجد و سعی
ایدنلری حق تعالی حضرتلری ایکی جهانده بر مراد ایلیه آمین

~~on~~ peut y rendre qu'avec la connaissance de l'Inspecteur. Nous y allâmes pour
voir polir les glaces. Il y a plus de deux cents ~~[illegible]~~ attelier qui renferment
mille ouvrier. On ~~fit~~ place sur un métier en platre un miroir de terre
Entre deux miroirs ~~il y a une table exprès~~ on met un sable exprès que l'on verse avec de l'eau
quatre hommes frottent ces glaces l'une sur l'autre pour faire en aller
les aspérités. Après que l'on a fait venir le poli, on fait de même de
l'autre côté. Lorsqu'elle est finie de polir on la met sur un autre
métier, sur lequel il y a une terre rouge, on la frotte avec des
instrumens exprès pour lui donner le brillant. Il y a des miroirs
sans nombre. Le directeur de la fabrique nous montra deux miroirs
et nous dit : nous avons voulu éprouver avec le plus grand soin, quel
était le plus grand miroir qu'on pourrait faire et voici le point où
nous sommes arrivés. La longueur de ce miroir est de cent quatre doigts
et sa largeur de soixante quatre doigts. Est ce qu'il n'y en a pas de
plus grands. Voici ~~celle~~ ceux que nous avons faits, mais ~~la largeur n'est~~ nous n'avons pu
~~pas~~ proportionner sa ~~longueur~~ largeur à sa longueur. Comme ~~elle~~ il est longue
sa largeur est diminuée. La longueur de ~~celle~~ celui ci est cent quatorze
doigts et sa largeur de quarante huit doigts. Chacun de ces ~~glaces~~ miroirs
forme la charge d'une bête de somme. Suivant notre compte,

يوكلك charge d'une bête de somme

80

ایمدی و برنم حسابمزه پارمق حسابی بنا ذراعیله ایکری دورت پارمق بر ذراعدر
آیینه اولك طولی دورت ذراع سکز پارمق وعرضی ایکی ذراع اون التی پارمق
ایدر و آیینه ثانینك طولی دورت ذراع اون سکز پارمق وعرضی ایکی ذراع
ایدر پاریس شهری نفس آلامرده استانبول قدر یوقدر ولکن بنالری اوچ
دوردر قات اولوب یدی قات یاپلمش خانه‌لری دخی چوقدر وهر طبقه سنده
بر گروه اهل وعیاللریله ساکن اولورلر وصقاقلرنده خلق زیاده چوق گورینور
زیرا عورتلر صوقاقلرده دایما خانه بخانه گزملکه دررلر اصلا اولرنده اوتورمزلر
ورجال ونسا مخلوط (mêlé) اولمغیله شهرك ایچی زیاده غلبه لك گورینور ودکانلرده
اوتوروب الش ویرش ایدنلر زنلردر وصقاقلری زیاده وسعتلی اولوب سراپا
مربع یونلمش (aplati) قالدرم طاشیله فرش اولنمشدر وخانه‌لرینك اکثری کارگیر بنا
در ومتانت اوزره یاپلوب وخوش طرحدر وشهرك وسطنده سن
نهری گذار ایدوب اوچ اطه حادث اولمشدر شهرك وسطنده قالوب

طبقه rangée. étage
گروه troupe
عیال Plur. de عیل famille. domestique
گزمك se promener
اصلا jamais
ایچ le dedans l'interieur
غلبه لك foule de gens pressés
مربع quarré
یونمق taillé
قالدرم pavé
متانت متن 4e de force
اطه isle
سراپا de la tête aux pieds

en comparant le doigt à la coudée, vingt-quatre doigts forment une
coudée. La longueur du premier miroir est de quatre coudées huit
~~doigts~~ pouces, sa largeur de deux coudées ~~[illegible]~~ seize ~~doigts~~ pouces. La longueur
de la seconde glace est de quatre coudées, dix huit ~~doigts~~ pouces, sa
largeur de deux coudées. En réalité la ville de Paris ne ressemble
pas à Constantinople. Les maisons sont à trois et quatre étages
il y en a même à sept. Il y a beaucoup de maisons et à chaque
étage demeure une famille avec toute sa suite. On voit beaucoup
de monde dans les rues car les femmes qui sont dans les rues sont
toujours à se promener de maisons en maison. Elles ne restent jamais
chez elles. Les hommes et les femmes étant mêlés on voit beaucoup
de monde dans l'intérieur de la ville. Elles s'assoient dans les boutiques
et font le commerce. Les rues sont extrêmement larges, elles sont
couvertes de pavés coupés carrément. La plus part des maisons
sont en pierres, et ~~sont~~ bâties solidement et sont d'une très belle
position. Au milieu de la ville coule le fleuve de la Seine
et forme trois isles dans l'intérieur de la ville. On le passe

جسرلری ایله طرف کذار اولنور بو اثناده رمضان شریف کلوب
صائم اولدق وکیجه‌لری جماعت ایله تراویح قلدق فجر مقدم ظهور ایتمکله بش
بچق ساعتده امساك ایدردك هنكام صيفده ايكى آى قدر فجر كيجه‌لريك
زمان يسره غيبوبت ايدر ديو منجم باشيلرى خبر ويردى و رمضان
شريفك اون التنجى سبت كونى وداع ايچون منوال مسبوق اوزره مقدما
بولشديغمز ديوانخانه‌يه واردق قرال تختنده اوتوروب ٤٧ مرشال قفاسنده
وصى يمينده وكلا ميمنه وميسره على مراتبهم ديزلمشلر ايدى بز كوردكلرنده قيام
ايله‌ديلر بز دخى وجه سابق اوزره قرينه واديغمزده وداعه كلدك ديو خوشنود
ايلدك مرشال دخى قرال اغزندن جواب ويروب سزك ايلچيلكلز ايكى دولت
مابينده اولان قديمى دوستلغك محكم اولمه سنه باعث اولديغى بى
اشتباهدر ديوب نامه قرال الله ويردى قرال دخى نامه‌ى وزير الله ويروب
اولدخى بزه ويردى بز دخى آلوب ديوان افنديسنه تسليم ايتدك بعده وجه

جسر Pont
صايم jeûner
تراويح Plu. de ترويح
Parfums brûlés
امساك s'abstenir jeûner
فجر crépuscule
يسر facilité
غيبوبت absence
باعث cause

de differens cotés sur des ponts. à cette époque le Ramazan
arriva, alors nous jeunâmes. Pendant la nuit nous brulions des
parfum avec nos serviteurs. Nous commencions à jeuner à cinq
heures et demie, avant le levé de l'aurore. Les mudjibi bachir, nous
annoncerent que pendant deux mois de l'été le crépuscule du soir
disparait très vite. Un samedi seizième jour du mois de Ramazan
nous allâmes à la salle d'audience où nous nous étions trouvés
précedemment, pour prendre congé, suivant l'usage. Le Roi
était assis sur son trône. Le Gouverneur maréchal etait derrière
le Regent à sa droite, et les autres ministres se trouvaient
placés suivant leur rang à droite ou à gauche. dès qu'ils nous
virent ils se levèrent. Nous approchâmes comme auparavant près
du Roi. Nous lui fimes des complimens en disant nous sommes
venus pour prendre congé. le Maréchal repondit au nom du Roi
il n'y a pas de doute que Notre Ambassade a été un motif de raffermir l'ancienne amitié
qui règne entre les deux cours. En même temps il donna une lettre
du Roi; le Roi la donna lui même à son ministre, celui-ci me la
donna, je la pris et la donnai au Wiray effendi, Ensuite nous

مشروح اوزره وداع ایدوب چیقدق خانه مزه کلدک و بو اثناده جمله ایله
علی المراتب وداعلشوب و جمعه ایرتسی کونی بیرام ایلدک و بو شهرده قوجه
قرال بر منجم خانه بنا ایتمش و قاسینی فلم براستاد کامل ایچون رصدکاه ایتمش
بر عظیم قله (قلاع) بنا ایتمشلر کارکیر اوچ طبقه در و هر طبقه سنده متعدد اوطه لری
وارکه آلات نجومیه و رصدیه ایله مالامال و جرّ اثقال صنایعنه متعلق نیجه
آلاتلر و خلا و ملانک تجربه ایچون آلاتلر و صولری نشیبدن فرازه چیقارمق ایچون
نیجه آلاتلر و دخی صنایع بدیعهٔ غریبه یه متعلق بیحساب آلاتلر وارکه تعداد
اولنمز و کبیر طعام سینیسی قدر دمشقی آیینه دن مقعر الشکل پرتو سوزلر وار
بولادسه پالر اوزرینه وضع اولنمش کراسته پاره لری طوتدیلر علولنوب سوزان
اولدی و قورشون طوتدیلر بلا توقف مذاب اولدی و هیئت و هندسه آلتلری
خود بیحساب ایدی و پولاد کرسیلر اوزره کره لر وارکه هر برینک ایچینه اوچ
آدم اوتورمق قابل ایدی و دخی نیجه کورلمدک الات نجومیه لر سیر و تماشا
ایلدک که علم نجومدن ادنی خبردار اولان ادم بو الات ایله زمان قیرده استاد

منجم — Astronome
رصد — observer. épier
جرّ — tirer. porter.
خلا — Etre Vide
ملا — être pleni
صنایع — art. artifice.
بدیع — merveilleux.
سنی — casserole
مقعر — concave
پرتو سوز — pierre qui brule loupe. / rayon solaire qui enflamme
پولاد — acier.
کراسته — bois. planche.
[illegible] علولنمك — prendre feu
مذاب — liquide.
هیئت — figure du ciel.
کره — globe.

primes congé suivant la manière expliqué et nous sortimes. Nous retournâmes à notre hôtel et nous primes congé de toutes les personnes suivant leur rang. Le lendemain samedi nous célébrames le Baïram. Un ancien Roi a fait bâtir dans cette Ville un ~~observatoire~~ édifice pour les astronomes et en a fait un observatoire pour un maitre célèbre nommé Cassini. On a bâti une grande tour toute en pierres de taille et à trois étages; à chaque étage il y a plusieurs chambres qui sont remplies d'instrumens d'astronomie: de plusieurs instrumens pour tirer les fardeaux, de plusieurs instrumens pour sonder le vide et le plein pour faire monter les eaux et mille autres instrumens concernant des arts merveilleux et admirables qu'on ne peut compter. Il y a des verres grossissans de forme concave en verre de Damas de la grandeur d'un plateau de table. ils sont sur des trepieds en acier. On prit des morceaux de bois, ils prirent feu et devinrent ardens. On prit du plomb, en un instant il fondit. Les instrumens d'astronomie et de géométrie sont innombrables. Il y a sur des pupitres en acier des globes qui peuvent contenir trois personnes. Nous vimes aussi des instruments d'astronomie que nous n'avions jamais vu avec ces instrumens l'homme qui a le moins de connaissance de l'astronomie peut devenir maitre en très peu de temps.

هندسه géométrie.
ادنى Le moins
le pire.

اولمق متصوّردر ازجمله خسوف وكسوف بلمكیچون بر آلت ایجاد ایلمشلر بر قاچ ده
دایره‌دن مصنوع و اطرافی ارقام ایله موضوع و شمس وقمر اشارة اولنمش دایره‌لر
دور اولندقده ساعت عقربی کبی بر میل وار اوجی اقچه کبی مدوّر کاه شمسه وکاه
قمره اوزاندقده بتون می ستر ایدر ناقصمی ستر ایدر هر نقدر ایدرسه قلان آیده
خسوف وار وشو قدر اصبعدر دیو حکم ایدرلر کذالك شمس دخی بویله در و
ثوابت وسیاراتی سیر ایچون بر دوربین پیدا ایتمشلر بویله که اینه‌لری بربرینه
قدرتنه‌کده‌دن قبور ایتمشلر قیوطولومبه کبی اولمش وطولی اللی ذراعدن متجاوز
وبرکی سرکی اولوق ایدوب انك ایچنه یاتردوب بند ایتمشلر و اندن صغیر
بر اینه دخی دوربینك باشینه قویوب جمعاً ایکی اینه‌لر وار وصدکا میدانك
بر محلّنه کمی سرنندن عمود وضع ایدوب باشنه مقعّر شکلنده بر تکرلك وضع
ایدوب بر آلت اویخته ایتمشلر اول آلتك بر اوجنی دوربینه محکم بند ایدوب
بر اوجنه دخی قرشونلر و تیمورلر آویزه ایتمشلر جرّ اثقال صنعتی اوزره بر آدم

متصوّر possible imaginable. concevable.
خسوف eclipse de lune
كسوف id. de soleil.
ايجاد inventer.
ستر couvrir
ارقام Plu. de رقم chiffre.
ميل pointe. aiguille.
اوج bout.
اوزانمق etendre.
اصبع doigt.
ثوابت Plu. de ثابت etoile fixe
سياره Plu. سيار planete.
دوربين telescope
قبور tube.
قيو puits
سرك vergue.
اولوق canal. tube

On a inventé entre autre une machine pour connaitre les eclipses de Lune et de Soleil. Elle consiste en plusieurs cercles ~~sur des~~ d'ou les deux ~~qu'a on a~~ cotes sont entourés de chiffres. On a representé le Soleil et la lune. Lorsqu'on fait tourner les cercles, il y a une aiguille comme celle d'une Pendule, dont le bout est rond comme une pièce de monnaie. Tantot elle s'alonge vers le Soleil, tantot vers la lune. ~~Il~~ cache t elle la lune ~~toute~~ ~~en~~ entière ou en partie, il y a eclipse de lune dans la partie qui reste. On décide qu'il y a tant de doigts. Il en est de même du Soleil. On a inventé aussi un telescope pour voir les étoiles fixes et les planettes il ~~est~~ tel que le verre est comme un miroir de barbie. Le Tube est en fer blanc et ressemble à une pompe de ~~puits~~ sa longueur est de 50 coudée on a creusé une vergue de batiment ~~et~~ on a mis le tube dedans et on l'a attaché. On a encore placé un verre plus petit à la tête du telescope. Il y a en tout deux verres. Dans un endroit de la cour de l'observ~~atoire~~ on a mis des colonnes de la grandeur d'un vergue de batiment. Au bout on a mis une roue semblable à une poulie. On y a suspendu une machine et au bout de cette machine on a attaché fortement un telescope ~~auquel~~ on a suspendu du plomb et du fer à l'autre bout. D'après l'art de tirer des poids, un homme peut mettre

ياتمق — faire étendre / étendre.
عمود — Colonne.
مقعر — Poulie
تكرلك — Roue.

84

اول دوربین کرانی پست و بلند و پیش و پسه و یمین و یساره تحریك ایده

بیلور بر دخی دوربین ایله قمره بعدق جرمی غایت کبیر کورینور دوربینه صغیر دکی

وهیئتنی بویله مشاهده ایلدك که ایچی سونکرلنمش بر صمون اکمك وسطندن

شق ایلسك اول صورت حالتی وار ایدی کویا جرم قمره اغوار و دهار اولوب

چقور یرلری کولکه اولمغین کبود رنك کورینوب زمینی بیاضی و براق کورینوردی

بعد العید پنجشنبه کونی جانب وطنه عودت مراد ایتمشیدك قرالك کتخدا(

اقرب اقربا) اولان موسیو) دوق صغن صیدینه کیتمك ایچون بزی چفتلکنه

دعوت ایدوب هر چند عذر ایتدکسه مفید اولمیوب بالضروره اجابت ایلدك

ایرتسی کیدوب بعد العصر واروب اوکیجه انده قالوب سحری صیدکاهه روانه

اولدق و بر دورت بارکیرلی بر هنطوه بنوب کندو اعوان و انصاریله ایکی

یوز قدر آدم سوار اولدیلر بر اورمانه کیردك که سراپا صوقاقلری یاپلوبی

ایکی طرفی هموار برك (feuille) سبز ایله پوشیده مقراضلر ایله قرقلمش بلند دیوار ایدی

کران	Pesant.
پست	Bas.
پس	En arrière.
تحریك	2e f. حرك mettre en mouvement
جرم	disque
ایچ	Intérieur.
صمون	Pain.
شق اولمق	diviser en 2 parties [?]
اغوار	Pl. de غار caverne.
دهار	grotte.
کبود	Bleu.
عید	Pâque bairam
وطن	patrie.
صغن	Cerf.
بارکیر	bête de somme.
اعوان	aides, compagnons.
انصار	

en mouvement ce Telescope pesant soit en bas, en haut, en avant en arrière, à droite et à gauche. Nous ~~regard~~ regardames la lune avec un Telescope. Son disque paraissait très grand et n'était pas contenu dans le telescope. Nous regardames sa forme ~~de manière~~ dont le milieu ressemble à un corps spongieux. Si l'on separe un pain en deux parties on y aura une idée exacte. On dirait qu'il y a dans la lune des cavernes et des grottes. Les creux formant de l'ombre paraissaient bleus. La terre en est blanche et brillante.

Le Jeudi, après le Bairam nous desirâmes retourner dans notre patrie. L'Intendant du Roi, M.r le Duc, un de ses plus proches parens nous invita à sa maison de campagne pour voir la chasse du cerf. Nous eumes beau lui faire mille excuses, elles furent inutiles. Nous acceptâmes de force. Le lendemain nous partîmes après l'1/2 (quindi), nous passâmes cette nuit chez lui, et de grand matin nous allames au rendez vous de chasse. Nous montâmes dans une voiture à quatre chevaux. En comptant les personnes de leur suite deux cent personnes environ, monterent à cheval. Nous entrâmes dans un bois qui avait des allées d'un bout à l'~~autre~~ autre. Des deux côtés il y avait des murs élevés ~~con~~ couverts regulierement de feuilles vertes, et taillés avec des ciseaux.

مقراض
قرقوق

Ciseaux
coupé.

85

يدی التی ساعت قدر اول هموار معراضدن کیچمش اورمان صوقاقلری	ce qu'on chasse.	شکار
اراسنده شکار اردنجه ترك وناز ایدوب بعد استیفاء الحظ عودت ایلیوب	s'acquitter.	استیفا
سرایه کلدك قرشو طرفنده عظیم بنالر کوردیوردی اورایه واردق هکر وخوش	Plaisir. Sort-heureux.	حظ
خانه و قوش خانه ایمش ابتدا بر محله واردقده کارکیر کوچك اوطه‌لر کبی یاپیلوب	grille.	پرمقلق
محکم تیمور پرمقلقلر ایتمشلر برنده اوچ ارسلان کبیر وار ایدی و برنده دخی ایکی	Tigre.	قپلان
قپلان وار ایدی وسایر حجرات دخی آیولر و قورتلر و [illegible] دلکولر وقره قولقلر	ours. (cage)	آیو
ومیمون وشیکلر و نیجه کورمدیکمز حیوانات غریب الشکل ایله ملا ملا ایدی	Singe.	میمون
ویکی دنیادن کلمش برنجه حیوان که طرنقلری کیك کبی و کوده‌لری صغر قدر	cerf.	کیك
وار و تویلری قیون تویینه مشابه کردنلری آت کردنی کبی بلند وقوی وقوه قلری	taille. corps	کوده
و دریس آت قولاقلری کبی لکن باشی واغزی و بورنی وکوزلری کیك کبی	Daim	جیران
ایدی وجیرانلر وسودکبی بیاض صغنلر کوردك اندن بر دایره‌یه دخی	col.	کردن
واردق انده دخی کونه حجرات ایدوب طیور قومشلر طاوسلرك انواعی وار	cerf.	صغن

86

Nous poursuivimes le gibier au milieu de ces allée reguliere taillée au ciseaux pendant cinq ou six heures. Aprés nous être bien amusé nous retournâmes au Palais. On nous fit voir en face de grand batimens. nous y allâmes. c'étai une ménagerie d'animaux et d'oiseaux. D'abord nous allâmes dans un endroit où l'on avait construit des loges en pierre, où on avait mis de fortes grilles en fer. Dans celles ci il y avait trois grand lion et dans celles là il y avait deux tigres. Les autres loges étaient remplie d'Ours, de loups, de renards de yennes, de Singes et quelques autres animaux extraordinaire que nous n'avions jamais vu. Nous vimes quelques animaux venu du nouveau monde. Leurs ~~quitter~~ corne ~~pat~~ de pied ressemble à celle du Cerf. Ils sont de la taille du Beuf, leur poile ressemble à celui du mouton, leur col est aussi haut et aussi fort que celui du cheval, leurs oreilles et leur peau ressemblent à celles du cheval. Leur tête, leur ~~figure~~ bouche, leur nez et leurs yeux ressemblent à ceux du Cerf. Nous vimes des Daims et des cerfs blanc comme du lait. Nous allâmes ensuite dans une autre enceinte où on avait fait des loges et mis des oiseaux. Il y a toutes sortes de Paon.

سود کبی بیاض طاوسلر کوردک و بر حجره ده ایکی پاپاغه کوردک که هیچ مثللری
کورلمامش جثه ده طاوق قدر اغزلری افلان اغزی قدر وار [illegible] قویروقلری
ایکی قرشدن زیاده در از بتون نارچیچکی رنکده آل اولوب سینه سنده صاری
نقطه لر وار برنی کوردیکه فرنکی الفاظله قریاد و فغانه باشلدیلر و نیجه کوردیکمز
طیور کوردک که حیران اولدق اخشام قریب اولمغله سرایه کلدک بعد الطعام
بیوک حوضه ناظر نیجه ده لردن باغچه سیر ایده لم دیدیلر چقین باغچه یه باقدق
اون بیکدن زیاده قنادیل تزیین ایتمش بر وجهله که اورته لق روز روشنه دونمش
و حوض کبیرک ایکی طرفلرینه قندیللر دیزوب عکسی صویه اورمش بر غریب
تماشا ایتدی. بو اثناده الکا کوردک که بیاض شعله دن برسه پا ظاهر اولوب
اوزرنده بر شکل هلال هویدا و انک اوستنده بر تاج پیدا اولدی بونلر هر
بر ملکه بر کونه علامت اشارة ایدرلر ایمش بونخ پادشاهمزک علامتی
قمر ایمش بزه ارادة ایچون اول شکل ساخت ایتمشلر و یمین و یسارنده

جثه — taille.
قرش — Palme.
نار — Grenade
آل — teinte en rouge
سینه — poitrine.
الفاظ — Pl. de لفظ parole.
اورته لق — milieu.
عکسی — réflexion. Renter
اورمق — frapper
شعله — flamme
هلال — nouvelle lune
هویدا — manifeste
ساخت — fait, inventé, imaginé

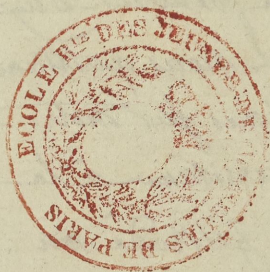
Nous en vimes de blancs comme du lait. Dans une loge nous vimes deux Péroquets sans pareil. Ils sont de la taille d'une poule. ils ont la bouche semblable à la bouche de l'homme. Leurs queue a plus de deux palmes de long. Il y en avait un entre autre qui était rouge comme la fleur du Grenadier et qui avait des points jaunes sur la poitrine. Des qu'ils nous virent ils commencerent a prononcer des mots francs. Nous vimes plusieurs oiseaux que nous n'avions pas vu et qui nous étonnerent. Le soir nous retournâmes au Palais, apres le diner on ~~nous~~ dit : regardez-vous le grand bassin par la fenêtre qui donne sur le jardin. Nous regardâmes le jardin nous vimes qu'on avait rangé plus de 10000 lampions de sorte qu'on croyait être au milieu du jour. On avait rangé des lampions des deux cotés du grand bassin, de sorte qu'ils réfléchissoient dans l'eau c'était un spectacle admirable. sur ces entrefaites on fit paraître un ~~trepoid~~ trepied au milieu d'une flamme blanche. Au dessus on fit paraître une nouvelle Lune qui était recouverte d'une couronne. Les francs ont coutume de donner un signe à chaque royaume. Comme le signe de notre Empereur est la Lune, ils l'avaient represente pour nous le faire voir. A droite et a gauche on

عظیم فشنك شنلكلری اولوب ایكی ساعة سیر وتماشا اولندی بعده شوال
المعظمنك طقوزنجی كونی پارسدن حركت وجانب وطنه عزمت قلندی
ودهكذار یرده نچه قرا وقصباتی سیر ایده رك ست قلعه سنه كلوب ماه
ذی القعده نك دوردنجی كونی بزم ایچون بكلك قلیونلردن ایكی قلیون كه
بری التمش پاره طوپ چكردی تعیین اولنوب بزه منتظرلر ایمش سوار اولوب
ذی الحجه الشریفه نك اون التنجی كونی دار السلطنه العلیه لیماننه وصول
میسر اولدی

تم تم تم تم تم تم
تم تم تم تم
تم تم تم
تم تم
تم

بعنایت الله تعالی تمام اولدی

un grand feu d'artifice. Nous vimes ce spectacle pendant deux heures. Ensuite le neuvième jour du mois de Cheval nous quittames Paris et nous partimes pour notre Patrie. Nous vimes sur notre route plusieurs villages et plusieurs bourgs. nous arrivâmes à la forteresse de Sette, et le quatrième jour du mois de Zilkadè on nous désigna deux vaisseaux de l'état dont l'un portait soixante canons. Il nous attendait nous nous embarquâmes, et le seizième jour du mois de Zilhidje ~~nous~~ arrivâmes enfin au pont de la Sublime Porte.

عهدنامهٔ همایون

Mots entrelacés dans le chiffre du grand Seigneur l'Empereur Sultan Mahmoud, fils du Sultan Moustapha, toujours le Victorieux.

نشانِ شریف عالیشان سامی مکانِ سلطانی و طغرای غرّای
جهان ستانِ خاقانی نفذ بالعون الرّبانی حکمی اولدرکه

چون حضرتِ حقّ جلّ و علانک علوِّ عنایاتِ بی غایاتی و سرورِ انبیا علیه
و علی آله و اصحابه افضل التحیاتک سموِّ معجزاتِ کثیرة البرکاتیله بنکه سلطان
صنادیدِ سلاطین خاقانِ اساطین خواقین تاج بخشِ خسروانِ اورنک
نشین ظلّ الله تعالی فی الارضین اولوب اشرف البلدان و الاماکن و
ابرک المداین و الماکن قبلهٔ جملهٔ اسلامیان محرابِ توجّهِ عامهٔ دیانه
عنوان اولان مکّهٔ مکرّمه و مدینهٔ منوّره نک خادمی و قدس شریف مبارکک
حامی و حاکمی و بلادِ ثلاثهٔ معظّمه که استانبول و ادرنه و بروسه درانلرک
و شام جنّت مشام و ولایت طرابلس شام و مصرِ نادرة العصر نزهت ارتسام
و کلّیاً عربستان و افریقیه و برقه و قیروان و حلب شهبا و عراقِ عرب

سامی — haut
طغرا — le chiffre du Grand Seigneur.
ستان — qui occupe
خاقانی — خاقان adj. de — titre des monarques tartares
نفذ — pénétrer — être efficace
عون — assistance
ربانی — divin.
حضرة — Titre qui est donné à Dieu, et aux grands de la terre.
علو — hauteur. l'excellence
عنایت — faveur
سرور — chef.
افضل — le plus abondant
تحیة — salut

Voici ce qu'ordonne ce signe glorieux et impérial, conquérant du monde, cette marque noble et sublime dont l'efficacité procède de l'assistance divine.

Moi qui, par l'excellence des faveurs infinies du très haut et par l'éminence des miracles remplis de bénédiction du chef des prophètes (à qui soient les ~~plus~~ salats les plus amples, de même qu'à sa famille et à ses compagnons) suis le sultan des glorieux sultans, l'empereur des puissans empereurs, le distributeur des couronnes aux Cosroès qui sont assis sur les trônes, l'ombre de Dieu sur la terre, le serviteur des deux illustres et nobles villes de la Mecque et de Médine, lieux augustes et sacrés, où tous les Musulmans adressent leurs vœux; Le protecteur et le maître de la sainte ville de Jerusalem: Le souverain de trois grandes villes, Constantinople, Andrinople et Brousse, de même que de Damas odeur de paradis, de Tripoli de Syrie, de l'Egypte, la rareté du siècle et renommée par ses délices; de toute l'Arabie, de l'Afrique, de Barca, de Cairovan, d'Alep couleur de cendre, des Irak arabe et

سمو hauteur.
معجزاة miracle
صنديد pl. de صناديد chef puissant prince
اسطوانه pl. de اساطين colonne chef.
اورنك نشين qui est assis sur le Trône
ابرك le plus saint
قبله Contrée vers laquelle se tournent les musul. pour faire la prière
محراب le lieu de la mosquée qui est vers l'orient
عامه universalité
ديانت عنوان pieux
منوّر Illuminé.
حامی Protecteur.
مشام odeur.
شام Syrie
نادرت chose rare.

عجم و بصره و لحسا و دیلم و خصوصاً بغدادِ دار السّداد و رقّه و موصل و شهرزور
و دیار بکر و ذو القدریّه و ارضروم بهجت رسوم و سیواس و ادنه و قرمان و قارص
و چلدر و وان و جزیرهٔ موره و کرید و قبریس و ساقز و رودس و مغرب
و حبش و دار الجهادِ جزایر و طرابلسِ غرب و تونس و اق دکز و قره دکز و جزیره‌لری
و سواحللری و دیار اناطولی و ممالک روم ایلی و جمیعاً کردستان و روم و
ترک و تاتارستان و چراکسه و قبارطیان و کورجستان و دشت قپچاق و ایلاتِ
تاتره دایر اول حوالیلرده واقع عموماً صغناق (nom de Pays) مملکت کفه و اطرافنده واقع
جملهٔ اویماقان و مضافاتیله عموماً بوسنه و قلعهٔ بلغرادِ دار الجهاد و صرب
حکومتی و انده اولان قلاع و حصون و بلادِ ارنودلق و بالتمام افلاق و بغدان
و جوانبلرنده واقع قلاع و تعریف و توصیفدن مستغنی نیچه بلدان و بقاعك
پادشاهِ معدلت پناه و شهنشاهِ نصرت دستگاهی السلطان ابن السلطان
و الخاقان ابن الخاقان السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان مصطفی

عصر	Siècle
نزهت	Délices
ارتقلم	renommée
شهبا	couleur de cendre
بهجت	Beauté
رسوم	les signes.
کرید	Crète.
ساقز	Scio.
مغرب	Barbarie.
حبش	Ethiopie.
جهاد	Guerre.
جزایر	Alger.
دشت	Plaine.
قپچاق	nom d'une tribu tartare qui a occupé le pays situé au dessus de la mer Caspienne
صرب	Serbie.
حصون حصن	Plur. de forteresse
افلاق	Valachie
بغدان	Moldavie

et adjem, de Bassora, de Lahsa, de Wilem, et particulièrement de Bagdad capitale des Califs (maison de salut) de Rakka, de Mossoul de Chehrezour, de Diarbekir, de Zulkadrie, d'Erzerum la délicieuse, de Sebaste, d'adana, de la Caramanie, de Kars, de Tchildir, de Van; des iles de Morée, de Candie, de Chypre, de Chio et de Rhodes; de la Barbarie, de l'Ethiopie des places de guerre d'alger, de Tripoli et de Tunis; des isles et des côtes de la mer Blanche et de la mer noire; des pays de Natolie et des royaumes de Romélie; de tout le Kurdistan, de la Grèce, de la Turcomanie, de la Tartarie, de la Circassie, du Cabarta et de la Géorgie, des nobles tribus des Tartares et de toutes les hordes qui en dépendent, de toute la Saghanak, de Caffa et autres lieux circonvoisins, de toute la Bosnie et dépendances; de la forteresse de Belgrade, place de guerre, de la Servie, de même que des chateaux et forteresses qui s'y trouvent; des pays d'albanie, de toutes la Valachie, de la Moldavie, et des forts qui se trouvent dans ces endroits; possesseur enfin de nombre de villes et de forteresses dont il est superflu de rapporter et de vanter les noms, Moi qui suis l'Empereur, l'asile de justice le Roi des Rois centre de Victoire, le sultan fils de Sultans, le Khan fils de Khan, l'Empereur Mahmoud le conquérant fils du Sultan Moustapha, fils du

توصيف Loué.
مستغنى qui n'a pas besoin,
معدلت équité.
نصرت Victoire
دستكاه fabrique

خان ابن السلطان محمد خانڭه منشورِ سعادت نشورِ سلطنتم توقیع
رفیع سلطان البرّین ایله موقّع و مزیّن و مثالِ بیمثال خلافتم عنوانِ عظمت
نشان خاقان البحرین ایله مطرّز و معنوندر حضرتِ وهّاب مالك الرّقاب
تعالی شانهُ عن شوایبِ الارتیابك كمال فضل و عنایتی ایله ملجاء سلاطین
عالیتبار و ملاذِ خواقین ذو الاعتبار اولان عتبهٔ علیهٔ دولت مدارمزه افتخار
الامراء العظام العیسویّه مختار الكبراء الفخام المسیحیّه مصلح مصالح جماهیر الطایفة
النصرانیّه ساحب اذیالِ الحشمة و الوقار صاحب دلایل المجد و الاعتبار ولایت
فرانچه نك و اكا تابع نیچه ممالك وسیعهٔ المسالك پادشاهی حشمتلو اولو رغبتلو
قدیمی صادق دوستمز اولن بیشنجی لویز ختم الله عواقبه بالخیر و الرشاد و احسن
الیه سبیل الصّواب و السّداد جنابلری طرفندن كمال خلوص فؤاد و مزید ه
خصوصیت و سداد كیفیتلرینك اشعار و ایرادینی حاوی ~~[illegible]~~ دربار خلافتقرار
خسروانه مزه نامهٔ دوستی علامه لری توارد ایلمكدن ناشی مشار الیه جنابلرینك

siege de

- منشور diplome
- سعادة félicité
- توقیع chiffre. titre
- مثال ordre.
- عنوان titre
- مطرّز orné d'une large marge
- معنون orné du titre.
- نشور qui répand.
- وهّاب généreux.
- مالك gouverne.
- رقاب cou.
- شوایب pl. de شایبه choses impures
- ارتیاب doute.
- ملجا asyle.
- عالیتبار race illustre
- ملاذ refuge
- مدار centre. siege

52

Sultan Muhammed, dont le diplôme, qui répand la félicité est toujours orné du titre d'Empereur des deux terres, et dont l'ordre incomparable de mon khalifat est orné et enmarginé du titre illustre d'Empereur des deux mers. La gloire des grands princes de la croyance de Jésus, l'élite des grands et magnifiques de la religion du Messie, l'arbitre et le médiateur des affaires de la nation chrétienne, revêtu des vraies marques d'honneur et de ~~[illegible]~~ dignité, rempli de grandeur, de gloire et de majesté, l'Empereur de France et d'autres vastes royaumes qui en dépendent, notre très magnifique, très grand, très honoré sincère et ancien ami Louis XV, que Dieu termine ses fins dans le bonheur et accorde tous succès de félicité, ayant envoyé à notre auguste cour siège de khalifat, une lettre contenant les témoignages de la plus parfaite sincérité et de la plus particulière affection, candeur et droiture et la dite lettre ayant été destinée pour notre sublime porte de félicité, qui par la bonté infinie de l'Etre suprême incontestablement majestueux, est l'asile des sultans les plus magnifiques, et le refuge des empereurs les plus respectables; Le modèle des ~~seigneurs chrétiens~~ princes du Messie, le grand des seigneurs chrétiens, l'habile, le prudent l'estimé

مختار Elu. élite
فخام glorieux. فخيم magnifique
جماهير plu. de جمهور affaires publique
اذيال plu. de ذيل pli
حشمت de l'habi- tute nombreuse
وقار autorité
دلايل plu. de دليل preuve
مجد gloire
مسالك p. de مسلك chemin
. Contrée
دغيتلو desiré. honoré
ختم il a terminé
سداد droiture. chemin du salut
فواد cœur
خصوصيت attachement
اشعار faire savoir
ايراد produire
دربار cour
توارد ايلك arriver. parvenir

ذکر اولنان نامهٔ ولائیمه یی تبلیغ و تسلیم ایچون بالفعل ارباب استشاره دن

اولوب حالا آستانهٔ سعادتمزده ایلچیلك خدمتنده اولان مقبول و معتبر و

مدبّر و فراست گستر قدوة امراء الملّة المسیحیّه عمدة کبراء الطایفة النصرانیه

لویس صالواتور مارکیز دو یلنوف ختمت عواقبه بالخیر سدّهٔ سنیّهٔ موهبت

عنوان شاهانه مزه عرض و استیذان ایلدکده رسم دیرین دولت ابد قرین

اوزره عوارف اذن خاقانی و عواطف رخصت خسروانیمز مبذول و موصول عارفه

قلندیغنه بناءً موی الیه پیشگاه سریر سعادت مصیر ملوکانه و عزّ حضور فایض عاطفه

النور شهریارانه مزده مظهر تشریفات شهنشاهانه مز اولدقدنصکره مشار الیه

جنابلرینك سالف البیان نامهٔ [crossed out] والا دایمه یی کتوروب تسلیم ایتمکله

قاعدهٔ قدیمهٔ عثمانی و دبدبهٔ مستدیمهٔ جهانبانی اوزره دستور اکرم مشیر افخم

نظام العالم ناظم مناظم الامم مکمّل ناموس السلطنة العظمی مرتّب مراتب

الخلافة الکبری المحفوف بصنوف عواطف الملك الاعلی وزیر اعظم دستوره

تمیمه — solide
تبلیغ — faire parvenir
ارباب استشاره — conseillers
معتبر — estimé
مدبّر — habile
گستر — qui repand
موهبت — don
ابد — éternité
عوارف — Plu. de bienfait
عواطف — Plu. de عاطفه bienfait
مبذول — dépensé. accordé
موصول — arrivé. id
سریر — trône
مصیر — refuge
عزّ — splendeur magnificence
فایض — abondant
مظهر — objet témoin
تشریفات — honneurs

(interlinear: perpétuel — étiquette — Plur de صنف)

93

et l'honoré ministre Louis Sallaton marquis de Villeneuve son conseiller d'état actuel, et son Ambassadeur à notre Porte de félicité (dont les fins soient comblées de bonheur) ayant demandé à notre ~~Porte~~ sublime porte, généreuse et Imperiale, la permission de presenter et de remettre la dite lettre, ce qui lui aurait été accordé par notre consentement Impérial, conformement à l'ancien usage de notre cour, dont la durée est éternelle; et consequemment le dit Ambassadeur ayant été admis jusque devant notre trône impérial brillant de lumiere et de gloire, pour remettre la susdite lettre, a été témoin de notre majesté en participant à notre faveur et grâce impériale, Ensuite la traduction de ~~la~~ la lettre affectueuse a été présenté ~~suite~~ et rapporté, selon l'ancienne coutume des Ottomans au pied de notre sublime trône, par l'entremise du très honoré Elhadjy Méhemed Pacha, notre premier ministre l'interprete absolu de nos ordonnances, l'ornement du monde, le maintien du bon ordre des peuples, l'ordonateur

بيان	Indication
مستديم	qui dure touj.s
دستور	modele. regle
مشير	conseille.
افخم	tres magnifique
امم	Plur. de امّة peuple
مكمّل	qui rend complet
ناموس	gloire
مرتّب	qui dirige. rang.
ستوده	loué. louable.

شیم و وکیل مطلق فرخنده قدمم الحاج محمد پاشا ادام الله تعالی اجلاله و
ضاعف بالنصر و التأیید اقتداره و اقباله وساطتیله ترجمه سی مفهوم مودت
مرسومی دخی پایه سریر اعلامزه عرض و تلخیص اولنوب مضمون محبت مشحونی
عهد پیشین و دور دیرینده الی هذا الحین آباء کرام و اجداد عظاممز انار الله
براهینهم حضراتیله حشمت اکتناه فرانچه پادشاهلری مابینلرنده منعقد اولان
قدیمی دوستلق اسلوب سابق اوزره مرعی اولمق اقصای امال و منتهای
مافی البالاری اولمقدن ناشی فرانچه دولتنک ایلچیلری و قونسلوسلری و ترجمانلری
و تاجرلری و سایر رعایالری آسوده حال و مرفه البال مرعی و محمی قلنه لر دیو
بوندن اسبق کریم الحیات نعیم الممات مرحوم و مغفور له جد امجدم سلطان
محمدخان طاب ثراه و نعم مثواه حضرتلرینک زمان میمنت نشانلرنده بیک
سکسان دورت سنه هجریه سی تاریخیله مورخا تجدید اولنان عهدنامه
همایون ابهت نمونک آوان بهجت اقتران شهنشاهانه مزده دخی تجدید و تاکیدی

- شیمه — caractère. naturel
- فرخنده — heureux
- ضاعف — qui double
- نصر — Victoire
- تایید — faire durer et ... sullement
- اقتدار — Puissance.
- مرسوم — marque.
- ابا — Peres. ancêtres
- اکتناه — arriver au ...
- اقصا — extremité
- امل، امال — Vue de, espoir. desir
- منتها — fin.
- حیات — la Vie
- نعیم — bienheureux
- امجدم — très glorieux.
- مثوا — demeure
- میمنت — bonheur
- مورخا — Date

des grades de notre empire, l'instrument de la gloire de
notre couronne, le canal des grâces de la majesté royale, le très
vertueux grand Vezir, mon vénérable et fortuné ministre, lieutenant
général, que Dieu fasse perpetuer et triompher son pouvoir et
sa prospérité. Comme les expressions de cette lettre amicale font
connaître le desir et l'empressement de sa majesté à faire, comme
par ci devant tous les honneurs, et l'ancienne amitié jusqu'à présent
maintenus depuis un temps immémorial entre nos glorieux ancêtres
(que sur eux soit la lumière de Dieu) et les très magnifiques
Empereurs de France et que dans la dite lettre il est question en
considération et la sincère amitié et de l'attachement particulier que
la France a toujours témoigné à notre maison impériale, de renouveler
encore, pendant l'heureux temps de notre glorieux règne, et de fortifier
et éclaircir par l'addition de quelques articles les capitulation
Imperiales, déja renouvellées l'an de ~~[illegible]~~ l'hégire ~~[illegible]~~ 1084, sous le
regne de feu Sultan Mehemed notre auguste aïeul, noble et
généreux pendant sa vie et bienheureux à sa mort; lesquelles
capitulations avaient pour but que les Ambassadeurs, Consuls,
Interprètes, négocians et autres sujets de France serait protégés et
maintenus en tout repos et tranquillité et qu'en fin il est parvenu

ابهت magnificence
بهجت beauté.
اقتران association

و بو دودمان شامخ الارکانه اولان وفور اخلاصی و مزید علاقه و اختصاصه
بناءً بعض موادلك ضمّ والحاقیله دخی تنویر و تشییدی خصوصی یاد و تذکار
و بو کیفیاتی ایلچی مومیٌ الیه دخی وکلای دولت علیه مزه شفاهاً
تقریر و اشعار ایلدیکی محاط علم عالم آرای اسکندرانه مز اولمغله از قدیم
دولت علیهٔ روز افزونمز ایله فرانچه دولتی بیننده مرصون و مامون اولان
بنیان حبّ و ولا و بتخصیص هنگام خلافت ظفر آثار و ایام سلطنت
ابد قرارمزده دخی خاصةً مشار الیه جنابینك طرفلرندن ظهوره کلان خلوص
وداد پیرایه و بوبله قدیمی اولان مصافات و موالاتك فیما بعد دخی یوماً
فیوماً مستحکم و استوار اولمه ملحوظاتنه بناءً انجاح ملتمساتلری حیز قبوله
جلوه کر اولوب دوستلق مراسمنك ثمره و نتیجه اولان تجارة امورینك
ترویج و تمشیتی و امد شد کافه ترفیه و امنیتلری یچون تاریخ مرقومده بعض
ضمیمه ایله تجدید اولنان عهدنامهٔ قدیمه بتمامها طرف تلم آلشرف شهنشاهانه مزدن

دودمان	famille.
شامخ	élevé. sublime
علاقه	attachement
اختصا(ص)	dévouement.
ضمّ	ajouter
الحاق	id
تنویر	éclaircir
تشیید	fortifier. raffer[mir]
یاد	mention
تذکار	rappeller au souvenir
شفاهاً	en parlant en face de quelqu'un
اشعار	faire connaitre
آرا	qui orne.
افزون	augmenté
مرصون	raffermi. consolidé
مامون	stable. constant.
بتخصیص	en particulier
پیرایه	ornement.
مصافات	bon harmonie.

محاط se rapporte aussi a یاد تذکار

8e. Cahier

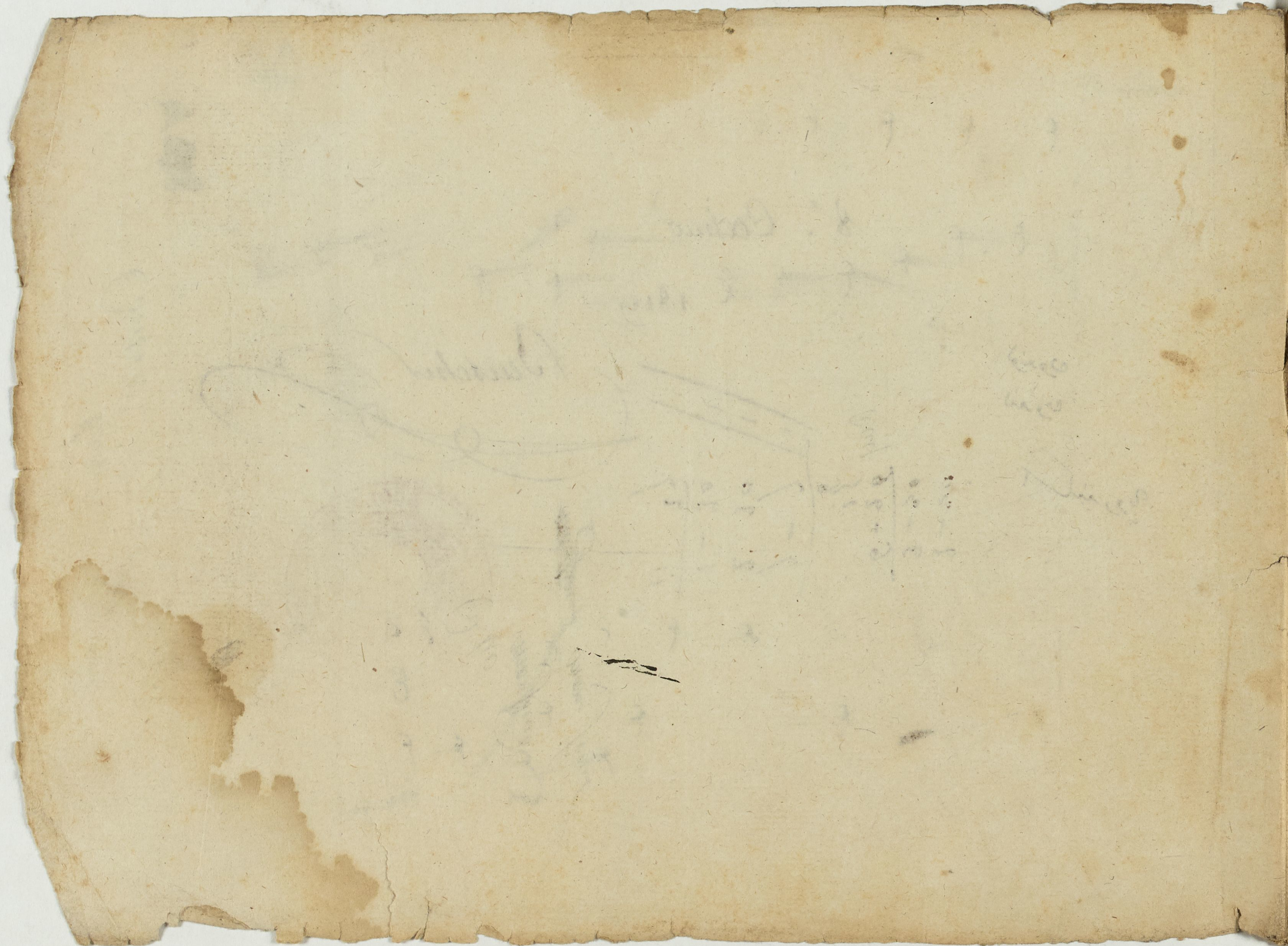
1819

Beuscher

لوندون

لندون

اسكندرية

97

~~Enfin~~ Et qu'enfin il est parvenu à notre connaissance impériale qu'il a été conféré sur ces points entre le dit Ambassadeur et les ministres de notre sublime Porte; les fondemens de l'amitié qui, depuis un temps immémorial, subsiste avec solidité entre la cour de France et notre sublime porte, et surtout les preuves convaincantes d'amitié que sa majesté a données particulièrement du temps de mon glorieux règne dont la durée est éternelle, faisant espérer que les liens d'une pareille amitié ne peuvent que se resserrer et se fortifier de jour en jour, ces motifs nous ont inspiré des sentimens conformes à ses desirs; voulant procurer au commerce une activité et aux allans et venans une sureté qui sont les fruits que doit produire l'amitié, non seulement nous avons confirmé par ces présentes, dans toute leur étendue les capitulations anciennes et renouvelées, de même que les articles insérés lors de la susdite date. Mais

موالات Amitié réciproque
استواد Ferme. Sou-
ملحوظ Pensé espéré
انجاح Succès. Réussite
ملتمسات demandes.
حيز Lieu
جلوه كر اولمق être resplendissant. paraître
نتيجه Fin.
ترويج Faire que les marchandises se débitent.
ترفيه Pour la tranquillité
ضميمه addition.
تاج الشرف respectable.

دخی مقرّر و معتبر طوتلدیغندن بشقه ازقدیم ادا معتاد و مستدیم اولان
مصدره یه عفونه و تمشیت امر تجارته و رفاهیت احوال امد شدکانه
دایر نیچه حالات و کیفیات دخی دولت علیه مز طرفندن بو دفعه مأمور
اولنلر ایله مذاکره و ترتیبنه و مکالمه و تهذیبنه رخصت کامله و مأموریت
شامله‌لی اولان ایلچی مومی الیه میانه‌لرنده بالدفعات بعد المذاکره انفع
و انسب اولمق وجهیله تسویه و تعدیل و قرارداده و تکمیل اولنوب
جمله‌سینه وزیر اعظم و وکیل مطلقم مشار الیهک وساطتلریله رکاب
کامیاب خاقانیمزه عرض و تلخیص اولندقده مجرّد حشمت نصاب مشار الیه
جنابلرینک دوستلقده اولان ثبات و خلوص و مشاهده اولنان صدق
درون و لا منصوصلرینه احتراماً جدیداً عقد اولنان موادک دخی اجرا و
انفاذیچون خط عنایت نقط شاهانه‌مزه مبتنی اذن همایون موهبت
مقرون ملوکانه‌مز ارزانی قلنوب بو وجهله فرمان همایونمز شرف صدور بولمغله

مستدیم — qui dure toujo.
رفاهیت — tranquillité.
مذاکره — conférance
تهذیب — arranger. ajuster
مأموریت — commission
شامل — qui comprend tou-
انفع — le plus avantageux
انسب — id convenable.
قرارداد — arrêté. conclu.
تکمیل — achever. compléter
کامیاب — fortuné
مجرّد — spécialement
نصاب — origine principe
ثبات — stabilité. constance
منصوص — manifeste
احتراماً — honorant appréciant.

pour procurer encore plus de repos aux négocians, et donner plus
de vigueur au commerce, nous leur avons accordé l'exemption du
droit de Mézeterie qu'ils ont payé de tout temps et ~~ainsi~~
~~même~~ l'Ambassadeur susdit muni du plein pouvoir, a même
député réglé traité plusieurs autres points concernant le
commerce et la sureté des allans et venans avec les personnes
préposées de la part de la Sublime Porte, Une fois arrangés
traités égalisés, de la manière la plus convenable, mon Grand
Vésir, lieutenant général susmentionné, ~~en~~ en a rendu compte
à notre étrier impérial; et notre volonté étant de temoigner
spécialement en cette occasion le cas et l'estime que nous
faisons de l'ancienne et constante amitié de l'Empereur de
France qui vient de nous donner des marques particulières de
la sincérité de son coeur, nous avons accordé notre signe
impérial pour l'exécution des articles nouvellement
conclus; et conséquemment les capitulations anciennes

انفاذ — faire passer. exécuter
حقا — autographe
نقطا — marqué de voyelles
مبتنی — fondé. basé.
موهبت — don. présent.
ارزانی — trouver digne, accorder

لفظاً بلفظ	mots par mot	
مقدمه	premier.	
لاحق	ajouté.	
انقیاد	obéissance.	
رهبان	Plu. de راهب Religieux moine.	
تعرض	s'opposer inquieter	
وضع	action. procédé	
طاب	qu'il soit bon.	
ثرا	Terre	
ممنوع	Prohibé.	
سختیان	Maroquin.	

تجدید اولنان عهدنامهٔ سابقه لفظ بلفظ بعینها تماماً رتبهٔ مقدمه‌ده بسط
و تقریر و بر وجه مشروح جدیداً تعدیل و تسویه قلنان مواد لاحقه‌ها
دخی درجهٔ مذیله‌ده ذکر و تحریر برله مجدداً اشبو عهدنامهٔ همایون عنایتمزو
شرفبخش املا و ایلچی مومی الیهك یدینه تسلیم و اعطا اولنمغله فرمان
همایون واجب الانقیادمز بو وجهله موهبت اراى اصدار و ایراد
اولنوركه

و از انجمله لودن قدس شریف زیارتنه كلوب كیدنلره و قمامه نام كنیسه‌ده اولان
رهبانلره دخل و تعرض اولنیه

و از انجمله پادشاهی اولنلر قدیمدن استانهٔ سعادتمز ایله دوستلق اوزره
اولوب دوستلغه خلل ویرر بر وضعلری اولمامغله مرحوم و مغفورله
سلطان سلیم خان طاب ثراه زماننده ممنوع اولان متاعدن پنبه و
رشتهٔ پنبه و سختیان ویریله دیو حکم همایون ویرلمش ایمش حالا استانهٔ

et renouvellée ayant été transcrite et rapportée exactement mot pour mot au commencement, et les articles nouvellement réglés et accordés, suivant la manière expliquée, ayant été mis à la marge, ces presentes Capitulations auraient été remises et consignées dans l'ordre susdit, entre les mains du dit Ambassadeur; et pour l'exécution des quelles, le présent commendement impérial serait ~~ex~~ émané dans les termes suivans: Savoir.

1.

On n'inquiétera pas les Français qui sont et viendront pour visiter Jerusalem, de même que les religieux qui sont dans l'église du S.t Sépulcre dit Kamama.

2.

Les Empereurs de France n'ayant eu aucun procédé qui put porter atteinte à l'ancienne amitié qui les unit avec notre Sublime Porte sous le regne de feu l'Empereur Sultan Selim, d'heureuse mémoire il aurait été accordé aux Français un commandement impérial pour la terée ci-devant prohibée des cotons en laine, cotons filés et maroquins; maintenant, en considération de cette parfaite

سعادتره اولدن کمال اخلاصی و اختصاصلرینه بناءً اجداد عظامز نوّر الله
مراقدهم زماننده ممنوعاتدن اقچه ایله بال مومی وکون ویرلوب برفرد مانع اولمیه
دیو عهدنامه ده قید اولمغین قدیمدن کماکان مقرّر طوتیلوب

و ولایتلریندن آدملری وتجّاری کتوردکاری غروشدن ممالك محروسه‌مده
اوّلدن رسم النامغله حالا دخی طلب اولنمیه و غروشلرین اقچه قطع ایدرز
دیو خزینه دار وضربخانه امینلری دخل ایلمیه لر
و فرانچه تجارندن بعضی حربی کمیلرینه کیروب کندو حاللرنده تجارت اوزده
ایکن حربی کمیده بولندیلر دیو کندولرین اسیر و اثوابلرین کرفت ایلمك شرع
شریفه مخالف اولمغین مادامکه کندو حاللرنده تجارت اوزره اولوب قورسان
کمیسنده فساد اوزره اولمیه لر اول بهانه ایله اثوابلری کرفت وکندولری
اسیر اولمیه

اختصاص attachement
نوّر qu'il illumine / illustre
مراقد Plu. de مرقد / lieu. Tombeau
کون Cuir
کماکان Comme il a été
قطع Battre

amitié pour notre cour, comme il a déja été inséré dans les capitulations, que personne ne puisse empecher d'acheter des cires et des cuirs, dont la sortie étoit défendue du temps de nos magnifiques aieux, ce privilège leur est confirmé comme par le passé.

3.

Et comme, précédemment, les marchands et autres françois n'ont point payé de droit sur les piastres qu'ils ont apportées de leur pays dans nos états, on n'en exigera pas non plus présentement. Et nos trésoriers et officiers de la monnoie ne les inquièteront point sous prétexte de fabriquer des monnaies du pays avec leurs piastres.

4.

Si des marchands françois étoient embarqués sur un batiment ennemi, pour trafiquer (comme il serait contraire aux loix de vouloir les dépouiller et les faire esclaves, parcequ'ils se seraient trouvés dans un navire ennemi), on ne pourra, sous ce prétexte confisquer leurs biens, ni faire esclaves leurs personnes pourvu qu'ils ne soient point en acte d'hostilité sur un batiment corsaire, et qu'ils soient dans leur état de marchand.

و فرانچه‌لودن بری ملك كیمسنه حربی ولایتندن ذخیره تحمیل ایدوب ینه حربی
ولایتنه كیدركن اهل اسلام كمیلری راست كلدكلرنده دشمنه ذخیره ایلدركـ
دیو كمیسن كرفت وكندولرن اسیر ایتمیه‌لر

جربی qui signifie proprement militaire ou en guerre, ne designe ici que les pays chretiens avec les quels la Porte n'a pas conclu de traité.

و ذمیلردن بری ممالك اسلامیه‌دن ذخیره آلوب كیدركن كرفت
اولندقده فرانچه‌لوردن كمیده اولان اجیرلر اسیر اولمیه

ذمی tributaire sujet

اخذ Prendre.

و فرانچه‌لولر اهل اسلام كمیلرندن اختیارلریله ذخیره صاتون آلوب حربی
ولایتلرینه كتمیوب كندو ولایتلرینه كیدركن اهل اسلام كمیلری راست
كلدكلرنده اخذدن صكره كمیسی كرفت وایچنده اولنلری اسیر ایلمیه‌لر واكر
كبی فرانچه‌لو اسیر بولنور ایسه اطلاق اولنوب اثواجی ویریله

اطلاق ایتمك relacher, elargir

ومشار الیه فرانچه پادشاهنك رضالری اوزره تاجرلری ولایتلرندن
كتوردكلری و آلوب كوتوردكلری متاعدن قدیمدن نه بهایه طوتوب
كمرك النه كلدیسه ینه اول منوال اوزره آلنوب زیاده بهایه طوتلمیه

Si un Français, ayant chargé des provisions de bouche en pays ennemi, sur son propre vaisseau, pour les transporter en pays ennemi, était rencontré par des bâtimens musulmans, on ne pourra prendre le vaisseau, ni faire esclaves les personnes, sous prétexte qu'ils transportent des provisions à l'ennemi.

6.

Si quelqu'un de nos sujets emportait des provisions de bouche chargées dans les états musulmans, et qu'il fût pris en chemin, les Français qui se trouveraient à la solde dans le vaisseau ne seront point faits esclaves.

7.

Lorsque les Français auront acheté, de plein gré, des provisions de bouche des navires Turcs, et qu'ils seront rencontrés par nos vaisseaux, tandis qu'ils s'en vont dans leur pays, et non en pays ennemi, ces vaisseaux français ne pourront être confisqués, ni ceux qui ~~sont~~ seront dedans faits esclaves; et s'il se trouve quelque Français pris de cette manière, il sera élargi, et ses effets restitués.

8.

Les marchandises qui sous le bon plaisir de l'Empereur de France seront apportées de ses états dans les nôtres par leurs marchands, de même que celles qu'ils emporteront, seront estimées au même prix qu'elles l'ont été anciennement pour l'exaction de douane, qui se percevra de la même façon, sans qu'il ~~en~~ soit fait aucune augmentation sur l'estime des dites marchandises.

غارت ایتمك	Pillér.
تنبیه ایتمك	défendre
متنبّه	Corrigé. amendé
شناعت	desobeissance
تضمین	dédommager
مقیّد	qui est attentif, qui se soucie.
تعدّی	opposition

وبیع ایچون اخراج اولنان متاعدن ماعدا آخر اسکلهیه کتمك استدکلرنده
متاعلرندن کمرك طلب ایلمیهلر و آخر اسکلهیه ایلتمکه مانع اولمیهلر
وحادث اولدن قصابیه و رفت وباج ویساق قولی واوچ یوز اقچهدن زیاده
سلامتلك دخی طلب اولنمیه

جزایر غرب قورسانلری لیماننه واردقلرنده رعایت اولنوب باروت وقورشون
ویلکن وسایر آلات ویریلوب لکن مزبورلر فرانچه تجارینه راست کلدکلرنده اسیر و
ماللرین غارت ایدرلر ایمش مرحوم جدّ بزرکوارمز طاب ثراه زماننده بالدفعات
تنبیه اولنوب متنبّه اولمیوب تعدّی اوزره ایمشلر بو خصوصه دخی رضای همایونم
یوقدر اول مقوله فرانچهلو اسیر وار ایسه اطلاق اولنوب ماللری بیقصور ویریله
من بعد متنبّه اولمیان قورسانلرك شناعت ایلدوکن مشار الیه نامه ایله
اعلام ایلدکده قنغی بکلربکی زماننده اولور ایسه اول بکلربکی معزول اولوب غارت
اولنان اداتلری تضمین ایتدریله بو خصوص ایچون دفعاتله تنبیه اولنمغیله مقیّد

9.

On exigera la douane que des marchandises débarquées pour être vendues, et non de celles qu'on voudra transporter dans d'autres échelles; à quoi il ne sera mis aucun empechement.

10.

On n'exigera d'eux, ni le nouvel impôt de Kassabie, ni Resm, ni Cadj, ni Yassak Kouly, et pas plus de trois cents aspres pour le droit de bon voyage dit : Selametlik.

11.

Quoique les corsaires d'Alger soient traités favorablement, lorsqu'ils abordent dans les ports de France, où on leur donne de la poudre, du plomb, des voiles et autres agrès; néanmoins ils ne laissent pas de faire esclaves les Français qu'ils rencontrent, et de piller le bien des marchands, ce qui leur ayant été plusieurs fois défendu sous le règne de notre aïeul, de glorieuse mémoire, ils ne se seraient pas corrigés; bien loin de donner mon consentement à une pareille conduite, nous voulons que, s'il se trouve quelque Français fait esclave de cette façon, il soit mis en liberté et que ses effets lui soient entièrement restitués : et si dans la suite, ces corsaires persistent dans leur désobeissance, sur les informations par lettre qui nous en seront données par sa Majesté. Le Beglerbey qui se trouvera en place, sera dépossédé, et l'on fera dédommager les Français des agrès qui auront pillés. Et comme jusqu'à présent ils ne se sont pas beaucoup souciés des

اولمدقلری اجلدن امر شریفمه امتثال ایتمزلر ایسه انلر دخی فرانچه ولایتنه وارد قلرینه
فرانچه پادشاهی طرفندن قلعه‌لرینه ولیمانلرینه قبول ایلمیوب فسادلرین دفع ایچون
تقیید ایله‌کلرینه عقد اولنان عهده خلل ویرمزدیو اجداد عظامز زمانلرنده ویریلان هر
حکم شریفک مضمونی کماکان مقرر اوله وبو بابده موی الیهک شکر وشکایتی
مقبول همایونم اوله

وجزایر وتونسه تابع استوره کورفزی نام محللرده اجداد عظامم طاب ثراهم زمانلرنده
فرانچه‌لو مرجان وبالق صید ایلملر ایچون حکملر ویرلمش اولدن جاری اولان عادت اوزره
اول محللرده کماکان بالق ومرجان صید ایلیه‌لر وخارجدن کمسنه‌یه دخل ایتدرلمیه

وایلچیلری خدمتلرنده اولان ترجمانلری اولیکلدوکی اوزره خراجدن وقصابیه‌دن
وسایر تکالیف عرفیه‌دن معاف اوله‌لر

وفرانچه تجاری کمیلرینه تحمیل ایلدکلری متاعدن وبعضی ذمیلر کندو کمیلریله
جزمی ولایتنه الدوب کتوردکلری متاعدن ایلچیلرینه وقونسلوسلرینه عاید

Obéissance	امتثال
s'appliquer — employer.	تقیید
golfe.	کورفزی
Corail.	مرجان
usité.	عاید
transporter.	التمک

des défenses reitérées qui leur ont été faites à ce sujet ; au cas que dorénavant ils n'agissent pas conformement à mon ordre impérial, l'Empereur de France ne les souffrira pas sous ses forteresses, leur refusera l'entrée de ses ports ; et les moyens qu'il prendra pour réprimer leurs brigandages, ne donneront aucune atteinte à notre traité, conformément au commandement Impérial emané du temps de nos ancêtres, dont nous confirmons ici la teneur, promettant encore d'agréer les plaintes de même que les bons témoignages de sa Majesté sur cette matière.

12.

Nos augustes aïeux, de glorieuse mémoire ayant accordé aux français des commandemens pour pêcher du Corail et du Poisson dans le Golfe d'Ysturgha dépendant d'Alger et de Tunis, nous leur permettons pareillement de pêcher du Corail et du Poisson dans les dits endroits, suivant l'ancienne coutume, et on ne les laissera inquieter par personne à ce sujet.

13.

Les Interprêtes qui sont au service de leurs Ambassadeurs, seront exempts du tribut dit Kharatch, du droit de Kassabie, et des autres impôts arbitraires dits Tekiatif-urfié.

14.

Les marchands français qui auront chargé des effets sur leurs bâtimens, et ceux de nos sujets qui trafiqueront avec leurs navires en pays ennemi, payeront exactement aux Ambassadeurs et aux Consuls le droit de Consulat et leur

اولان رسملرینی و بایلاج حقلرینی بیقصور ویروب عناد و مخالفت ایلمیه‌لر

و فرانچه لورك بری بری اراسنده قان و یاخود آخر شناعت واقع اولور ایسه

ایلچیلری و قونسلوسلری اینلری اوزره کوروب فصل ایدوب ضابطلردن

بر فرد دخل و تعرض ایلمیه‌لر

و تاجرلرنك احوالی ایچون نصب ایلدکلری قونسلوسلردن بعضی کمسنه‌لر

دعوی ایتدکلرنده کندولرینی حبس ایدوب اولرینی مهرلیوب تعدی ایتمیه‌لر حد

قونسلوسلری ایله دعوالی اولنلرك خصوصی آستانهٔ سعادتمده استماع

اولنه ذکر اولنان موادلك خلافنه مقدم و مؤخر امر شریف ابراز اولنور ایسه

استماع اولنمیوب عهدنامهٔ همایون موجبنجه عمل اولنه

و مشار الیهك سلسلهٔ فلی ملت مسیحیه و ملوك طوایف عیسویه میاننده

مشهور اولان قراللر و بانلردن مقدم مقالید حکومت مفوض و مسلم اولدیغندن

ماعدا آبا و اجداد عوالی نشانمزك زمانلرندن بو آنه کلنجه عتبهٔ علیهٔ عدالت عنوانمزه

عناد — Opposition

شناعت — mal. desordre.

حبس ایتمك — mettre en prison

موخر — Posterieur

ابراز ایتمك — Présenter. Produire

سلسله — chaine serie succession.

فل — race. famille.

مقلاد — Chef.

حکومت — Gouvernement autorité

مسلم — conservé. intact.

عتبه — Porte.

sans opposition ni contravention quelconque.

15.

S'il arrivait quelque meurtre ou quelqu'autre désordre entre les Français, leurs Ambassadeurs et leurs Consuls examineront et décideront l'affaire selon leurs coutumes, sans qu'aucun de nos officiers puisse les inquiéter à cet égard.

16.

En cas que quelques personnes intentent un procès aux Consuls établis pour les affaires de leurs marchands, ils ne pourront être mis en Prison, ni leur maison scellée; et leur cause sera écoutée à notre Porte de Félicité; et si l'on produisait des commandemens antérieurs ou postérieurs contraires à ces articles, ils seront de nulle valeur, et il sera fait en conformité des Capitulations Impériales.

17.

Comme la famille des Empereurs de France est en possession des rênes de l'autorité souveraine avant les Rois et les princes les plus renommés parmi les nations chrétiennes et que du temps de nos augustes peres, et de nos glorieux ancêtres, elle a conservé avec notre Sublime Porte, une amitié —

دخی جمله قراللردن زیاده خلوص بال ایله دوستلق ایدوب شمدیه دك مابینده اصلا
نقض عهد و امان ونكث میثاق و ایمان واقع اولمیوب سدهٔ سعادتمزه كمال اخلاص
ایله اختصاصده ثابت قدم و راسخ دم اولیكلدكی اجلدن استانهٔ سعادت
اشیانه مزده مقیم اولان فرانچه ایلچیلری دیوان بلند ایوانمزه كلدكلرنده و وزرای
عظام و مشیران ذوی الاحترامزه واردقلرنده اسپانیه و سایر قراللرك ایلچیلرینك
اوزرلرینه قدیمدن اولیكلدكی اوزره تقدم و تصدر ایلیه لر

و هدایا ولباسلری ومأكولات ومشروباتلری مهمی ایچون اقچه لریله كتوردكلری
نسنه لردن كمرك وباج طلب اولنمیه وبندرلرده اولان بایلوسلری دخی اسپانیه
وسایر قراللرك بایلوسلرینه استانهٔ سعادتمده جاری اولدیغی اوزره تقدم و
تصدر ایلیه لر

و فرانچه لولك كندو ماللری وسایر اثوابلریله قالیونلری وسایر كمیلری جمیع زمانده
اسكله لره ولیمانلره وسایر ممالك محروسه مزه استیمانیله امن وامان اوزره
كلوب كیدوب انلك كبی دریاده فورتنه مضایقه ویروب كمیلرنه معاونت لازم اولدق

فكث — Dissoudre. rompre.
میثاق — Pacte. traité.
ثابت — Stable. constant.
راسخ — Ferme.
دم — Souffle.
ذوی الاحترام — Possesseurs de l'honneur. très honoré.
مهم — nécessaire.
استیمان — confiance.
مضایقه — Détresse.

plus constante et plus sincère que tous les autres Rois, sans que depuis lors, il soit rien survenu entre nous de contraire à la foi des traités et qu'elle a témoigné à cet égard toute la constance et la fermeté possible, nous voulons que, lorsque les Ambassadeurs de France résidant à notre Porte de félicité, viendront à notre suprême divan, et qu'ils iront chez nos Vesir et nos très-honorés conseillers, ils aient suivant l'ancienne coutume, le pas et la préséance sur les ambassadeurs d'Espagne et des autres Rois.

18.

On n'exigera d'eux ni douane, ni droit de badj sur ce qu'ils feront venir à leurs dépens pour leurs présens et habillemens et pour leurs besoins et provisions de boire et de manger; et les Consuls de France qui sont dans les villes de commerce auront pareillement la préséance sur les Consuls d'Espagne et des autres Rois, ainsi qu'il se pratique à notre Porte de félicité.

19.

Les navires et autres bâtimens français iront et viendront en tout temps sur la bonne foi et sur l'assurance de la paix dans les échelles et dans les ports de nos états. Lorsque leurs bâtimens seront exposés aux accidens de la mer, et qu'ils auront besoin de secours, nous ordonnons

اول محلده حاضر بولنان اکر خاصّه کمیلر خلقیدرو اکر غیریدر معاونت و مظاهرت ایلیه‌لر
و قالیونلرینك سرداری و دوسنك مختاری قپودانلرك قایم مقامی رعایتنك
اهتمامی حصوصنه دقیقه فوت اولنموب و اقچه‌لریله زاد و زواده‌لری تدارکنده سعی
و اهتمام ایلیه‌لر و اکر شدّتِ روزکار ایله دکز کمیلرین قره‌یه آترسه بکلر و قاضیلر و
غیریلر معاونت ایدوب قورتلان اسباب و اموال کیرو کندولرینه ویریلوب دخل
اولنمیه
وبالجمله اکر قوریده و اکر دریاده کندو حالنده یوریان فرانچه‌لوره و فرانچه پادشاهی
بیراغی ایله امن و امان اوزره کلوب کیدن تجّار طایفه‌سنه مقدما جریاردن اولوب
صکره‌دن فرانچه رعایاسنه لاحق اولنلره کمسنه مانع اولمیوب دخل و تعرّض قلمیه و
اول دیار تاجرلری و ترجمانلری و سایر آدملری دریادن و قره‌دن ممالك محروسه‌مه
کلوب بیع و شرا و تجارت ایلیوب شویلکی رسوم عادیه و قونسلوسلق حقیدر
عادت و قانون اوزره ویردکلرندنصکره کلشده و کیدشده قپودانلردن و دریاده یوریان
خاصّه و کوکللو ریسلردن و غیریدن و عسکریدن کمسنه مانع اولمیه

مختار choisi.
قایم مقام lieutenant.
فوت ایتمك passer. négliger
لاحق incorporé.
شویلکه ce que.
عادی usité.
کوکللو qui fait une chose de son propre mouvement.

moins de chose

que nos Vaisseaux de guerre, et autres qui se trouvent à portée, aient à leur donner toute l'assistance nécessaire, et que les commandans, chefs, capi=
=taines ou lieutenans, ne manquent pas envers eux aux moindres égards, don=
=nant tous leurs soins et leur attention à leur faire fournir pour leur argent les provisions dont ils auraient besoin, et si par la violence du vent, la mer jettait à terre leurs batimens, les Gouverneurs, juges et autres secourront, et tous les effets et marchandises sauvés du naufrage leur seront restitués sans difficulté.

20.

Nous voulons que les français qui vont par terre ou par mer, lorsqu'ils sont dans les bornes de leur état, que les nations qui vont sous le pavillon français ainsi que celles qui n'avaient point précédem=
=ment d'Ambassadeur à notre Porte, et qui sont actuellement incorporées dans la nation française ne soient pas inquiétées; Que les marchands drogmans et autres aient et viennent librement par terre et par mer, pour vendre, acheter et commercer dans nos états; Et qu'après avoir payé les droits d'usage et de Consulat selon qu'il s'est toujours pratiqué, ils ne puissent être inquiétés ni molestés en allant et en venant, par nos Amiraux, Capitaines de nos batimens et autres, non plus que par nos troupes.

و تجار طایفه سنڭ رضالری یوغیکن بعض متاع جبرًا اودلرینه براغلوب تعدی اولنمیه

و فرانچه لودن بری مدیون اولسه بو رجلودن طلب اولنوب اکر کفیل دکل ایسه آخر

کمسنه دن مطلوب طلب اولنمیه

و اکر مرد اولسه اثواب و اموالنه کمسنه دخل ایتمیه کیمه وصیت ایدر ایسه اکا ویریله اکر

وصیتسز مرد اولورسه قونسلوسلری معرفتیله اول یرلو یولداشنه ویریله بیت

المالجیلر و قساملر دخل ایلمیه

فرانچه تاجرلری و ترجمانلری و قونسلوسلری ممالک محروسه مده بیع و شرا تجارت

و کفالت خصوصلرنده و سایر امور شرعیه ده قاضیه واروب ثبت سجل ایتدیرو

و یا حجت الالر صکره نزاع اولور ایسه حجته و سجله نظر اولنوب موجبی ایله

عمل اولنه ایکیسندن بری اولمیوب مجرد شاهد زور اقامت ایدوب خلاف

شرع شریف نسنه دعوی ایدرلرسه ما دام که قاضیلرڭ حجتلری اولمیوب

و یاخود سجله مقید بولنمیه انلڭ کبی تزویر ایتدیلمیوب خلاف شرع شریف اولان

دعوالری استماع اولنمیه و بعض کمسنه لر بزی شتم ایلدکر دیو مجرد جلب و اخذ

براقمق — Jetter.
کفیل — Caution.
وصیت — légué par testament
یرلو یولداشی — Compatriote.
بیت المالجی — officier du fisc
قسام — officier de droit d'aubaine.
کفالت — Cautionnement.
ثبت ایتمک — Inscrire.
سجل — Registre.
حجت — Sentence du juge
شاهد — Témoin
اقامت ایتمک — produire
تزویر — Supercherie, fraude
جلب — attirer, Prendre, avidité.

107

21.

On ne pourra forcer les marchands français à prendre, contre leur gré, certaines marchandises, et ils ne seront point inquietés à cet égard.

22.

Si quelque français se trouve endetté, on attaquera le débiteur, et l'on ne pourra rechercher, ni prendre à partie aucun autre, à moins qu'il ne soit sa caution.

23.

Si un français vient à mourir, ses biens et effets, sans que personne puisse s'y ingérer, seront remis à ses executeurs testamentaires; et s'il meurt sans testament ses biens seront donnés à ses compatriotes, par l'entremise de leur Consul, sans que les officiers du fisc et du droit d'aubaine, comme Beitulmaldgy et Cassam puissent les inquieter.

24.

Les marchands, les drogmans et les Consuls français dans leurs achats, ventes, commerce, cautionnemens et autres affaires de justice se rendront chez le Cadi, où ils feront dresser un acte de leurs accords, et le feront enregistrer afin que si dans la suite il survenait quelque differend, on ait recours à l'acte et aux registres et qu'on juge en conformité; Et si, sans être muni de l'une et de l'autre de ces formalités, on veut intenter quelque procès contre les règles de la justice, en ne produisant que de faux témoins, tant qu'ils ne montreront pas la sentance du juge, et que ces actes ne seront pas inscrits sur le régistre on ne permettera pas de ~~tel~~ pareilles supercheries et leur demande, contraire à la justice ne sera point écoutée; et si par pure avidité, quelqu'un accusait un

متهم	accusé.
غيبت ايلمك	Disparaitre
كفيل	caution.
قضيه	affaire
مهم	pressé.
تعلل	Prétexte

ایچون خلاف شرع شریف رنجیده ایدرلرسه منع ودفع اولنه بونلردن بری دینی ایدنسه

ویاخود بر وجهله متهم اولوب غیبت ایلسه انک ایچون کناهسز کفیل اولمیان

آخردن کمسنه رنجیده اولنوب طوتلمیه

وفرانچه لویه متعلق اسیر بولنور ایسه ایلچیلری وقونسلوسلری تعیین ایلیوب

فرانچه لودر دیرلر ایسه انلک کبیلر صاحبلری ویا وکیللریله سدهٔ سعادتمه کوندریله

قضیه‌لری کوریله فرانچه لودن ممالک محروسه‌مده تمکن ایدنلردن خراج طلب اولنمیه

اسکندریه وطرابلس شام وجزایر وسایر یرلرک اسکله‌لرنده نصب اولنمش ها

قونسلوسلرینک یرینه اول خدمت عهده‌سنده کلور بر آدملرینی تعیین ایلیوب

کوندردکلرنده کمسنه مانع اولمیه وتکالیف عرفیه‌دن معاف اوله

وفرانچه تجاری ایله بر کمسنه‌نک نزاعی اولسه قاضیه واردقده فرانچه لونک ترجمانلری

حاضر بولنمز ایسه قاضی دعوالرینی استماع ایتمیه اگر ترجمانلری مهم مصالحده ایسه

کلنجه توقف اولنه اما انلر دخی تعلل ایدوب ترجمانمز حاضر دکلدر دیو عوق ایتمیوب

ترجمانلرینی احضار ایلیه واگر فرانچه لولر بری بری ایله نزاعلری اولسه ایلچیلری

français de lui avoir dit des injures, on empêchera que le français ne soit inquiété contre les lois de la justice; Et si un français venait à s'absenter pour cause de dette ou de quelque faute, on ne pourra saisir ni inquiéter à ce sujet aucun autre français qui serait innocent et qui n'aurait point été sa caution.

25.

S'il se trouve dans nos états quelqu'esclave dépendant de la France et qu'il soit reclamé comme français par leurs Ambassadeurs ou leurs Consuls, il sera amené avec son maître ou son procureur à ma Porte de félicité, pour que l'affaire y soit décidée. On n'exigera point le Kharatch ou tribut des français établis dans mes états.

26.

Lorsqu'ils enverront de leurs gens capables, pour remplacer leur Consul établi à Alexandrie, à Tripoli de Syrie et dans les autres échelles personne ne s'y opposera, et ils seront exempts des impots arbitraires dits tekklalif urfié.

27.

Si quelqu'un avait un différent avec un marchand français, et qu'ils se portassent chez le Cadi, ce juge n'écoutera pas leur procès, si le Drogman français ne se trouve présent; Et si cet interprête est occupé pour lors à quelques affaires ~~fort~~ pressantes, on différera jusqu'à ce qu'il vienne; Mais les français s'empresseront de comparaître, sans abuser de l'absence de leur Drogman. Et s'il arrive quelques contestation entre les français, les Ambassadeurs et les

ارامق Chercher. Visiter
مزاحم molester
متخاصم contraire
حفظ ایتمك Garder.
یغما ایتمك Piller

و قونسلوسلری عادتلرنجه کوروب فصل ایده کلسنه مانع اولمیه

فرانچه کمیلری عادت و قانون اوزره استانبولده ارانوب کتدکدنصکره قانون قدیم اوزره

بردخی بوغاز حصارلری اوکنده ارانوب اجازت ویریلور ایمش حالا قانون قدیمه مخالف

بردخی کلیبولیده ارانور ایمش من بعد عادت قدیمه موجبنجه بوغاز حصارلری اوکنده

ارانوب کیده

و ممالك محروسه مدن دریا یوزینه چقان کمیلر و قدرغه لر و دونمالر دریاده فرانچه کمیلرینه

بولشدقده بری بریله دوستلق ایدوب ضرر و زیان ایتمیوب مبادا امکه کندو رضالریله

هدیه ویرمیه لر جبراً الات و اثوابلرین و امرد اوغلانلرین و غیری نسنه لرین آلوب

تعدی ایتمیه لر

و تدنکلویه ویریلان عهدنامهٔ همایونده مسطور اولان خصوصلر فرانچه لو حقنده دخی

مقرر اولوب شرع قویم و عهدنامهٔ همایونه مغایر کسنه مانع و مزاحم و متخاصم

اولمیه

مزبور قالیونلر و کمیلر ممالك محروسه مه کلدکلرنده حفظ و صیانت اولنوب آمن و سالم

کیروکیده لر اکر اثواب و اموال یغما اولنمش بولنور ایسه غارت اولنان اثواب و اموالك

Consul en prendront connaissance et en décideront selon leurs coutumes sans que personne puisse s'y opposer.

109

28.

Il était d'un ancien usage que les batimens français qui partaient de Constantinople après y avoir été visités, l'étaient encore aux chateaux des Dardanelles, après quoi on leur permettait de partir: On a introduit depuis, contre l'ancien usage, une autre visite à Gallipoli: dorénavant, confor=
=mément à l'ancienne coutume, ils poursuiveront leur route après qu'on les aura visités aux Dardanelles.

29.

Quand nos vaisseaux, nos Galères et nos armées navales se rencontreront en mer avec les vaisseaux français, ils ne feront aucun mal ni dommage; mais au contraire ils se donneront réciproquement toutes sortes de témoignages d'amitié: Et si, de leur plein gré, ils ne font aucun présent, on ne les inquie=
=tera pas, et on ne leur prendra par force ni agrès, ni hardes, ni jeunes garçons, ni aucune autre chose qui leur appartienne.

30.

Nous confirmons aussi pour les français tout ce qui est contenu dans les Capitulations impériales accordées aux Venitiens; et défendons à toute sorte de personnes de s'opposer à aucun empêchement, contestation ni chicane, au cours de la justice, et à l'exécution de nos Capitulations Imperiales.

31.

Nous voulons que les navires et autres batimens français qui viendront dans nos états, y soient bien gardés et soutenus, et qu'ils puissent s'en retourner en toute sûreté, et si l'on pillait quelque chose de leurs hardes et de leurs effets

واداملرنك ظهوره كلمه بابنده سعی و اقدام اولنوب اهل فساد هركیم اولورایسه
اولسون كركی كبی حقلرندن كلنه
بكلربكیلر و سنجاق بكلر و قپودانلر قوللرم و قاضیلر و امینلر و خاصه وكوكلو
دیسلر وعموماً ممالك محروسه م اهالیسی اشبو عهدنامهٔ همایونمك مضمون
معدلت مقرونی ایله عمل ایلیوب قطعاً خلافنه جواز كوسترلمیه شویله كه فرمان
قضا جریانمه مخالفت ومعاندت اوزره اولوب ساعی بالفساد اولان طایفهٔ
طاغیه‌دن اوله‌لر اول مقوله‌لره امان و زمان ویرلمیوب حقلرندن كلنه كه سایرلرینه
موجب عبرت واقع اوله و بالجمله مرحوم و مغفورله سلطان سلیمان خان و
اجداد عظام انار الله تعالی براهینهم زمان شریفلرنده عنایت اولنان عهد
نامه‌لر موجبنجه عقد اولنان عهد و امانه مخالف اصلا دخل وتعرض ایتدرلمیه
و بوندن اقدم استانهٔ سعادتمده مستقل ایلچیلری اولمیان حربی طایفه
فرانچه پادشاهی بیراغی آلتنده تجارت و زیارت ایچون ممالك محروسه مه كلوب

ظهوره كلمه — recouvrement
معدلت — Equité. justice
جواز — Permission.
معانده — opiniatreté.
ساعی بالفساد — malfaiteur.
طاغی — Rebelle.
امان — bonne foi
مستقل — absolu muni de pleins pouvoirs.
عنایت ایتمك — accorder.

Non seulement on se donnera toute sorte de mouvemens pour le recouvrement tant des biens que des hommes, mais encore on punira rigoureusement les malfaiteurs, quels qu'ils puissent être.

32.

Nous commandons à nos gouverneurs, amiraux, Vice Roi, Cadi, Douanier, Capitaines de nos navires, et généralement aux habitans de nos états, d'exécuter ponctuellement tout ce qui est contenu dans ces capitulations Imperiales symbole de la justice, sans y apporter la moindre contravention; De sorte que si quelqu'un ose s'opposer et s'opiniâter contre l'exécution de mon commandement Impérial, nous voulons qu'il soit regardé comme criminel et rebelle, et que, comme tel, il soit chatié sans aucune remission ni délai pour servir d'exemple aux autres. Enfin, notre volonté est qu'on ne permette jamais rien de contraire à la bonne foi et aux accords conclus par les Capitulations accordées sous les augustes règnes de nos magnifiques aïeux de glorieuse mémoire.

33.

Comme les Nations ennemies qui n'ont point d'Ambassadeurs décidés à ma Porte de félicité, allaient et venaient ci devant dans nos états sous la bannière de l'Empereur de France, soit pour commerce, soit pour

کتمکه اجداد عظاممز طاب ثراهم زمانلرنده اذن همایون ویریلوب فرانچه لوره ویریلان عهد

نامه لرده دخی مسطور ایکن بعده بعض علت سببی ایله طایفهٔ مزبوره ممالک محروسه‌مه

کلیت اوزره کلمکدن منع و عهدنامه لرندن اخراج اولنمشلر ایدی مقدماً مشار

الیه فرانچه پادشاهی سدهٔ سعادت مابلرینه نامه کوندروب جریملر تجارتدن منع

اولنه قلری تقدیرجه قدس شریف زیارتنه اولدن واره کلدکلری اوزره وارد کلوب

رنجیده اولنمیه‌لر و بعدها زمان طایفهٔ مزبوره‌یه تجارت ایچون ممالک محروسه‌مه کلوب

کتمکه رخصت ویریلور ایسه اول زمانده کیرو فرانچه بیراغی آلتنده کلوب کیدوب تجارة

ایله‌ردیو التماس ایتمکین موما الیه فرانچه پادشاهنک اباعن جدٍ اجداد عظاممز

زمانلرندن الی هذا الان عتبهٔ علیه‌مزه اولان قدیمی دوستلغنه رعایةً رجا

مقبول همایونلری اولوب فرمان عالیشانلری شویله صادر اولمشکه ملت نصارادن

مشار الیه فرانچه پادشاهی ایله دوستلق اوزره اولان جریملردن قدس شریف

زیارتنه عزیمت ایلیلر اولدن کله کلدکلری اوزره کیرو امن و امان ایله کلنه وحاللرنده

کلوب کیدوب زیارت ایتمک استدکلرنده کلشده و کیدشده رنجیده و رمیده

کلیت اوزره — Sur la totalité absolument.

ماب — retraite. centre.

تقدیرجه — dans le cas que

التماس ایتمک — demander.

اباعن جدٍ — du grand père au père.

رجا — prière.

Pèlerinage, suivant la permission impériale qu'ils en avaient eue sous le règne de nos aïeux de glorieuse mémoire, de même qu'il est aussi porté par les anciennes capitulations accordées aux Français; et comme ensuite pour certaines raisons, l'entrée de nos états avait été défendue à ces mêmes nations, et qu'elles avaient même été retranchées des dites Capitulations: Néanmoins l'Empereur de France ayant témoigné par une lettre qu'il a envoyée à notre Porte de Félicité, qu'il désirait que les nations ennemies auxquelles il était défendu de commercer dans nos états, eussent la liberté d'aller et de venir à Jérusalem, de même qu'elles avaient coutume d'y aller et venir, sans être au=cunement inquiétées, et que si par la suite il leur était permis d'aller et venir trafiquer dans nos états, ce fût encore sous la bannière de France, comme par ci-devant, La demande de l'Empereur de France aurait été agréée en consi=dération de l'ancienne amitié qui, depuis mes glorieux ancêtres, subsiste de père en fils entre sa majesté et ma sublime Porte, il serait émané un Commandement impérial dont suit la teneur, savoir: Que les nations chrétiennes et ennemies qui sont en paix avec l'Empereur de France, et qui désireront visiter Jerusalem, puissent y aller et venir dans les bornes de leur état, comme précédemment, en toute liberté et sûreté, sans que personne leur cause aucun trouble ni empêchement; Et si dans la

اولنمیهلر وبعد زمان طایفهٔ مزبوده یه ممالک محروسه مه تجارت ایچون کلوب کیتمکه

اذن همایون ویرلمك اقتضا ایدر ایسه اول زمان اسلوب سابق اوزره فرانچه

پادشاهی بیراغی آلتنده کلوب کیدوب آخرك بیراغی آلتنده کلوب کیتمکه قطعا رضا

کوسترلمیه دیو وجه مشروح اوزره قدیمدن اجداد عظام زمانلرندن بو آنه دکین

اللرینه اولدن مفصّل و مصرّح عهدنامهٔ همایون ایله صادر اولدن فرمان عالیشان

موجبنجه جمله دن بری فرانچه یه تابع اولدن پسقپوسلر وسایر فرنك مذهبنده

اولدن رهبان طایفه‌لری هر نه جنسدن اولور ایسه اولسون ممالك پادشاهیده

قدیمدن اولدقلری یرلرده کندو حاللرنده اولوب آیینلرین اجرا ایلدکلرنده

کلمسنه مانع اولمیه

وقدس شریفك داخلنده وخارجنده وتمامه نام کلیساده قدیمدن

اولکلدوکی اوزره تمکن ایلیان فرنك راهیلرینك حالا ساکن اولوب اللرنده

اولدن زیارتکاهلرینه کماکان فرنك راهیلرینك اللرنده اولوب کمسنه دخل

ایلمیه وتکالیف طلبیله رنجیده ایلمیه لر ودعوالری ظهور ایلدکده محلنده فصل

مفصّل ample. Detaillé.

مصرّح manifeste. Explicite.

مذهب religion.

آیین Rite. usage.

همایونلری تجدید وفیما بعد ذکر اولنان موادّی الحاق اولنمغه

حطّ

suite, il convient d'accorder auxdites nations la liberté de commercer dans nos états, elles iront et viendront pour lors sous la bannière de l'Empereur de France, comme auparavant, sans qu'il leur soit permis d'aller et de venir sous aucune autre bannière.

Les anciennes Capitulations impériales qui sont entre les mains des Français, depuis les règnes de mes magnifiques aïeux jusqu'aujourd'hui et qui viennent d'être rapportées en détail ci-dessus, ayant été maintenant renouvelées avec une addition de quelques nouveaux articles, conformément au commandement impérial émané en vertu de mon khatt-cherif; Le 1.er de ces articles porte que les évêques dépendans de la France et les autres religieux qui professent la religion franque de quelque nation et de quelqu'espèce qu'ils soient, lorsqu'ils se tiendront dans les bornes de leur état, ne seront point troublés dans l'exercice de leurs fonctions, dans les endroits de notre empire où ils sont depuis longtemps.

34.

Les religieux francs qui, suivant l'ancien usage, sont établis dedans et dehors de la ville de Jerusalem, dans l'Eglise du S.t Sépulcre, dite Kamama, ne seront point inquiétés pour les lieux de visitation qu'ils habitent, et qui sont entre leurs mains, lesquels resteront encore entre leurs mains comme par ci devant, sans qu'ils puissent être inquiétés à cet égard, non plus que par des prétentions d'impositions; et s'il leur survenait quelque procè

ضبط — Possession
تصرف — id. Jouissance.
احراق ایتمك — bruler.
تعمیر ایتمك — reparer.
تلاوة ایتمك — lire
الحاق ایتمك — ajouter. Inserer.

اولنماز ایسه استانه" سعادته حواله اولنه
وقدس شریفه واران فرانسز وانلره تابع اولان هر نه جنسدن اولور ایسه
وارمله وکلمه کسنه دخل ایلمیه
غلطه ده اولان یزویت و قپوجین نام ایکی فرانچه رهبان طایفه‌لری قدیمدن اللرنده
اولان ایکی کلیسالری ینه اللرنده ضبط و تصرفلرنده اولوب اول کلیسالرك بری
احراق اولنمغله اذن شرعله تعمیر اولنوب ینه کالاول قپوجین اللرنده اولوب رنجیده
اولنمیه‌لر کذلك ازمیرده وصیده واسکندریه‌ده وسایر اسکله‌لرده اولان فرانسز
طایفه‌سنك کلیسالرینه دخل و رنجیده اولنمیه و بو بهانه ایله اقچه‌لرین المیه‌لر
وغلطه ده اولان بیمارخانه‌لرنده کندو حاللرنده انجیل تلاوتی ایله کارلرنده رنجیده اولنمیه‌لر
فرانچه تجاری ممالك محروسه‌مه کتوردکلری و آلوب کوتوردکلری امتعه‌دن قدیمدن
بو آنه دکین یوزده بش ویروب لکن دولت علیه‌نك قدیمی دوستلرندن اولمغله
یوزده اوچ کمرك ویرمك اوزره مجدداً اللرنده اولان عهدنامه" همایونلرینه الحاق اولنوق

qui ne peut être décidé sur les lieux, il sera renvoyé à ma sublime Porte.

35.

Les Français, ou ceux qui dépendent d'eux, de quelque nation ou qualité qu'ils soient, qui iront à Jerusalem, ne seront point inquietés en allant et venant.

36.

Les deux ordres de religieux français qui sont à Galata, savoir les Jésuites et les Capucins, y ayant deux eglises, qu'ils ont entre leurs mains depuis longtemps resteront encore entre leurs mains, et ils en auront la possession et la jouissance; et comme une de ces églises a été ~~b~~ brulée, elle sera rebâtie avec permission de la justice, et elle restera comme par ci devant entre les mains des Capucins, sans qu'ils puissent être inquietés à cet égard. On inquietera pas non plus les églises que la nation française a à Smyrne, à Seyde, à Alexandrie et dans les autres échelles; et l'on exigera d'eux aucun argent sous ce prétexte.

37.

On inquietera pas les Français, quand, dans les bornes de leur état, ils liront l'Evangile dans leur hôpital de Galata.

38.

Quoique les marchands français aient de tout temps payé cinq pour cent de douane sur les marchandises qu'ils apportaient dans nos états et sur celles qu'ils en emportaient, comme ils ont prié de réduire ce droit à trois pour cent en considération de l'ancienne amitié qu'ils ont avec ~~la~~ notre sublime Porte et de le faire inserer dans ces nouvelles Capitulations, nous aurions agréé leur

113

بابنه استدعای عنایت ایتمکین دجارئ حیز قبولده واقع اولوب وجه مشروح اوزره

ویروب زیاده طلب اولنمیه و کمرکلرین ادا ایلدکلرنده ممالك محروسه‌ده جاری اولان

نقود خزینهٔ عامره‌یه الندیغی منوال اوزره آلنوب نقصان و زیاده طلبیله رنجیده اولنمیه‌لر

عنایت — accorder. assister
فقود / فقد — Plu de — argent comptant, monnaie.
عامر — cultivé. abondant. impérial
چیت — indienne.

واستانهٔ سعادتده ایلچیلری و قونسلوسلر و کتخدالری اولمیان پورتقال و چچلیه

وقاتلان و مسینه و انقونه و سائر حربی طایفه‌سندن فرانچه پادشاهنك بیراغی

آلتنده قدیمدن کلدکلری اوزره اختیارلریله کلنلر کندو حاللرنده اولوب صلح و صلاحه

مغایر وضع و حرکت صادر اولمدقچه سائر فرانسزلر کبی کمرکلرین ویروب کمسنه دخل

ایلمیه

مصدیه‌یی انکلتره تجاری ویردکلری اوزره انلر دخی استانبولده و غلطه‌ده اولان

مصدیه‌جیلره ویروب زیاده طلبیله رنجیده اولنمیه و امنا زیاده کمرك تحصیلی ایچون متاعلرین

زیاده بهایه طوترلر ایسه اقچه یرینه متاع آلوب مخالفت ایلمیه‌لر و برکره کمرکی ادا اولنمش

اییك و چیتك تکرار کمرکی طلب اولنمیه و کمرکلرین امنا الدقلرنده ادا تذکره‌لرین ویروب

آخر اسکله‌یه کوتورمکه مانع اولمیوب و تکرار بر اسکله‌ده دخی کمرك طلبیله رنجیده اولنمیه

قلوری

demande, et nous ordonnons qu'en conformité on ne puisse exiger d'eux plus de trois pour cent: Et lorsqu'ils paieront leur douane, on la recevra en monnaie courante dans nos états pour la même valeur qu'elle est reçue au trésor inépuisable, sans pouvoir être inquiétés par la demande de plus ou moins.

39.

Les Portugais, Siciliens, Catalans, Messinois, Anconais, et autres nations ennemies, qui n'ont ni Ambassadeurs, ni Consuls, ni agents à ma sublime et qui, de leur gré, comme ils faisaient anciennement, viendront dans nos états sous la bannière de l'Empereur de France, paieront la douane comme les Français, sans que personne puisse les inquiéter, pourvu qu'ils se tiennent dans les bornes de leur état, et qu'ils ne commettent rien de contraire à la paix et à la bonne intelligence.

40.

39 Rnr

Les Français paieront le droit de Mézeterié sur le pied que le paient les marchands Anglais, et les receveurs de ce droit qui seront à Constantinople et à Galata, ne pourront les molester pour en exiger davantage. Et si les receveurs de la douane pour augmenter leurs droits, veulent estimer les marchandises à plus haut prix, ils ne pourront refuser la même marchandise au lieu d'argent. Et quand ils auront été payés de la douane sur les soies et les indiennes, ils ne pourront l'exiger une seconde fois, et lorsque les douaniers auront reçu leur douane, ils en donneront d'acquit, et n'empêcheront point les Français de porter leurs marchandises dans une autre échelle, où l'on ne pourra non plus les inquiéter par la prétention d'une seconde douane.

و فرانچه قونسلوسلری و انلره تابع اولان رهبان و تجّار طایفه‌سی و ترجمانلری کندو نفرلری
ایچون معتاد معیّنه قدر اولرنده شیره صقوب و طشره‌دن خمر کتوروب استعمال ایلدکلرنده
رنجیده اولنمیه‌لر
و دورت بیك اقچه‌دن زیاده اولان دعوالری دیوان همایونده استماع اولنوب
غیری یرده استماع اولنمیه
و فرانچه‌لولر اولدیغی محلّرده قان واقع اولسه اول محلّرده بولنان فرانچه‌لولره مادامکه
اوزرلرینه برنسنه ثابت اولمدقچه جریمه نامیله من بعد رنجیده و رمیده اولنمیه
و ایلچیلری خدمتنده اولان ترجمانلر فرانچه‌لولره عنایت اولنان معافیت انلرك حقنده
دخی مقرّر اوله دیو بالاده اشارت اولندیغی اوزره جدّ امجدم مرحوم مشار الیه ده
حضرتلرینك هنگام خلافتلرنده تجدید اولنان اشبو عهدنامهٔ قدیمه‌یی مقبول و معتبر
و مرعی و مقرّر طوتدیغمدن غیری بو دفعه عقد و تنظیم و عهدنامهٔ قدیمهٔ مذکوره‌یه
ضمّ و الحاق ایله تسویه تتمیم قلنان موادّ ملتمسهٔ آتیه دخی بو سیاق اوزره شرح
و بیان اولنوردکه

معیّن	déterminé
صقمق	Presser. exprimer
ثابت	Prouvé
معافیت	Privilèges
امجد	Plus grand. glorieux
ضمّ	ajouter
الحاق	id.
ملتمس	Demandé
آتی	Futur. qui va venir.
تتمیم	compléter.

2. Caleçons
2. Pantalons
4. Chemises
2. Mouchoirs
2. Cravates
1. Veste
1. [illegible]
2. Paires de bas

116

9 Cahier

1819

Beuscher

Cu Capitulation.

137 — 20
68 — 20

41.

Les Consul de France et ceux qui en dépendent, comme Religieux, marchands et Interprêtes, pourront faire faire du Vin dans leurs maisons, et en faire venir de dehors pour leur provision ordinaire sans qu'on puisse les inquieter à ce sujet.

42.

Les Procès excedant quatre mille aspres seront écoutés à mon Divan impérial et nulle part ailleurs.

43.

S'il arrivait quelque meurtre dans les endroits où il y a des François tant qu'il ne sera point donné de preuves contre eux on ne pourra désormais les inquieter ni leur imposer aucune amende dite Djérimé.

44.

Les priviléges, ou immunités accordés aux François auront aussi lieu pour les interprêtes qui sont au service de leurs Ambassadeurs.

Non seulement j'accepte et confirme les présentes Capitulations anciennes et renouvellées, ainsi qu'il a été rapporté ci-dessus, sous le Règne de mon Auguste aïeul de glorieuse mémoire, mais encore les articles demandés et nouvellement reglés et accordés ont été joints à ces anciennes Capitulations dans la forme et teneur ci après; savoir;

حشمتلو فرانچه پادشاهنك ایلچیلری و قونسلوسلرینك تقدّم و تصدّری ایچون القب بوندن اقدم عقد اولنان موادّك مفهومندن ماعدا طرف دولتِ دایم القرارمدن مشارالیهم جنابلرینه پادشاهلق القابی از قدیم اطلاق اولنمغله ایلچیلری و قونسلوسلری دخی اشبو القابه مناسب اولان التفات ایله در دولت علیه‌مدن ملتفت و معامله اولنه‌لر

حشمتلو فرانچه پادشاهنك ایلچیلری و قونسلوسلری دیلدکلری ترجمانلری استخدام و استدکلری یساقچیلری اعمال ایدوب بو خصوصده کندولره مناسب اولمیانلری استخدام ایله دیو جبر اولنمیه‌لر

اصل فرانچه‌لودن بولنان ترجمانلر ایلچیلرك و قونسلوسلرك وکیللری اولمغله ترجمه‌ لرینی صحّت و حقیقتی اوزره ایراد و وظیفه‌لرینی اجرا ایلدکلرنده مؤاخذه و حبس اولنمیه‌لر و بر خصوصده تقصیراتلری ظهور ایدرایسه ایلچیلری و قونسلوسلری طرفلرندن تأدیب اولنوب آخر طرفدن رنجیده اولنمیه‌لر

دولت علیه‌مك رعایاسندن اولوب ایلچینك سرایندہ خدمت ایده‌نلردن یالکز اون

القاب — Pl. de titre
اطلاق ایتمك — délivrer. attribuer
التفات — honoré.
معامله ایتمك — traiter.
وظیفه — fonctions. obligations
مواخذه — réprimande
تادیب ایتمك — corriger.

45.

Outre le pas et la préséance porté par le sens des précédens articles en faveur des Ambassadeurs et des Consuls du magnifique Empereur de France ; comme le titre d'Empereur a été attribué anciennement par ma sublime Porte à sa dite majesté, ses Ambassadeurs et ses Consuls seront aussi traités et considérés par ma Porte de félicité avec les honneurs convenables à ce titre.

46.

Les Ambassadeurs du très magnifique Empereur de France, de même que ses Consuls se serviront de tels drogmans qu'ils voudront, et emploieront tels Janissaires qu'il leur plaira, sans que personne puisse les obliger de se servir de ceux qui ne leur conviendraient pas.

47.

Les Drogmans véritablement français étant les représentans des Ambassadeurs et des Consuls, lorsqu'ils interpreteront au juste leur commission, et qu'ils s'acquitteront de leurs fonctions, ils ne pourront être ni reprimandés, ni emprisonnés ; et s'ils viennent à manquer en quelque chose, ils seront corrigés par leurs Ambassadeurs ou leurs Consuls, sans que personne autre puisse les molester.

48.

Des domestiques raïas ou sujets de ma sublime Porte, qui sont au service de l'Ambassadeur dans son palais, quinze seulement

معاف — Exempt

مرافعه — citer. Comparaître devant le Juge.

التماس — demande.

عبودیت — Soumission. Droit

بش نفر خدمه تكالیفدن معاف اولوب رنجیده اولنمیه‌لر

دولت علیه‌نك زیر حكمنده اولان كرك اهل اسلام و كرك رعایادن هر كیم اولور
ایسه فرانچه‌وی الاصل اولان فرانچه قونسلوسلرینی مادام ترجمانلری بولنه بالنفس
مرافعه‌یه جبر ایتمیوب قونسلوسلرینك تعیین ایلدكلری ترجمانان ایله حین اقتضاده
مرافعه اوله‌لر

فرانچه قونسلوسلری و فرمانلی اولان وكیللری از قدیم معتاد اوزره ساكن اوله
گلدكلری یرلرده رسم اوزره بیراقلرینی دیكمكده ولات و حكام و سایر ضابطان طرفلرندن
ممانعت اولنمیه

قونسلوس قپولرینك امنیتی ایچون قونسلوسلرك التماسی ایلدكلری یساقچیلر
تعیین اولنمسی جایز اوله و بو مقوله یساقچیلر اوطه‌باشیلری و سایر ضابطلری
طرفلرندن صیانت و حمایت اولنوب و بو خصوص ایچون یساقچیلردن بر دولو ویركو
و عبودیت طلب اولنمیه

قونسلوس و ترجمان و سایر فرانچه‌لویه تابع اولنلر كندو استعماللری ایچون ساكن

seront exempts des impositions, et ne seront point inquiétés à ce sujet.

49.

Ceux qui sont sous la domination de ma sublime Porte, musulmans ou raïas, quels qu'ils soient, ne pourront forcer les Consuls de France véritablement français, à comparaître personnellement en justice, lorsqu'ils auront des Drogmans; Et en cas de besoin, ces Musulmans ou raïas, plaideront avec les drogmans qui auront été commis à cet effet par leur Consul.

50.

Les Pachas, Khadis et autres commandans, ne pourront empêcher les Consuls, ni leurs substituts, par commandement, d'arborer leur pavillon, suivant l'étiquette, dans les endroits où ils ont coutume d'habiter depuis longtemps.

51.

Il sera permis d'employer pour la sûreté des maisons des Consuls tels Janissaires qu'ils demanderont; et ces sortes de Janissaires seront protégés par les Odabachis et par les autres officiers, sans que pour cela on puisse exiger des dits Janissaires aucun droit ni reconnaissance.

52.

Lorsque les Consuls, les Drogmans et autres dépendans de la France, feront venir du raisin pour leur usage dans les maisons

اولدقلری اولرینه اوزم کتوروب شیره صقدقلرینه و آخر طرفدن ذخیره لری اولمق
اوزده کندولره کلان خمرک نقل و ادخالنده ینکیچری اغاسی و بوستانجی باشی وطوبچی
باشی و ویودکان وسایر ضابطان طرفلرندن بردولو ویرکو و رسم طلب اولنمیوب
بو خصوصده سلاطین ماضیه دن ویریلان والی الان ویریله کلان اوامرک مفهوم منیفی
اوزده عمل اولنه

قونسلوسلرک وتجارک سایر ملل نصارا قونسلوسی و تجاری ایله بینلرنده نزاع
واقع اولدقده طرفینک رضا وطلبلریله دعوالری استانه سعادتمده مقیم ایلچیلرینه
حواله اولنمغه جواز ویریلوب و مادام که مدعی و مدعی علیهک رضالری اولمیه بو
مقوله بینلرنده اولان دعوالی ولات وحکام و قضاة وضابطان وکمرک امنالری بزلر
استماع ایدوب دیو جبر ایلمیه لر

فرانچه تجارندن و فرانچه لویه تابع اولنلردن برینک افلاسی ثابت وظاهر اولدقده آلهجقلری
اولنلر فقط اشیاسندن بورجی ادا اولنوب داینک النده مادامکه فرانچه ایلچیلری
و قونسلوسلری و ترجمانلری وسایر فرانچه لودن برینک معمول به تکفل سندی اولمیه

ماضی	Passé.
مدعی	Demandeur
مدعی علیه	Défendeur
افلاسی	Banqueroute
ثابت	constaté. avéré
آلهجقلری اولنلر	Les Créancier
داین	créancier.
معمول به	Valable.
تکفل سندی	titre de cautionnement

120

où ils habitent, pour en faire du Vin, ou qu'il leur viendra du Vin pour leur provision, nous voulons que le Les Janissaires aga, bostan=dgy-bachy, toptchy-bachy, Vaivodes et autres officiers ne puissent demander aucun droit, ni donative pour l'entrée et le transport; Et qu'on se conforme, à cet égard, au contenu des Commandements donnés à ce sujet, par les Empereurs nos prédécesseurs, et qu'il a été dans l'usage de donner jusqu'à présent.

53

S'il arrive que les Consuls et les négocians français aient quelques contestations avec les Consuls et les négocians d'une autre nation chrétienne, il leur sera permis, du consentement et à la réquisition des parties, de se pourvoir par devant leurs Ambassadeurs qui résident à ma sublime Porte; Et tant que le demandeur et le défendeur ne consentiront pas à porter ces sortes de procès par devant les Pachas, Cadis officiers ou Douaniers, ceux ci ne pourront pas les y forcer, ni prétendre à en prendre connaissance.

54.

Lorsque ~~les~~ quelque marchands français, ou dépendant de la France fera une banqueroute avérée et manifeste, ses créanciers seront payés sur ce qui restera de ses effets; et quand même ils ne seraient pas munis de quelque titre valable de cautionnement, soit de l'Ambassadeur, de Consuls, des Drogmans, ou de quelqu'autre français, on ne pourra

او بابله فرانچه ایلچیلری و قونسلوسلری و ترجمانلری و سایر فرانچه لول تضمین ادعاسیله
مؤاخذه اولنمیه لر

قودسان اشقیاسنك و سایر دولت علیه مه خصومت اوزره اولنلرك طرفلرندن
ممالك محروسه مز سواحلیندن برینه ایصال خسارة کورینور ایسه او خصوصده مقدما
ویریلان اوامرك مفهوملری اوزره فرانچه قونسلوسلری و تجاری رنجیده و تعدی
اولنمیه لر و از باندید تعبیر اولنان اشقیادن طرفینك صیانت و امنیتی او مقوله
اشقیانك معلوم اوللرینه دخی توقف ایتمکله فی الجمله بلنملیچون فیمابعد غرب اوجاقلری مثلا
و سایرلرك قودسان سفینه لری دولت علیه مزك اسکله لرینه کلدکلرنده حکام و
ضابطان طرفلرندن یول کاغدلرینه دقت ایله نظر اولنوب بو خصوصده مقدما ویریلان
اوامر کما فی الاول مرعی طوتله ولکن شول شرطله که دولت علیه مزك اسکله لرینه
فرانچه بیراغیله کلان سفاین دخی صحیح فرانچه لو اولدقلری فرانچه قونسلوسلرندن
کذلك دقت ایله نظر و بیان اولنوب بروجه محرر بعد التفتیش کلان سفینه نك
کیفیتی امنیت طرفینی ایچون کرك ذکر اولنان حکام و ضابطان و کرك فرانچه

تضمین — réparation. Compensation.
ادعا — Prétention.
مواخذه ایتمك — arrêter.
اشقیا — Plu de شقی malfaiteur. Voleur.
خصومت — Inimitié.
ایصال — faire parvenir. causer.
توقف — attendre. dépendre
تفتیش — Examen.

rechercher à ce sujet les dits Ambassadeurs, Consuls, Drogmans, ni autres Français, et l'on ne pourra les arrêter en prétendant de les en rendre responsables.

55.

Lorsque les Corsaires et autres ennemis de ma Sublime Porte auront commis quelque déprédation sur les côtes de notre Empire, les Consuls et les Négocians Français ne seront point inquiétés ni molestés, conformement au contenu des commandemens ci-devant accordés; et comme, pour la sûreté réciproque, il est nécessaire de reconnaitre les scélérats appellés Forbans, afin qu'ils soient tous connus dorénavant, lorsque des Batimens barbaresques ou autres Corsaires viendront dans les échelles de notre Empire, nos Commandans et autres officiers, examineront leurs Passeports avec attention, et les Commandemens ci-devant accordés à ce sujet seront exécutés comme par le passé, à condition néanmoins que les Consuls Français examineront avec soin et feront savoir si les Batimens qui viendront dans nos ports avec le pavillon de France sont véritablement français; et après les perquisitions dûment faites de la manière ci dessus specifiée, tant nos officiers que les Consuls de France s'en donneront réciproquement des avis de bouche et même par écrit, si le cas le requiert pour la sureté réciproque des

قونسلوسلری بر برلرینه لساناً و بالاقتضا تحریراً اخبار ایلیه‌لر

دولت علیه‌م ایله فرانچه دولتی ماتقدمدن مصافات و موالات اوزره اولوب و
بالتخصیص بو اثناده وقوع بولان مصالحه‌لرده حشمتلو فرانچه پادشاهنك و دولتنك
سعی بلیغی درکار اولمق حسبیله بعض مناسب اولان خصوصلره مساعده اولنمق تأکید
موالاته دلالت و بوندن بویله دخی ایفای مراسم مصافاته باعث و بادی اوله‌جق حالت
اولمغله ایمدی فرانچه اسکله‌لرندن تحمیل و صحیح فرانچه سفینه‌لری و بیراغیله و صحیح فرانچه تجارلری
دفترلیله استانبوله سعادتمه کلوب و استانبوله سعادتمدن کذلك صحیح فرانچه سفاینیله
فرانچه مملکتنه کیدن اشیادن رسم کمرك و سلامت اقچه‌لری مقدما ویریلان عهدنامه
همایون موجبنجه ادا اولندقدنصکره بو مقوله اشیا فرانچه‌لو ایله اخرك بیننده بیع و
شرا اولندقده بردرلو بهانه ایله رسم مصدریه طلب اولنمامق اوزره یالکز مصدریه
ماده‌لری معاف و معفو اولمشدر

فرانچه تجاری و اکا تابع اولنلر کندو مملکتلرندن تجارته متعلق اشیا اولمق اوزره
ممالك محروسه‌مه کتوردکلری و بوندن اول یره آلوب کوتوردکلری امتعه ایچون

مصافات — bonne harmonie
وقوع بولمق — survenir, avoir lieu.
درکار اولمق — être dans l'ouvrage / être employé.
مساعده — favoriser.
تأکید — fortifier. raffermir
دلالت — moyen,
بوندن بویله — dans la suite. de plus en plus.
ایفا — observer. remplir
باعث / بادی — cause, motif
شرا — acheter.
معفو — pardonné. remis

deux parties.

56.

La Cour de France étant, depuis un temps immémorial, en amitié et en bonne intelligence avec ma Sublime Porte, et le très magnifique Empereur de France, de même que sa Cour, ayant particulièrement donné ses soins, dans les traités de paix qui sont survenus depuis peu, il a paru que quelque faveur dans certaines affaires de convenance était un moyen de fortifier l'amitié, et un sujet d'en multiplier de plus en plus les témoignages; c'est pourquoi nous voulons que doréavant les marchandises qui seront embarquées dans les ports de France, et qui viendront à notre capitale chargées sur des batiments véritablement français avec manifeste et pavillon de France, de même que celles qui seront char=gées dans notre capitale sur des batiments véritablement français, pour être portées en France, après qu'elles auront payé le droit de douane et celui de bon voyage, dit selamittisk-resmy, conformement aux capitulations anterieures, lorsque les français négociront ces sortes de marchandises avec quelqu'un, on ne puisse exiger d'eux sous quelque prétexte que ce soit le droit de Mézeterie dont l'exemption leur est pleinement accordée pour l'article de la Mézeterie seulement.

57

Comme il a été accordé aux marchands français et aux dépendans de France, de ne payer que trois pour cent de douane sur les marchandises qu'ils apporteront de leur propre pays dans les états de notre domination, non

يوزده اوچ رسم كمرك ويرملرينه مساعده اولنمغله مقدما ويريلان عهدنامهٔ همايون
موجبنجه پنبه و رشتهٔ پنبه و سختيان و بال موى وكون وايپك مقوله سندن بشقه
اوته دن برو سفينه لرينه تحميل و ممنوعاتدن ماعدا آلوب ولايتلرينه كوتورمك اوزره
كمرك امناسنك تعريفه تعبير ايلدكلرى معهود دفترلرنده تصريح اولنان اشيا و امتعه نك
دخى رسم [crossed out] كمركلرى عهدنامهٔ همايون موجبنجه ادا اولندقده وضع و تشخين اولنمغه
تعرض اولنميه

وانجق تجارى عهدنامهٔ همايون موجبنجه يوزده اوچ كمركلرينى كمرك امناسنه ادا و معتاد
اوزره ادا تذكره سنى اخذ و ارائت ايلدكلرنده معتبر اولوب تكرار رسم كمرك طلب اولنميه
وكمرك امناسنك بعضيلرى طمعلرندن ناشى صورتا يوزده اوچ و معنا اكثرا ازدياد
اخذندن خالى اولمدقلرى و امتعه نك [crossed out] قيمتلرنده دخى تفاوت وقوعى دركار اولديغنه
بناءً استانبول كمركنك تعريفه تعبير اولنان دفترنده چوقه اجناسنك وكذلك بعض
اسكله لرده وحلبده اولان تعريفه لرده مذكور امتعه نك كمركلرى يوزده اوچرى تجاوز
ايلديكى انها اولنمغله فيما بعد كتوردكلرى چوقه نك كمركى عهدنامهٔ همايون موجبنجه يوزده

تشخين	Charger.
ارائت	Montrer.
طمع	avidité.
صورتا	En apparence.
معنى	reellement
ازدياد	davantage
خالى اولمق	cessee
تفاوت	Difference
وقوعى	avoir lieu. incident.
اجناسى	les diverses especes de qualités
تجاوز ايلمك	exceder.

plus que sur celles qu'ils emportent d'ici dans leur pays : quoique, dans les précédentes Capitulations, on n'ait compris que les cotons en laine, cotons filés, maroquins, cire, cuirs et soiries, nous voulons qu'indépendamment de ces marchandises, ils puissent en payant la douane, suivant les Capitulations Impériales, charger sans opposition toutes celles qu'ils ont coutume de charger pour leur pays, et qui, pour cet effet, sont spécifiées dans le Tarif but(?) du douanier, à l'exception toutefois de celles qui sont prohibées.

58.

Les marchands français, après avoir payé la douane aux douaniers, à raison de trois pour cent, conformément aux Capitulations, et après avoir pris suivant l'usage, l'acquit dit Eda-tessherési, lorsqu'ils le produiront, il y sera fait honneur, et l'on ne pourra leur demander une seconde douane. Et attendu qu'il nous aurait été représenté que certains douaniers, porté par leur esprit d'avidité, n'exigent en apparence que trois pour cent, tandis qu'ils en perçoivent réellement davantage, et que, par la différence qui existe dans l'appréciation des marchandises il se trouve que sur les diverses qualités de draps, insérées dans le tarif de la douane de Constantinople, de même que dans les tarifs de quelques échelles et notamment dans celle d'Alep, la douane excède trois pour cent ; pour faire cesser toute discussion à cet égard, il sera permis de redresser les Tarifs, de façon que la douane des draps

اوجرى تجاوز ايتمك اوزره و قطع نزاع ايچون تعريفه‌لر تصحيح اولنمق جايز اوله و كتوردكلرى
اشيالرينى دخى دولت عليه‌م رعاياسندن و تجارندن ديلدكلرينه بيع و فروخت ايلمك
مراد ايلدكلرنده بن آلورم ديو آخرلر تعرض و نزاع ايلميه‌لر

فرانچه تجارينك كرك فرانچه و كرك تونس طرفلرندن كتوردكلرى فسى ازميره داخل اولدقده
ازمير ميوه كمركى امينى فسلرك كمركنى بن آلورم ديو هربار نزاع ايدرايمش بو مادّه برحسن
قالبه افراغ اولنمق لازم كلمكله فيما بعد فرانچه تجارينك كتوردكلرى فسى مادامكه ازميرده
فروخت اولنميه امين مذكور طرفندن كمرك مطالبه اولنميه و اكر ذكر اولنان فسى انده
فروخت اولنور ايسه بر وجه معتاد رسم كمركى امين مزبور طرفندن آلنه و اكر سالف
الذكر فسى استانه‌يه كلور ايسه بيوك كمرك امميننه معتاد اوزره رسم كمركى
ادا اولنه

فرانچه تجارى ممنوعاتدن ماعدا تجارته متعلق اشيالرى ايله ممالك محروسه‌مدن برًّا و
بحرًا و كذلك طونه ايله نهرًا دوستلق اثناسنده مسقو و اودى و غيرى مملكتلره
كيدوب و ذكر اولنان يرلدن ممالك محروسه‌مه كتوروب بيع و شرا ايلدكلرى اثناده ساير

تصحيح ايتمك — redresser
قالب — forme. moule
افراغ ايتمك — Verser. Fondre / Verser.
طونه — Danube.

124

que l'on apportera à l'avenir, ne puisse exceder les trois pour cent, Conformément aux Capitulations impériales; et lorsqu'ils voudront vendre les marchandises qu'ils auront apportées, à tels de nos sujets et marchands de notre empire qu'ils jugeront à propos, personne autre ne pourra les inquieter ni quereler, sous prétexte de vouloir les acheter de préférence

59

Lorsque les fess ou bonnets que les négocians français apportent de France où de Tunis, arrivent à Smyrne, le douanier de la douane des fruits de Smyrne forme toujours des contestations à ce sujet, prétendant que c'est lui qui est l'exacteur de la douane des fes; étant donc nécessaire de mettre cet article dans une bonne forme, nous voulons qu'à l'avenir le dit douanier ne puisse exiger la douane des fes que les négocians français apporteront; lorsqu'ils ne le vendront pas à Smyrne; et en cas qu'ils s'y vendissent, le droit de douane sur ces bonnets sera, selon l'usage exigé par le dit douanier, et s'ils viennent à Constantinople, le droit de douane en sera payé, selon l'usage, au grand douanier.

60.

Les marchands français voulant porter, en temps de paix, des marchandises non prohibées, dans les états de mon empire, par terre où par mer, de même que par les rivières du Danube et du Tanaïs, dans les états de Moscovie ~~ou de~~ Russie et autres pays, et en apporter dans mes états, des qu'ils auront payé la douane et les autres droits, quelqu'ils soient

تعرّض	molester.
صلاحيت	Probité. Raison.
ادّعا	Prétention
مراد ايتمك	Passer.
عوايد	revenus, Droits plu.

مستأمن طايفه سندن ويريله كلان تمرك ورسوم هرنه ايسه بونلرك طرفندن دخى
ادا اولندقده بيوجه مداخله اولنميه

اصحاب اغراضدن بعضيلرى فرانچه تجارينه خلاف عهدنامه تعرّض مراد ايدوب
واجرا ايده مدكلرندن فاشى تجّار مرقومه نك تجارتلرينه خلل ويرمليچون وقت
وقت بلك صلاحيت سمسارلرينه تعدّى ايلدكلرى انها اولنمغله فرانچه تجارينك
مصالحى ايچون تجّار بيننده وارووب كلان سمسارلره بر درلو تعدّى اولنميوب استعمال
ايلدكلرى سمسارلرنه ملّتدن اولور ايسه لمسنه جبراً ممانعت ومداخله ايلميه
ويهودى طايفه سندن وسايرلردن بعضيلرى سمسارلغه وارث اولمق
ادّعاسنده اولدقلرنده فرانچه تجّارى ديلدكلرى كمسنه لرى استخدام ايدوب
وخدمتنده بولنانلر طرد وياخود مُرد اولدقلرنده يرلرينه كلنلردن خلاف معتاد
كِدك وحصّه طلب ايلميه لر وخلافنه حركت ايدنلرك حقلرندن كلنه
فرانچه سفاينه تجارته متعلق تحميل اولنان اشيادن فرانچه ايلچيلرينه وقونسلوسلرينه
قونسولات رسمى وبايلاج تعبير اولنان عوايد ادا اولنمسى ايچون بوندن اقدم عقد

comme les paient les autres nations franques, lorsqu'ils feront ce commerce, il ne leur sera fait sans raison aucune opposition.

61.

Ayant été représenté que certains envieux et vindicatifs, voulant molester les négocians Français contre les Capitulations, et ne pouvant pas exécuter leur dessein, attaquent de tems en tems sans raison, et inquiètent leurs censaux pour troubler le commerce des dits négocians; nous voulons qu'à l'avenir les censaux qui vont et viennent parmi les marchands, pour les affaires des dits négocians, ne soient inquiétés en aucune façon, et que, de quelque nation que soient les censaux dont ils se servent, on ne puisse leur faire violence ni les empêcher de les servir. Si certains de la nation Juive et autres prétendent d'hériter de l'emploi de censal, les marchands Français se serviront de telles personnes qu'ils voudront; et lorsque ceux qui se trouveront à leur service seront chassés ou viendront à mourir on ne pourra rien exiger ni prétendre de ceux qui leur succéderont, sous prétexte d'un droit de retenue nommé gbedith, ou d'une portion dans les censeries, et l'on châtira ceux qui agiront contre la teneur de cette disposition.

62.

Bien qu'il soit expressément porté, par les articles précédens, que les droits de Consulat et de tailage seront payés aux Ambassadeurs et aux Consuls de France, sur les marchandises qui seront chargées sur les batimens

اولنان موادده اگرچه تصریح اولنمشدر لکن بو خصوصده دولت علیه‌م تجارندن و رعایاسندن
رسم مرقومك اداسنه تعلل و معارضه اولندیغی انها اولنمغله دولت علیه‌م تجاری
و رعایاسی طرفلرندن فرانچه سفاینه تجارته متعلق تحمیل اولنوب گمرك آلنه گلان اشیادن
حین مقاوله‌ده نول سفینه داخل اولیانلرینك بر موجب عهدنامه قونسولات رسمی
ادا اولنمدقچه اشیای مرقومه گمرکدن اخراج اولنمامق اوزره مؤکد امر و تنبیه اولنه
ممالك محروسه‌مده میوه مقوله‌سنك کثرتی اولمغله قورو یمش انواعنك کثرتی سنه‌لرده
سنه‌ده بر دفعه فرانچه دولتندن ایکی یا اوچ قطعه سفاینی گلوب ذکر اولنان میوه‌دن
یعنی انجیر و قورو اوزم و فندق و الکامافند (raisemiller) میوه انواعندن هرنه ایسه اشترا و
گمرکلرینی عهدنامهٔ همایون موجبنجه ادا و بعده سفاین مذکوره‌یه تحمیل و نقل اولنملرینه
ممانعت اولنمیه فرانچه سفاینی قبرس جزیره‌سندن و دولت علیه‌مده اولان سایر
اسکله‌لردن مسلمین الدیغی اوزره توز اشترا و تحمیل ایلمك مراد ایلدکلرنده حکام و
ولاة و قضات و سایر ضابطاندن ممانعت اولنمیوب بوندن اقدم ویریلان و بو دفعه
تجدید اولنان عهدنامهٔ همایونم موجبنجه محمی قلنه‌لر

تعلل — Prétexte. difficulté
معارضه — contestation. opposition
حین — temps
مقاوله — faire un accord
nolissement
contrain
اخراج — sortir. retirer
مؤکد — redoublé. rigoureux
تنبیه — ordre. défense
محمی — Protégé

français. Cependant comme il a été représenté que ce point rencontre de difficulté de la part des marchands et des raïas sujets de notre ~~Sublime Porte~~ empire nous ordonnons que lorsque les marchands et raïas sujets de notre Sublime Porte chargeront sur des batimens français des marchandises sujettes à la douane, il soit donné des ordres rigoureux pour que les marchandises dont le droit de Consulat n'aura pas été compris dans le nolis lors du nolissement ne soient point retirées de la douane à moins qu'au préalable le dit droit de consulat n'ait été payé conformement aux Capitulations.

63.

Comme l'Empire Ottoman abonde en fruits, il pourra venir de France une fois l'année, dans les années d'abondance des fruits secs, deux ou trois batimens, pour acheter et charger de ces fruits, comme figues, raisins secs, noisettes et autres fruits semblables; Et après que la douane en aura été payée conformement aux Capitulations Imperiales, on ne mettera aucune opposition au chargement ni à l'exportation de cette marchandise.

Il sera aussi permis aux batimens français d'acheter et de charger du sel dans l'île de Chypre et dans les autres échelles de notre Empire, de la même manière que les musulmans y en prennent, sans que nos commandants, gouverneurs, Cadis et autres officiers puissent les en empêcher, voulant qu'ils soient protégés conformement à mes anciennes Capitulations à présent renouvelées.

اعلان كاغدى	attestation
كزمك	aller et venir
اعانت	assistance.
معاونت ايتمك	aider. assister
سكه	monnaie.
تبديل ايتمك	changer échanger
جرم	crime. déli-

فرانچه تجارى و انكا تابع اولنلر فرانچه ايلچيلرينك و قونسلوسلرينك اعلان كاغدى
اوزده يدلرينه اولدقلرى مرور نامه لر ايله يوروييوب و امنيت و راحتلرى ايچون قاعدهٔ
مملكت اوزده كسوه كيوب ممالك محروسه مده تجار و كسب ايلدكلرنده او معوله كندو
حاللريله كزنلر جزيه و ساير تكاليف ايله رنجيده اولنميوب و عهدنامهٔ همايون موجبنجه كمركه
متعلق اشيالرى اولور ايسه بر وجه معتاد كمرك رسمنى دخى ويردكلرنده مرور و عبورلرنده
ولات و حكام و ضابطان مانع اوليه لر و بر وجه محرر يدلرينه ويريلان اعلان كاغدلرينك
مفهومى اوزده اقتضا ايدن يول كاغدلرى كندولرينه ويريلوب و امنيتلرى خصوصنه
ممكن اولدن اعانت ايله معاونت اولنه لر

فرانچه تجارينك و بيراغى آلتنده اولنلرك ممالك محروسه مه كتوردكلرى و آلوب كوتوردكلرى
آلتون و كمش سكه دن رسم و كمرك النميوب و يدلرنده اولدن سكه لرينى دولت عليه مك
سكه سيله تبديل ايلمكه جبر اولنميه لر

فرانچه لودن و بيراغلرى آلتنده اولنلردن برى قاتل اولوب و ياخود بر غيرى جرم ايدوب
و شريعت شريفه طرفندن رويت اولنمق مراد اولندقده دولت عليه مك قضات

64.

Les Marchands français et autres dépendans de la france pouront voyager avec les passe-ports qu'ils auront pris, sur les attestations des ambassadeurs ou des Consuls de france; et pour leur sûreté et commodité, ils pourront s'habiller suivant l'usage du pays, et faire leurs affaires dans mes états, sans que ces sortes de voyageurs, se tenant dans les bornes de leur devoir, puissent être inquietés pour le tribut nommé Kharatch, ni pour aucun autre impôt; et lorsque conformément aux Capitulations Imperiales, ils auront des effets sujets à la douane, après en avoir payé le droit suivant l'usage, les Pachas, Cadis et autres officiers ne s'opposeront point à leur passage; Et de la façon ci dessus mentionnée, il leur sera fourni des passeports en conformité des attestations dont ils se seront munis, leur accordant toute l'assistance possible, par rapport à leur sûreté.

65

Les Négocians français et les protégés de france ne paieront ni droit de douane, sur les monnaies d'or et d'argent qu'ils apportent dans nos états, de même que pour celles qu'ils emporteront; et on ne les forcera point de convertir leurs monnaies en monnaie de mon Empire.

66.

Si un français ou un protegé français connaittait quelque meurtre ou quelqu'autre crime, et qu'on voulut que la Justice en prit connaissance, Les Juges de mon Empire, et les officiers ne pourront y procéder qu'en

127

مواجهه	Presense
تفتیش	examen.
تفحص	information recherche.
میری	trésor public
مشعر	qui indique
متأهل	marié.
بکار	non marié.
اهل حرفت	artisan
ملاح	matelot
ثابت	constant – constaté
متحقق	vérifié.

وضابطانی بوکونه اولان دعوای بولندقلری محلده ایلچیلرینک ویاخود قونسلوسلرینک
ویا وکیللرینک مواجهه لرنده استماع وشرع شریفه ویدلرینه ویریلان عهدنامهٔ
همایونه مغایر اولمامق ایچون طرفیندن دقت ایله تفتیش وتفحص اولنه
طرف میریدن ویاخود دولت علیه مه تابع تجار وسایره دن فرانسز اوزرینه تحریر
اولنمش پولیچه تعبیر اولنان کاغدلر کلوب اوزرینه تحریر اولنمش فرانچه لو وانلره تابع
اولان کمسنه لر قبول ایلمدکلری حالده بی وجه شرعی اداسنه جبر اولنمیه لر وذکر
اولنان پولیچه قبول اولنمدیغنی مشعر کاغد ویریلوب پولیچه کاغدینی ویرندن اقچه سنی
طلب وتحصیلنه دولت علیه مده اولان ایلچی وکذلک اول محلده بولنان قونسلوسی ممکن
مرتبه سعی ایلیه
فرانچه لودن ممالک محروسه مده متمکن اولنلر اکر متأهل واکر بکار دکیلر ایسه جزیه
مطالبه سیله رنجیده اولنمیه لر
فرانچه تاجرلرندن واهل حرفت وضابطلرندن وملاحلرندن بری اسلامه کلوب کندو
متاعندن غیری یدنده فرانچه لوه تابع اولنلرك اشیاسی اولدیغی ثابت ومتحقق

présence de l'Ambassadeur et des Consuls ou de leurs substituts, dans les endroits où ils se trouveront; et afin qu'il ne se passe rien de contraire à la noble justice ni aux Capitulations impériales, il sera procédé de part et d'autre avec attention, aux perquisitions et recherches nécessaires.

128

67.

Lorsque notre Miry ou quelqu'un de nos sujets, marchand ou autre tirent une lettre de change sur un français, si celui sur qui elle est tirée ou les personnes qui en dépendent ne les acceptent pas, on ne pourra sans cause légitime les contraindre au paiement de ces lettres, et l'on en exigera seulement une lettre de refus, pour agir en conséquence contre le tireur, et l'ambassadeur, de même que les consuls se donneront tous les mouvemens possibles pour en procurer le remboursement.

68.

Les français qui sont établis dans nos états, soit mariés, soit non mariés, quels qu'ils soient, ne seront point inquiétés par la demande du tribut nommé Kharatch.

69.

Si un français, marchand, artisan, officier ou matelot, embrasse la religion musulmane, et qu'il soit vérifié et prouvé qu'outre ses propres marchandises il a entre ses mains des effets appartenant à des dépendans

اولور ایسه اول کونه اشیا اصحابنه ویرلمک اوزره بولندیغی محلّده اولان ایلچیلرینه

و قونسلوسلرینه و بولنمدقلری محلّده سندلریله واران ادملرینه دفع و تسلیم ایتدیریله

فرانچه تجارندن بری بر طرفه عزیمت ایلمک مراد ایدوب دینی ایچون ایلچیلری ویا قونسلوسلری

اکا کفیل اولدقده ادای دینی ایله دیو بولندن آلیقونلمیه و کندولردن درت بیک اقچه دن

زیاده اولان دعوی معتاد اوزره و عهدنامهٔ همایون موجبنجه آستانهٔ سعادته حواله اولنه

طرف محاکمدن و دولت علیه‌م ضابطانی جانبلرندن و اهل عرف طایفه سندن فرانچه لو

اولنلرک ساکن اولدقلری خانه یه بلا موجب جبراً دخول اولنمیوب خانه سنه دخوله

حاجت مسّ ایلدیکی حالده ایلچی و قونسلوسی بولنان یرلرده انلره اخبار و طرفلرندن

تعیین اولنان آدملر ایله اولدیغی محلّه واریلوب بو خصوصده خلافنه حرکت ایدر بولنور

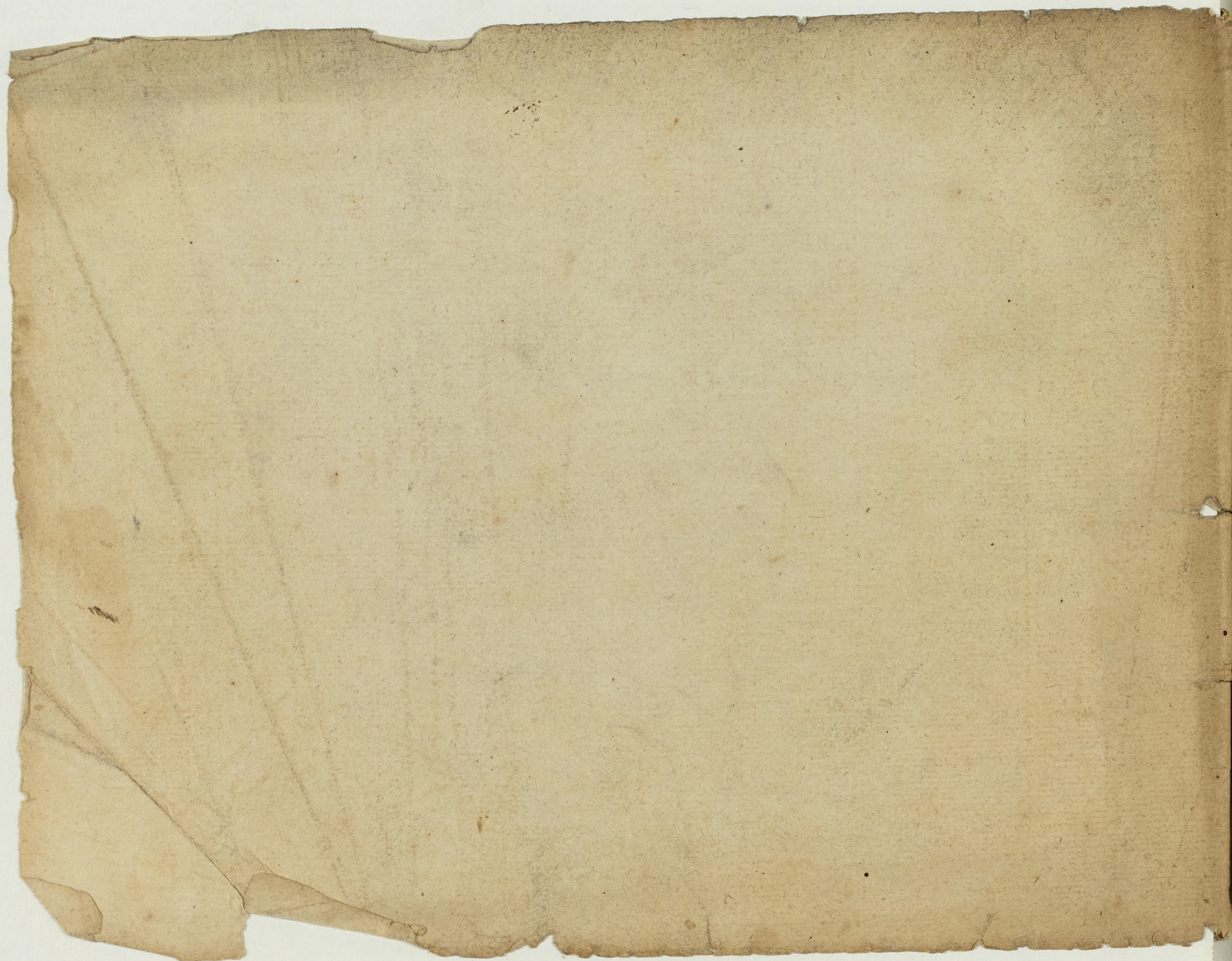
ایسه بعد التحقق تأدیب اولنه

فرانچه تجاری ایله آخرک بیننده وقوع بولوب بر دفعه شرعله فصل و حکم و حجّت اولنمش

ماده لرینک ولات و قضات و سایر ضابطان طرفلرندن تکرار استماع و فصل اولنمیه

سند	Pièces justificatives
کفیل	caution
آلیقومق	retenir. relarder
محاکم	محکمت Plu de tribunal
اهل عرف	officier de justice
تأدیب ایتمک	punir
حجّت ایتمک	Juger
مسّ	apparaitre nécessaire

موسيو

Beuscher Jeune

130

10e Cahier

1849.

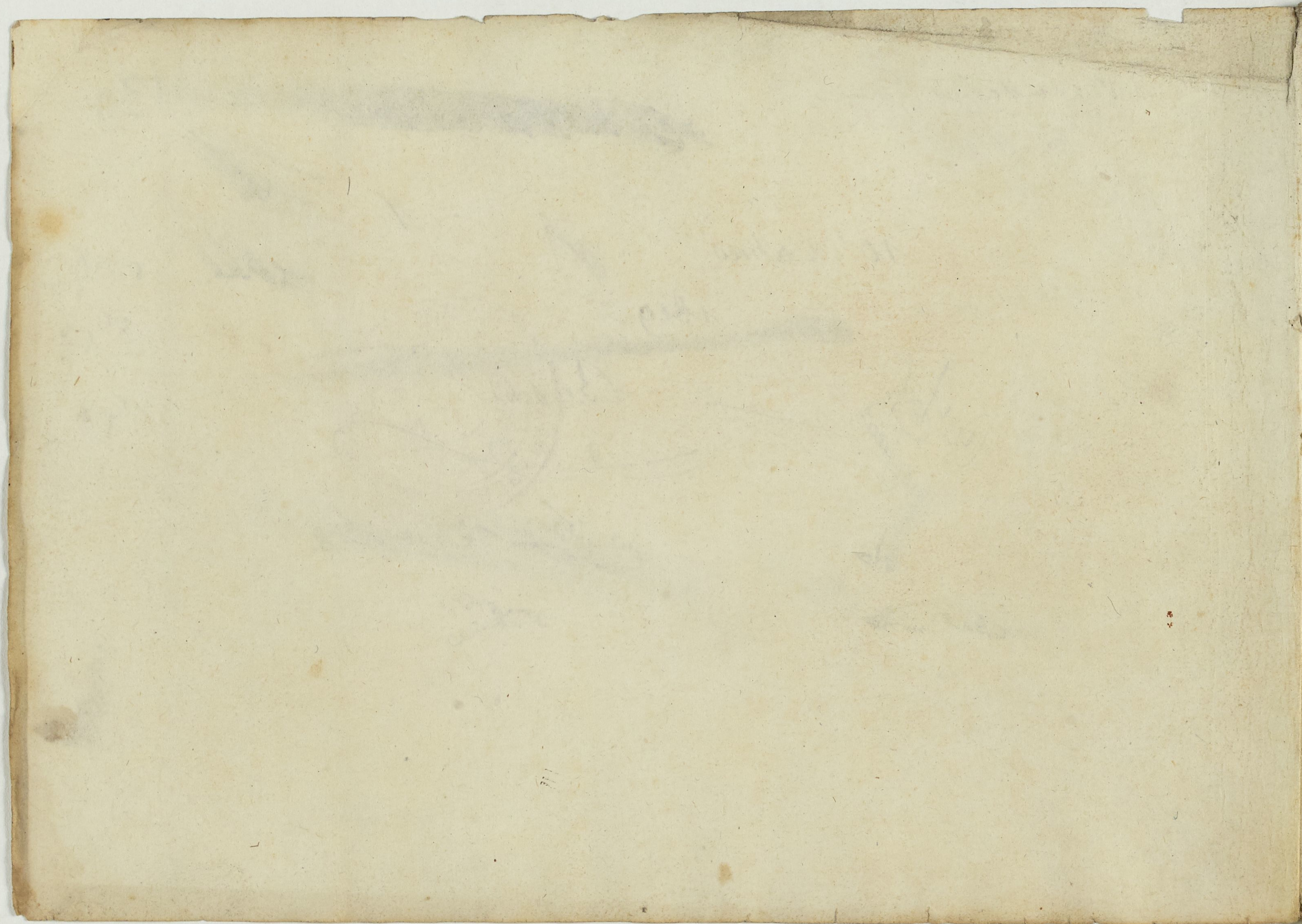
Beuscher

بو كتاب بوشر افندينكدر

حلمی افندی

des français, ces sortes d'effets seront consignés à l'Ambassadeur ou aux Consuls, dans les endroits où il y en aura, pour être ensuite remis aux propriétaires; Et dans les endroits où il n'y aura ni Consul ni Ambassadeur, ces effets seront consignés aux personnes qu'ils enverront de leur part avec des pièces justificatives.

70.

Si un marchand français, voulant partir pour quelqu'endroit, l'Ambassadeur ou les Consuls se rendent sa caution, on ne pourra retarder son voyage sous prétexte de lui faire payer ses dettes; et les procès qui les concernent excédant quatre mille aspres seront renvoyés à ma Sublime Porte, selon l'usage et conformément aux Capitulations Impériales.

71.

Les gens de justice et les Officiers de ma Sublime Porte, de même que les gens d'épée, ne pourront, sans nécessité, entrer par force dans une maison habitée par un français; Et lorsque le cas requerra d'y entrer, on en avertira l'Ambassadeur ou le Consul, dans les endroits où il y en aura, et l'on se transportera dans les endroits en question, avec les personnes qui auront été commises de leur part; et si quelqu'un contrevient à cette disposition, il sera châtié.

72.

Comme il aurait été représenté que les Pachas, Cadis et autres Officiers voulaient quelquefois revoir et juger de nouveau des affaires survenues entre les Négocians français et d'autres personnes, quoique ces affaires eussent

خصوصی اراده و بالدفعات واقع اولوب بو تقدیرجه اوکونه فصل اولنان دعوادن
امینتلری اولمدیغندن ماعدا بر محلده فصل اولنان دعوانک ینه اول محلده خلافنه
حکم اولنور ایمش دیو انها اولنمغله بر وجه محرر فرانچه تجاری ایله اخرک بیننده ظهور
ایدوب بر دفعه شرعله فصل و حکم و حجت اولنمش دعوی اول محلده کوزلمیوب و
تکرار رؤیت اولنمق استدعا اولنور ایسه فرانچه ایلچیسنه اخبار اولنمقسزین
و ایلچی موی الیهک قونسلوسدن و مدعی علیهدن جوابی و کیفیت احوالک
صحتی خبری کلمکسزین ادعا و مدعی علیهی احضار ایچون امر شریف ویرلمیوب و
مباشر و چاوش دخی کوندرلمیوب اوکونه خصوص استفهام و اعلام اولنمغه وفا
ایده جک وقت تعیین اولنمق جایز اوله و بو کونه دعوانک تکرار استماعی فرمان
اولنور ایسه در علیه مده رؤیت و قطع و خسم اولنمسنه دقت اولنوب و بو بابده
فرانچه لویه تابع اولنلرک بالنفس کلملری و یاخود یرلرینه وکیل شرعی نصب ایلملری
جایز اوله و دولت علیه مه تابع اولنلر فرانچه لو ایله دعوای صددینده اولدقلرنده

بو تقدیرجه — *Dans cet état de chose. de sorte que.*
صحت — *Vérité*
احضار ایتمک — *faire comparaître*
استفهام — *Prendre des informations*
وفا ایتمک — *Suffir*
خسم — *séparer. terminer*
نصب — *constituer*
صدد — *intention. dessin.*

déja été jugés et terminés juridiquement et par hudjet, et même que le cas était souvent arrivé; de sorte que non seulement il n'y avait point pour eux de sureté dans un procès déja décidé, mais même qu'il inter=
=venait dans un même lieu, des jugemens contradictoires à des sentences déja rendues; Nous voulons que dans le cas spécifié ci-dessus, les procès qui surviendront entre les françois et d'autres personnes, ayant été une fois vus et terminés juridiquement et par hudjet, ne puissent plus être revus; et que si l'on requiert une revision de ces procès, on ne puisse donner de commandement pour faire comparaître les parties, ni expédier commissaires ni huissiers, qu'au préalable il n'en ait été donné connoissance à l'Ambassadeur de france et qu'il ne soit venu de la part du Consul et du défendeur, une réponse avec des informations sur ces sortes d'affaires.

Enfin s'il émane quelque commandement pour revoir un procès de cette nature, on aura soin qu'il soit vu, décidé et terminé à ma Sublime Porte; et dans ce cas il sera permis à ceux qui sont dépendans de la france, de comparaître en personne, ou de constituer à leur place un procureur juridiquement autorisé; et lorsque les dépendans de ma Sublime Porte voudront intenter procès à quelque

مدعیلرك شرعی سندات و تمسكاتلری اولمدقجه دعوالری استماع اولنمیه

ظهور ایدن دعوی ایچون خرج و صرف اولنان اخضاریه و رسوم عادیه دعوا
مشروع و ادعایه صلاحیتی معلوم اولان کمسنه دن اخذ و استیفا اولندیغی
حالده دعوایه صلاحیتی اولمیان اشرا (معوله) اویله بلا مصرف ادعا و افترادن
خالی اولمازلر دیو ایراد اولنمغله فیمابعد ذکر اولنان خرج و مصرف بلا صلاحیت
و بلا وجه شرعی دعوی ایدوب خلاف شرع حرکت و تعدی یه جسارت ایدنلك
طرفندن اخذ و استیفا اولنمغه رخصت ویرلمك جایز اولیوب ولكن فرانچه لو و
انلره تابع اولنلرك دولت علیه یه تابع کمسنه لره و رعایاسنه واقع اولان
آلهجقلری دعوی اولندقده حکم اولنوب حاصل اولان اقچه لرندن خرج محکمه لری
و کذلك مباشریه و اخضاریه لری دخی عهدنامه قدیمه موجبنجه یوز غروشده
ایکیشر غروشی النوب زیاده طلبیله رنجیده اولنمیه لر
دولت علیه یه مال معتاد اوزره اسكله لرینه فرانچه سفاینی یناشدقلرنده دوستلق

اخضاریه — droit pour faire comparaître.
عادی — accoutumé.
مشروع — conforme à la justice
صلاحیت — Integrité. bon droit
استیفا ایتمك — payer entièrement
شریر اشرا — Plu. de méchant
افترا — calomnie. avance
جسارت — audace
یناشمق — aborder.

français, si le demandeur n'est muni de titres juridiques ou de billets, leur procès ne sera point écouté.

73.

On nous aurait aussi représenté que, dans les procès qui surviennent, les dépenses qui se font pour faire comparaître les parties et les autres droits conforme à la justice, étant supportés par celui qui a le bon droit, et les avanistes qui intentent injustement des procès n'étant soumis à aucun frais, sont invités par là à faire toujours de nouvelles avanies; sur quoi nous voulons qu'à l'avenir il soit permis de faire supporter les susdits dépenses et frais par ceux qui oseront intenter, contre la justice, un procès dans lequel ils n'auront aucun droit; Mais lorsque les français ou les dépendans de la France poursuivront juridiquement des sujets ou des dépendans de ma Sublime Porte, en recouvrement de quelques sommes dues, on n'exigera d'eux pour droit de justice ou Mehkémé, de commissaire ou Mubach-irié, d'assignations ou Ihzarié, que deux pour cent sur le montant de la somme recouvrée par sentence, conformément aux anciennes capitulations et on ne les molestera point par des prétentions plus considérables.

74.

Les bâtimens français qui, selon l'usage, aborderont dans les ports de

معامله اولنوب یالکز کفاف نفسی ایچون ماکولات و مشروباتلرینی اقچه لریله
آلوب بو معقوله اولان ماکولات و مطبخ ذخایرینک بیع و شراسنه و تحمیل اولنمسنه
ممانعت اولنمیوب و بو بابده رسم و ویرکو دخی طلب اولنمیه

دولت علیه مک بالجمله اسکله و لیمان و سواحلنده فرانچه سفاینی قپودانلری
و دیگرلری اقتضا حسبیله سفینه لرینی یاغلمق و قلفات و تعمیر ایتمک لازم
کلدکده قلفات و تعمیر ایچون صرف اولنه جق روغن و زفت و قطران قلفات لوازمه سنی
و عمله یی اقچه لریله آلملرینه و طوتملرینه ضابطان طرفلرندن ممانعت اولنمیه و ممالک
محروسه مه کلان فرانچه سفاینندن برینک ادَوَاتنه آفتْ اصابت ایدر ایسه
انجق او سفینه ایچون دیرک و سرن و لنکر و خلط (cordages) و یلکن بزی و دیرک کراسته سنی
دخی اقچه لریله آلمغه رخصت ویریلوب بو خصوصلر ایچون ویرکو طلب اولنمیه و فرانچه
سفاینی وارد قلری اسکله لرده ملتزم و متسلّم و سایر ضابطان و جزیه دارلر
طرفندن جزیه بهانه سیله آلیقونیلوب یولجیلرینی تعیین اولنان محلّه کوتوره لرکی
دولتلرنده جزیه کذار رعایا بولنور ایسه انلر دخی اداسی لازم کلان جزیه لرینی شروطی

معامله ایتمک — Traiter.
یاغلمق — graisser. donner du suif
تعمیر ایتمک — réparer.
صرف ایتمک — employer.
روغن — Suif.
زفت — Poix.
ادوات — agrès.
افت — malheur.
اصابت — atteindre arriver.
سرن — Vergue / Antenne.
دیرک کراسته — Materiaux pour les mats
ملتزم — Fermier.
متسلم — lieutenant de Pacha
الیقومق — retenir.

mon Empire seront traités amicalement, et y acheteront avec leur argent leur simple nécessaire, pour leur boire et leur manger; et l'on n'empêchera ni l'achat et la vente ni le transport des dites provisions, tant de bouche que pour la cuisine, sur lesquelles on n'exigera ni droits ni donative.

75.

Dans toutes les Echelles, ports, côtes de mon Empire, lorsque les capitaines ou patrons des bâtimens français auront besoin de faire calfater, donner le suif et radouber leurs bâtimens, les Commandans n'empêcheront point qu'il leur soit fourni pour leur argent, la quantité de suif, goudron, poix et ouvriers qui leur seront nécessaires; et s'il arrive que, par quelque malheur, un bâtiment français vienne à manquer d'agrès, il sera permis seulement pour ce bâtiment, d'acheter mâts, ancres, voiles et matériaux pour les mâts, sans que pour ces articles il soit exigé aucune donative. Et lorsque les bâtimens français se trouveront dans quelqu'Echelle, les fermiers, Mussellems, et autres officiers de même que les Kharatchis, ne pourront les retenir, sous prétexte de vouloir exiger le Kharatch de leurs passagers qu'il leur sera libre de conduire à leur destination; Et s'il se trouve dans le bâtiment des Raïas sujets au Kharatch, ils le paieront au di-

وسیله moyen. occasion
غدر faute. tort.
استیجار noliser
اجرت loyer.
تعلل ایتمك faire difficulté
تسمیه ایتمك nommer.
فعلا Par voies de fait

اوزده محلنه ویروب بو وسیله ایله جانب میری یه غدر اولنمیه

دولت علیه مك اهل اسلام و رعایای ممالك محروسه م اسكله فرنك بریسندن

آخر اسكله یه نقل ایلمك ایچون فرانچه سفاییننه تجارته متعلق اشیا وضع ایلدكله

ممانعت اولنمیه لكن دولت علیه یه تابع اولنلر بعض فرانچه سفاینی استیجار

ایلدكلرنده وقت وقت اثنای راهده ذكر اولنان سفینه ی ترك ایدوب وقول

وشرط اولنان اجرتی ویرمكده تعلل ایتدكلری دخی انها اولنمغله بو مقوله استیجار

اولنان سفاینی بلا عذر شرعی اثنای راهده مستاجرلری ترك ایدرلر ایسه سفاینك

قپودانلری ایله اجاره صحیحه دن باتمتك تسمیه اولنوب قول سفینه تعبیر اولنان

اجرت مسماتك بالتمام ادا اولنمسی قضات وسایر ضابطان طرفلرنه امر و

تنبیه اولنه

ولات وحكام وقضات و كمرك امنای و ویودكان ومتسلملر وضابطان

واعیان ولایت و ایشی ادری وسایرلردن عهد نامه همایونه مغایر حركت

اولنمیوب وطرفیندن خلاف عهد نامه همایون قولا و فعلا تعدی ایدر اولور

lieu, ainsi qu'il est de droit, afin qu'à cette occasion il ne soit point fait de tort au fisc.

76.

Lorsque les Musulmans ou les Raïas, sujets de ma Sublime Porte, chargeront des marchandises sur des batimens françois pour les transporter d'une échelle de mon Empire à une autre, il n'y sera porté aucun empêchement; Et comme il nous a été représenté que les Sujets de notre Sublime Porte qui nolisent de ces batimens, les quittent quelquefois pendant la route et font difficulté de payer le nolis dont ils sont convenus; si, sans aucune raison légitime, ces sortes de nolisataires viennent à quitter en route les batimens nolisés, il sera ordonné et prescrit aux Cadis et autres Commandans de faire payer en entier le nolis des dits batimens ainsi qu'il en aura été convenu par le Temessuk ou contrat comme faisant un loyer formel.

77.

Les Gouverneurs, Commandans, Cadis, douaniers, Vaivodes, Musselems, officiers, Gens notables du pays, gens d'affaires et autres, ne contreviendront en aucune façon aux capitulations Impériales; et si de part et d'autre on y contrevient en molestant quelqu'un, soit par paroles, soit par voies de fait

الاطلاع	la connaissance parfaite.	ایسه فرانچه لو اولنلرك قونسلوسلری وضابطلری عهدنامهٔ همایون موجبنجه
قضارا	Par accident	مقرلرندن کلدکلری کبی دولت علیّه‌یه تابع اولنلردن ظهور ایدن تعدّیات دخی
معاونت	assistance	فرانچه ایلچیلری و قونسلوسلری جانبندن عرض اولندقده حقیقتنه بعد تحصیل الاطلاع
چکدری	Galère	اقتضاسنه کوره اومقوله‌لرك مقرلرندن کلمسی اوزره امر و فرمان صدوری جایز اوله

دولت علیه‌نك سواحلنه فرانچه سفاینندن بری واروب قضارا قره‌یه دوشر
ایسه اشیاسنی تخلیصی ایچون هر وجهله معاونت اولنه و قره‌یه دوشن سفینه
تعمیر اولنمسی ممکن اولدقده یاخود بر آخر سفینه‌یه تخلیص اولنان اشیاسنی تعیین
اولنان محلّه کوتورمك ایچون تحمیل ایلدکده مادامکه اول محلّده بیع و شرا ایتمیه کمرك
ویردرلو رسم طلب اولنمیه

قپودان پاشا ومیری قالیونلر قپودانلری وچکدری بکلری و فرقته قپودانلری و
سایر دولت علیّه‌نك سفاینی و باخصوص مصر اسکندریه‌سنه تجارت ایدن سفاینی
فرانچه سفاینی خلاف عهدنامهٔ همایون یوللرندن آلیقومیوب و دخل و تعرّض ایتمیوب

De même que les Français seront châtiés par leur Consul, ou superieur, conformément aux Capitulations, il sera aussi donné des ordres, suivant l'exigence des cas, pour punir les sujets de notre Sublime Porte, des vexations qu'ils auraient commises, sur les ~~reprimand~~ representations qui en seraient faites par l'Ambassadeur et les Consuls, après que le fait aura été bien avéré.

78.

Si, par un malheur, quelques batimens Français venaient à échouer sur les côtes de mon Empire, il leur sera donné toute sorte de secours pour le recouvrement de leurs effets; et si le bâtiment naufragé peut être réparé, ou que la marchandise sauvée soit chargée sur un autre bâtiment, pour être transportée au lieu de sa destination, pourvu que ces marchandises ne soient point négociées sur les lieux, on ne pourra exiger, sur les dites marchandises, ni de douane ni aucun droit.

79.

Outre que le Capitan-pacha, les Capitaines de nos vaisseaux de guerre, les Beys de galères, les Commandans de galiotes et les autres batimens de ~~ma~~ notre Sublime Porte, et notamment ceux qui font le commerce d'Alexandrie, ne pourront détenir ni inquieter les batimens français contre

معامله Procédé
نیت Intention
عجالةً Promptement
ایندرمك faire descendre

بر درلو بهانه ایله جبراً هدیه طلب اولنمیه جغندن بشقه فرانچه لونك كرك جنك
كرك تجار
سفاینه دوی دریاده راست كلدكلرنده بر معتاد قدیم طرفیندن دوستلق ه
معامله‌ی اظهار اولنه

میری قالیونلر وچكدیرلر وسایر سفاین سلطانیه‌نی فرانچه لونك تجار سفینه‌لری
كوردكده اوقتدن برو معتاد اولدن اكرامیلرینی ایلمك نیتنده ایكن بحسب الاقتضا
فلقه‌لرنی عجالةً ایندره میوب وسفاین مرقومه‌یه درحال واره مدقلری حسبیله
تعدی اولنودلر ایمش مادامكه معتاد اوزده حركته عزیمتلری متعین اوله كیچ كلدیكز دیو
تعدی اولنمیه و فرانچه سفاینی لیمانده بیوجه آلیقوقلمیوب وجبراً فلقه‌لرینی ویكیجیلرینی
آلمیوب خصوصا اشیا ایله مملو اولدن سفینه‌لری آلیقوقلدیغی حالده عظیم [illegible]
ایتملدن ناشی من بعد بو مقوله حركته جواز ویرلمیه وذكر اولنان میری سفاینی ه
ضابطانی فرانچه‌لو ساكن اولدقلری اسكله‌لره وارقلرنده دوندات وتوابعی
مرقوملره ضرر وتعدی ایلمامك ایچون اول محلده كفایت مقداری نفر ضابطلریله

la teneur des Capitulations Imperiales, ni en exiger par force des presens sous quelque prétexte que ce soit ; lorsqu'ils rencontreront en mer des batimens français, soit de guerre, soit marchands, ils se donneront réciproquement suivant l'ancien usage, des marques d'amitié.

80.

Lorsque les batiments marchands français voient nos vaisseaux de guerre, galères, sultanes et autres batimens de sultan, il arrive que quoiqu'ils soient dans l'intention de leur faire les politesses usitées depuis long-tems, ils sont cependant inquiétés pour n'être pas venus sur le champ à leur bord, par l'impossibilité où ils sont quelquefois de mettre avec promptitude leur chaloupe à la mer : ainsi pourvu qu'on voie qu'ils se mettent en état de remplir les usages pratiqués, on ne les pourra molester ~~pas~~ sous prétexte qu'ils auront tardé de venir à bord.

Les batimens français ne pourront être détenus sans raison dans nos ports, et on ne leur prendra par force ni leur chaloupe ni leurs matelots ; et la détention surtout des batimens chargés de marchandises, occasionant un préjudice considérable, il ne sera plus permis à l'avenir de rien commettre de semblable. Lorsque les Commandans des batimens de guerre susdits iront dans des échelles où il y a des français établis, pour empêcher leur lévanti et leurs gens de faire aucun tort aux français et de les inquiéter, ils ne les

محافظه	Garde	اخراج و فرانچه لونك محافظه) و تجارتلرینك امنیتی ایچون قوللق بكلمكه تعیین اولنوب
بكلمك	garder.	و فرانچه لو قره یه چقدقلرنده دخی قلاع و اسكله و سایر قره ضابطانی طرفلرندن
شكایت	Plainte	خلاف شرع و قانون بردرلو تعدی اولنمیه‌لر و بو خصوصلرده خلاف عهدنامهٔ همایون
محكم	fortement — sévèrement —	حركت وقوع بولوب شكایت اولنورایسه اول مقوله تعدی ایدنلرك بعد التحقق
ناملایم	qui n'est pas	محكم حقلرندن كلنه و فرانچه لو طرفلرندن دخی دوستلغه منافی ناملایم حركته بر درلو
	doux. Peu modéré.	رخصت كوسترلمیه

میری طرفندن بحسب الاقتضا فرانچه سفاینندن بعضیلری استیجار اولنمسنه

حاجت مس ایلدكده بو خصوصده مأمور اولان حكام و سایر ضابطان ایلچی وقونسلوس (touché.)

بولنان محللرده انلره خبر ویروب انلر دخی مناسب كوردكلری سفاینی تعیین و بولنمیان

محلده رضالریله استیجار ایدوب بو بهانه ایله بالجمله فرانچه سفاینی آلیقونمیوب و یوكلو

اولان سفاینك یوكنی اخراج ایلمكه جبر و تعدی اولنمیه

غرب اوجاقلرینك قورسانلری خصوصنده عهدنامهٔ همایونده مذكور اولان مواد

laisseront aller à terre, qu'avec un nombre suffisant d'officiers, et il établiront une garde pour la sûreté des français et de leur commerce; et lorsque les français iront à terre, les Commandans des places ou des échelles et les autres officiers de terre, ne les molesteront en aucune façon contre la justice et les usages; de sorte que si l'on se plaint qu'à ces égards, il ait été commis quelqu'action contraire aux Capitulations Impériales, ceux qui seront en faute seront sévèrement punis, après la vérification des faits; et pareillement de la part des Français, il ne sera nullement permis aucune démarche peu modérée contre l'amitié.

81.

Lorsque, pour cause de nécessité, on sera dans un cas urgent de noliser quelque bâtiment français de la part du Miry les Commandans ou autres officiers qui seront chargés de cette commission, en avertiront l'Ambassadeur ou les Consuls dans les endroits où il y en aura, et ceux-ci destineront les bâtimens qu'ils trouveront convenables; et dans les endroits où il n'y aura ni Ambassadeur ni Consul, ces bâtimens seront nolisés de leur bon gré et on ne pourra, sous ce prétexte, détenir les bâtimens français, et ceux qui seront chargés, ne seront ni molestés ni forcés de décharger leurs marchandises.

82.

Comme il a été représenté, que malgré l'assistance souvent accordée

مرعی و معتبر طوتیلوب بالدفعات مساعده اولنمشیکن مرقوم قورسانلر فرانچه لونك
تجار سفاینه روی دریاده راست کلدکلرنده تعدی ایله کلرندن ماعدا اوغرادقلری
اسکله لرده بولنان فرانچه قونسلوسنه و تجارینه دشنام و تعدی ایدرلردیو انها اولنمغله
بوندن صکره بو مقوله اوضاع ناهموارلری واقع اولور ایسه دولت علیه مك ولات
وحکامی و سایر ضابطانی طرفلرندن فرانچه قونسلوسی و تجاری حمایت و صیانت
اولنوب و فرانچه ایلچیسنك و قونسلوسنك صحیح فرانچه سفینه سیدر دیو شهادت
ایلدکلری سفینه لر دولت علیه مك قلاع و اسکله لری آلتنه وارقلرنده ذکر اولنان
قورسانلر طرفلرندن اخذ و استرقاق اولنمسی هر وجهله منع و دفع اولنوب وطوب
آلتنده سفینه آلنمیه و دولت علیه مك ولاة وحکامی اولدقلری یرده ذکر اولنان
قورسانلردن فرانچه لویه ایصال خسارت اولنور ایسه وقوع بولان ضرر و زیان
کندولردن تضمین اولنوردیو ترهیب ایچون مؤکد امر و فرمان صدوری جایز اوله

بوندن اقدم وحالا تجدید اولنان موادده مذکور اولدیغی اوزره فرانچه لویه تابع اولان

مساعده ایتمك — accorder de l'assistance
اوغرامق — rencontrer.
اوضاع — وضع Plu. de — action. Procédé.
ناهموار — non convenable. irrégulier.
استرقاق — réduire en esclavage.
ایصال — faire parvenir. causer.
خسارت — perte. dommage.
زیان — id.
تضمین — réparation.
ترهیب — intimider.

aux françaix, conséquemment à l'exacte observation des articles des précédentes capitulations consernant les corsaires de Barbarie, ceux-ci non contens de molester les bâtimens françaix qu'ils rencontrent en mer, insultent et rapent encore les consuls et les négocians françaix qui se trouvent dans les échelles où ils abordent; lorsqu'à l'avenir il arrivera des procédés irréguliers de cette nature, les Pachas, commandans et autres officiers de notre Empire, protegeront et défendront les consuls et les marchands françaix; et sur les témoignages que rendront les Ambassadeurs et les consuls, que les bâtimens qui viendront sous les forteresses et dans les échelles de nos états sont véritablement françaix, on empechera de toutes manieres que ces Corsaires ne les prennent, et l'on ne prendra aucun bâtiment sous le canon; Et si ces corsaires causent quelque dommage aux françaix, dans les endroits de notre empire où il y aura des Pachas et des Commandans, il sera permis pour intimider de donner des ordres rigoureux pour leur faire supporter les pertes et les dommages qui seront survenus.

89.

Lorsque les endroits dont les religieux dépendans de la France ont

ضبط و تصرف	possession
مرور	passage
مشرف	imminent
احتياط	Précaution. Prévoyance
محتاج	nécessaire
مساغ	tolérance
مخفی	caché. secret
تجريم ايتمك	rançonner
قبر	sépulcre
فقط	seulement
اهل ذمت	tributaire

راهبلرك قديمی شرطنده واقع ضبط و تصرفلرنده بولنان محللر مرور زمان ايله خرابه‌ها
مشرف اولمق احتياطی ايچون تعميره محتاج اولدقده آستانهٔ سعادتمده مقيم فرانچه (Proche)
ايلچيسنك التماسيله مساغ شرع (permission) اوزره تعمير اولنمسی جانبنده اقتضا ايليان اوامرك
صدوری جايز اولوب و زمانی اولان خصوصه ولاة و قضات و حكام و ساير ضابطان
طرفلرندن بر درلو ممانعت اولنميه و ذكر اولنان محللر ايچنده ضابطاندن مخفی
تعمير ديو سنه‌ده بر قاچ دفعه يوقلمه اولنوب راهبلری تجريم اولنور ايمش (اولنمش) بناءً عليه
اول طرفده بولنان ولاة و حكام قضاة و ساير ضابطان جانبلرندن قبر عيسی
تعبير ايلدكلری محلك كليسا و ساير كليسا و زيارتگاهلری سنه‌ده فقط بر
دفعه يوقلمه اولنه و ممالك محروسه‌مده بولنوب فرانچه پادشاهنه تابع اولان
پسقپوسلری و راهبلری كندو حاللرنده اولدقچه محمی قلنوب ويدلرنده اولان كليسالر
و ساير ساكن اولدقلری محللرده معتادلری اوزره آيينلرينك اجراسنه ممانعت
اولنميه و اهل ذمت رعايا فرانچه‌لو ايله بيع و شرا و مصالح اخری ايچون بربرلرينه آمد
شد ايلدكلرنده اول مقوله آمد شد ايچون خلاف شرع شريف رنجيده و تعدی

140

la possession et la jouissance à Jérusalem, ainsi qu'il en est fait mention
dans les articles précédemment accordés et actuellement renouvelés, auront
besoin d'être réparés pour prévenir la ruine à laquelle ils seraient exposés
par la suite des temps, il sera permis d'accorder, à la réquisition de l'Amba=
=ssadeur de France résidant à ma Porte de félicité, des commandemens pour
que ces réparations soient faites d'une façon conforme aux tolérances de la
justice; et les Cadis, commandans et autres officiers ne pourront mettre aucune
sorte d'empêchement aux choses accordées par commandement. Et comme
il est arrivé que nos officiers, sous prétexte que l'on avait fait des réparations
secrètes dans les susdits lieux, y faisant plusieurs visites dans l'année et ran=
=çonnaient les religieux, nous voulons que dès la part des Pachas, Cadis commandans
et autres officiers qui s'y trouvent, il ne soit fait qu'une visite par an dans l'église de l'endroit
qu'ils nomment le Sépulcre de Jésus, de même que dans les autres églises et
lieux de visitation. Les Évêques et religieux dépendans de l'Empereur de France
qui se trouvent dans mon Empire seront protégés tant qu'ils se tiendront dans les
bornes de ~~leur~~ état et personne ne pourra les empêcher d'exercer leur rit suivant
leur usage, dans les églises qui sont entre leurs mains, de même que dans les
autres lieux ~~qu'ils~~ où ils habitent. Et lorsque nos sujets tributaires et les Français
iront et viendront les uns chez les autres, pour ventes, achats et autres affaires
on ne pourra les molester contre les loix sacrées, pour cause de cette fréquentation,

اولنمیه و بوندن اقدم عقد اولنان موادّده غلطه ده اولان بیمارخانه لرنده کندو حاللرنده
انجیل تلاوت ایلدکلرنده رنجیده اولنمیه دیو تصریح اولنوب ولکن اجرا اولنمامغله ذکر اولنان
بیمارخانه بوندن صکره وجه شرعی اوزره محلّه اولور ایسه عهدنامهٔ قدیمه موجبنجه
کندو حاللرنده انجیل تلاوت ایلدکلرنده رمیده اولنمیه لر

و دولت علیه مله فرانچه دولتی سایرلردن زیاده قدیمی دوستی اولوب وجه لدیگی
اوزره کندوسنه معامله اولنمق ایچون سایر مستأمنلره اولان مساعده و رعایت
فرانچه پادشاهنك رعایاسی حقنده دخی مرعی و معتبر طوتیله
کرك فرانچه لونك ایلچی و قونسلوسی و ترجمانلری و کرك انلره تابع اولان تجّار و اهلِ
کارلری و کرك فرانچه لو سفاینی اعمال ایلیان قپودان و ملّاحلری و کرك رهبان و
پسقپوسلری مادامکه کندو حاللرنده یوریوب دوستلق مراسمنه و صداقت
لوازمنه خلل کتوره جك حركتدن مجانبت اوزره اوله لر اشبو عتیق و جدید عقد
اولنان موادّ فیمابعد طوایف اربعهٔ مذکوره نك حقلرنده مرعی و معتبر طوتیلوب
موادِ مرقومه نك مفهوماتنه مغایر مُقدّم و مُؤخّر تواریخ ایله امر دخی ابراز اولنور

تلاوت lire.
تصریح stipuler dire manifestement.
اعمال ایتمك employer. faire agir.
ملّاح matelot.
مجانبت éloignement. abstinence.
عتیق ancien.
طوایق Plu. de طایفه Corporation, état.
مؤخّر Postérieur
ابراز ایتمك Produire.

Et comme il est porté par les articles précédemment stipulés, qu'ils pourront lire l'Évangile dans les bornes de leur ~~état~~ devoir dans l'hôpital de Galata; Cependant, cela n'ayant pas été exécuté nous voulons que dans tel endroit où cet hôpital pourra se trouver à l'avenir dans une forme juridique, ils puissent conformément aux anciennes Capitulations, y lire l'Évangile dans les bornes du devoir, sans être inquiétés à ce sujet.

84.

Comme l'amitié de la cour de France avec ma Sublime Porte est plus ancienne que celle des autres cours, nous ordonnons, pour qu'il soit traité avec elle de la manière la plus digne, que les privilèges et les honneurs pratiqués envers les autres nations franques aient aussi lieu à l'égard des sujets de l'Empereur de France.

85.

L'Ambassadeur, les consuls et les drogmans de France, ainsi que les négocians et artisans qui en dépendent; plus les Capitaines des bâtiments français et leurs gens de mer, enfin leurs religieux et leurs évêques, tant qu'ils seront dans les bornes de leur état et qu'ils s'abstiendront de toutes dé=marches qui pourraient porter atteinte aux devoirs de l'amitié et aux droits de la sincérité, jouiront dorénavant de ces anciens et nouveaux articles ci présen=tement stipulés, lesquels seront exécutés en faveur des quatre états ci dessus mentionnés; et si l'on venait à produire même quelque commandement d'une date antérieure ou postérieure, contraire à la teneur de ces articles, il sera

ایسه عهدنامهٔ همایون موجبنجه بلا عمل محللری دفع و ترقین اولنه
دولت علیّهٔ موهبت نمودم وارنجه لوایله مقدّما معقود اولان موادّ مسالمه‌نی حالا
تجدید و بوندن بویله دخی ایفای مراسم خلوصی ایچون بعض اقتضا ایلیان مناسب
مادّه‌لری ضمّ و تأکید ایتمکله مجدّدا عهدنامهٔ همایونمک شروط و قیودینه رعایت
و خلافنه حرکتدن مجانبت اولنمق اوزره دولت علیه‌مزک معیّن اولان اسکله‌لرنده
و سایر اقتضا ایدن محللرنده واقع بالجمله حکّام و ضابطانه تنبیهات اکیده‌یی
حاوی اوامر علیّه اصدار و ارسال و محاکمه سجلّاتنه قید و اثبات اولنمغه مساعدهٔ
علیّه ارزانی قلنه ایمدی دولت روزافزون خلافت دستگاه و سلطنت ه
موهبت نمون شوکت پناهمزه حشمت مآب مشار الیه وارنجه پادشاهی جنابلری
و اعقاب خصوصیّت انتسابلری طرفلرندن مادامکه اظهار مراسم صدق و ود
و ابراز لوازم عهد و وفا حالاتنه مداومت و مواظبت اولنه جانب همایون [illegible]
شهنشاهانه‌مزدن دخی عهد و میثاق و پیوند سوکند خسروانه‌مز ایله تأکید روابط
وثاق ایتدرمکله‌مزی بعد طرف کامل الشرف پادشاهانه و کذلک اخلاف نصفت

بلا عمل	sans effet. sans exécution.
دفع ایتمک	ôter. supprimer.
ترقین ایتمک	rayer. biffer.
موهبت	Don.
مسالمه	Paix. Pacification.
ایفا	tenir sa parole. remplir sa promesse.
ضمّ ایتمک	ajouter
تأکید	raffermir. fortif.
معیّن	Principal.
اکید	ferme. rigoureux
قید	lier. fixer
اثبات ایتمک	rendre ferme. stable
ارزانی قلمق	trouver bon. permettre
خصوصیت	attachement particulier
انتساب	appartenir. avoir du rapport
وفا	tenir la promesse. sincérité

sans exécution, et sera supprimé et biffé, conformément aux Capitulations impériales.

86.

Ma généreuse et Sublime Porte ayant présentement renouvelé la la paix ci-devant conclue avec les Français, et pour donner de plus en plus des témoignages d'une sincère amitié, y ayant à cet effet ajouté et fortifié certains articles convenables et nécessaires, il sera expédié des comman=demens rigoureux à tous les Commandans et officiers des principales échelles et autres endroits où besoin sera, aux fins qu'à l'avenir il soit fait honneur aux articles de ma Capitulation Impériale et qu'on ait à s'abstenir de toute démarche contraire à son contenu, et il sera permis d'en faire l'enregistrement dans les Mehkème ou tribunaux publics. Conséquemment tant que de la part de sa majesté le très magnifique Empereur de France et de ses successeurs, il sera constamment donné des témoignages de sincérité et de bonne amitié envers notre glorieux Empire siège de Califat; Pareillement de la part de notre majesté Impériale je m'engage sous notre auguste serment le plus sacré et le plus inviolable soit pour nos augustes successeurs de même que pour nos suprêmes Visirs, nos honorés Pachas et généra=lement tous nos illustres serviteurs qui ont l'honneur et le bonheur

ميثاق traité.
پيوند lien.
سوكند serment
تأييد raffermir
روابط Plu. de رابطه lien
وثاق traité.
نصفت justice équité

اتصاف ملوكافه مزدن و وزرای عالیمقام و میرمیران کرام و بالجمله شرف عبودیتمز
ایله مستسعد و مشرف اولان خدام والا مقامزدن سرموخلدفته بر درلو جواز و
رخصت ویرلیوب طرفیندن دایما تاکید اساس موالات و تشیید بنیان خلوص
مصافات ایچون اشبو عهد نامه همایون عنایتمقرونمزك مضمون منیف اطاعت
ردیفی موجبنجه عمل و حرکت اولنه   تحریرا فی الیوم الرابع من شهر ربیع
الاول سنه ثلث وخمسین ومائة والف من هجرة من لیس له خلق

بمقام

قسطنطنیة

المحروسة

اتصاف conjonction. calif[illegible]
عبودیت obeissance-service
مستسعد qui a le bonheur.
والا مقام revêtu d'une grande dignité. illustre.
اساسی fondement.
تشیید consolider.
منیف élevé, éminent
اطاعب obeissance
ردیف qui suit
خمسین cinquante.

d'être dans notre esclavage, que jamais il ne sera rien permis de contraire aux présens articles; et afin que de part et d'autre on soit toujours attentif à fortifier et cimenter les fondemens de la sincère amitié et de la bonne correspondance réciproque, nous voulons que ces gracieuses capitulations impériales soient exécutées selon leur noble teneur.

Écrit le quatrième de la lune de Rebiul-evvel, l'an de l'Hégire onze cent cinquante trois.

Dans la résidence Impériale
de Constantinople la bien
gardée.

Pour Copie Conforme.

[illegible] Beuscher [illegible]

[illegible]
[illegible] Beuscher [illegible]
[illegible]
icitures et cinq [illegible]
ne doit être ajouté Mouhammed

le 14G3 année de
notre règne

قونسلوس براتی

فرانچه پادشاهنک آستانهٔ سعادتمده مقیم ایلچیسی قدوة امراء الملة المسیحیه قونته

ده شوازل غوفیه ختمت عواقبه بالخیر سده سعادتمه مهرلو عرضحال گوندروب

ردوس جزیره‌سی و اکا تابع اولان اسکله‌لره گلوب گیدن فرانچه‌لو و فرانچه‌لویه تابع

تجار طایفه‌سنک امور و مصالحلرینی گورمک ایچون قونسلوس اولان بوطوفه

نام بکزاده‌نک مدتی تمام اولمغله یرینه کندو جنسلرندن دافع توقیع رفیع الشان

خاقانی قدوة اعیان الملة المسیحیه دوتروی نام بکزاده قونسلوس نصب و تعیین

اولنوب فرانچه پادشاهی طرفندن یدینه مهرلو مکتوب ویرلمکله عهدنامهٔ همایون

موجبنجه اولیکلرکی اوزده یدینه برات شریفم ویریلمک بابنده عنایت رجا ایتمکین عهد

نامهٔ همایون شروطی موجبنجه اشبو نشان همایونی ویردم و بیوردمکه مرسوم دوتروی

نام بکزاده سالف الذکر ردوس و اکا تابع اسکله‌لرده فرانچه قونسلوسی اولوب

Diplome de Consul.

L'Ambassadeur de France, ~~résidant~~ résidant à ma Porte de félicité, modèle des Grands de la nation du Messie, le Comte de Choiseuil Goufier, que ses fins se terminent dans le bonheur, ayant envoyé, à ma Porte élevée une requête scellée, dans laquelle il a fait savoir que le terme des fonctions du seigneur Boutonier, Consul pour examiner les affaires des Français qui vont et viennent à l'Isle de Rhodes et ~~aux~~ échelles qui en dépendent et des négocians Français qui leur sont attachés était fini; que le Beïzadé, de la même nation, nommé Dutrui, le modèle ~~de la nation~~ des grands de la nation du Messie, porteur de ce chiffre élevé avait été nommé et désigné Consul à sa place ~~Comme~~ une lettre scellée a été remise entre ses mains de la part du Roi de France, ~~pour~~ nous prier que suivant la coutume et d'après les Capitulations Impériales ~~que~~ on lui remît ce diplôme impérial. J'ai donc donné ce chiffre élevé conformément aux Capitulations et j'ai ordonné que le Beïzadé susdit, nommé Dutrui, soit Consul à Rhodes et dans les échelles qui en dépendent, que les ~~corps des~~ —

144

اطاعت *obeissance*

ذکر اولنان محللرده فرانچه لویه متعلق اولان تجار طایفه‌ی عهدنامه همایون شروطی

موجبنجه مرسوم دوتروی فرانچه لوی قونسلوسی ییلوب جمله احواللرنده و امور مشکله‌لرنده

اکا مراجعة ایدوب من بعد اخریه وارمیوب اطاعت اوزره اوله‌لر وکندو آیینلری

اوزره حکم ایدوب سوزندن مخالفت ایلمیه‌لر و عهدنامه همایون سعادتمقرونده

مسطور اولدیغی اوزره استانه سعادتده اولان فرانچه ایلچیسی دیوان

همایونه و وزرای عظام دیوانلرینه کلدکه اسپانیه قرالی و سایر قراللرک

اوزرینه تصدر و تقدم ایده کلدیکی اوزره اولجانبده دخی فرانچه قونسلوی جمله

قونسلوسلره تصدر ایدوب اسلام بکلرینه اولان رعایت انلره دخی اوله و

مزبورلک اوینه اهل عرف طایفه‌سندن سوباشی و کمسنه کیرمیوب تجاوز ایلمیه‌لر

و ذکر اولنان اسکله‌لره واران فرانچه تجاری بندره داخل اولدقده عادت

اوزره اثوابلرینک صورت دفترلرین مزبوره ویره‌لر و کمیلری کتمک استدکده

145

négocians, attachés à la nation françaises dans les lieux susdits reconnaissent ~~le susdit Dutrui~~ pour Consul de français susmentionné, Dutrui conformement aux Capitulations Impériales; qu'ils aient recours à lui dans toutes les affaires difficiles, que desormais ils ne s'adressent point à d'autres et qu'ils lui obéissent. que ces affaires soient jugées d'après leurs loix et qu'ils ne s'opposent point à ce qu'il dira. Comme il est spécifié dans mes Capitulations Impériales généreuses que l'Ambassadeur de France résidant à ma Porte de félicité, a coutume d'obtenir le pas et la préséance sur les Ambassadeurs du Roi d'Espagne et des autres Rois, lorsqu'il vient à mon Divan Impérial et à l'audiance de mes Visirs le Consul de France qui réside auprès de vous aura la préséance sur tous les Consuls. Les Egards que l'on a pour les Gouverneurs Musulmans, seront également observés envers lui. Aucun Soubachi, ni personne des officiers publics n'entreront dans la maison du susdit et ne commetteront aucune violance sur sa personne. Lorsque les négocians français qui vont aux échelles susdites entreront dans une place de commerce, ils donneront au

قانون اوزره بایلاج حقی ویروب مخالفت ایلمیه لر و مزبورك تذکره‌ اولمینجه
کمیلرینه اجازت ویرمیه لر وتجار اراسنده بربریله اختلاف واقع اولدقده
قونسلوسلری اولرینه کیدوب فصل ایلیه ضابطلردن کمسنه دخل ایلمیه ادارقده
بریسی شریر اولوب اختلاله باعث اولور ایسه اولمقوله‌یی قید وبند ایلیه
ولایتنه کوندرمك استدکده کمسنه مانع اولمیه مزبور قونسلوی صرف
اولنان عوایدی ایچون کتوردیکی فسنه‌لردن باج وکمرك طلب اولنمیه وعادت
اوزره قونسلوسه مخصوص ملبوسات ومفروشات وماکولات ومشروبات
قنغی بندره داخل اولور ایسه کمرك وباج طلب اولنمیه وفرانچه قونسلوی
ایله هرکمك دعوای وار ایسه اننده استماع اولنمیوب آستانهٔ سعادتمه
حواله اولنه ومزبور سنهٔ سعادتمه ویاخود فرانچه ولایتنه کتمك مراد ایلدکده
یرینه قائممقام تعیین ایلدکدنصکره کیدر ایکن وکلور ایکن ممالك محروسه‌مده واقع
منازل ومراحلده دریاده وقره‌ده کندویه وادملرینه واثواب وطوارلرینه دخل اولنمیه

باعث autumn
اوالرینه کیروب
6
6
7
8
اول ولایتنه
عایده

Susdit suivant l'usage, une copie du manifeste de leurs mar=
=chandises. Lorsque leurs vaisseaux voudront partir, ils payeront, suivant
la loi, le droit de Consulat et ils ne s'y opposeront pas. Tant qu'ils
n'auront pas un tèsquère du Susdit on ne leur permettera pas de
partir. S'il arrive quelques contestation entre les négocians ils iront
à la maison de leurs Consul on y décidera l'affaire sans qu'aucun
de nos officiers puisse s'immiscer. Si parmi eux il se trouve un
malfaiteur et qu'il cause du trouble, personne n'empechera le
Consul d'envoyer ces sortes de gens dans leur pays, chargés de
chaines. On ne demandera pas le Badj ni la douane sur les objets que
le Consul susdit fera venir pour les revenus qu'il dépense. En quelque
lieu de commerce qu'entre les vêtemens, lits, mets, boissons appartenant
au Consul, on ne demandera point suivant l'usage la douane et le Badj.
Quelque soit la personne qui ait un procès avec le Consul de France, il ne
sera point entendu sur les lieux, il sera renvoyé à ma Porte de F.té
Si le Susdit veut aller à Constantinople ou en France, après avoir
désigné à sa place un lieutenant, tandisqu'il ira et viendra on ne
molestera point sa propre personne, ses gens, ses vêtemens, ses bêtes de
charge par terre et par mer, dans les postes et les stations situés

و هر قنده داخل اولور ایسه اقچه سیله زاد و زواده و سایر ذخیره ویریلوب *Suivant la manière usitée* ارکان وجیله
لکسنه مانع اولمیه و قونسلوسی مزبور خانه‌سی عوارضه بغلو املاك و اراضی
اشترا ایلمیه و سزکه ذکر اولنان اسکله‌لرك حاکملری سز ارکان وجیله مقید اولوب
ذکر اولنان خصوصلرده فرمان همایونمی اجرا ایدوب مزبور دوتروییچ قونسلوسی
بیلوب فرانچه‌لویه عنایت اولنان عهدنامهٔ همایونده مسطور و مقید اولان عهود
وقیود و شروط ایله عمل ایدوب خلافنه جواز کوسترمیه سز و اللرنده اولان عهد
نامهٔ همایون و اوامر علیه‌یه مغایر تجاردن غیریدن بر فرده ممانعت ایتدرمیوب
دائما عهدنامهٔ همایون موجبنجه عمل ایتدیرله شویله بلسه‌کز ٥

Dans les provinces bien gardées. Quelque part qu'il entre les Vivres
et les autres provisions lui seront données pour son argent et personne
ne s'y opposera. Le Consul susdit n'achettera pas de biens ni
de terres sujet aux impôts fonciers. Vous qui êtes les officiers dans
les échelles susdites, vous y aurez égard avec politesse, vous exé-
cuterez mon ordre impérial suivant ce qui est écrit plus haut.
Dans les affaires vous reconnaitrez pour Consul le susdit Dutrui
et vous agirez ~~suivant~~ ~~[illegible]~~ conformement aux Conventions, ecriture
et articles consignés et écrit dans les Capitulations imperiales
accordées aux français, et vous ne permetterez pas qu'il soit agit
contrairement. Vous ne permetterez pas ~~qu'empechement soit fait~~ ~~qu'aucun~~ des negocians
ou autres personnes soient molestés contrairement ~~contrairement~~ aux Cap. imp. et aux orde-
létés qui sont entre ses mains; Vous ferez toujours agir conformement
aux Capitulations imperiales. Sachez le ainsi.

سلطان محمود علي پاشايه مكتوب همايوني در

حالا وزير اعظم و سردار اكرام علي پاشايي سلام سلامت انجام ايله تلطيف
ايلديكمده سلفك درويش پاشانك علت مزاجي و ساده دل اولديغندن امور
دولت عليه مك و عباد الله مسلمينك امورلرنده سقامت و قدرتي اولمديني
يقيناً معلوم شاهانم اولمغله اولدن برو سنك مأمور اولديغك مصالحلرده
غيرت و صداقتك معلوم شاهانم اولمغله اقران و وزرالرك ميانندن انتخاب
و مهر صدارتي سكا تفويض ~~ايدوب~~ ايلمشمدر كوره ايم سني امور عباد اللهك
فان عزيز و لحم غنم و دوغن زيت استانهٔ عليه مك كثرتنه اهتمام ايدوب فقرا و
رعايادن دوام شوكتمه دعا الدرمغه اهتمام و امور دولتمه غيرت و صداقت
ايدنلردن كوكل برليوب اهتمام ~~ايله~~ و اتفاق ايله سن سنك ايله اتفاق
ايدوب امور دولتمه اهتمام وجد و سعي ايدنلري حق تعالى حضرتلري ايكي
جهانده برمراد ايليه آمين

سلوم سلامت انجام — qui a pour but l'affection
تلطيف ايلمك — s'attacher honorer.
علت مزاجي — cause de maladie faiblesse de temperament
سقامت — maladie
يقيناً — en approchant
صدارت — la place de 1er ministre
تفويض ايلمك — confier
لحم غنم — Viande de mouton
~~[illegible]~~ دوام — durée
كوكل ~~[illegible]~~ برلمك — réunir les cœurs
اتفاق — accord.
وجد — efforts

1

Lettre du Sultan Mahmoud à Ali Pacha.

Mon grand Visir et mon lieutenant général actuel, Ali Pacha, après t'avoir honoré de mon salut affectueux, je t'annonce ce qui suit; sachant de science certaine que ton prédécesseur Dervich Pacha a un temperament faible et peu de capacité et que ses maladies lui otaient les forces nécessaires pour vaquer aux affaires de ma S. P. et des musulmans serviteurs de Dieu. Connaissant en même temps le zèle et la fidelité que tu as montrés depuis longtemps dans toutes les affaires dont tu as été chargé, je t'ai choisi parmi les Visirs tes égaux et je t'ai confié le sceau du Visiriat. Je verrai comment tu t'y prendras; mais attache toi à procurer à la S. P. l'abondance du pain, de la viande et de l'huile qui sont les objets de première nécessité aux serviteurs de Dieu. Fais faire des prières aux pauvres et à tout le peuple pour la durée de mon règne, Réunis les coeurs de tous ceux qui montrent du zèle et de la fidélité pour les affaires de mon Empire, Donnes y tes soins et réunis tes efforts aux leurs.

Que Dieu très haut comble dans les deux mondes les désirs de ceux qui réunis à toi consacrent leurs soins et leurs travaux aux affaires de mon Empire. /.

148

ثقات ثقة *Plu de hommes affidés*

قياسا *conformément*

مفاخر النواب المتشرعين بوغاز حصارلری قاضیلری زید علمهم ومفاخر الثقات

والمستحفظین بوغاز حصارلری دزدارلری زید حفظهم توقیع رفیع همایون

واصل اولیجق معلوم اوله که فرانچه جمهوری‌نك درعلیه‌ده مقیم مصلحتکذار

وکیلی قدوة اعیان الملة المسیحیه دوفی ختمت عواقبه بالخیر سدهٔ سعادتمه

مهرلو عرضحال کوندروب بوندن اقدم آستانهٔ سعادتمه ورود ایدن فرانچه

ممالك سفاینندن فرقتین تعبیر اولنور برقطعه سفینه کیرو ولایتی

طرفنه عزیمت ایلدیکی بلدروب سفینه مرقومه بوغاز حصارلرنده یوقلمق

بهانه‌سیله مکث وتاخیر ایتدرلمیوب مرورینه ممانعت اولنمق بابنده مثل

مسبوقنه قیاسا امر شریفمك صدورینی استدعا ایتمکله وجه مشروح اوزره

عمل اولنمق فرمانم اولمغین ایمدی سزکه مولانا ودزدار مومی الیهم سز بروجه

طربزون طربزون

Alla ijetmak

Suite.

150

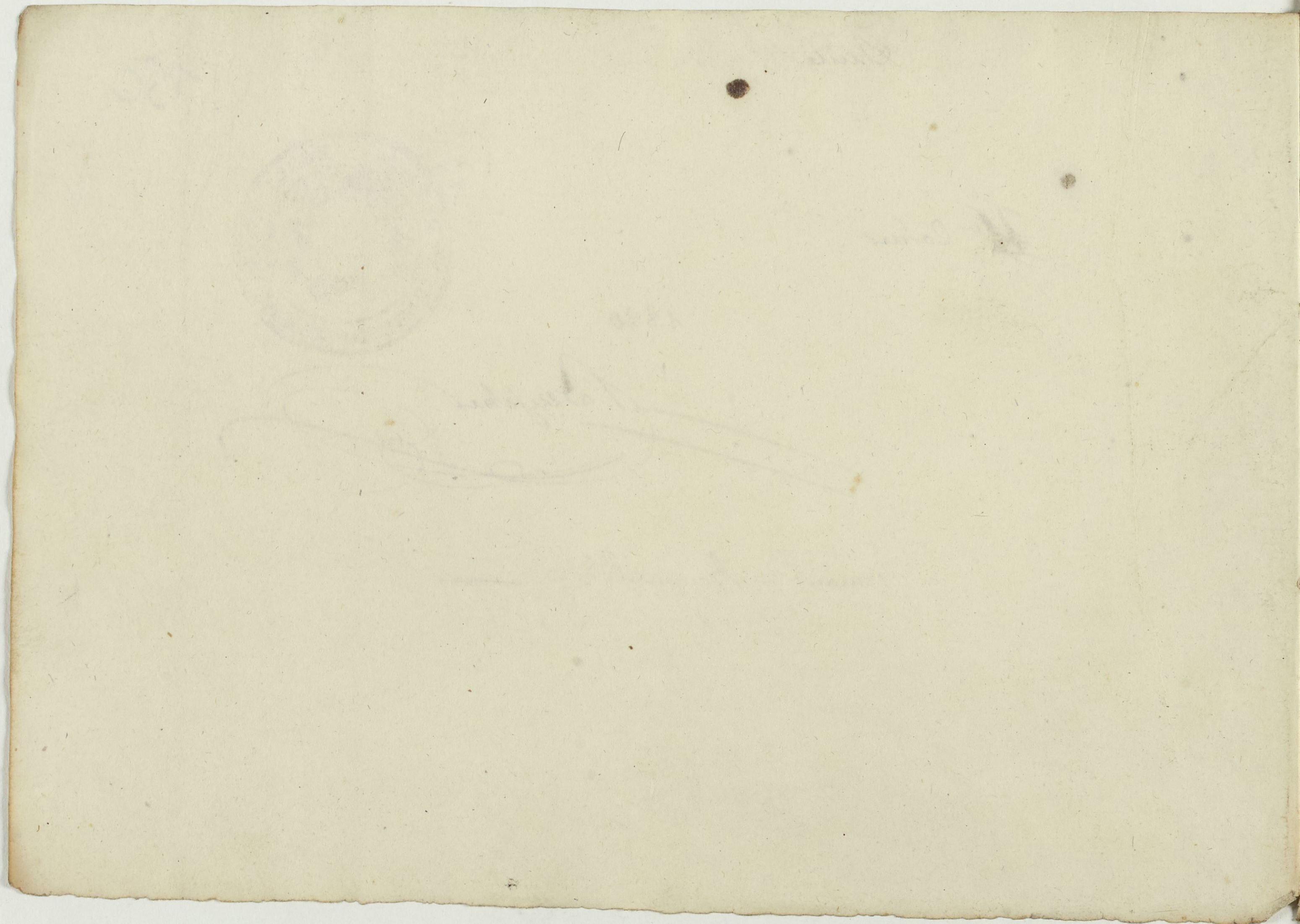
~~II~~. Cahier.

1820

Beuscher

Fermans, — Bouiourildi.

157

Gloires des Juges versés dans la jurisprudence, Substituts de juge des chateaux des Dardanelles que leurs sciences soient augmentées. Gloires des hommes affidés et des Commandans des chateaux de dardanelles que leurs surveillances soient augmentées. Lorsque ce diplôme vous sera arrivé qu'il vous soit connu que le chargé d'affaires de la république française qui réside à ma porte de félicité, le modèle des Grand de la nation du Messie, M.r Rufin, que ses fins se terminent dans le Contenu, a envoyé à notre cour une requête scellée, dans la quelle il a fait connaitre qu'un vaisseau nommé frégate, des vaisseaux de l'état, qui était venu précédemment à Constantinople, allait partir de nouveau pour son pays, et dans la quelle il a demandé l'émanation de mon ordre illustre comme par le passé, pour qu'on n'arrête pas et qu'on ne retarde pas, au détroit des Dardanelle, le vaisseau susdit, sous prétexte de le visiter et qu'on ne s'oppose pas à son passage. Mon ordre était pour qu'on agisse ~~ainsi~~ comme par le passé. ~~En conséquence~~ En conséquence vous qui êtes

مثللو   semblablement ainsi

مشروح فقیتی تعبیر اولنور بر قطعه فرانچه بچلك سفینه‌سی بوغاز حصارلرینه

وصولنده سابقده اولدیغی مثللو یوقلنمق بهانه‌سیله مکث وتاخیر ایتمدرلمیوب

مروریته ممانعت اولنمق بابنده فرمان عالیشان صادر اولمشدر بیوردمکه حکم

شریفمله وصول بولدقده وجه مشروح اوزره شرفیافته صدور اولان

فرمان واجب الاتباع ولازم الامتثالمك مضمون اطاعتمقرونیله

عمل وحرکت وخلافندن حذر ومجانبت ایلیه‌سز شویله بیله‌سز علامت

شریفه اعتماد قیله‌سز   تحریراً فی اوائل شهر رجب الفرد سنه اثنی

عشر ومایتین والف

قسطنطنیه

محروسه

دقت ایله نظر ایله شو مزاریم طاشنه
عاقل ایسك غافل اولمه عقلنی آل باشنه
صاللنوب کزدم هر دم فلك کلدی باشمه
عاقبت تراب اولدم طاشی دکلدی باشمه

وار دنیاده جوانلق کزدم بر دفعه
ناکهان ایردی یرم فانی جهانده

les Commandans susdits sachez que mon ordre élevé est émané afin qu'on n'arrete pas et qu'on ne retarde pas sous prétexte de la visite, comme on a fait jusqu'ici, le Vaisseau de l'Etat, nommé frégate, désigné suivant la maniere susdite, lorsqu'il arrivera au chateau des dardanelles. J'ordonne, lorsqu'il arrivera avec mon ordre illustre, que vous agissiez suivant le contenu de mon ordre qui exige obeissance et qui est émané de la maniere expliquée. que vous vous gardiez d'y agir contrairement. Sachez le ainsi. ajoutez foi au chiffre noble.

Ecrit dans les premiers jours du mois de Radjib-asserd de l'année 1212.

152

مفاخر القضاة والحكام معادن الفضائل والكلام استانهٔ سعادتمدن طرابلس
شامه وارنجه يول اوزرنده واقع قضاة ونواب زيد فضلهم ومفاخر الاماثل
والاقران كتخدايرلري ويكيچري سردارلري وساير ضابطان زيد قدرهم توقيع
رفيع همايون واصل اوليجق معلوم اولكه فرانچه جمهوريتك دولت عليه مده مقيم
مصلحتگذار وكيلي قدوة اعيان الملة المسيحيه دو فى ختمت عواقبه بالخير سدهٔ
سعادتمه مهولو عرضحال كوندروب فرانچه تجاري واكا تابع اولنلر فرانچه ايلچيلري منك
وقونسلوسلرينك اعلوني كاغدلري اوزره يدلرينه الدقلري مرور نامه لريله
يوديوب وامنيت وراحتلري ايچون قاعدهٔ مملكت اوزره كسوه كيوب
ممالك محروسه مده كار وكسب ايلدكلرنده اومقوله كندو حاللريله كزنلي جزيه
وساير تكاليف ايله رنجيده اولنميه ديو فرانچه لويه اعطا اولنان عهدنامهٔ همايونده
مسطور ودولت عليهٔ دائم القرار مله فرانچه پادشاهي بيننده مقدما منعقد

Gloires des Juges mines de Vertu et d'éloquence Juges et substitus de juger situé sur le chemin depuis ma porte de Félicité jusqu a ce qu'on arrive à Tripoly de Syrie; que vos Vertus soient augmentées. Gloires des semblables et des égaux officiers des Janissaires et autres que leurs puissances soient augmentées. A l'arrivée de ce diplôme Impérial qu'il vous soit connu que le chargé d'affaires de la République française qui réside a ma Porte de Félicité, le modèle des grands de la nation du Messie M.r Rufin, que ses fins se terminent dans le bonheur a envoyé a notre cour élevée une requête scellée dans la quelle il a fait savoir, qu'il étoit écrit dans les Capitulations qui ont été données aux Français; que les marchands Français et autres dépendans de la France pourront voyager avec les passe-ports qu'ils auront pris, sur les attestations des Ambassadeurs ou des consuls de France; Et que pour leur sureté et commodité ils pourront s'habiller suivant l'usage du pays et faire leurs affaires dans mes états sans que ces sortes de voyageurs se tenant dans les bornes de leur devoir, puissent être inquietés pour la capitation ni pour aucun autre droit et que mon ordre élevé écrit dans mon Divan Impérial, renferme ce sens, que les articles des Capitulation

اولدن عهدنامهٔ همایون شروطی حالا فرانچه جمهوری حقنده دخی جوندن بو باسه

مرعی و معتبر اولدیغنی حاوی صادر اولان فرمان عالی دیوان همایونغه مقید

اولدیغنه بناءً وکیل موی الیه بو دفعه بعض اموريني رؤیت ایچون قادر طوربای

ولد یاقوب طوربای نام بر نفر مستأمن أرمنی طرابلس شامه ارسال اراده سنده

اولدیغندن بحثله مستأمن مرسوم آستانهٔ سعادتمدن طرابلس شامه واربنجه

مرورنده و اثنای راهده حسب الاقتضا مکث و اقامتنده خلاف عهدنامهٔ

همایون جزیه دار طرفلرندن جزیه طلبی و سائر طرفلرندن تکالیف طلبیله رنجیده

و رمیده اولنمیوب برموجب عهدنامهٔ همایون حمایت و صیانت اولنوب بابنده

امر شریفم صدورینی استدعا ایتمکین وجه مشروح اوزره عمل اولنمق بابنده فرمان

عالیشان صادر اولمشدر بیوردمکه حکم شریفمله وصول بولدقده بو بابده صادر اولان

امرم اوزره عمل دخی بر وجه محرر مستأمن مرسوم آستانه سعادتمدن طرابلس

Impériales qui ont été conclues précédemment entre le Roi de France et la Sublime porte (dont la durée est éternelle) seraient présentement observées dans la suite en faveur de la République Française. A cause de cela, le susdit chargé d'affaires désirant ~~cette fin~~, envoyer à Tripoly de Syrie, une personne privilégiée de la nation Armenienne, nommé Nadir Taurbein fils de Jacob Taurbein, pour examiner quelques affaires, a demandé l'émanation de mon ordre afin que les percepteurs de la Capitation n'inquiète à son passage pas par la demande de la capitation et des autres droits contrairement à mes Capitulations Impériales, le susdit privilégié, ~~à son passage~~, lorsqu'il ira de ma Sublime Porte à Tripoly de Syrie, ni dans les lieux où il s'arrêtera par nécessité et que conformément aux Capitulations Impériales il soit protégé.

Mon ordre élevé étant émanné pour que l'on agisse ainsi, j'ai ordonné qu'il soit agi à son égard suivant l'ordre qui est émanné. Que les percepteurs de la capitation n'inquiète par suivant la manière expliquée le susdit privilégié lorsqu'il se rendra de ma Sublime porte à ~~Trip~~ Tripoly de Syrie

154

شامه وانجه مرورینه واثنای راهده حسب الاقتضا مکث واقامتنده خلاف

عهدنامهٔ همایون جزیه دارلر طرفلرندن جزیه طلبی وسائر طرفلرندن تکالیف مطالبه‌

وآخر بهانه ایله رنجیده ودمیده اولنمیوب برموجب عهدنامهٔ همایون حمایت

وصیانت اولنوب مضمون امر عالیشانله عامل اوله سز شویله بلسه سز علامت

شریفه اعتماد قیله سز   تحریرًا فی اوائل رجب الفرد سنه اثنی

عشر ومایتین والف

قدوة النواب المتشرعین انوره قضا) نائبی مولانا   زید علمه توقیع رفیع

همایون واصل اولیجق معلوم اولاکه فرانچه جمهوریتنك درعلیه مده مقیم ایلچیسی

قدوة امرا الملة المسیحیه اوبردبایه ختمت خواقبه بالخیر سدهٔ سعادتمه مهرلو

dans les lieux où il s'arrêtera par nécessité, par la demande de la Capitation et des autres droits, ou bien sous quelqu'autre prétexte mais qu'on le protège et qu'on l'assiste conformement aux Capitulations Impériales. Agissez suivant le contenu de mon ordre élevé. Sachez le ainsi; ajoutez foi au chiffre noble

Ecrit dans les premiers jours du mois de Rebiulæhird de l'année 1212.

À Constantinople.

Modèle des juges versés dans la jurisprudence Naib de la juridiction d'Angora, que sa science soit augmentée. Vous connaitrez par ce diplôme Impérial que l'Ambassadeur de la République française qui réside à ma porte de félicité le modèle des Grands de la nation du messie M.r Oberdubaie, que ses fins se terminent dans le bonheur a envoyé à notre sublime une requête dans laquelle il a fait savoir

عرضحال کوندوب فرانچه ایلچیلری و قونسلوسلری و ترجمانلری وتاجرلری و سائر

رعایالری اسوده حال و مرفه البال مرعی و محمی قلنالر و اصحاب اغراضدن بعضیلری

فرانچه تجارینه خلاف عهدنامه تعرضی مراد ایدوب و اجرایه مدکلرندن ناشی تجار مرقومه فلك

تجارتلرینه خلل ویرملریچون وقت وقت بلوصلو خیت سمسارلرینه تعدی ایلدکلری

انها اولنمغله فرانچه تجارینك مصالحیچون تجار بسنده وار وب کلودن سمسارلره

بر دلو تعدی اولنمیوب استمال ایلدکلری سمسارلرینه ملتندن اولور ایسه کمسنه

جبراً ممانعت ایلمیه دیو فرانچه لویه اعطا اولنان عهدنامه همایونده مسطور و دولت

علیهٔ دائم القرامله فرانچه پادشاهی بیننده منعقد اولان عهدنامهٔ همایون شروطجه

حالا فرانچه جمهوری حقنده دخی بوندن بویله مرعی و معتبر اولدیغنی حاوی صادر

اولان فرمان عالی دیوان همایونده مقید اولدیغنه بناءً مدینه انقره ده لاجل التجاره

156

qu'en Vertu des Capitulations les Ambassadeurs, Consuls, Interprêtes Negocians et les autres Sujets ne seront aucunement molestés ~~inquietés, et Comme que~~ quelques malveillans qui n'avaient ~~avaient~~ d'autres intentions que d'inquiéter les négocians françois contrairement aux Capitulations et ~~que~~ ne ~~n'ayant~~ pouvant y réussir, Ils ont inquiété leurs Censeaux de temps en temps et sans aucun motif, pour troubler le commerce des négocians susdits. Comme il est écrit dans les Capitulations qui ont été données aux françois, qu'on ne tourmentera d'aucune maniere les Censeaux qui vont et viennent d'entre les négocians pour les affaires des négocians françois, que personne n'empêchera les négocians d'employer ~~d'être~~ censals ~~avec~~ qu'ils voudront ~~de quelque nation qu'il soit~~ quelque soit ~~leur~~ sa nation et acause que l'ordre élevé écrit dans mon Divan Impérial est émané renfermant que les articles des capitulations qui ont été conclus entre la sublime porte, dont la durée est éternelle et le magnifique Roi de France seraient aussi dans la suite observés en faveur de la République françoise comme il n'est pas nécessaire d'inquiéter ces Negocians françois qui resident à Ancara pour y faire le commerce, ni les courtiers qu'ils emploient ~~emploieront~~ de la nation armenienne

اقامت اوزره اولان فرانچه تجاری و استخدام ایلدکلری ارمنی طایفه سندن معلوم

الاسامی سمسارلری کند و حاللرنده امورلریله مشغول اولوب سمسارلری مرسوملرك

اوزرلرنده اداسی لازم گلان جزیه و سائر اوامر شریفه ایله وارده اولان تکالیفدن دخی

تحمللرینه گوره حصه لرینه دوشنی تماما اداده قصورلری اولمیوب تعدی اولنملری ایجاب

ایتمزیکن انقره ده ساکن اصحاب اغراض و اهل نفاق کمسنه لر مجددا اضرار و تکدیر قصدیله

انواع تعدیات ایله مغایر عهدنامه همایون واقع اولان مداخله و تعدیاتك منع و رفع

و بر موجب عهدنامه همایون حمایت و صیانت اولنمق بابنده امر شریفم صدورینی استدعا

ایتمکله عهدنامه همایون شروطی موجبنجه عمل اولنمق فرمانم اولمغین ایمدی فرانچه جمهوری

دولت علیه مك دوست احب اصدقی اولوب تجار و سمسارلرینك خلاف عهدنامه

همایون ازده و رمیده اولنملرینه رضای همایونم اولمدیغی و بالاده محرر عهدنامه همایون شروطنك

علی الدوام اجراسی مطلوب ایدوکی معلومکز اولدقده بر منوال محرر تجار مرسومون کند و حاللرنده

dont les noms sont connus lorsqu'ils sont ~~seront~~ occupés de leurs affaires sans se

mêler d'autres choses, ainsi que les courtiers susdits qui ne

manquent jamais de payer la totalité du payement qui leur

tombe suivant leurs facultés, tant de la capitation qu'il est nécessaire

de prendre sur eux, que sur les impôts qui viennent avec mes ordres

Impériaux. L'Ambassadeur a demandé l'émanation de mon ordre

illustre afin qu'on empêcha les malveillans et tous les hypocrites

qui demeurent à Ancara seulement avec l'intention de causer du

dommage et de troubler la tranquillité, de vexer ~~et de molester~~

par toutes sortes de molestations, comme cela est arrivé, contrairement

à mes Capitulations impériales, mais encore qu'on protégea les

négocians et les courtiers conformement à mes Capitulations. Mon

ordre étant pour qu'on agisse suivant les articles des Capitulations, En conséquence lorsque

vous saurez que ~~[illegible]~~ la République Française est la plus amie et la plus sincère (des puissances)

de ma Porte de félicité et qu'outre cela mon consentement n'est pas qu'on

inquiète les négocians et les censaux contrairement aux Capitulations

et que l'exécution perpétuelle des traités des Capitulations expliqués

plus haut a été demandée; Tandque suivant la manière expliquée les

157

و استخدام ایله‌کلری سمسارلری دخی انها اولندیغی اوزره جزیه و سایر اوامر شریفه ایله

وارده اولان تکالیفدن تحملاتمه کوره حصه‌لرینه دوشنی اداده قصورلری و دخل و تعدی

موجب حرکتلری اولمیه اصحاب اغراض طرفلرندن بیوجه و مغایر عهدنامهٔ همایون مداخله

و تعدی ایتدرمیوب بر [illegible] موجب عهدنامهٔ همایون حمایت و صیانت خصوصنه

اهتمام و دقت اولنمق بابنده فرمان علیشان صادر اولمشدر بیوردمکه حکم شریفمله وصول بولدقده

جو بابده وجه مشروح اوزره شرفیافته صدور اولان فرمان واجب الاتباع و لازم الامتثالک

مضمون اطاعتمقرونیله عمل و حرکت و خلافندن بغایت تحاشی و مجانبت ایلیه‌سز شویله

بلسه‌سز — تحریراً فی اواخر شهر جمادی

الآخر سنه اثنی عشر و مائتین و الف

قسطنطنیه

محروسه

Négocians susdits feront dans les bornes de leur état, que les courtiers qu'ils employent payront la portion qui leur en échue de la Capitation et des autres impots qui viennent avec mes ordres élevés suivant leurs facultés, et qu'ils ne feront aucun mouvement pour troubler le repos ~~l'ordre~~, sachez que j'ai laissé emaner mon ordre, pour qu'ils ne soient pas inquiétés sans motifs, de la part des malveillans et contrairement à mes Capitulations, mais encore pour que vous employez toutes les mesures nécessaires pour leur procurer le repos et la tranquillité. J'ai ordonné lorsque le porteur de mon ordre arrivera vous agissiez suivant la manière expliquée et suivant le contenu de mon ordre dont l'obéissance est nécessaire et qui ~~est~~ émané à cet effet. Gardez vous d'y agir contrairement. Sachez le ainsi.

Ecrit dans les dix derniers jours du mois de Djémaziul akhir de l'année 1212.

à Constantinople.

يقين	Science certaine.	دستور مكرم مشير مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفكر الثاقب متمم مهام الانام بالرأى
مختاص	celui qui est distingué.	الصايب ممهد بنيان الدولة والاقبال مشيد اركان السعادة والاجلال المحفوف بصنوف
معاين	assistance.	عواطف الملك الاعلى مصر واليسى وزيرم محمد باشا ادام الله تعالى اجلاله واقضى

قضاة المسلمين اولى ولاة الموحدين معدن الفضل واليقين رافع اعلام الشريعة

والدين وارث علوم الانبياء والمرسلين المختص المختاص بمزيد عناية الملك المعين مولانا مصر قاهره

قاضيسى زيدت فضايله ومفاخر القضاة والحكام معادن الفضائل والكلام اسكندريه

قضيسى استانه سعادتدن برا وبحرا مصر واسكندريه يه واروب كلنجه يول اوزرنده

واقع قضاة ونواب زيد فضلهم ومفاخر الاماثل والاقران يكيچرى سردارلرى واسكله امنا

وسائر ضابطان زيد قدهم توقيع رفيع همايون واصل اوليجق معلوم اولاكه فرانچه جمهورندن

درعليه مده مقيم ايلچيسى قدوة امراء الملة المسيحيه ودينناق ختمت عواقبه بالخير

Visir honoré, Conseiller magnifique, l'ornement du monde, le Gouverneur des affaires de la république, le maintien du bon ordre des peuples l'instrument de la gloire et de la prospérité, ~~celui qui est~~ doué de toutes sortes de bienfaits du Roi très haut, le Gouverneur d'Ægypte, mon Visir Pacha que Dieu fasse durer éternellement sa puissance, le meilleur des juges parmi les musulmans, le meilleur parmi les gouverneurs qui reconnaissent l'unité de Dieu, mine de vertu et de science, qui élève le drapeau de la justice et de la religion, l'héritier de la science des Prophètes qui est distingué par l'augmentation des faveurs du Roi secourable Molla Juge du Caire que ses vertus soient augmentées.
Gloires des juges et des magistrats mine de vertus et d'éloquence juge d'Alexandrie, Juges et substituts de juges, situés sur le chemin par terre et par mer depuis ma porte de félicité jusqu'à ce qu'on arrive en Ægypte et à Alexandrie que leurs vertus soient augmentées.
Gloires de leurs semblables Commandans des Janissaires, Douaniers des échelles et autres officiers que leur puissance soit augmentée.
A l'arrivée de ce diplôme Impérial vous saurez que l'Ambassadeur de la République Française qui réside à ma Porte de félicité, le modèle des grands de la nation du Messie M. De Verninac que ses

بو دفعه سدهٔ سعادتمه تقدیم ایلدیکی ممهور عرضحال مفهومنده بعض مصالحتی دولت مندرج *contenant qui renferme*

ضمننده یاننده با برات عالی ترجمان اولان انطون باتوسی ولد بطروس فلم ترجمانی اسکندریه

ومصر قاهره ارسال مراد ایتمکله عزیمت اوزره اولدیغی بلدوب ترجمان مرسوم درعلیه مدن ذکر اولنان

محللره واروب کلنجه مرور وعبورینه ممانعت وخلاف شروط برات جزیه وعوارض وقصابیه اقچه

وسائر رسوم وتکالیف عرفیه تکلیفیله رنجیده وتعدی اولنمیوب حمایت وصیانت اولنمق بابنده

امر شریفم صدورینی استدعا ودیوان همایونمده محفوظ نشان قیدینه مراجعت اولندقده

مسفور انطون باتوسی ولد بطروسی بیک ایکیوز رمضاننک اوتنجی کونی تاریخیله ویریلان برات

شریفمله درعلیه مده ایلچیسی یاننده ترجمان اولوب وترجمانلق خدمتنده اولنلر واوغللری ویدینه

بشقه اوامر شریفه ویریلان ایکی نفر خدمتکارلری خراج واعوارض وقصابیه اقچه وسائر رسوم

وتکالیف عرفیه تکلیفیله رنجیده اولنمری یدینه ویریلان براتی شروطنه مندرج ایدوکی مقید

fins se terminent dans le Contenu à fait savoir dans le contenu
d'une requête qu'il a présentée cette fois à notre Porte de Félicité
qu'il désirait envoyer à Alexandrie et au Caire un interprète
nommé Antoine Batus fils de Pierre, qui est interprète auprès
de sa personne, avec un diplôme, pour examiner quelques affaires
et qu'il allait se mettre en route. qu'il a demandé l'émanation de
mon ordre pour qu'on n'arrête pas à son passage l'Interprète susdit,
lorsqu'il ira de ma Porte de Félicité dans les lieux susdits, et qu'on
ne le vexe pas contrairement aux conditions du diplôme par la
demande de la capitation, d'impôt de l'argent de la Cassabié
d'autres droits ou charges publiques et pour qu'on l'assiste
et qu'on le protège. Ayant eu recours aux registres conservés
dans mon Divan Impérial, et ayant trouvé écrit dans le contenu
du diplôme qui a été remis entre ses mains que le susdit Antoine
Batus fils de Pierre était Interprète de l'Ambassadeur qui réside pour
de ma Porte de Félicité, avec un diplôme qui lui a été donné sous
la date de l'année 1200, le 10e. jour du mois de Ramasan, qu'on
ne vexerait pas par la demande de la Capitation d'impôt, de l'argent
de la Cassabié des autres droits ou charges publiques ceux qui sont
interprètes, leurs fils et deux domestiques auxquels on a donné

بولنمغین ترجمان اولنلرک دائما خدمتنده بولنملری لازم اولمغله انجق ترجمان مرسوم بر رجعاً کیدوب

کلمک شرطیله شروط براتی موجبنجه عمل اولنمق بابنده فرمان عالیشان صادر اولمشدر دیو درمکه حکم

شریفمله وصول بولدقده بو بابده صادر اولان امرم اوزره عمل ایدوب دخی بر وجه محرر انجق ترجمان

مرسوم استانهٔ سعادتمدن مصر و اسکندریه‌یه سو رجعاً واروب کلمک شرطیله مرور و عبورده

ممانعت و خلاف شروط برات جزیه و عوارض و قصابیه اقچه‌ی و سائر رسوم و تکالیف عرفیه

تکلیفیله رنجیده و تعدی اولنمیوب بر موجب شروط برات حمایت و صیانت اولنوب مضمون

امر عالیشانمله عامل اوله سز شویله بله سز علامت شریفه اعتماد قیله سز

تحریرا فی اواخر شهر صفر الخیر سنه عشر و مایتین و الف

بمقام قسطنطنیه

المحروسه

expressément un ordre élevé. Comme il est nécessaire que les
Interprêtes se trouvent toujours dans leur service, mon ordre est
émané pour que l'on agisse conformément au contenu du diplôme
mais à condition que le susdit ira promptement aux lieux désignés
J'ordonne ~~que~~ lorsqu'il arrivera avec mon ordre que vous agissiez
suivant ce qui est émané à cet effet et que suivant la manière
écrite, on n'arrete par le susdit à son passage, mais à condition
qu'il ira promptement de ma porte de Félicité en Aegypte et à
Alexandrie, qu'on ne le vexe pas contrairement aux condition
du Diplôme par la demande de la Capitation, des impôts de l'argent
de la Cassabié, des autres droits ou ~~impôts~~ charges publiques et qu'on
l'assistera et qu'on le protègera conformément au Diplôme.

Agissez suivant mon ordre élevé. Sachez le ainsi; ajoutez foi
au chiffre noble.

Ecrit dans les derniers jours du mois de Safar ittkair
de l'année 1210.

A Constantinople

مشرعتمآب انقره قضاسی نائبی افندی زید علمه بعد السلام انها اولنور که انقره ده

لاجل التجاره اقامت اوزره اولان فرانچه تجاری واستخدام ایلدکلری ارمنی طایفه سندن

معلوم الاسامی سمسارلری کندو حاللرنده امورلریله مشغول اوله رق سمسارلری

مرسوملرک اوزرلرنده ادا لازم گلان جزیه وسائر اوامر شریفه ایله وارده اولان

تکالیفدن دخی تحمللرنه کوره حصه لرنه دوشنی تماما اداده قصورلری اولمیوب تعدی

اولنملری ایجاب ایتمز ایکن انقره ده ساکن اصحاب اغراضدن واهل نفاق کمسنه لر مجرد

اضرار وتکدیر قصدیله انواع تعدیات ایله مغایر عهدنامهٔ همایون مداخله

وتعدیدن خالی اولمدقلرندن بحثله واقع اولان مداخله وتعدیاتک منع ودفع و

بر موجب عهدنامه همایون حمایت وصیانت اولنمق بابنده امر شریف صدورینی فرانچه #

دولت علیه نک دوست احب واصدقی اولوب وسمسارلرینک خلاف عهدنامهٔ

همایون آزرده ورمیده اولنملرنده رضای علیه اولمغله ایمدی تجار مرقومه کندو حاللرنده

فرانچه جمهوری # جمهوری دولت علیه ده مقیم ایلچیسی طرفندن تقریر استدعا اولنمغین

Refuge de la loi, Nail de la juridiction d'Ancora que ~~sa~~ votre Science soit augmentée. Après les salutations sachez qu'il ne convient pas de Vexer les négocians françois qui résident a Ancore pour y faire le commerce ni les courtiers qu'ils employent, de la nation armenienne dont les noms sont connus lorsqu'ils sont dans les bornes de leur état et qu'ils s'occupent de leurs affaires, et lors qu'ils payent entierement, la portion qui leur arrive suivant leurs facultés, de la Capitation qu'il est nécessaire de percevoir sur eux, ainsi que les autres impôts qui sont imposés par des ordres imperiaux. A cause que des mechans qui demeurent à Ancora seulement pour y causer du trouble, ne cessent de Vexer ~~contrairement~~ contrairement aux capitulation Impériales par toutes sortes de molestation. L'ambassadeur de la République Française qui reside pres notre cour a demandé dans un Tacrir l'émanation de mon ordre élevé pour qu'on empêche les Vexations qui ont lieu et qu'on protège les négocians conformement aux Capitulations Impériales. Comme la République Française est la plus amie de la Sublime Porte et que mon consentement élevé est pour qu'on n'inquiete pas leurs courtiers contrairement aux Capitulations. En conséquence une lettre a été

و استخدام ایلدکلری سمسارلری دخی انها اولندیغی اوزره جزیه و سائر اوامر شریفه ایله

وارده اولان تکالیفدن تحمللرینه کوره حصه لرینه دوشنی اداده قصورلری و دخل و تعدیاتی

موجب حرکتلری اولمیه اصحاب اغراض طرفندن بیوجه و مغایر عهدنامهٔ همایون مداخله

و تعدی ایتدرمیوب حمایت و صیانتلری خصوصنه اهتمام و دقت ایلمک جانبنه صادر

اولان فرمان عالیشان موجبنجه مکتوب تحریر و ارسال اولنمشدر ان شاالله

تعالی وصولنده موجب امر عالی عمل و حرکت ایلیه سن والسلام

عزتماب حالا اردهلغو اولان مدینهٔ انقره ده نائبمز مولانا افندی

بعد السلام انها اولنور که مدینهٔ مزبوره ده لاجل التجاره اقامت اوزره اولان فرانچه تجاری

و استخدام ایلدکلری ارمنی طائفه سندن معلوم الاسامی سمسارلری اوزرلرینه لازم

کلان جزیه و سائر وارده اولان تکالیفدن حصه لرینه دوشنی اداده قصورلری اولمیوب

écrite et envoyé conformement à l'ordre qui en émané, afin que vous sachiez que lorsque les Négocians susdits seront dans les bornes de leur état que leurs courtiers de manqueront pas de payer la portion qui leur arrive suivant leurs facultés, de la Capitation et des autres impôts qui sont imposés par des ordres Impériaux et qu'il ne feront rien pour troubler la tranquillité, vous empêchiez qu'ils soient molestés d'aucune manière de la part de malveillans et contrairement aux Capitulations Impériales et que vous mettiez tous vos soins à ce qu'ils soient protégés. S'il plait à Dieu très haut, à son arrivée vous agirez suivant l'ordre élevé.

Salut.

Refuge de la Gloire, Molla mon substitut de la ville d'Ancora et présentement ~~mon fermier~~ chancellier : Après les salutations, sachez qu'il ne convient pas de molester les négocians françois qui sont établis à Ancora pour y faire le commerce, ainsi que les courtiers, qu'ils employent, de la nation armenienne, dont les noms sont connus lorsqu'ils payent la portion qui leur vient suivant leurs facultés de la Capitation qu'il est nécessaire de percevoir sur eux ainsi que des autres impôts qui leur sont imposés par des ordres Impériaux

محلول Vacant Delii

تعدی اولنملری اقتضا ایتمز ایکن مدینهٔ مزبوره سکانندن بعض کسان مجرد اضرار و تکدیری
قصدیله مغایر عهدنامهٔ همایون مداخله و تعدیدن خالی اولمدقلری لدی الانها بر موجب
عهدنامهٔ همایون مداخله و تعدی ایتدرلمیوب حمایت و صیانتلری خصوصنه دقت اولنمق
بابنده شرف صدور اولان امر عالیشان موجبنجه مکتوب تحریر و ارسال اولنمشدر وصولنده
بر منطوق امر عالی عمل و حرکت ایلیه سز والسلام

درعلیه مده ایلچی یاننده با برات عالیشان فرانچه ترجمانی اولان غراغوردیو میرانلک
حسب الاقتضا ترجمانلغی دفع اولنوب اولوجهله محلول اولمغله یرینه رافع توقیع رفیع
الشان خاقانی انطون باتوس ولد بطروس ترجمان نصب و تعیین اولنوب عهدنامهٔ
همایون و نظام جدید شروطی موجبنجه اولیگلدکی اوزره یدینه برات شریفم ویرلمک بابنده
فرانچه تجارینک درعلیه مده مقیم وکیلی ونسان بیتی ممهور عرضحال ایله رجا ایتمکین عهدنامهٔ

Après avoir été informé que plusieurs personnes qui demeurent
dans la ville susdite seulement avec l'intention de causer du trouble
ne font que les inquiéter contrairement aux Capitulations Impériale.
Une lettre a été écrite et vous a été envoyé conformement à l'ordre
qui est émané pour qu'on n'inquiète pas les négocians contrairement
aux Capitulations, mais encore ~~qu'on les protège~~ que vous mettiez tous vos
soins à les protéger. A son arrivée vous agiez suivant ce qui
est écrit dans l'ordre. Salut.

La place d'interprète de Grégoire Miran qui est interprète
français avec un diplôme élevé auprès de l'Ambassadeur qui réside à Cons=
=tantinople ayant été retiré par nécessité et pour cette raison se trouvant
vacante, On a ~~désigné~~ nommé à sa place Antoine Batus fils de pierre, porteur
de ce diplôme élevé, Impérial. Le représentant des négocians français
qui réside à notre cour, Mr Vincent de Pecke nous a prié dans une
requête de lui remettre entre les mains un diplome suivant les Capitulat=
=ations et comme il a coutume d'être d'après les conditions des nouveaux
reglements. J'ai donné ce signe magnifique, Impérial, conformement

همایون

شروطی موجبنجه نظام جدیدی و اولیکلدیکی اوزره اشبو نشان همایون عنایتمزونی
ویردم و بیوردم که مسفور انطون باتوسی ولد بطروس بو دفعه فرمانم اولدیغی وجهله درعلیه مده
ایلچی معیتنده ترجمان قیافتیله ترجمانلق خدمتنده مقیم اولوب آخر ولایتده اقامت ایلمک و خانلرنده و
دکاکینده اصنافلق وطشره مملکتده توجه باشیلق و ملتزملک و بونلر امثالی وظیفه لرندن
خارج مصالح مملکت و اصناف لکه امورینه قارشمق و ترجمان اولدیغی محلک غیری محله تمکن
ایتمک و اکر بو شرطلرك خلافنی حرکتده بولنور ایسه براتی ترقین و ترجمانلغی الغا ویرینه
شرایط مذکوره یه رعایت ایدر آخری عرض اولنمق اوزره ایلچیسنه انها اولنمق شرطیله ترجمانلق
خدمتنده مقیم اولوب ترجمانلق خدمتنده اولنلر واوغللری ویدیلرینه بشقه بشقه اوامر
شریفه‌م ویریلدن ایکی نفر خدمتکارلری خراج و عوارض و قصابیه اقچه) وسایر رسوم و
تکالیف عرفیه تکلیفیله رنجیده اولنمیه و قول و جاریه استخدام ایدرمشسن دیو کمسنه
خراج و رسوم طلب ایلمیه و ملبوسات و مفروشات و مأکولات و مشروباتنه کمسنه دخل

aux articles des Capitulation suivant les nouveaux réglemens et
comme il est d'usage Et j'ai ordonné que le susdit Antoine Bater
fils de Pierre soit traité cette fois suivant mon ordre qu'il sera drogman
auprès de l'ambassadeur ~~auprès~~ qui est à Constantinople avec le costume de
drogman, qu'il n'ira demeurer dans aucun autre pays. qu'il ne se mellera
pas des affaires de corporation dans les Khans dans les boutiques tant de
la primauté, de la ferme, que d'autres choses semblables au dehors du pays,
ni des affaires de l'état et de corporation qui sont hors de son devoir.
qu'il ne demeurera pas dans un lieu autre que celui où il est interprète
que s'il agit contrairement à ces conditions son diplome sera rayé
et sa charge d'interprète annulée Cependant à condition qu'on en previ=
=endra l'Ambassadeur pour qu'il en désige un autre à sa place qui
observe ces conditions. On ne tourmentera pas les interprèter, les personne
attachée à leur service, leurs fils et deux domestiques auxquels on
aura ~~donné~~ remis à chacun d'eux et entre leurs main des ordres élevé
par la demande du Kharadj de l'avarice, du l'argent de Kassabie ni des
autres droits et charges publiques. On ne leur demandera ni droit ni
Kharadj en pretestant qu'ils se sont servir d'esclaves des deux sexes.
Personne ne s'immiscera dans leurs ameublements leurs comestibles et leur

عفو ایلمك — Pardonner absoudre.

ایراد — perçu

تصرف — Possession

لواحق — dépendant

ضرور — nécessité

وتعویض ایلمیوب قدیمدن اولیکلدیکی اوزره عفو النوب ورسوم کمرك وباج طلب اولنمیه
واونه عسکریدن قوناق قونقلغله رنجیده اولنمیه وکندو باغندن حاصل اولان شیره‌دن
خمر امینی اولنلر ویوده وسایرلری اولیکلدیکی اوزره فوچی اقچه) طلب ایلمیوب کندو)
واولادلری تصرفنده اولان جاریه‌لری خراج وعوارض وقصابیه اقچه‌سندن وایراد
اولنق اوزره مزبورلرك یدلرنده بولنان عوارضه بغلو املاك واراضیدن وکذلك
صکره‌دن اشترا ایلدکلری املاك واراضیدن ماعدا ساکن اولدقلری منزللری وقدیمدن
منزللری لواحقی اولمق اوزره باغ وباغچه‌نك عوارض وتکالیف عرفیه‌سنك جمله‌سندن
معاف ومسلّم اولوب ومزبور ایلسه هر کیمك دعوا) اولور ایسه اللرنده اولان عهدنامهٔ
همایون موجبنجه درت بیك اقچه‌سندن زیاده دعوالری استانهٔ سعادتده حواله النوب
غیریرده استماع اولنمیه ومزبور ترجمان بعض زماننده حسب الضرور برنجه کیتمك اقتضا
ایلدکله بو دفعه ویریلان نظام جدید موجبنجه سریعا کیدوب کلوب کدشده وکلشده

166

boissons et ils seront traités comme par le passé sans qu'on leur demande ni droit de douane ni de badj. On ne les forcera pas de loger des troupes chez eux et les Voiniers du Vin les Voivodes et les autres ne leur demanderont aucun argent pour le Toneau comme il a coutume d'être sur le Vin qu'ils auront recueilli de leurs propres Vignes. seront exemptés du Kharadj de l'Avarice et de l'argent du Khassabiè les domestiques qui sont à leur propre service et celui de leurs enfans. seront exempts encore de toutes ~~des~~ impots et des charges publiques, les terres et les propriétés foncières qui se trouvent entre les mains des susdits pour y être perçus, les terres et les propriétés qu'ils auront achetées après mais encore les lieux où ils demeurent et les jardins et les Vignes qui sont depuis longtemps des dépendances de leurs habitations.

Quiconque aura un procès avec le susdit, conformément aux Capitulations Impériales s'il est de plus de quatre mille aspres leur procès sera renvoyé à notre porte de félicité et ne sera point entendu autrepart. Lorsque la nécessité exigera que le Susdit Interprete aille pour quelques temps dans un lieu, conformément aux nouveaux reglements qui ont été donnés cette fois ci, lorsqu'il ira et viendra prompt=tement, personne ne l'inquiètera et ne s'immiscera dans ses effets

وقره ده و دریاده منازل و مراحلده کندویه و اثواب و طوارینه و اموال و ارزاق و یانلرنده اولان
آدملرینه اولاقدن و اولاق اقچه سندن و غیری جانبدن کمسنه دخل و تعرض ایلمیوب
و هر قنده داخل اولورلر ایسه زاد و زواده و سائر ذخیره سنی نرخ روزی اوزره اقچه سیله
الدقده بر فرد تعلل و نزاع ایلمیه و مخوف و محاطره اولان یرلرده باشنه آق صاریوب
قلیج و اوق و یای و مهموز و سایر آلات حرب کوتوردکده قاضیلر و بکلربکیلردن و غیریدن
بر فرد رنجیده و دمیده ایلمیوب عهد نامهٔ همایون و اویحلدیکی اوزره حمایت و صیانت
و دائما اشبو نشان همایونمک مضمون منیفی ایله عمل اولنوب خلافنه رضا و جواز کوستریلمه
شویله بلسه لر علامت شریفه اعتماد قیله لر
تحریرا فی الیوم الثامن من شهر رمضان سنه ثمان و مایتین و الف
قسطنطنیه
محروسه

فرخ — au prix courrant — suivant la taxe journalière.

منیفی — incomparable

ses bestiaux, ses bien, ses provisions lorsqu'il ira par terre ou par mer, ni dans les ~~dans~~ lieux où ils s'arreteront; l'on ne demandera pas le outakh des Personnes qui sont à leurs coté. En quel lieu où il ira, il achetera pour son argent et au prix du jour les vivre et les autres provisions qui lui seront nécessaires sans que personne ne lui cherche dispute. Personne des Juges des Beilerbeis et des autre ne l'inquietront lorsqu'il revetira sa tête d'un turban blanc, dans les lieux où il y a du danger et qu'il apportera des sabres, des fleches des arcs, des éprons ou d'autres ~~instrumens~~ armes de guerre.

Mais ils le protegeront suivant les Capitulations Impériale et suivant l'usage. Ils agiront toujours suivant le contenu incomparable de ce signe imperial. Je ne permets pas d'agid contrairement. Qu'ils le saghent ainsi et qu'ils ajoutent foi au chiffre noble

Ecrit dans le huitième jour du mois de Ramazan de l'année mil deux cent huit.

Dans Constantinople
la bien gardée.

Bilck hören gerne gedihgeben.